

Na cestě společně s péstounskými rodinami!
1995
2020...

25

let

příběhů

Čekají vás příběhy přímočaré i zapeklité,
mnohdy místy dramatické, ale vždy vlíd-
né. A to je dáno skutečností, že pisatelé,
či spíše pisatelky věří, že laskavá srdce ve-
dou k dobrým koncům.

Přejeme hezké čtení a možná k vám
na konci přijde dobrý nápad. 😊

Sdružení pěstounských rodin, z.s.

25 let, 25 příběhů

VYDALO SPR 2020

Požehnané bláznovství	2
Nabídnutá náruč	10
O nás osmi	16
Dary se přece nevracejí	22
Náš divoký andílek	34
Na cestě	40
Začátek příběhu zvaného Deniska	44
Dobrodružný život s hodně dětmi	48
Dobře si pamatuji ten den	52
Všechny naše děti	62
Naše tři uzlíčky	66
Docela krkolomný příběh	70
Anetka a Sasi	74
Přišel zkrátka ten správný čas	80
Patříme k sobě	84
Naše cesta k malé slečně	86
Dvojnásobný dar	88
Jak to tenkrát bylo	90
Dítě jako dar	94
Takoví jací jsme	102
Jak Tonda obohatil náš život	106
Dům pořád plný dětí	112
Pořád se staráme	130
Radčina rodina	132
Škola tolerance, trpělivosti a vzájemnosti	136

Vděčnost a poděkování je na místě v každém čase a po dvaceti pěti letech každodenní věrnosti svému poslání ještě násobně více.

Příběhy rodin mne naplnily úctou a také obavou, zdali si mohou dovolit přidat pár slov, k jejich ryzím zkušenostem života pro druhé a s druhými.

Vzpomínám na cestu do sklepa našeho rodinného domu. Po sešupu schodů jsem musel přejít tři kroky ve tmě, nahmatat vypínač a potom se otevřelo království jablek, sirupů, zavaření a marmelád. Dodnes cítím na hrudí ony první tři kroky temnoty... „První rozzně“... Moc děkuji Vám všem, kteří jste dokázali přejít kroky temnoty, obav a starostí a jako první rozsvítili v srdcích svých dětí království pokladů. Jen málo z nás to dokáže.

Moc děkuji Vám, rodiče a děti, že jste s námi. Děkuji, že můžeme být s Vámi.

Pavel Šmýd

předseda Sdružení pěstounských rodin z.s.

POŽEHNANÉ BLÁZNOVSTVÍ

Sdružení pěstounských rodin vzniklo v roce 1995. To, pokud dobře počítám, mi bylo deset let. Taťka v té době pracoval na Biskupství brněnském jako ekonom. Když nám tehdy doma o svém záměru, tedy rozjet organizaci s úmyslem pomáhat pěstounským rodinám, případně žadatelům o pěstounskou péči, pověděl, tak jsme se jako desetileté děti zajímaly pouze o jedno: „A co pan biskup? Nenaštval se, že chceš odejít?“ Dnes se musím v duchu naší dětské prostoty smát... nutno však podotknout, nejen, že se pan biskup nenaštval, ale od počátků, od prvních krůčků až dosud SPR podporuje a pomáhá mu. A byl to právě on, kdo, když světil Dům na půli cesty v Pohořelicích, nazval celé taťkovo dílo „požehnaným bláznovstvím“. Možná jsem teď trošku odbočila, ale pravdou je, že to, co pan biskup v roce 1995 vyřkl nahlas, si v letech předcházejících spousta lidí myslela jen pro sebe. Tedy, možná jen bez toho slůvka požehnané. ☺

K začátkům Sdružení mohu říct jen to, že jako děti jsme všechny ty provozní záležitosti nevnímaly nikterak intenzivně. Ať už šlo o získání podnájem v Juliánově nebo o další malé dílčí úspěchy, kterými se Sdružení pomalíčku ale jistě sunulo vpřed. Myslím, že teď mohou mluvit i za svoje sourozence, totiž další kapitolou, kterou si na rozdíl od úplných začátků pamatujeme jako dnes, je zahájení pobytných pěstounských rodin. A zde už mi tane na mysli to magické místo prvopočátku všech těch Dětských olympiád a Pohádkových lesů a dalších akcí: Lhota u Olešnice. Tady jsme trávili

celé dva měsíce prázdnin a pořád se střídaly, vždy po jednom týdnu, další a další turnusy a přijížděly nové a nové rodiny. Tehdy nebylo lidí, kteří by se při vedení a organizaci pobytných střídali. Takže naši rodiče „táhli“ celé dva měsíce turnus po turnusu všechny pobyty. A tak jsme začali poznávat nové lidi, nové rodiny, aniž bychom tehdy vůbec tušili, že právě vzniká velmi silné pouto podpory, přátelství i spolupráce na mnoho dalších let, teď už vlastně přetrvávající druhé desetiletí. ☺ V začátcích jsme si všech her užívali stejně tak, jako ostatní děti z pěstounských i nepěstounských rodin účastníci se pobyty. Časem ale, protože náš taťka si pro pomocnou ruku nikdy nejde daleko, však ho znáte ☺, nás velmi nenápadně zapřáhl do organizování pobytných v celém rozsahu. Často i ta organizační práce přinesla spoustu zábavy nám i dospělým. To bych samozřejmě mohla rozvádět dlouho a dlouho. Například jak Mirek Bohatec vymyslel rozpůlené pinpongáče vprostřed s dírkou, představující oči vodníka. No... geniální, ale to byste museli vidět. Nebo Tonda Těthal ověšený snad tunou chvojí coby lesní muž... Časem se pro nás organizace pobytných stala úplně samozřejmou součástí života.

Přibývaly také kulturní akce, při kterých jsme poznávali lidi, s nimiž bychom se bez existence Sdružení neměli možnost poznat. Snad to byla náhoda nebo taťkův cit na lidi nebo odvaha přes všechny překážky oslovit, koho bylo třeba. Člověku se chce skoro napsat, že u bláznů je přeci všechno možné, tím spíš, když jsou požehnaní... Ale ono to vycházelo a dařilo se. Počínaje prvním Dnem pěstounských

rodin v roce 1995 v kině Scala, kdy například velmi ochotně přijal roli moderátora brněnský herec a režisér Břetislav Rychlík, který se v té době, aniž to tehdy možná tušil, Sdružení „upsal“ (stal se patronem) a do dnešních dní pomáhá, jak může. Myslím si, že právě díky takovým lidem, kteří, byť často nejsou vidět a jejich podpis netvoří jen ozdobu pod názvem organizace, čímž ostatně kolikrát dělají reklamu především sami sobě, se Sdružení vedle neustálého shánění grantů, vypisování projektů a žádání sponzorů dostávalo stále vpřed. V průběhu let pak přibývaly koncerty. Jeden takový nezapomenutelný byl pro mě vánoční koncert, na kterém hrál Jiří Pavlica s Hradišťanem, koncert Karla Plíhala nebo Jiřího Stivína, mikulášské besídky, víkendové kratší pobyty a další akce, podporující oživení a prohloubení kontaktů mezi pěstounskými rodinami. Dříve jsme si to všechno neuvědomovali, ale za celým velkým kulturním dílem, jehož cílem byla snaha o upevnování společnosti a podpory rodin, stály desítky a desítky lidí, kterým nikdy nebude dostatečně poděkováno. Nicméně nejcennější na tom je, že opakovaně pomáhali právě s tímto vědomím.

I my sourozenci jsme samozřejmě mívali slabší chvíle...no, někdy opravdu hodně slabé ☺ a opakovaná účinkování na koncertech a v televizi nebo i ta organizace pobytných nám často lezla na nervy. Však sami asi víte, jak „jednoduché“ je přimět šest pubertáků k něčemu smysluplnému, zejména když měl někdo tendenci naše vystupování nebo účinkování vnímat jako sebe prezentaci. Vždyť v začátku skupina pěstounů, z nichž by bylo možno případně vybrat rodiny, které by svoje mnohdy velmi intimní rodinné pří-

běhy mohly sdílet prostřednictvím médií nebo na veřejných akcích, byla mnohem méně početná, než je tomu např. dnes. Ale také důvěra, kdy samozřejmě každý zvažuje, zda a do jaké míry má smysl svoje osobní příběhy takto neosobní cestou prezentovat, hraje při rozhodování, zda do toho jít či nejít, velkou roli. A tak jsme pak vždycky nakonec museli uznat, že ať už při zpívání v Praze na čtvrtou adventní neděli při přímém přenosu z kostela sv. Mikuláše, kdy se při benefičním koncertu vybíraly peníze na Dům na půli cesty nebo při natáčení pořadu Co je to doma atd., atd. mělo naše počínání smysl. Nebo lépe řečeno snad jsme i my přispěli svojí troškou do mlýna... Dnes už je mi jen chvílemi trapné, když třeba někoho, kdo s námi absolvoval ne zrovna malé množství akcí a pobytných, hned nebo ani potom podle jména nepoznám. Ale to bylo lidí a jmen... a zážitků... no jéje...vždyť víte.

A tak bych všem, kdo se Sdružením pěstounských rodin prožíváte společné chvíle, moc přála, aby ve vás všechna ta setkání a akce zanechaly stejně intenzivní vzpomínky jako ve mně.

Jana Opatřilová
květen 2015

PŘEDVÁNOCNÍ

Vybavuje se mi vzpomínka ne úplně typická, zato poněkud úsměvná a věřím, že i Vás, pragmatické maminky a rozvázné tatínky, rozesměje představa, jak jsme se snažili uspokojit plány, které s námi měla Česká televize. Ale to už předbím. Tak pěkně od začátku. „Představovali bychom si u vás natáčení s vánoční tematikou. Tedy koncipované jako přirozené přípravy na Vánoce jedné náhradní rodiny.“ Bylo o něco méně než měsíc před Vánoci a měla u nás natáčet ČT. Mohlo nám tehdy být tak kolem deseti let. Představa lidí z televize o jednom natáčecím dni, který u nás měli strávit, vypadala následovně: „Dělejte zkrátka věci, které se před Vánocemi dělávají.“ Tj. kupování a zdobení stromečku, výroba bramborového salátu, kupování kapra (zabít ho před kamerou našťástí nechťeli, ani vykuchat), pečení vánočního cukroví, zpívání koled u společného stolu atd. atd., a to vše v jednom necelém natáčecím dni. Začalo to ve městě koupí vánočního stromku. Osm lidí jde kupovat vánoční stromek. No, nevím, jak u Vás doma, ale předvánoční čas u nás bývá natolik drahocenný, že cokoli je potřeba udělat nebo zařídit, realizuje to jen množství lidí nezbytně nutné pro zdárný průběh úkolu, doufaje, že mezitím zbylí členové domácnosti zvládnou dalších X činností. Tentokrát se ale koupě stromku povýšila na činnost veledůležitou, a tak

jsme celá rodina koupili stromek a dva (nebo tři) nejsilnější členové – čili muži, se ho jali táhnout přes město směr auto. A v tu chvíli už zasahuje televizní štáb. „Ne dva, všichni neste ten stromek, ať jste tam celá rodina...“ Další organizace směřující k tomu, jak to jen udělat, aby osm lidí mohlo zcela lehce, ladně a přirozeně (vybavuje se mi píseň Chytil táta sojku... trefně vystihuje průběh celého natáčení) nést vánoční strom... No, nakonec jsme se všichni podél stromu jakž takž naskládali a spořádaně jako sardinky jsme celá rodina nesli vánoční strom na čestné místo u nás doma. Co se týkalo „pečení“ cukroví, bylo zřejmé, že při tolika činnostech, které je třeba zvládnout v jednom dni, by velké pečení nepřipadalo v úvahu, a tak jsme zvolili kuličky, které není nutné péct, ale válejí se tzv. za studena. Opět, předpokládám „klasická situace“: jedna mísa – šest dětí. Všichni noří ruce do černé hmoty a kuličky se množí zběsilou rychlostí. Televizní štáb absolutně není sto pojmut, co jako s takovým množstvím budeme dělat a svoje pochyby dává nahlas najevo. Evidentně se právě stávají svědky něčeho, co dosud nikdy neviděli. Kuličky hotové, televize spokojena, úkol splněn. Načež mamka mimochodem poznamená: „No tak teď už ty kuličky můžete, děcka, asi sníst.“ Během tří minut kuličky do jedné mizí a televizní štáb se opět stává svědkem něčeho, co v životě neviděl. A tak to pokračovalo s výrobou salátu, zdoběním vánočního stolu, atd. atd. Na tuto zcela přirozenou, běžnou a normální ☺ předvánoční přípravu vzpomíná naše rodina dodnes.

Michaela Opatřilová
květen 2015

MOJE VZPOMÍNKY

Když se řekne SPR, vybaví se mi toho tolik, že ani nevím, kde začít. Nicméně momentem, který si dobře pamatuji, byl první Den pěstounských rodin v kině Scala. Tehdy se na jednom místě shromáždilo strašně moc lidí... nedalo se ještě mluvit o spoustě známých a spřízněných duší. Sešlo se spíš hodně lidí, které spojovala jedna a ta samá věc. Pomáhat druhým i sobě, navzájem se podporovat, řešit problémy, sdílet společné radosti. Byla jsem ještě malá a možná si víc pamatuji, jaké jsem na sobě měla šaty než to, jaké záležitosti se tam řešily. Určitě byly velmi podnětné, neboť se vývoj Sdružení sunul po větších i menších krůčcích stále dopředu.

Sdružení začalo organizovat pobyty, na které si dodnes vzpomínám nejen jako účastník v mladších letech, ale i jako organizátor v letech pozdějších. Namátkou místa, která se mi hned vybaví: Lhota u Olešnice, Svratouch, Prudká, Hamry... tam jsme byli poprvé na lyžích, a když jsme také poprvé jeli pomou, popadali jsme tam všichni jak hrušky a kvůli rodince Opatřilů museli vlek zastavit. ☺ Náš tatka ale nikdy neřešil, jak co nepůjde, ale jak co půjde, a tak jsme na konci pobytu v Hamrech už sjížděli kopec jak hotoví šampióni. Nejvíce vzpomínek mám ale samozřejmě na pobyty letní. Musím se zastavit u prázdnin strávených ve Lhotě u Olešnice, kdy nám bylo tak deset a náš strýc celému pobytu dovezl dvě plné bedny meruňek. Asi si dovedete představit, jak to celé dopadlo. Já ani moje sestry jsme tehdy vůbec nespaly, protože jsme měly celou noc běhavku. Mladší sestra

se dokonce ráno probudila na záchodě. ☺ Mnoho úsměvných vzpomínek mám také na všelijaké organizování her a akcí, a to nejen s mými sourozenci. Když si dnes prohlížím fotky, na kterých s odstupem času vidím, jak jsme se dokázali všemožně zamaskovat, ani nás za těmi skřítkovskými čapkami nepoznám. To jsou všechno vzpomínky příjemné a veselé.

Později jsme však začali vnímat i druhou stránku, než jen tu hravou a zábavnou. Při organizování her a později i celého pobytového programu na nás ležel zodpovědný a důležitý úkol, ale protože nás bylo na něj víc, dokázali jsme se u toho vždycky pobavit. Časem jsem si všímala i záležitosti organizačních a existenčních, s chodem a projekty SPR spojených. Začalo to mou praxí na ekonomickém oddělení, později jsem částečně vypomáhala i s různými projekty. V momentě, kdy jsem si tedy měla vybrat téma mojí bakalářské a později diplomové práce, měla jsem jasno. Pracovala jsem na tématu, o kterém nejenže něco vím, ale také jsem měla možnost od začátku jeho vývoj sledovat. Ano, mluvím o projektu Dům na půli cesty, jehož zpracování se mi podařilo úspěšně obhájit. Dnes Sdružení organizuje spoustu akcí a má na starost činnosti, které za „mého mládí“ ještě nebyly nebo se na ně teprve vypisovaly projekty. Některé ráda navštěvuji i nyní, např. Mikulášské besídky či Dny pěstounských rodin, protože právě při těchto příležitostech se čas od času setkáváme, abychom si pohráli, povykládali a samozřejmě si zavzpomínali. ☺

Marcela Opatřilová
květen 2015

ČAS NEUVĚŘITELNĚ BEŽÍ

Z našich dětí jsou již dospěláci mající vlastní rodiny a děti a my, moje žena Hanka a já, zdá se, již konečně dozráváme. Máme možnost sledovat vývoj pěstounské péče z jiné perspektivy a s výhodou určitého nadhledu srovnávat dřívější stav (před čtyřiceti roky) se současným stavem a prožívat výchovu přijatých dětí spolu s „novými rodiči“ alespoň z dálky. Fandíme jim a současně přemýšlíme, jak to udělat, aby se objevilo více zájemců o přijímání opuštěných dětí do rodin.

Dnes už nikdo nepozná, že k nám naše děti přišly „jinou cestou“, tedy že se nám nenarodily. Někdo si může všimnout různé barvy vlasů, snědší pleti, případně velikosti, ale celkový pohled vidí jen velkou zajímavou rodinu, sestávající dnes ze šesti rodinek, přičemž se všechny naše děti k sobě chovají jako neso-bečtí sourozenci, pomáhají si navzájem a k nám starým rodičům se již obracují jen někdy na radu. Sami od sebe je už nedirigujeme a snažíme se poučovat už jen vnoučata. Prožíváme si s Hankou období radosti „starých rodičů“ (ako hovoria bratia Slováci) a v babičkovské a dědečkovské roli se těšíme ze všech společných chvil a okamžiků. Setkáváme se často se všemi našimi dětmi a jejich rodinami, a když se nám podaří jednou za rok sejít komplet (tedy se všemi), vypadá to, že se u nás v tzv. mateřinci koná další svatba. V plném počtu je nás jednadvaďet včetně deseti vnoučat a to ještě není všem dnům konec.

Prvním naším dítětem byla adoptovaná tříměsíční Janička, nad níž jsme se rozplývali. Když jsme po třech letech zjistili, že z ní vychováváme rozmazleného jedináčka, rozhodli jsme se pro přijetí

dalšího dítěte. A tak k nám přišla dvouletá cigánská holčička a my jsme mohli pokračovat v rozmazlování.

Když jsme po dalších letech pochopili, že tudy cesta nevede, domluvili jsme se na přijetí dalšího, třetího dítěte. Asi po roce nám byla nabídnuta sourozenecká trojice, takže číslo tři bylo dodrženo. Tentokrát však už šlo o starší děti. Slávek chodil do druhé třídy, Marcelka do první třídy a šestiletá Míša měla hned po prázdninách nastoupit do první třídy.

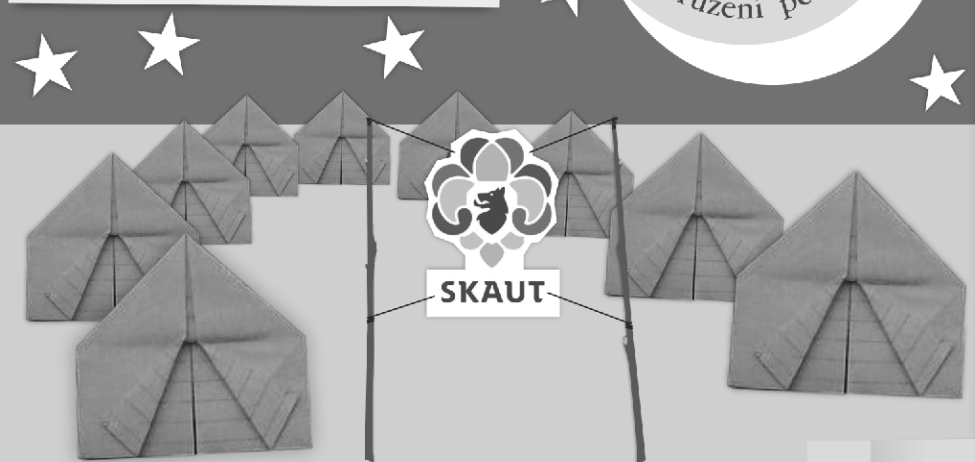
Když jsme pro ně jeli půjčenou dodávkou do dětského domova v západních Čechách, byli jsme napnuti jak kšandy, ale těšení se našich holčiček (Janka měla už šest let, Evička pět), nás uklidňovalo. Seznámení se a následné „nalodění“ proběhlo hladce a my se vraceli zpět do Brna. Když jsme předávali půjčenou dodávku na biskupství, sídlící hned vedle katedrály Petra a Pavla, zeptala se Michalka: „Kdo je tamten zlatej?“ Myslela Krista na kříži. Řekli jsme jí, že je to náš Pán a začali jsme přemýšlet, jak se má s velkými dětmi hovořit o víře. Jak je vést... a tak večer když už spali, jsme opět probírali, jak postupovat, co vlastně máme dělat s dětmi školáky, kteří ještě o Kristu neslyšeli.

Následující den byla neděle a my jsme se rozhodli, že je na mši svatou vezme právě do brněnské katedrály, kde se Michalka ptala na toho zlatého pána na kříži. V té době tam sloužil mši P. Jiří Kaňa, který křtil Evičku a s problematikou naší rodiny byl seznámen. Tedy i se skokovým nárůstem o další tři děti – školáky. Po mši nám poradil, ať je přivedem do Sedmikráska, kde s dětmi rozmloval, hrál si s nimi a kreslil jim na tabuli příběhy z Bible, hrál maňáskové divadlo atd. V našem domě se zatím tři noví sourozenci zabydlovali v provizorních podmínkách a hned také začaly stavební práce na přístavbě se dvěma pokojíky a sociálními zařízeními. Firma nám za půl roku po přijetí školáků předala hotovou přístavbu. A tak mohly začít další přesuny do nového bydlení, které dětem poskytovalo také více soukromí s možností vykonávat školní povinnosti. Děvčata se přestěhovala po dvou do nových pokojů a Slávek zůstal v dětském pokoji v původní části domu prozatím sám. My jsme již v té době měli zažádáno o přijetí dalšího dítěte, přičemž jsme tentokrát chtěli chlapce věkově blízkého Slávkovi. A tak se k nám po třech měsících přistěhoval ještě Peťa a naše rodina byla kompletní.

Mamka vodila děti do školy a do školky, postupně je provázela do zájmových kroužků, kluci začali ministrovat, všichni chodili do skautu a děvčata začala zpívat v pěveckém sboru Kantiléna. O prázdninách jsme většinu času trávili na pobytech pěstounských rodin a postupně jsme se stali rodinou, která vyčnívala jen větším počtem dětí.

Děkujem Pánu za velké obdarování a neustálou pomoc, kterou vnímáme všichni do dnešních dnů bez výjimky. A jako manželé si uvědomujeme to štěstí úplně rodiny, bez níž bychom asi těžko prožívali tak pokojně stáří.

Miroslav Opatřil,
pěstoun a zakladatel SPR
jaro 2019

NAŠI DOSPĚLÍ

Před pěti roky, když naše děti psaly svoje první příspěvky do Průvodce NRP, prožívaly svoji druhou "skorodospělost" (první byla v osmnácti), tedy třicetiletý věk. Dnes už jim táhne na čtyřicítka, někteří jsou již blízko, a nejpozději narození mají teprve třiatřicet roků.

EVIČKA

Nejmladší Evička s krásným tma- vosnědým úsměvem žije už pět roků v Turecku se svým Denisem (Turko- němcem) a vychovávají, rozmazlují a milují svoji jednorocní holčičku. Sofie je krásné snědé děvčátko (celá po mamince), je jí všude plno a německá babička spolu s tureckým dědou jsou z ní úplně vedle. Naši Evě život Tur- kyně svědčí. Barvou pleti do prostředí zcela zapadla, umí už slušně turecky,

a když je třeba, nějak se domluví anglic- ky, případně německy. Denisova máma (Sofiina babička) je Němka starající se o jejich restauraci, a Denisův táta je Tu- rek, vlastníci hospodu a pstruhovou far- mu pod izmirskými horami, kde všichni také žijí. Letos na podzim, když se vdá- vala naše „prvorozena“ Jana, byla Eva s celou rodinou na svatbě, před a po ní bydlela u nás v Brně více než tři měsíce, takže jsme si Sofinku mohli také užívat.

JANA

Jana, kterou jsme přijali jako první z dětí, měla koncem léta krásnou svatbu. Šit- bořický kostelík praskal ve švech. Naše i ženichova kompletní rodina, šitbořičtí a další přátelé vytvořili nádhernou atmo- sféru, takže vedouce Janku k oltáři, i slzu jsem musel zamáchnout. Následující ve- selka se konala v rozlehlém sále nad šit- bořickým viným sklepem Maryša, kam se lehce vešlo přes sto svatebních hostů, včetně cimbálové muziky. Václav, nyní již manžel naší adoptivní dcery, pochází taktéž z široké rodiny, takže spolu s naší

rodinou jsme tvořili tři čtvrtiny ze stov- ky svatebních hostů. Výborná cimbál- ka podtrhávala slavnostní atmosféru, a tak jsme se se zpěvem rozcházelí až v pozdních raních hodinách. O jíd- lo a cukroví se staralo pět sourozenců Vaškovy maminky a táta Václav spolu s druhým synem Markem připravili jako správní myslivci a lesáci 'kotel' dančího guláše. Skvělého. Naše dcera Marcelka s naším Slávkem a jeho Ivou připravili s přispěním dalších pomoc- ných sil svatební tabuli.

MARCA

Vraťme se však s Marcou a její rodinou o kousek zpátky. Když dokončila vysokou školu - obor ekonomie - pracovala více než rok jako ekonomka a poté si založila vlast- ní salon „krásy“ v němž pomáhá přicháze- jícím klientkám, dělat se ještě pěknějšími. Spolu se svým Jirkou a dětmi bydlí v do- mečku kousek od nás. Její nová profese jí umožňuje více se věnovat dětem. S dnes již prvňáčkou Apolenkou dělá úkoly, vodí

ji do Sokola a všestranně jí pomáhá při rozvoji její dětské osobnosti. Tade- áškovi už budou čtyři roky. Je to kluk plný energie, je s ním hodně práce, ale trpělivost a dobré nervy maminky a Apolenky ho vedou tou nejschůdněj- ší cestou. Jurovy tátovské vstupy situ- aci zklidňují, a když pak celá rodinka vyrazí na pěší túry, je o dobrou náladu postaráno.

MÍŠA

Naše druhá nejmladší, dnes už třiceti čtyř letá Michalka uplatňuje svoje pedagogické vzdělání při výchově svých tří dětí. Spolu s manželem Falkem žijí v Kreiburgu am Inn. (cca. 50 km od Mnichova) a Emmička, Fal- ku a Rosali vychovávají s láskou. Nejstarší Emma chodí do druhé třídy a kdykoliv mě o něco česky požádá, můžu se přetrhout, abych jí vyhověl. Když jsou v Brně, tak její

PEŤA

Jako předposledního jsem si nechal Peťu, který je ve svých pětatřiceti letech stále svobodný. Žije v Olomouci se svojí part- nerkou. Po absolvování Jančiny svatby se nechal slyšet, že s tím bude muset také něco udělat. Jako vystudovaný ekonom a nedostudovaný právník šéfuje v počíta- čové firmě, čímž naplnil svoje mladistvé volnočasové aktivity. Se všemi sourozenci je v častém elektronickém kontaktu a fy- zicky se vídáme v Brně při různých rodin- ných oslavách, kterých se zúčastňuje i se svojí milou.

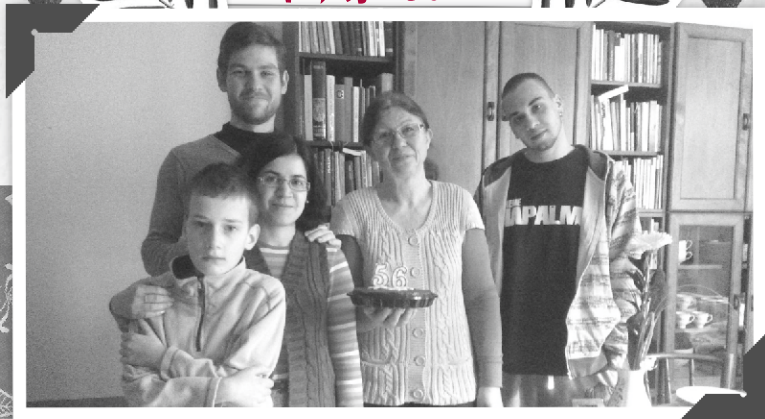
Slávek vymyslel, že bychom se k oslavě mých pŭlkulatých narozenin mohli všichni sejít u našich přátel v Tatranské Staré Lesné. Vyjde-li to, tak se příští rok opět všichni uvidíme na úpatí Vysokých Tater a zavzpomínáme na naše společné dovolené (prázdniny) s mnoha túrami od Teriho po Zbojnickou chatu s nezapomenutelným „kocháním se“ vysokohorskou nádhrou a výhledy na okolní přírodu. Věřím, že Slávkův nápad se nám podaří zrealizovat a s mojí ženou Hankou jsme již natěšení. Ta právě prodělává rehabilitaci po operaci už dru- hého kyčelního kloubu a já si už také nevyšlapuju jako zamlada. Z toho vyplývá, že Hančiny a moje túry se smrsknou na „túričky“. Ale určitě nezůstaneme během dne třet „doma“. Večer s přáteli posedíme u borovičky s „horcom“, případně moravského vínečka, ale to jen proto, abychom nabrali síly na další túrové dny. Do Tatranské Lomnice je to (bylo to) pěšky kousek a odtud už električkou na Hrebienok a dále se uvidí. Naše děti se svými rodinami bu- dou samozřejmě aktivnější, jsou více trénovaní, neboť víkendy pravidelně využívají k pro- cházkám po krásném zalesněném brněnském okolí. Já s Hankou, když jsme zdraví, chodíme každý den na procházky s pejskem. Máme už čtvrou špicí generaci a od jara do podzimu procházíme lesy Dražanské vysočiny, kde máme chaloupku a příbuzné. Protože osobně známe velké množství pěstounských rodin, doufám, že také jejich životy jsou naplněny mnohými radostnými okamžiky a přeji všem, až zestárnou, aby nadále měli se „svými dětmi“ pěkné vztahy a kontakty. Všichni, kdo jsme přijali děti, ať již do adopce nebo pěstounské péče, jsme s nimi prožívali nejen pěkné, ale i těžké okamžiky. Nyní však jsme od nich obdarovávaní vnoučaty a naše vztahy jsou naladěny na radostné struně.

„dědečku“ mě dlouho zní v uších. Fal- ka, o dva roky mladší než Emmička už také proráží do tajů českého jazyka, nej- víc ze všech se tulí k tatínkovi a ráda si hraje sama. Dvouletá Rosali – usměvavá růžička, stále dobře naladěná a všemi milovaná a obletovaná má ráda svého čtyřletého bratránka Tadeáška, který jí nejvíc obskakuje a s láskou se jí věnuje. Táta Falk, mohutné chlapisko, pocháze- jící z Bautzenu (Budyšina), kam se jeho dědeček přestěhoval ze Srbska, je přívě- tivý a otevřený (je znát slovanská krev), pozorný a milující otec a manžel. Kdyko- liv přijde domů z práce, stává se středo- bodem všech čtyř žen.

SLÁVEK

Nejstarší, sedmatřicetiletý Slávek, byd- lí se svojí Ivou v Kloboukách u Brna, kde společně vychovávají ročního Ma- rečka. Několikrát v měsíci si k sobě be- rou také sedmiletou Marušku, Slávko- vu dceru z prvního manželství.

NABÍDNUTÁ NÁRUČ

Náš příběh začíná v roce 1987. Tehdy jsme se poznali a měli svatbu. Měli jsme velké plány, mezi jiným také kupu dětí. Za nějakou dobu se ale naše plány začaly měnit. Asi proto, že někdo s velkým N nám připravil trochu jiný scénář a můžeme říci, že jsme MU za to velmi vděční. Přišli jsme v našem životě na to, že Bůh někdy dává tím, že bere, kdy nemít, skýtá člověku větší štěstí, než mít. V našem případě jsme neměli možnost zplodit vlastního potomka, ale zato jsme měli možnost přijmout kupu krásných dětí. V roce 1989 jsme podali žádost a po různých peripetiích jsme absolvovali pohovory a psychologické testy. V červenci 1990 jsme pak přivítali naše první dítě, osmnácti měsíční Romanku. Bylo to krásné, kudrnaté, hyperaktivní děvčátko. Zkrátka najednou se kolem ní točila celá naše rodina i okolí. Velmi rychle jsme zjistili, že nemůžeme mít jen jedno dítě. Po podání další žádosti se nejprve nic nedělo, ale pak to najednou přišlo. A asi tak za rok jsme

jeli pro Jeníčka. Když jsme přijeli do dětského domova, na první pohled jsme ho poznali. Snad nějaká intuice? Nevíme. Šel zrovna okolo nás, palec v puse, plakal a teklo mu z gátí. Na tento okamžik nikdy nezapomeneme. Tak jsme měli dvě děti. Ale tak nějak, jak jsme nakukovali do těch tvářiček v dětském domově, začali jsme vnímat tu jejich bídu a tragédii, samotu a bezprávi, které je v životě potkaly. S našimi dvěma dětmi jsme průběžně docházeli na různé návštěvy psychologů, konzultovali jsme jejich vývoj atd. Tato poradna byla při jednom dětském domově. Asi po roce došlo nějak přirozeně k tomu, že nám nabídli další dítě. Byla to Brigitka. Citově naprosto vyprahlá, nemluvila, neuměla ani plakat, jen se vztekala, očichávala okolí jako zvířátko, různě osahávala kolemjdoucí, nechtěla být sama sebou. Psychologická diagnóza zněla: nevzdělavatelnost. Když jsme ji uviděli, píchlo nás u srdce. Dodnes si pamatujeme, jak to bylo těžké rozhodnutí, ale odmítnout jsme nemohli. Cítili jsme, že je to Boží vůle.

Uběhly asi tři roky vzájemného sžívání. Bydli jsme tehdy v třípokojovém bytě na malém sídlišti. Okolí nás přijímalo těžce, manžela zrovna vyhodili z práce a hledal zaměstnání. Jednoduché to nebylo, ale přežili jsme to.

V roce 1995 jsme požádali o další dítě. Pozvali nás na psychologické vyšetření a asi do měsíce nás bylo o jednoho víc. Přišel Jiříček, dva a čtvrt roku. Tehdy náš byteček o pětadesáti metrech čtverečních začal být těsný a panelákový život se nám už opravdu přejídal. Navíc manžel začal s podnikáním.

V té době jsme poznali lidi kolem Sdružení pěstounských rodin a od nich jsme se dozvěděli o jednom dítěti, pro které se hledá náhradní rodina. Naše podmínky byly dost nevyhovující a v užším výběru dítě dostala jiná rodina. A všechny tyto události daly mocný popud k tomu, že jsme začali vážně přemýšlet o koupi rodinného domku. Ale jak na to? Pustili jsme se do toho doslova s prázdnými rukama. Dovedete si to představit, ne? Podařilo se nám s FOD uzavřít bezúročnou půjčku na zakoupení staršího domku a za obrovské pomoci Sdružení pěstounských rodin a různých nadací jsme domek rekonstruovali. Všechny práce ještě nejsou hotovy, ale jsme ve vlastním a v dnešní době již bez dluhů. Do tohoto našeho království velmi brzy přišel další člen rodiny, roční Martínek.

Naše ratolesti poněkud povyrostly a začínají starosti z druhé strany života. Ani si to neuvědomíme a děti zvednou krovky.

Romance je osmnáct roků a studuje třetí ročník pedagogického lycea. Miluje děti, hudbu, zpěv a mnoho dalších věcí. Má velký životní optimismus a je takovým katalyzátorem naší rodiny.

Brigitce je devatenáct, vychodila normální základní školu a učí se druhým rokem v oboru kuchař číšník. Velice ji to baví a je spokojená. Pošilhává dokonce po hotelové nástavbě s maturitou. Hraje na housle, ráda zpívá, má ráda vážnou hudbu i cimbálovku, ve které hraje.

Z Jeníčka vyrostl mladý muž, kterému je sedmnáct let. Někdy se už cítí velice dospělý a chce se tak chovat, jindy zase vyžaduje péči jako dítě. Učí se prvním rokem v oboru s maturitou mechanik elektronik. Škola se mu líbí, učení už tolik ne. Miluje počítače, jízdu na prkně, na kole, pravidelně cvičí.

Jiříkovi je čtrnáct. Už v předškolním věku jsme u něj zjistili vážnou poruchu sluchu. Nosí sluchadla a navštěvuje normální základní školu. Je velmi výtvarně nadaný. Když mu vydrží pile i nadšení, chce v budoucnu uvažovat o nějaké škole s výtvarným zaměřením. Je živý a temperamentní.

Martínek vyrostl v žhavého předškoláka. Má sedm roků, je velmi šikovný a jako poslední dítě také naprosto rozmazlený. Rád pracuje na zahradě, také s pilkou, kladivem i jiným náradím. Naučil se jezdit na kole a plavat.

Já jsem s dětmi doma a jinak nic dalšího už nestíhám. Jako s každými dětmi jsou u nás radosti a starosti. Ty starosti v poslední době nějak narůstají, ale s Boží pomocí to snad zvládneme. Naše kára jede pořád dál. Teď právě jsme zahájili rodinnou terapii ke zlepšení vztahů, které se v pubertě v určité oblasti citelně narušily. Děti zoufale hledají své kořeny a budují životní identitu. My dva dospělí se zase učíme pokoře, mít rádi bez podmíněk, dávat a nečekat odměnu. A o tom to všechno je.

Marie a Antonín Těthalovi
leden 2007

PO OSMI LETECH

Pročítám příběh naší rodiny, který jsme s manželem napsali do časopisu Průvodce náhradní rodinnou péčí, zjišťuji, kolik věcí se posunulo a změnilo.

Měli jsme v té době pět dětí a byli jsme přesvědčeni a rozhodnutí, že už víc nepřijmeme. Vše jsme zvládali tak akorát. Za nějakou dobu se mi dostal do ruky časopis SPR. V rubrice Hledáme Vás, mámo, táto, jsem objevila Lukáška. Stálo tam: „Lukášek je velmi vážně nemocný, je po šesti rekonstrukčních operacích srdce, má implantován kardiostimulátor a zakopává pro zkrácené achillovy šlachy. Jeho prognóza je velmi nejistá.“ V té chvíli jsem byla přesvědčená. Existovaly dvě možnosti, buď jsem se zbláznila, nebo mě osvítil Duch sv. Nic-

méně, celá rodina s tím souhlasila. Vše šlo velmi rychle. Do čtyř měsíců jsme měli Lukáška doma. Měli jsme z něho velikou radost. Rychle si zvykl a vše se dostalo do normálních kolejí. Ne však na dlouho.

V listopadu 2010 mi náhle zemřel manžel a dětem tatínek. Byl to šok pro celou rodinu. Prožívala jsem všechny možné emoce – strach, smutek, nejistotu, obavy, bolest... Ale i v té nejtěžší chvíli jsme poznali, že nejsme sami. Všechny nás to dohromady stmelilo, začali jsme si víc vážit jeden druhého a víc se o sebe zajímat. Zjistili jsme, že není samozřejmost, mít blízkého člověka.

Při pohledu zpět děti povyrostly, dospěly a některé se už osamostatnily.

ROMANKA

Romance je dvacet šest roků a letos dokončuje sociální pedagogiku. Loni se vdávala a do rodiny přivedla Jirku. Je to výborný kluk. Má hezký vztah k dětem a naši kluci ho mají rádi. Jsou velmi tvůrčí, pořádají akce ve farnosti, plesy apod. Romča vede po manželovi chrámový sbor.

BRIGITKA

Brigitka má dvacet sedm let. Ta už se taky osamostatnila. Žije s přítelem až u Plzně a plánuje svatbu. Pracuje v chrámených dílnách a živí se jak se dá.

JENÍK

Jeníkovi bude dvacet pět let. Vystudoval střední školu - Strojník hasící techniky, a teď pilně pracuje v Autopalu. Má dlouholetou známost, ale ženit se zatím nechce. Asi se mu doma líbí. Po Toníkově smrti se z něj stala „hlava rodiny“. Stará se o mladší kluky a moc mu záleží, aby vše fungovalo.

JIRÍK

Jiříkovi je dvaadvacet let. V Praze vystudoval učební obor kadeřník a pokračuje na nástavbě. V současné době hledá práci. Pro svou odlišnou sexuální orientaci odešel do Prahy, kde žije s přítelem, neboť tam je větší anonymita. Spolu máme velmi hezký vztah, i když je to hrozný průšvihář.

MARTÍNEK

Martínkovi je patnáct let. Je to takový normální puberták. Chodí do 8. třídy a učí se celkem dobře. Zajímá se o politiku, historii, počítače a má o všem přehled. Chodí do atletiky, florbалу a do skautu. Učí se hrát na kytaru. Kdo ví, co z něj jednou bude.

LUKÁŠEK

Našemu nejmladšímu Lukáškovi je jedenáct let. Jeho zdravotní stav je zatím dobrý. Absolvuje řadu lékařských kontrol v Praze, Zlíně, Uherském Hradišti. Sem tam nějaký operační zákrok a aplikace botulotoxinu do lýtek kvůli achilovkám. Ve škole prospívá dobře, navštěvuje dramatický kroužek a skaut, i když se nemůže zúčastňovat výprav a táborů. Při větší zátěži zvrací. Je to velký sběratel všeho možného od kamenů až po turistické a poštovní známky. Je to takové šťastné dítě, plnými doušky si užívá života.

V poslední době se nám nějak vyprázdnil dům a mně zbývá čas, který bych mohla ještě někomu věnovat. Podala jsem si žádost o přechodnou pěstounskou péči a čekám na přípravu. Snad s Boží pomocí bych mohla nabídnout náruč aspoň některým dětem, aby nemusely trávit čas v kojeneckých ústavech a dětských domovech.

Marie Těthalová
březen 2015

ČAS NEZASTAVÍŠ

Uplynulo pět let a ze mě se stala babička.

ROMČA

Romča má dvě krásné děti a já vnoučátka. Bydlí v místě našeho bydliště, takže to máme k sobě blízko. Romanka začala pracovat na pár dnů v týdnu. Je to taková domácí charitní péče. Její manžel Jirka mi pomáhá s chlapskými pracemi a u nás na zahradě pěstuje zeleninu. Jsou bezva a moc si rozumíme.

BRIGITKA

Brigitka bydlí v Plzni, pracuje pořád v chráněné dílně a našťástí se s přítelem rozešla. Má opatrovnici, která jí spravuje finance, a tak je po této stránce zajištěná. Jsme pořád v kontaktu a občas ráda přijede.

JENDA

Jenda se osamostatnil. Našel si v Praze zaměstnání, pracuje jako exekutor a je tam spokojený. Zalíbilo se mu cestování, takže už projel kus Evropy. Domů se ale vždycky vrací rád.

JIRKA

Jirka bydlí kus od Prahy se svým přítelem. Má to trošku složitější, někdy si neví rady sám se sebou. Občas se objeví doma, a to je jak velká voda. Telefonuje vždy, když něco potřebuje. Ráda bych mu nějak pomohla, ale u dospělých dětí to je složitější. Tak mu často jenom naslouchám.

MARTIN

Martin už je taky dospělý. Studuje elektrotechniku, je ve 3. ročníku. Před tím byl dva roky na vojenské škole, byl to jeho velký sen. Po dvou letech se toho dostatečně nasytil a přešel do Uherského Brodu na průmyslovku. Jinak je to blázen do aut, takže pořád probíráme ojetá auta, opravy atd.

LUKÁŠEK

Lukášek je v 9. třídě a řešíme kam dál. Není to jednoduché, protože mu nejde matematika, a tak vybíráme učební obory. Ovšem s jeho velkým zdravotním postižením to je těžké. Ale snad něco vybereme. Jeho zdravotní stav je stejný, pořád jezdíme do Prahy do Motola. Letos byl v lázních a chodíme na fyzioterapie. Je to fajn kluk, který se umí vcítit do druhého.

Od roku 2016 jsem přechodnou pěstounkou. První k nám přišla dvanáctiletá slečna, potom osmiletý chlapec a teď rok a půl starý prcek. Martin s Lukáškem mi pomáhají. Myslím, že je to pro ně dobrá zkušenost.

A já, dokud mně budou síly stačit, budu k dispozici. Když se ohlednu nazpět, jsem vděčná Bohu, že mi dal tyto děti, že se mohu podílet na jejich životech, radostech i bolestech. Pěstounská péče je pro mě obrovským obdarováním, i když člověk někdy padá na hubu.

Marie Těthalová
říjen 2019

O NÁS OSMI

Už když jsme spolu s manželem chodili, říkali jsme si, jak by bylo fajn mít hodně dětí, asi tak čtyři. V roce 1996 jsme se vzali a téhož roku jsme přišli o naše první miminko. Tenkrát jsme začali uvažovat o pěstounské péči nebo adopci. Ale o rok později se nám narodila Markétka, krásná, něžná a citlivá holčička. Za další rok přišla na svět druhá dcerka Karolínka, blondatý andílek, ale jinak pořádné číslo a vzteklinka.

Když bylo děvčátkům čtyři a pět let, vrátili jsme se zpět k úvahám o pěstounské péči a o pár měsíců později jsme si podali žádost. A tak k nám v roce 2005 přišli dva chlapečci – Pavlík, tři a půl roku, a Patriček dva a půl roku. Kluci byli strašně malíncí, droboučcí. Vypadali tak na rok, dva. Pavlík jakž takž mluvil, Paťa uměl jen dvě slůvka. Oba nosili plínky. Pavlík měl stereotypní kývavé pohyby – kýval

se, když seděl, kýval se, když stál, ze všeho byl vylekaný, stále se mu trásly ručičky. Paťa naopak trpěl záchvaty vzteku, a když byl v afektu, dokázal si rozbít hlavu o zeď. Na to nás upozorňovali již v kojeneckém ústavu. Ale my si říkali: „Zvládneme Karču, tak snad to nemůže být o tolik horší.“ Ale bylo. Žádné školení ani semináře nedokáží připravit na tak tvrdou realitu a na tak obrovskou deprivaci. Pavlík se neuměl mazlit. Když jsme ho chtěli pochovat v náručí nebo vzít na klín, celý jakoby ztuhl a ten náš dotek spíše přetrpěl. Báł se všech zvířat, která jsme potkávali venku při procházkách. Když u nás někdo zazvonil, pozvracel se. Tak jako ostatní děti nadšeně výskají, když je rodiče vyhazují do vzduchu, Pavlík naopak křičel hrůzou. U Pati se střídaly stavy nezvladatelného vzteku s touhou se mazlit. Bylo to hodně těžké období pro všechny a naše dcerky to nesly hodně špatně. I když jsme se jim snažili všechno vysvětlovat, nedokázaly porozumět tomu, proč se kluci tak chovají. Během jednoho

roku ale chlapci udělali obrovské pokroky, plínky už neměli ani přes den, ani přes noc, Paťa se zklidnil, už se tolik nevztekal. Pavlík si byl více jistý, už se tak nebál a třes rukou postupně ustával. Vztahy mezi dětmi se upravily a děvčata kluky plně přijala.

V roce 2007 se nám narodil chlapeček Mireček. Děti se na něj moc těšily, jen Pavlík žárlil a malého jsme museli víc hlídat, aby mu neublížil. Paťa nového brášku zbožňoval, dcerky jej rozmazlovaly. S narozením Mirečka a jeho postupným vývojem nám postupně v plné míře docházelo, o co všechno Pavlík s Paťou přicházeli nejdříve v biologické rodině, následně v kojeneckém ústavu. Co ztratili, co všechno nedostávali. Paťa začal Mirdu napodobovat, spolu stavěli kostky, spolu je bourali, spolu ložili po kolínkách. Bylo to jakoby Paťa doháněl a užíval si to, co jako miminko a batolátko neměl. Když se ho v té době někdo ptal, jakou má nejoblíbenější hračku, odpovídal: „Mirečka“.

V roce 2009 jsme se od sociální pracovnice dozvěděli, že chlapci mají v kojeneckém ústavu sestřičku, bohužel s velice těžkým kombinovaným postižením. S manželem jsme se rozhodli, že se na malou pojedeme podívat. A tak jsme se poprvé setkali s Deniskou. Tenkrát jí byl rok a půl. Když nám ji sestra přinesla ukázat do návštěvní místnosti, byli jsme trochu nervózní a rozpačití. Přece jen jsme s postiženými dětmi neměli vůbec žádnou zkušenost. Deniska byla jako uzlíček, drobná, bezvládná, nereagující na nic. Při odchodu jsme sestřičce řekli, že za týden přijedeme znovu i dětmi, aby Denisku také poznaly. Sestra nám tenkrát odpověděla: „A nestačila by vašim dětem fotka? Přece jen je Deniska postižená, tak aby to zvládly.“ Překvapeně a nevěřícně jsme na ni koukali. Co by měly nebo neměly děti zvládnout?! Vždyť ten uzlíček byla malinkatá

holčička, a to, jestli je nebo není postižená, nehrálo žádnou roli. A děti? Ty jsou kolikrát tolerantnější a chápavější než my dospělí. A bylo to tak, na návštěvě se děti chovaly perfektně. Postupně s dalšími přibývajících návštěvami jsme se rozhodli si vzít Denisku na Vánoce domů.

Pročetla jsem několik knížek o Denisčině diagnóze, hledala jsem informace na internetu, ptala jsem se lékařů. Po Vánocích jsme Denisku vraceli zpátky strašně neradi. Viděli jsme, jak se usmívá, když jsme ji chovali a přímo z ní cítili, jak potřebuje rodinu. Potřebovala ji snad i víc než děti zdravé. V lednu jsme podávali návrh k soudu o svěření Denisky do naší péče. Já jsem jezdila jedenkrát týdně na zácvik, učila jsem se cvičit s Deniskou Vojtovku a různé protahovací a uvolňovací cviky.

Koncem dubna, měsíc před Denisčinými druhými narozeninami, byla Deniska definitivně u nás doma napořád. Je to téměř dva roky co máme Denisku a je to naše sluníčko. Za tu dobu udělala spoustu pokroků, pro někoho malých, pro nás velikých. Celá ožila, nadšeně na vše reaguje. Je to pozitivně laděný človíček a hlavně šťastný. Ne každý den je ideální, někdy je líp, jindy hůř. Pavlík má diagnostikované poruchy chování, těžko se přizpůsobuje změnám. Paťa je méně chápavý, musí se více učit, vše mu déle trvá. Ale jsou to fajn kluci. Téměř každý víkend jedeme na nějaký výlet, kde házeme všechny starosti a problémy za hlavu. Děti to milují a my dospělí také.

Krejčíkovi
červenec 2011

JE NÁS JEŠTĚ VÍČ

Skončili jsme někde v polovině roku 2011. Ke konci téhož roku se nám narodil synek Kryštůfek, naše malé sluníčko. Všechny děti si ho zamilovaly a předháněly se, kdo bude vozit kočárek, kdo asistovat při koupání atd. Hlavně z Patrika se stal hrdý starší bráška, který malého sledoval všude a každému nadšeně vyprávěl o všem, co malý dělá. Starší dcerky si Kryštůfka brávaly do kočárku a vozily ho šťastně po vesnici.

Jen Pavlík stále setrval v agresivních projevech, přestože byl medikovaný. Neustále dětem ubližoval, a to obzvláště Denise a Kryštůfkovi. Hlíдали jsme jej na každém kroku. A nakonec museli přistoupit k hospitalizaci v psychiatrické léčebně. Bohužel nezůstalo u jediné hospitalizace. Postupně se přidávaly další a další problémy, Pavlík začal děti sexuálně obtěžovat. A tak na radu psychologa i psychiatra, v zájmu bezpečnosti malíčkových dětí v rodině, jsme museli pěstounskou péči u Pavlíka v červnu 2015 ukončit. Přestože s námi Pavlík již nebydlí, pravidelně si telefonujeme a Pavlíka navštěvujeme. Pro nás je stále náš kluk, jen prostě nemůžeme být spolu.

Nejstarší dcera Markéta začala studovat střední pedagogickou školu, zřejmě jí ta banda dětiček doma nestačila. K dětem má velice krásný vztah, jezdí jako instruktorka a vedoucí na tábory. Prostřední dcera studuje obchodní akademii s vyznamenáním. Patrikovi se ve škole daří, i když původní prognóza zněla praktická škola, zvládá zatím školu základní. Mirka je v první třídě a vyniká v matematice a prvouce, problémy má v psaní. Denisčin zdravotní stav se mírně zhoršil kvůli epilepsii, ale protože je Deninka naše velká bojovnice, zvládla vše na jedničku s hvězdičkou. Je to nadále miláček celé rodinky, vždy pozitivně naladěná a usměvavá. Po prázdninách půjde do první třídy speciální školy v Kyjově.

V únoru 2014 jsme se seznámili s chlapečkem Danečkem. Malému bylo sedm let, byl milý a usměvavý, jen s menší mentální retardací. Daník k nám začal jezdit na víkendy a hlavně Julinka byla nadšená. Tady se přiznám, že jsme hostitelskou péči nezvládli a po několika měsících požádali o svření Danečka do pěstounské péče. Tímto smekám před všemi přechodnými pěstouny, kteří se dokáží od dítěte odloučit. Já bych to psychicky nezvládla. Koncem ledna 2015 u nás zůstal Daneček oficiálně natrvalo. Mezi děti zapadl výborně. Po prázdninách půjde také do první třídy jako Deniska, jen do školy praktické. Tak jsem na něj zvědavá.

Co napsat závěrem? Je nás hodně, ale máme se všichni moc rádi. Děti se navzájem učí toleranci a pomoci druhým a my jsme na ně s manželem velice hrdí. My dospělí jsme se naučili, že i pěstounská péče má své hranice a někdy opravdu nevyjde vše, co si pro ty naše dětičky přejeme.

S pozdravem
Bohumila Krejčíková
červenec 2015

V roce 2013 k nám do rodinky přišla tehdy sedmiletá romská holčička Julinka. Julinka byla a je velice temperamentní a rozhodně se nedá říct, že bychom se s ní nudili. Nejdřív jsem se bála, jak mezi ostatní děti zapadne, přece jen už byla starší a navíc věkově kolem ní byli hlavně kluci. Starosti jsem si dělala zbytečně, Julinka i děti to zvládly velice dobře. Bohužel k nám Julinka přišla už s jedním odkladem školní docházky a druhý jsme jí nemohli dát, a tak první třída byla obrovský boj jak mezi námi, tak mezi Julinkou a paní učitelkou. Kolikrát lítaly učebnice a sešity doslova vzduchem. Ale i tohle se časem urovnalo a paní učitelka moc chválí pokroky, které Julinka dělá. Nyní končila druhou třídu se třemi dvojkami, což je velikánský úspěch. Protože ale měla Julinka stále pocit, že je tady jediné tmavé dítě a trápilo ji to, rozhodli jsme se po nějaké době, že bychom si zažádali o hostitelskou péči nějakého romského dítěte.

JAK TO MÁME DNES?

Čtu náš příběh, který jsem kdysi psala do Průvodce NRP a usmívám se nad tím, jak letí čas. Skončili jsme někde v roce 2015. Co tedy bylo dál a jak to máme dnes?

Tak hlavně se naše dvě nejstarší dcery již osamostatnily. Obě dvě zdárně a úspěšně dokončily své střední školy, našly si práci a potkaly ty správné chlapy, se kterými vylétly z rodinného hnízda. Jedna dcerka bydlí cca čtyřicet kilometrů od nás, druhá dvacet. Obě dvě se však rády vrací na kafe a pokec. Občas necháme chlapy doma a vyrazíme si jen samy. Mám skvělého manžela, který si dobrovolně a s úsměvem nechá dětičky doma. Patrik dokončil základní školu a nyní se učí obráběčem kovů. Je to skvělý, skromný a hodný kluk. Ve volném čase běhá a posiluje. Julianka je nyní v 7. třídě, trochu válčí s autoritami i s učebnicí. Moc ráda zpívá, tančuje a maluje. Chodí do ZUŠ. Podarilo se nám zkontaktovat biologickou rodinu, se kterou udržujeme v současné době intenzivní kontakt jak osobní, tak telefonický. Určitě si pamatujete i na Denisku, naši těžce handicapovanou dcerku. Přestože její prognóza při příchodu k nám domů nebyla zrovna příznivá, pere se s osudem statečně. Na jaře oslavila své jedenácté narozeniny. Bohužel na přelomu loňského a letošního roku prodělala Deniska vážné zdravotní komplikace a dva měsíce strávila na různých odděleních JIP. Po návratu z nemocnice jsme se ještě snažili mít Denisku i přes vážný zdravotní stav doma, ale už to nešlo. Deniska vyžadovala odbornou zdravotní péči, které jsme na tak vysoké úrovni nebyli schopni. Deniska je v současné době v péči zdra-

votnického zařízení, kde ji pravidelně navštěvujeme, a pokud to její stav dovolí, bereme ji na procházky.

Mirda, Daneček a Kryštůfek přešli ze školní výuky do domácího (individuálního vzdělávání). Takže mám všechny tři kluky doma a učíme se spolu. Přemýšlím, jak charakterizovat naši domácí školu - není to jen o tom, že se učí kluci, ale učím se i já. Jsou dobrými učiteli krás dětského světa, jejich pohled na svět je úžasný. Mirda je v současné době v šesté třídě, vyniká hlavně v přírodovědě, zeměpise a matematice. Je samoukem ve hře na klávesy. Daneček je v páté třídě speciální školy. Jelikož přezkoušení jednou za pololetí by pro něj bylo náročné, chodí do školy jednou týdně na dopoledne. Je velmi společenský, rád se účastní různých sportovních akcí a má na svém kontě i vítězství v běhu v kategorii handicapovaných dětí. Kryštůfek je ve druhé třídě. Jeho velikou láskou je atletika a fotbal. Vyniká hlavně v běhu na delších tratích, ve kterých získal již spousty medailí a pohárů. Je loňským vítězem běžecké ligy a také letos je na první průběžné příčce.

Asi bychom to nebyli my, kdybychom neohlásili nový přírůstek do rodiny. Jak jsem se dívala, pokaždé, kdy jsem psala příspěvek pro Sdružení pěstounských rodin, jsme se rozrostli. © Letos k nám přišla malá roční princeznička. Na první pohled velká láska, zamilovali jsme se my dospělí, zamilovaly se všechny naše děti. Dianka nám rozzářila dům, je všude a nikde. Poprvé jsme přebírali dítě od přechodné pěstounky. S velkým díkem a vděkem jsme přijali dítě nedeprivované, bez poznamenání ústavní výchovou. Dítě bez kývavých pohybů, bez agresivity, bez hrůz a strachu. Dítě usměvavé, pohodové, normálně reagující na vše kolem nás. Jak propastný rozdíl je mezi Diankou a ostatními dětmi, které jsme přijali dříve, by bylo na několik stran. Takže pokud mohu, chtěla bych poděkovat přechodným pěstounům za lásku, kterou dětem dávají a za to, že je v tu správnou dobu dokážou poslat dál do nových rodin.

Bohumila Krejčíková
prosinec 2019

DARÝ SE PŘECE NEVRACEJÍ

Pokusím se napsat náš příběh. Někdy mi připadá strašně dlouhý a mám pocit, jako bych svoje holky znala odjakživa. Jindy mi zase přijde strašně krátký. Ty dny a týdny a roky s nimi byly tak nabitě událostmi, dojmy a pocity, že jsme jimi doslova proletěly. Tedy alespoň já. Ve skutečnosti znám Lucku a Ajku téměř pět let, z toho téměř čtyři roky žijí u mě. Teď patnáctiletou Lucku mám v pěstounské péči, postižená Ajka je již zletilá a jsem její opatrovnící. Před dvěma měsíci jsme si přibraly pětiletou Barborku. Moje cesta k holkám byla tak trochu krkolomná a někdy vedla dost nepředvídatelnými zákrutami – mimo jiné i přes Londýn a přes Brusel...

V něčem se náš příběh bude možná lišit od většiny ostatních. V době, kdy jsem holky poznala, jsem žila sama. Vlastní rodinu jsem tak nějak nestihla, i když jsem si už od dětství představovala, že jednou budu mít hodně dětí. Jenže člověk míní... Po vysoké škole jsem odjela do Anglie jako au-pair. Myslím, že hlavním důvodem byla touha uniknout práci v lékárně. Farmaceutickou fakultu jsem vystudovala na přání rodičů, ale nic mě k tomu obořu netáhlo. Chtěla jsem pracovat s dětmi a zajímaly mě jazyky. Anglie oba mé zájmy naplnila vrchovatě. Angličtina mě moc bavila a naučila jsem se mluvit, myslím, velmi slušně. Doma jsem si k certifikátům udělala ještě státnici, a tak jsem definitivně unikla hrozbě lékárny. Začala jsem učit jazyky, a pak jsem se tak trochu náhodně dostala na základě konkurzu na Ministerstvo zahraničních věcí. Devět

let jsem měla práci, kterou mnozí považují za velmi atraktivní. Pět z těchto devíti let jsem strávila v Bruselu, na Delegaci ČR při NATO. Pracovní náplň byla opravdu velmi zajímavá a získané zkušenosti k nezaplacení, ale celou dobu mi tak nějak chyběla práce s dětmi, o které jsem vždycky snila. A tak jsem si začala dálkově dodělávat speciální pedagogiku. Když se můj zahraniční pobyt chýlil ke konci, koupila jsem si z našetřených peněz byt v Kladně, speciální pedagogiku jsem měla za půl roku dokončit, a už jsem věděla, že budu chtít z MZV odejít. Věděla jsem, že chci přece jenom zkusit učit, i když se mě od toho moji rodiče, oba učitelé, snažili odradit.

A tak jsem přijela do Kladna a potkala jsem holky. Tedy vlastně Lucinku. Když na to vzpomínám, musím se smát. Někdy jsem totiž na setkáních pěstounů slychala nebo v literatuře četla, jak lidé poprvé potkali svoje dítě a prostě věděli, že je jejich tak nějak na první pohled... A můj první pohled byl tak trochu šok... Když jsem totiž táhla neskutečně těžkou přepravku se svými třemi kočkami do nového bytu, keclo před námi na dlažbu na bobek neskutečně zablácené a nečesané dítě v roztrhané teplákovce a začalo s námi nenuceně komunikovat: „Jééé, teto, ty máš krásný kočičky! Můžu za tebou někdy přijít a pohrát si s nimi?“ Lucinka byla dítě ulice a vnutit se k někomu do bytu jí vůbec nedělalo problém. Bylo jí deset pryč a vypadala maximálně na sedm. Měla krásné rezavé vlasy, což jsem zjistila až po několika dnech, když jsem ji přinutila, aby se učesala. Nedala na mé nezapné výmluvy a začala mi denně zvonit u bytu.

A po hře s kočičkami vždycky tak nějak nechtěla odejít... až jsem jí musela nabídnout večeri. Vším byla nadšená, všechno jí chutnalo. Nepřestávala jsem se divit, že ji nikdo doma nepostrádá. Věděla jsem už, že má doma otce a starší postiženou sestru, i to, že její matka nedávno zemřela. Podle jejího vzezření a stravovacích návyků jsem tušila, že ideální prostředí mít asi doma nebude, ale skutečný rozsah problémů jsem zjistila až mnohem později, a za poměrně dramatických okolností. Tehdy jsem se hlavně bála, že mě její otec bude žalovat pro únos. Lucka u mě trávila každé odpoledne a každý den bylo těžší a těžší ji přesvědčit, aby odešla domů. Byla jsem v té době v pracovní neschopnosti, která se nakonec protáhla na něko-

lik měsíců. Důvodem byla zřejmě borelióza. Nechtělo se mi věřit, že Lucku doma opravdu nikdo nepostrádá, jak mi tvrdila, a trvala jsem na tom, aby svému otci řekla, kde tráví každé odpoledne. Nakonec se podařilo. Otec projevil zájem se se mnou seznámit a já prodělala zdvořilostní návštěvu v Lucinčině rodině, která pro mě znamenala naprostý kulturní šok. Netušila jsem totiž, že by někde mohla být taková špína. Byla jsem zvyklá na život se zvířaty, ale koberec s řadou starých psích hovínek byl i pro mě trochu silně kafe, netušila jsem, že je možné, aby dětský pokoj představovala komora se dvěma sraženými postelemi bez jakékoli další výbavy, netušila jsem, že Lucinčiny hračky sestávají ze dvou polámaných barbín a tří malých

plyšáků (všechno darované od sousedů). Netušila jsem, že její otec je těžký alkoholik. Bylo ještě mnoho dalšího, co jsem netušila a v průběhu následujícího roku vždy s novými a novými otřesy zjišťovala. Nemohu se o všem rozepisovat, bylo by to na velmi dlouhé vyprávění. První návštěva pro mě znamenala v zásadě dvojí: za prvé uklidnění v tom smyslu, že Lucinku opravdu nikdo nepostrádá a nikomu nevádí, že tráví své dny u mě (otec se vyjádřil velmi příznivě o tom, „že jsem se mu rozhodla s Luckou pomáhat“ – zajímavá formulace na to, že jsem ho viděla prvně v životě) a za druhé to, že mi s úlevou hodil na krk i její sestru Jarku, s tím, že je „trochu

slabší ve čtení“, potřebuje se procvičit a já mám na to školu. Musím upřesnit, že realita byla opět trochu jiná – osmnáctiletá Jarka nečetla ani nepsala. Nicméně holky ke mně od té doby chodily obě. A já byla vlastně ráda, protože po spatření prostředí, v kterém žily, jsem byla šťastná, že tam nemusí trávit tolik času. Věděla jsem už, že táta doma stejně není (buď práce, nebo hospoda) a u mě jim snad bylo lépe než s partou na ulici. Pak jsem se rok snažila vytvořit jim doma prostředí, kde by se žít dalo. Otec se zprvu tvářil, že péči o holky pouze nezvládá, a tak jsem se naivně snažila pomoci. Časem jsem zjistila, že sponzoruji rodinu, jejíž příjmy vysoce převyšují moje, a tím nepří-

mo sponzorují i kladenské hospody a výherní automaty. Časem jsem také zjistila, že s pomocí nebo bez ní, otec nemá zájem na změně svých alkoholických návyků. Přišlo období ošklivých scén, na které nerada vzpomínám. Otci se nějak přestalo líbit, že mě holky berou, že se ve všem zlepšily, začal mě vyhazovat, Lucka se hroutila, zjistila jsem, že otcovy agresivní projevy byly v rodině i v minulosti běžnou záležitostí.... Zjistila jsem, že i v minulosti nabíral „známé“, kteří se mu o holky starali, a po čase je vyhazoval...

Po jedné obzvláště ošklivé agresivní scéně ke mně holky vlastně utekly. A pak už to byla záležitost „sociálky“ a soudu. Nejdřív to vypadalo beznadějně a nakonec to bylo tak rychlé, až se mi z toho točila hlava. To, o čem by se mi nikdy ani nesnilo, se stalo skutečností. Lucka mi byla svěřena do péče, Ajka do opatrovnictví. A já najednou měla dvě dcery.

Byly v mém životě doby, kdy jsem snila o práci v SOS vesničce nebo o adopci. Nevím proč. Přišlo mi to hrozně zajímavé. Četla jsem Matějčka a Koluchovou a vůbec všechny knihy, které byly na toto téma k sehnání. Ale nikdy bych si asi netroufla o pěstounskou péči zažádat, kdyby mi Lucka takhle doslova nevběhla do cesty.

Teď jsem najednou na vlastní kůži poznala, jak se praxe liší od teoretické průpravy. Měla jsem vystudovanou speciální pedagogiku. Měla jsem načteno všechno možné. A nevěděla jsem vůbec, co mě čeká. Myslela jsem si, že přijetím holek skončí problémy, a ony vlastně začaly. Teprve jsem zjišťovala, jaký život tak dlouho žily, a jak je to ovlivnilo. S důsledky jejich traumat jsme se potýkaly v našem společném životě. A potýkáme se dodnes.

Bez pomoci naší skvělé a zkušené paní psychologů bychom to asi nikdy ne-

zvládly. Vlastně ani nevím, jestli to zvládáme. Co je to zvládat? Ale vím, že jsem se od přijetí holek ani minutu nenudila, taky jsem se hodně nasmála a nabřečela.

Jednu věc vím jistě. Neměnila bych. Přes všechny problémy, přes všechny, někdy tak časté, frustrace to pozitivní, myslím, převažuje, a převažovat snad i nadále bude. Lucka teď půjde do osmé třídy. Ve třetí třídě propadla a teď v sedmé byla jedna z nejlepších, hraje na kytaru, jezdí na koni, ráda čte a je s ní ohromná legrace. Jarka (Ajka) se naučila číst, psát, jezdit na bruslích, plavat.

A já? Někdy mám pocit, že toho mám až nad hlavu, a někdy jsem strašně utahaná. Ale pořád mám někde pod tím pocit, že jsem nikdy nežila tak smysluplně jako právě teď. Právě proto jsem se rozhodla pro přijetí dalšího dítěte do pěstounské péče. Mám teď tři skvělé dcery – co si můžu přát víc? No, možná, abychom to všechno nějak přežily. Aby holky pořád věděly, že mají místo, odkud je nikdo nebude vracet. „A nevrátíš mě? Fakt ne?“ plakala vždycky Lucka, když něco provedla. Holky jsou pro mě velký dar a dary se přece nevracejí.

A ještě douška: Vždycky, když jsem snila o pěstounské péči, snila jsem o malinkých dětech. Nikdy bych nezvažovala přijetí většího dítěte. Ale teď jsem hrozně ráda, že holky tu šanci ještě dostaly a že já dostala šanci poprat se s něčím takovým. Není to legrace, výsledek je určitě nejistý. A někdy tak trošku doufám, že to nejhorší jsme si už odbyly, že největší nejistoty jsou už odmazlené, největší záplaty už našité... Kéž by... Ale ať už je to jakkoli, myslím, že se máme opravdu rády...(I když bych je někdy nejradši přetrhla.)

Hana B.
červen 2007

JÁ A MOJE ŽITÍ V MÉ A JEN MÉ RODINĚ

Je tomu už deset let, co mám svoji rodinu. Rodinu, ke které se dodnes ráda vracím, když mám strachy, stresy, vztek. Je tam totiž moje máma. V minulosti jsem si mnohokrát kladla na srdce, když mi moje biologická máma umřela, že nesmím mít nikoho už ráda. Jen svého tátu, který je opilec. Pak do mého života vstoupila paní, tedy tehdy teta, která si mou lásku získala už od prvního setkání, kdy v přepravce táhla tři kočky. Víte, nebyť tohoto setkání, skončila bych jinak. Možná v DD, možná na ulici jako malá prostitutka. Je taky velmi pravděpodobné, že bych tady na tom světě nebyla, protože mnohokrát jsem chtěla odejít. Cítila jsem se tu sama a najednou tady byl člověk, který o mě stál. Když mě začala doučovat, brala jsem ji jako tetu, která mě opustí, jako ty předchozí, protože komu by na mně doopravdy záleželo? Jenže ona mě neopustila ani v těch nejtěžších chvílích. Ve chvílích, kdy jsem sama sobě nerozuměla a potápěla jsem se v hloubce, ze které jsem se neuměla dostat ven. Vždy mi podala ruku, i když jsem jí sprostě nadávala a říkala jí, že ji nenávidím a uteču. Muselo ji to hrozně bolet, ale to mi došlo až později, když jsem ležela v posteli a brečela, že teď mě určitě vrátí, že jsem ta

nejhorší holka na světě. A ona místo křiku a nadávek mě vzala do náručí a ujišťovala mě, že mě v žádném případě pryč nedá. Milovala jsem ji a dodnes tomu tak je, nedovedu si představit, že by mi ji někdo dokázal vynahradiť. Ona mi dala lásku. Starala se o mě i přesto, že jsem nebyla její biologická dcera. Obětovala se mi a obětovala i svůj čas s kamarádkami. Kvůli hloupé noze, kterou jsem si narazila při hraní, se mnou strávila dvě hodiny u doktora, protože tam bylo spousta jiných lidí a měli vážnější zranění. Seděla tam se mnou a hrála se mnou slovní kopanou, bála se se mnou, prožívala se mnou každou moji bolest, úspěch, zklamání v lásce. Ona je moje máma i přesto, že jsem se jí nenarodila a někdy mě štvalo, proč nepřišla dřív?? „Copak jsi neslyšela, jak pláču po nocích?“ vyčítala jsem jí. A ona mi na to vždy řekla, že ji to mrzí, že nemohla přijít dřív. Nevěděla, že někde je taková krásná a šikovná slečna, co ji potřebuje. Mrzelo ji to i přesto, že toto nemohla ovlivnit. Věřím tomu, že kdyby to věděla dříve, byla by schopná udělat cokoliv. Protože ona pro mě dýchá a miluje mě tak, jak může máma milovat svoji dceru. Díky ní jsem se naučila plakat,

milovat, odpouštět si a odpustit i svým rodičům vše, co mi provedli. Naučila jsem se důvěřovat lidem díky ní. Jeden čas to vypadalo, že ji táta vyhodí, protože s ním odmítla spát.

Byla jsem hysterická, když odešla, tedy když ji táta vyhodil. Proč mě opustila? Nezáviděla jsem jí. Jenže ona čekala za dveřmi a po hodině zazvonila, táta spal, takže nic neslyšel. Sestra jí šla otevřít a ona běžela hned ke mně do pokoje a strávila tam se mnou celou noc. Držela jsem ji za ruku a v duchu se poprvé modlila, ať ji už nikdy neztratím. A někdy si říkám, že mě moji andělé asi vyslyšeli, protože od té doby uplynulo deset roků a já jí stále mám.

Dnes už je mi dvacet let. Studuji střední školu a plánuju cestu na rok do zahraničí. Jedno vím, že až se budu vracet, vím kam. Do Sloupnice, kde na mě čeká moje máma a moje tři sestry. Moje žití v péstounské péči neskončilo, ani když

mi bylo osmnáct, protože život v rodině taky neskončí, ani když ti je osmnáct. Je to rodina stále, ať jsi malý nebo velký, nic se na tom nemění. A je to moje máma, za kterou se vždy budu ráda vracet, protože vím, že ona je jediný člověk, který mě přijme a vždy mi poradí a upřímně řekne, co si o mém rozhodnutí myslí, i přesto, že ví, že se mi to třeba nebude chtít poslouchat. Ona ale také ví, že až se mi to rozleží, připustím, že měla pravdu. Protože už hodněkrát se mi stalo, že jsem si hubu natloukla, a bylo to proto, že jsem si něco udělala po svém i přesto, že jsem si tím rozhodnutím nebyla jistá. A mnohokrát jsem si říkala, proč já debil jsem neposlechla tu mámu. Ale zase, když si člověk trochu nenatluče, nikdy nepozná, co je realita. A já vím, že realita je někdy opravdu krutá a ne vždy ji člověk zvládne sám bez pomoci někoho, u koho má jistotu, že ho podrží. U mě to vždy bude ona, moje máma.

Lucka
prosinec 2012

Poznámka mámy – péstounky

Lucka je moje dcera – je to dítě, které jsem poznala v deseti letech a které více než deset let vychovávám. Začala jsem jako sousedka „odvedle“, pak mi byla Lucka svěřena do péče „třetí osobou“ a po pár letech jsem se stala její péstounkou. Lucka byla dítě traumatizované a velmi náročné. Přesto jsem moc ráda, že právě já, poté, co jsem byla jednou z mnoha „tet“ v jejím životě, jsem se stala její druhou mámou. A nejen její, ale i mámou její biologické sestry Ajky a také Báry a Stázky – dvou dalších dívek, které jsem postupně vždy v odstupu cca tří let, přijala do dlouhodobé péstounské péče. Moje děti nejsou modroocí andělci, nebyly malé a nejsou bezproblémové. Potřebují nadstandardní péči a nadstandardní pozornost. Potřebují terapeutické rodičovství. A právě to jim díky dlouhodobé péstounské péči mohou dávat. Mohu Barborku s Aspergerovým syndromem vyučovat doma a doprovázet na kroužky. Mohu věnovat intenzivní pozornost Alici, která k nám přišla nejpozději. Mohu doprovázet Ajku a Lucku v počátcích jejich dospělosti. Mohu se vzdělávat, abych dokázala lépe pochopit, co ode mě potřebují. To, že Lucka je dnes tam, kde je, to, že se vrací domů a důvěřuje, že tam má své místo, to je pro mne velký zázrak. Zázrak dlouhodobé péstounské péče, zázrak celoživotního závazku mezi

mámou – péstounkou a svěřeným dítětem. Jedno vím jistě – nedokázala bych je mít raději, ať už by byly se mnou v jakémkoli vztahu. Ale nedokázala bych jim dát to, co jim dávám, kdyby byly u mě v péči na dobu přechodnou. Právě tyhle opakovaně zklamávané děti potřebovaly někoho, kdo by jim dokázal, že už je nezklame. A vzhledem ke zkušenosti se svými dětmi jsem hluboce přesvědčená, že dlouhodobá péstounská péče je v systému náhradní rodinné péče, vedle adopce a přechodné náhradní rodinné péče, nezastupitelná.

Hana Brodničková
prosinec 2012

JAK SE DNES MAJÍ HOLKY?

Před třinácti lety jsem neměla žádné dítě. Teď mám dvě dospělé dcery a dvě pubertačky. To je ta zajímavost na přijímání starších dětí - žijete život ve zrychlené demoverzi. Ale kromě těhotenství a porodu si s nimi stejně prožijete všechna vývojová období, o nic nepřijdete. Taková separační úzkost v šestnácti letech - proč ne? Ostatně, když si dítě vytváří vazbu kolem třináctého roku, proč by v šestnácti nemohlo prožívat separační úzkost? Že s ním v tu chvíli mlátí puberta a dosud nezpracovaná traumata z minulosti? No, to dává celé té situaci rozhodně další fascinující rozměr. A zkuste si představit dítě s ranou citovou deprivací a Aspergerovým syndromem na prahu puberty. Byly jsme a zůstáváme atypická, resp. naprosto ulitlá rodina, rodina vymykající se a pro okolí, někdy i pro nás samotné, nepochopitelná... Ajce je 30, Lucce 22, Stázce 16 a Barborce 12. Jedno je jisté, nikdo z nás není normální. Ostatně s tím, co holky prožily, s tím, že jsme

rodina poskládaná z pěti deprivovaných či traumatizovaných jedinců ženského pohlaví, by asi nebylo normální, kdybychom se trochu nevymykaly normě. ☺ Takže, začnu od nejstarší Ajky. To je trochu smutný příběh. Z Ajky jsem mívala velkou radost. Nenapadlo mě, že by se dvacetiletý člověk ještě naučil číst, psát, lyžovat a řadu dalších dovedností. Také mě ale bohužel nenapadlo, že už se takhle velký člověk neodnaučí krást, využívat lidi, účelově lhát a nezaváží se řady dalších patologických mechanismů, které mu tolik let umožňovaly přežít. Ajka má poruchu osobnosti. Léta jsem byla zmatena z jejích projevů a stále jsem se snažila k ní proniknout. Doufala jsem, že dokážu změnit to, co jí znemožňuje žít normální život, mít přátele, ambice, potřebu být užitečná. Až letos jsem pochopila, že je opravdu jiná - že nechce to, co já, a to, co ostatní holky. Že jí vyhovuje lhát, krást a dělat ze sebe chudáka... Že se netrápí výčitkami svědomí...

Že jsem se tím trápila stále jenom já. Zatím nějak funguje v bytě nad námi, který jsem kvůli ní koupila. Čtyřikrát týdně jezdí do dílen pro lidi s psychickými problémy. Baví ji to tam. Bohužel neméně ji baví krást v supermarketech a půjčovat si od lidí peníze bez úmyslu je vracet. O sebe se Ajka starat nechce, ač je toho v pohodě schopna, ale všechno, od hygieny přes oblékání po stravování musí být kontrolováno. I tak k nám patří a patřit bude.

Lucka, dítě, které propadlo ve třetí třídě z matematiky. Dítě, které po mně v sedmé třídě házelo atlas a řvalo, že půjde stejně do Vrapic (tj. na speciální učňák) a že bude stejně bezdomovcem. Před dvěma lety v pohodě odmaturovala na střední pedagogické škole. Na střední škole už nepotřebovala žádnou mou akademickou podporu. Za celou docházku jsem ji snad třikrát vyzkoušela ze slovíček a na její a upravila interpunkci u jedné z jejích slohových prací. Stala se z ní zodpovědná studentka, která vedle školy zvládala i brigády, koníčky a řadu společenských aktivit. Když potřebovala doučování z matematiky, sama si ho zajistila. Jaká úleva poté, co jsem ji za cenu naprostého vyčerpání prorvávala základní školou (kvůli vyčíslování chemických rovnic jsme ještě v její osmé třídě přejely správné vlakové nádraží a musely se dvě stanice vracet ☺). Po maturitě strávila rok jako dobrovolnice pro práci s mládeží

v Salesiánském centru ve Velké Británii. Nejenže se naučila plyně anglicky, ale opravdu tam „vyrostla“. Teď žije rovněž v našem horním bytě a studuje prvním rokem VOŠ, obor speciální pedagogika. Netvrdím, že nepotřebuje terapii, na kterou dobrovolně dojíždí. Netvrdím, že není labilnější a nemá problémy ve vztazích. Ale je to skvělá, zodpovědná a empatická holka, která má krásný vztah teď už k oběma svým mladším sestrám. A troufám si říci, že i ke mně. Miluju ji a jsem na ni moc pyšná.

Stázka – naše vlčí holčička, naše divoženka. Přijata v jedenácti, dnes šestnáctiletá. Velmi traumatizovaná, velmi impulsivní, naprosto bezhraniční. Jestli mě nějaké dítě mohlo ještě překvapit po zkušenostech se staršími holkami, tak to byla právě ona. Dítě, zuřivě a nezřízeně agresivní, bez jakékoli vycvičené příčiny. Dítě, které bylo tak negativistické a resistantní, že to bylo až fascinující. Dítě, které rivalizovalo, vynucovalo a zároveň odmítalo, dítě, které přeshraničně mazlilo i odstrkovalo... Dítě plné bolesti a protikladů... Dítě, které je přesto schopné lásky. Dnes, po pěti letech (a zpětně nechápu, jak jsem to mohla vlastně přežít), je Stázka milující a velmi milovaná, i když je pro ni stále těžké tomu uvěřit. Prochází terapií, která jí hodně posouvá. Z holky, která strídavě předstírala a zuřila, se vyklubala okouzlující slečna s ohromným smyslem pro humor a velkou schopností citu. Stázka je inteligentní stejně jako

ambiciózní. Ano, má problém zpracovávat svoje emoce, ale rozhodně není citově plochá. A jako u všech mých holek – její akademické schopnosti přesáhly veškerá očekávání psychologů i moje vlastní. Naše bývalá „speckarka“ měla v pololetí osmé třídy běžné ZŠ trojku z matematiky, dvojku z angličtiny a jinak samé jedničky. Neříkám, že za tím není velké úsilí moje, její i dalších zainteresovaných lidí. Učit se musí, protože má mj. lehkou dysfázii, která jí v některých předmětech hodně komplikuje život, ale tím spíš je obdivuhodné, čeho dosáhla. A ještě ke všemu je dramaticky, pohybově, tanečně a hudebně nadaná, což uplatňuje v mimoškolních aktivitách a zájmových kroužcích. Ale hlavně, od letoška je ze Stázky také dítě, které začalo dávat dárky k Vánocům a valentýnky. Dítě, které mě po návratu domů obejme a řekne, že se mu moc stýskalo. Další dítě, které v sobě objevilo potřebu a schopnost projevovat city. Dítě, které má dnes už hezký vztah jak ke starší, tak k mladší sestře. A chtěla by dalšího sourozence. ☺

A Barborka. Naše Barborka. Dítě z jiné planety. Máme doma Malého prince, jen v holčičí podobě. Barborka má totiž Aspergerův syndrom, což jsme na počátku našeho vztahu netušily. Je to kouzelná slečna – empatická, se smyslem pro humor, přísnou logikou, inteligencí a průzračnou dětskou čistotou. Je nadaná na češtinu, angličtinu, talentovaná na zpěv. Má dar oslovovat některé lidi... a frustrovat jiné. ☺ Skvěle plave, velmi

dobře a ráda bruslí, lyžuje, jezdí na kole. Učí se žít v našem světě a nás obohacuje tím, že nám přibližuje ten svůj. I tady se odborníci seklí – IQ 55 opravdu nemá. Má obrovský akademický potenciál a „drajv“. Po pěti letech domácí školy chodí do běžné ZŠ dvakrát týdně a zbytek času se máme učit doma. Ale vzhledem k tomu, že dochází také do tří různých hudebek ve dvou různých městech (sólový zpěv, sborový zpěv, housle), tak se učíme nejčastěji ve vlaku a moc tomu nedáváme. Ale Barborka je v učení hodně samostatná a perfekcionistka a jinou známku než jedničku považuje za nepřijatelnou. ☺ Tak až někde potkáte krásnou dlouhovlasou slečnu s brýlemi, která se vás bez varování zeptá, proč má podzemní vlak lomený pruh, vysvětlí, co to je rolna nebo se bude dožadovat informace, jakým způsobem se rozsvěcí noční osvětlení na sjezdovce..., pak vězte, že to je naše Barborka... A poproste ji, ať vám zazpívá... třeba Somewhere over the rainbow. Ona totiž zpívá úžasně, má za sebou řadu soutěží a veřejných vystoupení. Věřte, že na pódiu nepoznáte, že je Barborka „jiná“. Jen tam bývá jedna z nejlepších... A rozhodně je to dítě, s kterým jsme si přes jeho odlišnost a obrovskou ranou citovou deprivaci vytvořily krásný pevný vztah. Barborka tmělí naši rodinu a dělá ji ještě jedinečnější, než by jinak byla.

Hana Brodničková
únor 2015

DARY STÁLE NEVRACÍM

Nemohu uvěřit tomu, že už uplynulo deset let od chvíle, kdy jsem psala pro Sdružení pěstounských rodin první příběh o naší rodině. A skoro pět let od jeho pokračování. Zajímavé je i to, jak je vlastně s odstupem všechno úplně jinak. Už dávno jsem se srovnala s tím, že můj život s holkama je jako takový hodně dobrodružný film plný zápletek, dramát a zvrátů. A já rozhodně nejsem jeho režisérem. Spíše více či méně dobrovolným aktérem. Co je tedy vlastně nového? Nejmarkantnější je asi to, že tři z holek jsou už dávno zletilé a ta poslední k zletilosti rychle spěje. Je to neuvěřitelné, ale nejstarší Ajce už bylo 35 a nejmladší Báře bude na začátku léta 18. Luce je už 27, Stázce 21.

Nové je i to, že vloni jsem byla poprvé celý rok jen s Bárou. Ostatní holky už se rozprchly do světa. Lucka už několik let žije a pracuje v Praze, Ajka žila poslední rok u přítele, Stázka – ta tak nějak téká – tu v Praze, tu v Anglii. Ale popořádku.

Vezmu to od naší nejstarší. S Ajkou to v průběhu našeho soužití vůbec nebylo jednoduché. Už před těmi čtyřmi pěti lety jsem se ujistila, že Ajka nestojí o osamostatnění, které jsem jí nabízela. Řešily jsme neochotu cokoli dělat, drobné krádeže v určité době bohužel i v obchodech,

neustálé lži, manipulace, vymýšlení. Věděla jsem, že Ajka je hluboce pošramocенý člověk a že žárlí na mladší sestry. Věděla jsem, že si nikdy nedokázala vynahradit dětství, o které byla okradena. Ale i tak to bylo obtížné a vyčerpávající, den co den řešit stále totéž. Ajka vlastně nechtěla NIC. Nebo jsme aspoň nepřišly na to, co by chtěla dělat... Jen se vymezovala proti všemu a proti všem... Nakonec jsme se domluvily, že vyzkouší pobyt v terapeutické komunitě Kaleidoskop. Z jednoho pobytu byly nakonec tři. Ajku totiž vždy po několika měsících vyloučili. Zřejmě pro nedodržování pravidel. Ale stejně tyto pobyty přinesly něco nového a pozitivního. Ajka najednou začala zvládat věci, které by doma z principu nezvládala. Konečně začala psát dopisy a SMS. A najednou dokázala sama cestovat a nakupovat. A hlavně - zlepšilo to naše vztahy. Najednou už jsme nebyli ti „špatní“, na které si Ajka mohla stěžovat, a tím získávat pozornost okolí, ale ti, po kterých se jí stýskalo a na které se těšila.

Po posledním návratu z Kaleidoskopu, kam už nechtěla zpátky, si ale velmi rychle našla přítele (nebo on ji) a téměř okamžitě se k němu odstěhovala (protože si to prý přál). A tak jsme rok a něco málo, zažívaly dramata na dálku.

Nejprve vypadalo všechno růžově. Tedy pro mě spíš trochu děsivě. Ajka totiž po měsíci informovala, že jí přítel říká, že s ní chce být až do smrti, že si ji chce vzít a mít s ní dítě.

Pak jsem pochopila, že veškeré její peníze, které do jejich domácnosti sunu, končí zřejmě v hospodě nebo jako platba přítelových alimentů nebo exekucí. Brzy jsem poznala, že když Ajka volá večer, je často podnapilá (samozřejmě tvrdila, že je jen „na kofole“). O příteli pak tvrdila, že jde po práci „na dvě“. Až když se u nich situace začala vyhrocovat, přeložila mi, že „dvě“ znamenají čtyři až šest piv prokládaných panáky...

Abych to zkrátila – v létě Ajka od přítelky odešla. Už po čtrnácti dnech pobytu u známé a po odvezení všech svých věcí se však k němu zase vrátila. V polovině října, po dramatické scéně, kdy jí přítel v situaci, kdy byli oba pod vlivem alkoholu, sebral peněženku a mobil a pak ji se svým otcem vyhodil (už asi popáté za ten rok), odešla znovu. Prý už se k němu nechce vrátit. Momentálně je zpátky u nás, v horním bytě, který jsem před pár lety pořídila jako startovací. Tak uvidíme.

S naší Luckou je to trochu veselejší příběh, i když ve vztazích to mají holky trochu podobné v tom, že jsou ochotné svým partnerům podléhat. Ale Lucka na rozdíl od Ajky, která pracovat prostě nechce, výborně funguje v zaměstnání. Skutečně se stala paní učitelkou, jak si vždycky přála. Začínala před pár lety v jedné pražské škole jako vychovatelka v družině, pak dostala pár hodin angličtiny a hudebky a od letoška už je učitelkou na plný úvazek. Letos také konečně ukončila téměř dvouletý vztah s partnerkou, která na ni měla velký, ale ne asi příliš pozitivní vliv.

Jsem ráda, že se z takového vztahu dokázala sama vyvázat. Určitě to pro ni nebylo jednoduché. A myslím, že na té zkušenosti hodně vyrostla. Je to bojovnice. A já jsem ráda za hezký vztah, který spolu stále máme – přes všechny výkyvy, které zažívá ve svém osobním životě.

Stázka život tak dobře nezvládá. V dospělosti, do které skočila s prudkostí sobě vlastní, s nadšením, že si konečně bude moci dělat, co chce, se hodně plácá. Nebo spíš vlaje, jako peříčko ve větru. Na vysněnou střední pedagogickou školu, kterou si zřejmě přála hlavně proto, že rivalizovala s Luckou, se skutečně dostala. Ale na rozdíl od Lucky, kterou ta škola posunula k samostatnosti a zodpovědnosti, Stázka na školu od začátku kašlala. Chtěla dobré výsledky, ale zadarmo. Možná chtěla, aby se někdo snažil za ni. A pořád doufala, že to nějak samo dobře dopadne. Na reparáty se neučila, ročník opakovat odmítla. Postupně se přihlásila na dvě další školy. Na jedné strávila den a na druhou už se jen přišla podívat. A od té doby poletuje... A možná pořád sní o tom, že se stane zázrak a bude z ní princezna... Bez snahy a úsilí... Jako v pohádce... A mně je to občas ještě líto. Už si hodně naběhla a obávám se, že si ještě hodně naběhne. A dopadne na úplné dno. Nevím, jestli je z těch, kteří jsou schopni se odrazit. Možná by na to potřebovala toho krásného kouzelného prince. Škoda potenciálu, který má. Škoda tanečního, hudebního a hereckého talentu. Ale hlavně je mi líto Stázky samotné, alespoň té hodné, citlivé a milé Stázky, která se skrývá pod tou leckdy drsnou a namachrovanou slupkou. Je mi líto, že se ve skutečnosti trápí tím, jak ten život nezvládá. Občas mi plácá do telefonu – tehdy lituje všech špatných rozhodnutí a říká, jak by dala všechno za to, aby moh-

la být znovu malá. A aby měla znovu bezpečí pravidel, proti kterým se tehdy tolik vymezovala. A v těch chvílích si vždycky říkám, jak je to vlastně nefér. Že nemáme nějakou magickou sílu, která by naše zraněné a rozbité děti ochránila před nimi samotnými. U Stázky jsem ráda i za to, že jsme stále v kontaktu. A že se má aspoň občas komu vyplakat, když už teď není schopna svůj život změnit. Kdoví, co o ní budu psát za pár let. Ale to platí vlastně o každé z mých holek. Sedmáct let pěstounské péče už mě odnaučilo cokoliv předjímat.

A nakonec naše Barborka. Malá princezna z hodně vzdálené planety. Z planety AS. Barborka má Aspergerův syndrom – je to jedna z poruch autistického spektra. Bára je nesmírně přecitlivělá, inteligentní a hudebně talentovaná. Také je to perfekcionistka. Je to člověk velmi odlišný, což je někdy okolím přijímáno všelijak. Mně je Bára pro svou odlišnost nesmírně blízká. Je autentická, nezáludná. Vůbec nechápe, proč ji někteří lidé nepřijímají... A já vlastně také ne. Je pravda, že jediné problémy, které s Bárou doma řešíme, jsou ty, které vyplývají z nezbytných kontaktů s jinými lidmi. Velmi tvrdě jsme zatím narazily jen dvakrát. A v obou případech ve škole. Šikanu v osmé třídě ZŠ, odnesla Bára velikou retraumatizací. Do té doby šťastné dítě si zkoušelo rvát vlasy z hlavy a zoufale plakalo, že je k ničemu a že chce umřít. Nějak jsme to zvládly. S tím, že Bára rok nechodila do školy vůbec a devátou třídu pak ukončila na jiné škole a vrátila se do individuálního vzdělávání. Pak se dostala na vytouženou konzervatoř. Nejdřív všechno vypadalo nadějně. Zvolily jsme

menší církevní konzervatoř, v naději, že se tam Bára potká s větším pochopením. Já jsem s ní nastoupila jako asistent pedagoga. A Bára pracovala s velkým nadšením a se svým obvyklým perfekcionismem tak, že předčila všechna moje očekávání. A já jsem zjistila, že má větší potenciál, než jsem předpokládala. Zvládala i předměty, v kterých jsem se já dochyťovala až o několik hodin později nebo vůbec. V nauce a v intonaci byla neuvěřitelná.

Bohužel ale, stejně jako po několika letech na ZŠ, objevily se na této škole velmi rychle problémy v konstelaci mezi Bárou a některými pedagogy. A na jedné paní učitelce to prostě

ztroskotalo. Její přístup Bára dlouhodobě nedala. Složila se jako kdysi po šikaně. Takže Bára, která skončila první ročník se samými jedničkami, musela ve druhém ročníku po dvou měsících studium přerušit. A co bude dál? To se uvidí... V první řadě se musí dát dohromady a začít se srovnávat s poznáním, že jsou na světě lidé, kteří ji nebudou respektovat. Kterí jí nebudou vycházet vstříc. Kterí ji nechápou a vlastně ani chápat nechtějí. Ví, jak moc jí to bolí a zraňuje. Tak moc, že ji to vrací do zkušenosti a pocitů, které zažívala v dětském domově. Já jen doufám, že to není konečná. Že se najde způsob, jak by se mohla Bára dál hudebně vzdělávat. Díky tomu jednomu roku jsme alespoň zjistily, že zaměření je správné. Tohle studium ji baví a má pro ni velký smysl. Také jsme bohužel zjistily, že naše školství není na inkluzi připravené. A že existují pedagogové, kteří se odlišných dětí bojí. A prostě je učit nechtějí. A tak i konec téhle zvláštní pohádky zůstává zatím otevřený. Ale já pořád doufám, že se podaří, aby Bára mohla dávat lidem zpěvem radost, jak si odmalíčka přeje.

No a ještě je tady poslední člen naší unikátní rodiny. ☺ Nemládnu. A asi ani nemoudřím. Někdy si uvnitř pořád připadám úděsně mladě. Zrcadlo se mnou tedy samozřejmě nesouhlasí. ☺ Ale zjišťuji, že mě pořád baví život. A že se učím žít s větším a větším zaujetím a zároveň nadhledem. Asi právě proto, že jsem s holka-ma zažila tolik šílených situací, na které se vlastně nedá nijak připravit. Člověk to musí jen nějak... přijmout. Přijmout své limity, poznávat své strachy, učit se neodsuzovat. Ani druhé, ani sama sebe. Zjistila jsem o sobě za ty roky mnohé. Hlavně to, že miluji a respektuji lidi, jejichž životní

styl se odlišuje od mého stejně jako naše DNA. A přitom se v sobě vzájemně odrážíme. Vidím se v Ajčině paličatosti a potřebě dělat si věci po svém, v Lucčině motivovanosti, drajvu a hledání, v Stázcíně frustraci a citlivosti a v Bářině odlišném prožívání a autenticitě. Už jsem dávno pochopila, že je nemohu ani zachránit a bohužel často ani ochránit. Ani před nimi samotnými, ani před nevhodnými partnery, ani před nechápaným okolím, ani před životem, který nemusí být pohádkou se šťastným koncem. Musí si prožít své vlastní životy, udělat svoje chyby, prožít svá vlastní zoufalství. To za ně nemohu udělat. Ale jedno mohu a chci. Chci být ten maják, ke kterému se mohou uchýlit, když je rozbourané moře unaví. Když už nevědí, kudy kam. Chci být dostupná a na příjmu, když mě potřebují. Chci být ta, která vyslechne a neodsoudí. Věřte nebo ne, neměnila bych. A nezřekla bych se svých ‚darů‘, i když jsou možná lidé, kteří by je považovali za danajské. Vždycky mě iritovalo, když někteří lidé říkali, že by mi měly být holky vděčné. Už vím, proč mě to vždycky vnitřně dráždilo. Proč vlastně nikdo neřekl, že já bych měla být vděčná jim? Protože, víte... já jim jsem vděčná... a moc. Nejen proto, že bez nich by byl můj život šedý, dramatičtější a pravděpodobně k smrti nudný, ale hlavně proto, že bez nich bych se toho o sobě moc nedozvěděla. A ani bych nebyla, kým jsem... jsem prostě máma. A protože mám Báru, tak jsem taky vlak. „Víš mami, já vidím lidi jako takový vlaky. Takže ty seš vlak a já jsem tvoje vláčátko.“ Vždyť kolika lidem se v životě povede být šťastná máma a šťastnej vlak. ☺

Hana Brodníčková
listopad 2019

NÁŠ DIVOKÝ ANDÍLEK

Příběh naší rodiny začal dříve než před deseti lety, kdy jsme s manželem oba pracovali jako vychovatelé v Effetě (stacionář pro mentálně handicapované děti a autisty). Práce nás oba těšila a viděli jsme, že i tyto děti můžou prožívat šťastný a radostný život, pokud žijí s lidmi, kteří je milují takové, jaké jsou. Handicapované děti v sobě mají ještě něco navíc – vedou člověka k těm skutečným hodnotám života. Obvykle je totiž nezajímá, kdo jste a co máte, ale jejich jednoduchá otázka zní: „Máš mě rád?“ A tak nějak samozřejmě v nás tehdy vykrytalizovalo rozhodnutí, že až založíme vlastní rodinu, přijmeme do ní i nějakého takového človíčka.

Po sedmi letech manželství jsme měli dvě nádherné zdravé děti – šestiletou Mariánku a tříletou Aničku a já jsem začínala mít pocit, že mám volné ruce a že nastal čas pro další děťátko.

Vzpomněli jsme si na svůj „sen z mládí“ a zažádali o pěstounskou péči. Po absolvování přípravy a všeho potřebného jsme jen čekali na telefonát. Asi po tři čtvrtě roce nám dali vědět o téměř dvouleté Karolínce s autistickými rysy. Musím přiznat, že jsem si spíš představovala nějakého mazlivého „daunička“ (dítě s Downovým syndromem) než autistu, a rodinná anamnéza Karolínky také nebyla zrovna příznivá. Ale jeli jsme se na Karolínku podívat a kamarád, který jel s námi, o ní prohlásil: „No, nevem si ju!“ Karolínka je totiž nádherný, i když dost divoký modrooký andílek s blondátými prstýnky vlasů. Hned si nás všechny získala.

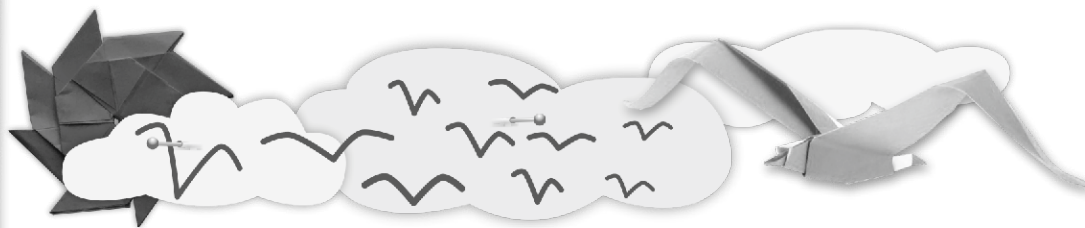
No a potom nás čekala každodenní realita života s postiženým dítětem. Karolínce, přestože dělá pokroky a moc se snaží, lékaři potvrdili autistickou diagnózu,

kteřá nám v kombinaci s její divokostí dává někdy dost zabrat. Například jsme museli vysadit několikery dveře, protože s nimi bouchala tak prudce, že jsme měli obavu, aby si neublížila. Je velká spousta věcí, na které jsme si museli zvyknout nebo je začít dělat úplně jinak, ale to vlastně přijde vždycky, když se rodina rozroste o dalšího člena. Začala jsem vařit, žehlit a dělat další podobné věci v noci, když Karolínka spinká. Proto jsem s radostí přijala nabídku sdružení Apla (Asociace na pomoc lidem s autismem) na asistentku. Teď vím, že každý pátek odpoledne přijde asistentka Pavlínka a vezme Karolínku na její oblíbenou procházku k vláčku. Je to pro mě skutečná úleva. Karolínka je velmi šikovná, ale pro mě je asi nejtěžší, že dokáže všude vylézt, všechno otevřít, nerozezná nebezpečí a hlavně nikdy nezůstává v klidu, takže ji musím mít na očích každou minutu.

Velikou radost jsme měli, když se Karolínka po pouhých dvou měsících u nás naučila překrásně čistě notovat okolo sta (opravdu nepřeháním) různých písniček, od lidovek až po písničky Zdeňka Svěráka. Je k hudbě velmi vnímavá a vedle nafukovacích balónků patří hudební nástroje a zvukové hračky k jejím nejoblíbenějším předmětům.

Také nás potěšilo, že celá naše široká rodina i přátelé přijali Karolínku se samozřejmostí a láskou jako další z našich dětí. Jako velký a nezasloužený dar od Boha vnímáme nádherný vztah Marjánky i Aničky ke Karolínce. Někdy nechápu, kde berou tolik trpělivosti a pochopení. Ke mně si totiž Karolínka vytvořila pouto překvapivě rychle a dokonce se se mnou ráda mazlí, ale manžel a děti jsou dodnes každým projevem zájmu mile překvapeni.

Ze začátku se bála všech dětí a pak přišlo dlouhé období, kdy chtěla být jenom se mnou. Nyní, po roce a půl společného života se nás podle videa a fotek naučila všechny oslovovat a někdy už také svým vlastním způsobem divočí spolu s dětmi. Pro nás je požitekem ji pozorovat, jak si hraje ve vodě, ve sněhu nebo písku – její radost je opravdu nakažlivá. Spousta lidí se nás ptá, jak to bude dál, jak se bude Karolínka vyvíjet, co zvládne a jestli bude chodit do školy. Na tyto otázky zatím neznáme odpověď. Přijali jsme fakt, že Karolínka bude vzdělavky jiná než zdravé děti. Naším velkým přáním je, aby ona byla šťastná s námi a my s ní a zatím se nám to, doufám, s pomocí Boží, daří.

Ráda bych toto své kostrbaté vyprávění o naší rodince ukončila slovy Jeana Vaniera, autora knihy

Cesta k lidství, která inspirovala naše rozhodnutí: „Každý člověk, ať jsou jeho schopnosti a omezení jakákoli, se podílí na společném lidství. Má jedinečnou a posvátnou hodnotu a má stejnou důstojnost a stejná práva. Jsou to základní lidská práva na život, na péči, na soukromí, na vychování, ale protože nejhlubší potřebou lidské bytosti je milovat a být milován, také právo na přátelství, společenství a duchovní život. Lidé s mentálním postižením mají často schopnost spontaneity, úžasu, pravdy a přijetí. Ve své bezbrannosti a křehkosti mají dar dotýkat se lidských srdcí a vyzývat je k jednotě. Jsou také pro společnost živou připomínkou podstatných hodnot srdce, bez nichž vědění, moc i veškeré jednání ztrácejí smysl a míjejí se svým cílem.“

Marie Bracková
leden 2006

MÁM RODINU

Uběhlo jedenáct let od doby, kdy jsme si domů přivezli našeho divokého andílka. Z našich krásných dětí se vyklubaly tři nádherné slečny a tento čas byl na zážitky opravdu výživný. Od úplného zoufalství, kdy se v plné míře projevil Karolínčin autismus a ona propadala agresí, při které nás kousala a sobě rvala vlasy, až po chvíli naprostého štěstí, kdy se celá rodina upřímně směje Karolínčiny vtipkům.

Karolínka je teď třináctiletá slečna a už zdaleka není tak hyperaktivní, jak bývala. Občas mám dojem, že se její hyperaktivita přesunula do jazyka, protože strašně ráda mlsá a hlavně pořád a pořád mluví. Její řeč spočívá v otázkách, na které vyžaduje pouze správné odpovědi a správnost určuje hlavně ona. A tak stále dokola odpovídáme na dotazy typu: „Jsem hodná nebo jo?“

Během let jsme měli obrovské štěstí a našli v Brně výbornou speciální školu, kam Kájinku denně vozíme. S její agresivitou nám pomohla metoda pevného objetí, díky níž Karolínka veškeré svoje amoky začala řešit tak, že se chce pochovat a popovídat si. Také nám velmi pomohl Karolínčin psychiatr, který jí vyladil léky tak, aby byla více v pohodě. Neuvěřitelně prospěla bezlepková a bezmléčná dieta, po níž jí přestaly některé fyzické obtíže, ale hlavně teď dokáže mnohem víc vnímat náš svět.

Kájinka dělá velké pokroky. Dříve se uklidňovala pohledem na výlevku, toustovač atp. V současné době už jsou pro ni nejdůležitější vztahy. Nedávno, když jsem se ptala, co by si přála k třináctým narozeninám, mě odzbrojila větou: „Já dárky nepotřebuju, já mám rodinu a plný srdíčko lásky.“

Záviděníhodná je i Karolínčina víra – Bůh je pro ni opravdový přítel, a tak občas slycháme upřímné modlitby jako třeba: „Pane Bože, řekni dopředu, protože já to říkat nesmím.“ A tak je náš rodinný život úplně jiný, než život rodiny se zdravými dětmi. Ale z našich starších dcer vyrostly, asi také díky Karolínce, tolerantní a báječné bytosti s velkým srdcem a my jsme naplněni vděčností za vše, co můžeme spolu prožívat.

Marie Bracková
srpen 2015

DOSPĚLÁCI

Je to už patnáct let, co jsme se stali pětičlennou rodinou. Z dětí jsou dospěláci, i nejmladší Karolínka dosáhne v létě plnoletosti. Já často vzpomínám na svoji babičku, která často opakovala známé rčení: „malé děti – malé starosti, velké děti – velké starosti“. Tenkrát jsem si myslela, že je to hloupost. Přece když děti dobře vychováme, tak až budou velké, tak nebudeme mít starosti, ale radosti. A opravdu, díky Bohu, z dětí radost mít můžeme.

Marjánka vystudovala na zdravotní sestřičku a pracuje na dětské onkologii. Andulka studuje psychologii a Karolínka je na speciální praktické střední škole. Všechny tři holky jsou báječné a mají laskavá srdce.

A přesto měla babička pravdu. Když byly děti malé, moje starosti se točily kolem dětských odřených kolen a nachlazení. Teď se modlím, aby se v pořádku vrátily ze svých cest, aby našly toho pravého partnera a parťáka pro život, prostě aby byly šťastné. Věřím, že Marjánka s Andulkou jsou připraveny „vylézt z hnízda.“ Ale s Karolínkou je to úplně jinak.

Kájka je držitelem průkazu ZTP/P, což znamená zdravotně těžce postižený lomeno průvodce. A právě toho průvodce životem potřebuje Karolínka neustále. I když se naučila mluvit a dokonce i číst, našemu světu příliš nerozumí, a tak ji vyvede z míry každá maličkost, třeba zazvonění telefonu, zaštěkání psa nebo jakákoliv změna, která naruší její rituály. Já toho průvodce dennodenně ráda dělám.

Už před mnoha lety vyhlásila Karolínka slovo „sám“ za sprosté, které u nás doma nesmí nikdo používat, proto-

že nikdy nikdo není sám – jsme spojeni v srdci se všemi, které milujeme. Ale obrovský strach z opuštěnosti má Karolínka stále. A obavu z toho, co s ní jednou bude, máme s manželem také. Samozřejmě, že ji nikdy nepustíme a až tady nebudeme my, rodiče, bude tu mít svoje sestry a celou naši širokou rodinu. Ale Kájinka potřebuje chráněné bydlení, které bude přizpůsobené jejím omezením. V Brně a okolí pár takových zařízení existuje, ale v současné době mají naplněnou kapacitu a dlouhý pořadník dalších zájemců. Dost nás děsí zkušenosti Karolínčiných starších spolužaček a spolužáků, kteří se nedostali nikam a jsou stále jen doma se svými stárnoucími rodiči.

A toto je naše největší starost, aby všechny naše děti, včetně Karolínky, měly jednou bezpečný a milující prostor, který budou nazývat svým domovem.

Marie Bracková
duben 2020

NA CESTĚ

„Bylo to v nás jako v koze“ – naučila jsem se říkat na všechny ty udivené, obdivné, sarkastické i podezíravé dotazy typu: „Jak vás napadlo, vzít si cizí dítě?“ A asi to tak nějak opravdu bylo. Od samého pravěku našeho vztahu jsme věděli, že tuto věc chceme jednou udělat. Určitě jsme měli stejný motiv jako většina lidí: touhu a potřebu udělat v životě něco smysluplného. A že existuje pěstounská péče, jsme věděli díky příkladu v manželově příbuzenstvu. Pak už nás přestalo bavit, jen se nechat dojímat příběhy v médiích, a tak jsme si zažádali. V době, kdy naše třetí dítě bylo malé, já jsem s ním byla na mateřské a měli jsme pocit, že teď je ta pravá chvíle. Kupodivu v našem případě celá akce ani netrvala moc dlouho. Už při posledním pohovoru s psychologkou nám nabídli téměř sedmiletou holčičku, pro kterou se urychleně hledala náhradní rodina.

Bylo to dítě s velmi smutnou minulostí, dlouhodobě týrané, a nyní mu končil pobyt v léčebně, kde ho dávali dohromady po odebrání z rodiny a pobytu v nemocnici. „Je opožděná, ale dělá velké pokro-

ky...“ Přiznám se, že takového úkolu jsem se nejdřív zalekla. Doma byl dvouletý kluk, jak to půjde dohromady? Ale řekli jsme si, že to je výzva, svedli to na osud a kývli jsme. A tak jsme si před Vánoci 1999 jeli i s natěšenými dětmi pro Petrušku. Byla mrňavá, tlustá, šilhavá, špatně chodila, špatně mluvila, nic neuměla, byla lehce mentálně retardovaná, jídlo do ní padalo jak do tůně a pořád se nesmyslně řehtala. Na co jsme se to proboha dali? Ale dětem se líbila a já si dodnes pamatuju ten naplňující pocit, že teď teda budeme žít na plné pecky. Takže nás najednou bylo šest: tatínek, maminka, Vojta, Petra, Štěpánka a Kubík. Tehdy ve věku 9 – 7 – 5 – 2. Hezky nám tam zapadla. A nejen většinou. Rychle si zvykla, rychle přišlo mami – tati i velikánské pokroky. Na nich měly lví podíl děti: Petruška velice toužila se jim vyrovnat – chtěla chodit do schodů, skákat z gauče, lézt na patrovou postel, dělat kotrmelec, malovat a stříhat. Její pohybové problémy rychle mizely, pomalu doháněla barvy a čísla, hlavonožci se měnili v postavičky... Nejvíc ji asi „táhla“ Štěpka, v podstatě byly jakoby stejné staré.

Při žádosti o druhý odklad nám psycholog doporučil speciální školku, což byla výhra. Opravdu hodně nám tam pomohli, ale po půl roce se nám zdálo, že už by jí více prospíval pobyt mezi zdravými dětmi. Bez problémů přešla k nám do běžné školky za Štěpánkou. O umístění do normální základní školy jsme měli pochybnosti, ale uměla všechno, co při vstupu

do první třídy měla umět, a doporučili nám, aby do základní školy šla. Byla tichá, snaživá, bezproblémová a paní učitelka s ní byla spokojená. Ale museli jsme doma opravdu zabrat. Hlavní kámen úrazu byla a je matematika, takže se neustále snažíme vybalancovat zlatou střední cestu mezi tím, co by měla pochopit a umět, a tím, aby nebyla zdeptaná a my vyřízení. Na pololetním vysvědčení ve čtvrté třídě byly čtyři dvojky, jak to půjde ve vyšších třídách, se uvidí. Zní to všechno asi hezky, ale kdo v tom žije, dovede si představit tu práci a ty nervy. Co nás trápilo asi nejvíc, bylo její počurávání a z počátku i spousta dalších zdravotních problémů. Běhali jsme z neurologie na nefrologii, z očního na ušní, z ortopedie už nevím kam. Dnes už se mi nechce věřit, že až na tupozrakost a ploché nohy je z našich dětí nejzdravější a chytí maximálně lehkou rýmu.

Pro mě byla nejhorší její uzavřenost, pasivita, neschopnost spontánnosti, vlastního názoru, ovlivnitelnost, věčná snaha se zavděčit nám i kamarádkám, které dobře pochopily, jak s ní manipulovat. Ani nedokážu popsat tu podivnou povahu, která mě ničila a někdy ničí i teď, i když se Petra za ty roky pochopitelně dramaticky změnila a teď s ní žádné významnější výchovné problémy nemáme. Naopak, teď je klidnější období. Petruška je velice prakticky založená, takže doma ochotně pomáhá, na návštěvách neúnavně pečuje o malé děti, dokonce i ve škole to teď klapě... Počínající puberta

ji dokonce občas nutí projevit trochu své vůle – aspoň doma, což ale považuju za dobré znamení, i když u ní na to nejsem zvyklá. Ale nikdy asi nepochopím některé motivy jejího chování a ona mi v tom nepomůže.

Dnes, po devíti letech doma, chodím opět do práce, a i když nás v hloubi duše láká možnost jít do toho ještě jednou, opravdu nevím, jestli bychom se odhodlali přivést další problémové dítě do blázince typu „zaměstnaná matka“. Teď nám k tomu opravdu chybí odvaha a velmi obdivuji ty, kteří to zvládají. Doma jsem byla ráda a bylo mi dobře, ale jednoho dne mě přestaly děti tolik potřebovat, finanční problémy byly příliš velké, dům kvůli tomu příliš nedodělaný a mé vyhlídky na slušné zaměstnání každým rokem menší. Spousta věcí kolem Petry pro nás byla a je docela zkouška. Dlouho a těžko jsem si k ní hledala cestu, a jak já říkám, pěstounství nás donutilo k pohledu na dno naší černé duše. Učí nás toleranci a dovídáme se hodně o nás samých – to je na tom nejcennější. Snad nás chyby, které děláme, posunují dál, a snad nám je všechny naše děti jednou odpustí.

Eva
březen 2005

POŘÁD NA CESTĚ

Aby byl příběh úplný, ano, šli jsme do toho ještě jednou. To jsme si tak trochu zahráli na profesionální pěstouny, protože vzít si do pěstounské péče patnáctiletého kluka, který až do doby, než mu umřel tatínek, si žil relativně svobodně, zároveň s příchodem k nám nastoupil na střední školu, dojížděl přes týden na internát a po maturitě se hodlal urychleně vrátit do „svého“, to bylo jen o poskytnutí zázemí. Nebyl čas ani prostor a z jeho strany ani moc chutí k vytvoření vztahů a dnes, asi po čtyřech letech, o něm už ani nemáme zprávy.

V roce 2005 – to bylo Petře dvanáct, hm, asi to tehdy opravdu bylo klidnější období. Tak jak to tedy bylo dál? Základkou jsme jaksi propluli, a ani nevím, kdy přišel ten zlom (u zlomků?), kdy jsem prostě přestala mít tu původní zuřivou snahu, aby se doopravdy něco naučila. Škola v tom paradoxně moc nepomáhala a doma už to potom všechny stálo příliš mnoho úsilí za příliš malé výsledky. No ale vesnická škola, tichá holka, nikdo z učitelů to neprožíval, a na pětku na vysvědčení to nebylo nikdy...

Vybrali jsme „éčkový“ učební obor Pečovatelství, paní psychologka nám to schválila a Petra byla ve třídě docela za hvězdu, což ji ovšem vedlo k tvrdšímu hájenému nápadu, absolvovat maturitní nadstavbu. To příliš dobře nedopadlo. Po prvním nepodařeném ročníku nakonec prohlásila, že půjde pracovat. Takže momentálně je na pracáku a střídá

brigády s pevnou vírou, že se nějaký trvalý pracovní poměr vydarí. Naštěstí má opravdu snahu si něco najít.

Petra je ochotná, pracovitá a docela hodná holka. Neremcá, neodmlouvá, pomáhá, ale žije si takovou svoji „vedlejší linií“ a nám se nepodařilo to změnit. Ano, bydlí s námi, výhodám se nebrání, povinnostem taky ne, ale jako s větrnými mlýny bojujeme stále dokola s její nepoctivostí a neupřímností k nám. A někdy jsou to trable typu sebepoškození, alkohol, cigarety, někdy pěkné podpásovky – krádeže, zatajování, ale hlavně lhaní, lhaní, lhaní... Je to pořád dokola s naprostou nepoučitelností z následků (tím horších, čím je dospělejší)...

A můžete tisíckrát rozumět tomu, že ona za to vlastně nemůže, že je to něco hluboko zakořeněného, navíc kombinovaného s nižší inteligencí, neschopností zdravého úsudku, odhadu situace, nedostatkem sebevědomí... A tak jsme pořád na cestě, protože ať jsou naše pocity jakékoli, víme, že ji nemůžeme, zatím ne, vydat světu napospas.

Nezbývá nám, a přiznávám, že se to týká hlavně mě, než přijímat náš hněv, frustraci, zklamání, ale taky pocit viny, a zkoumat, co nás to učí.

Asi bychom bez těchto zkušeností žili jednodušší život, ale je to náš život „na plné pecky“.

Eva
červen 2015

DO SVĚTA

Tak se nějak přihodilo, že během posledních čtyř let nám děti vyletěly z hnízda. I to se musí člověk naučit – nechat je žít svůj život. Jenom je smutné, jak rychle to uteklo. U Petry to nebylo bez turbulence.

Na podzim 2015 si našla práci ve fabrice v okresním městě, byla spokojená a oni byli spokojeni s ní. Dojíždění na „dvanáctky“ bylo sice dost nemožné, ale po půl roce se našlo nečekané řešení: požádali jsme s nevelkou nadějí o sociální byt ve městě a Petru opravdu vybrali jako novou nájemnici do malinkatého 1+1. Ze stěhování se Petra (tehdy 23) neskutečně radovala – konečně bude svojí paní! Pomohli jsme s vybavováním bytu, manžel obětoval spoustu volného času malování, stěhování, zařizování... Samozřejmě jsme měli plno pochybností, ale byli jsme si jistí, že nemá problém se o sebe postarat, nakoupit, uvařit, zařídit, vyřídít... Byl čas ji pustit do světa. Navíc už dost dlouho jsme v jejím životě v podstatě neměli na nic vliv. Nenechala si do ničeho mluvit, nenechala si poradit. Spíš naopak: hlavně, abychom ne-

věděli a nemohli nic říct, nedej bože mít jiný názor nebo chtít něco vysvětlit... Jak je to přísloví o hrachu a stěně? Manžel si s tím dovedl poradit líp, já jsem se osvobodila, až když Petra odešla a já jsem prostě neviděla, co dělá. ☺ Ano, pro mě to byla velká úleva. Úleva, i když jsme byli samozřejmě pořád po ruce pro průšvihy a patálie. A ty přišly: s penězi, s bytem, v práci, se zdravím... Zase se nechaly problémy zajít moc daleko, zase sliby, že už nikdy, že se poučila.

Dnes má přiznaný invalidní důchod, brigádníci a rýsuje se jí pěkné místo, chodí na terapie, které možná nesou ovoce. Zdá se, že si moc věcí uvědomila, že se malinko s věkem obrušuje její obrovská frustrace z dětství. Jsme za to vděční, ale je to běh na dlouhou trať. A jsme tak trochu pořád ve střehu. Když zavolá, trochu se lekne, když nastane problém, zlobíme se, ale pomáháme ho řešit. A doufáme, že už bude jenom líp. Můžeme jinak?

Eva
srpen 2019

ZAČÁTEK PŘÍBĚHU

ZVANÉHO DENISKA

Začalo to takhle: jednoho letního dopoledne jsme jeli s přítelem Petrem autem, když vtom zazvonil telefon. Jeden známý posměšně Petrovi oznamoval, že Petrova čtrnáctiletá praneteř Denisa je těhotná ve čtvrtém měsíci a už se s tím nedá nic dělat. Dítě si v žádném případě nenechají, hned po narození půjde k adopci. Úplně mě zamrazilo a okamžitě ze mě vypadlo „Vezmeme si ho, to ještě stačíme vychovat.“ Petr zamumlal něco v tom smyslu, že jsem se zbláznila zvláště v našem věku - mně 57 let, jemu 64. Přestali jsme o tom mluvit, ale mě ta myšlenka neustále trápila. Dítě, které se ještě nenarodilo, už čeká takový hrozný osud.

Denisy rodiče, Sabina a Tomáš, byli v tu dobu již rok rozvedeni. Bydleli jsme od sebe dvě vesnice a často jsme se navštěvovali. Po jejich rozvodu naše návštěvy opadly a vídali jsme se pouze s Tomášem, a to zřídkka. Při jedné Tomášově návštěvě přišla řeč na nenarozené miminko. Tomáše to velmi trápilo, ale jelikož pracoval v cizině, nebyl by schopen se o dítě postarat.

V únoru 2018 nám Tomáš přišel představit svoji novou přítelkyni Vandu. Chvilí jsme si povídali, když opět přišla řeč na miminko. Tomáš nám sdělil, že se již narodilo, je to holčička a jmenuje se Deniska. Ukázal nám i několik fotografií z porodnice a opět nám sdělil, jak ho celá situace štvě. „Vždyť je to moje vnuče!“ To už jsem nevydržela a řekla jsem: „Tak já do toho tedy jdu!“ Petr nakonec také souhlasil. S Tomášem jsme ještě probrali otázku, co v případě, kdyby nastala vážná situace a nemohli jsme se o Denisku v pozdějším věku po-

starat a dovychovat jí. Tomáš mě uklidnil se slovy, že by se v tom případě o ni postaral. Ještě přivezl Denisu, se kterou jsem si chtěla promluvit a zeptat se jí, jestli by o můj návrh, že se jí postarám o miminko, stála. Sdělila mi, že by se jí to tak líbilo. Že chce vystudovat školu, což by s dítětem šlo těžko.

Jelikož bylo Denise patnáct let, musela jsem si promluvit i s její matkou, Sabinou. A to byl asi největší kámen úrazu. Navštívila jsem je u nich doma. Na její reakci nikdy nezapomenu. Začala křičet, že o žádné černé cikáně nestojí, tím myslela Denisku, že když jsme si to tak vymysleli, ať si ji tedy necháme. Ona že má své dvě děti, o které se stará, a tu malou že nechce nikdy ani vidět, babičko jí to nikdy říkat nebude a jestli náhodou “to” někdy potká, tak jí “to” bude říkat jedině teto nebo jménem. Ještě nezapomněla dodat, ať si nemyslíme, že bude na to dítě platit nějaké alimenty, že půjde Denisa na brigádu a zaplatí si to sama. Z rozhovoru mi vůbec nebylo dobře, ale přesto jsem se nevzdala.

A začal koloběh s úřady. Na druhý den jsem zvedla telefon a zavolala jsem sociální pracovníci, která měla Denisku na starost. Když jsem jí sdělila, že bych si malou chtěla vzít do péče, odpověděla mi neochotně, že už je pryč a že jsem cizí osoba a nemůže mi sdělovat žádné informace. Víc se se mnou nebavila. Navštívila jsem tedy sociální pracovníci ve svém obvodu. Ta byla ochotnější, ale jen do té doby, než se spojila se sociální pracovnící Denisky. Původně mi řekla, že si dítě

můžu vzít, když je to v příbuzenstvu, že dá návrh soudu na předběžné opatření. Abych si vše potřebné pro dítě připravila, aby mohla přijít k nám domů prošetřit, zda jsme schopni se o dítě postarat a zda máme vhodné podmínky. Okamžitě jsme s Petrem začali nakupovat oblečení, kočárek, všechny potřeby pro miminko. Také přátelé hodně pomohli, kamarádky mi daly spoustu věcí po dětech, Petrova dcera nám dala postýlku a všichni jsme se těšili na miminko. Najednou ale nastal zádrhel. Ta ochotná sociální pracovníce už nebyla tak ochotná. Začala mi vysvětlovat, že se dozvěděla nové skutečnosti, o kterých nemůže mluvit, že Deniska je u pěstounů na přechodnou dobu, jejichž adresu nám v žádném případě nemůže sdělit, takže dítě nemůžeme ani navštívit. Najednou neměla čas ani na slíbené šetření, které u nás mělo proběhnout. Když jsem se nevzdávala, přišla asi po dvou měsících. Šetření trvalo čtyři hodiny. Vyptávala se mě i Petra, od našeho narození až po současnost úplně na všechno. Pak slíbila, že nás objedná k psychologce na testy, které jsme měli absolvovat. Podotýkám, že žádost o pěstounství jsem podala sama, protože Petr se chtěl vyhnout soudům, psychotestům a výslechům sociálních pracovníků. Ale nevyhnul se. Asi po dalším měsíci nás konečně psychologka objednala. Na psychotestech jsme strávili oba dva pět hodin. Na závěr nám psychologka sdělila, že když jsme s Deniskou v příbuzenském vztahu, máme velkou šanci ji dostat, ale abychom si uvědomili, že už mají pro Denisku náhradní rodiče, kteří jí chtějí do adopce. A tady jsem si uvědomila, proč se to všechno najednou tak táhne, proč to najednou tak nejde. Ale já když si něco vezmu do hlavy, tak se nezdávám a jdu si za svým cílem.

Začátkem léta byl první soud. Upozornila jsem na to sociální pracovníci, která mi tentokrát vyšla vstříc a žádost k soudu mi sepsala. K soudu jsem se dostavila já a Denisa se svojí matkou. Paní soudkyně začala s výslechem. Denisa ovlivněná svojí matkou nebyla schopná říct jediné slovo. Pak jsem paní soudkyni odpovídala já. Ptala se mě, zda dítě užívím, jaké mám podmínky a proč si ho chci vzít. Odpověděla jsem, že mám podobný osud jako Deniska, že jsem se mojí matce narodila, když jí bylo šestnáct let. Z pozice dítěte vím, že to neměla vůbec lehké, ale nebylo to lehké ani pro mě. A tak když se o Denisku postarám já, která mám pro výchovu dítěte veškeré podmínky, může ji její matka kdykoliv navštívit, později si ji může brát i k sobě domů a v klidu dokončit školu a postavit se na vlastní nohy. Paní soudkyně tentokrát soud odložila s tím, že malou Denisku máme u přechodných pěstounů navštívit. Jelikož mě sociální pracovníce sdělila, že jsem cizí osoba, a proto mi nemůže schůzku sjednat, kontaktoval jí děda Denisky, Tomáš. Ani ten ale nepochodil, měla tisíce výmluv, že za malou může jet pouze její matka, Denisa. Ta v té době opět ovlivněná svojí matkou za Deniskou na návštěvu jet nechtěla. Asi po měsíci se na další jednání k soudu dostavila i pěstounka s malou Deniskou. Koukala na nás krásná holčička s velkýma modrýma očima. Tentokrát se Denisa rozsykala úplně, rozplakala se a opět z ní nikdo nedostal ani slovo. Když se paní soudkyně dozvěděla, že jsme Denisku dosud nenavštívili, jednání opět odročila. Vše se to opakovalo ještě jednou. Koncem července bylo další jednání u soudu. Tehdy soudkyně nařídila sociální pracovníci, aby nám domluvila setkání s Deniskou a přechodnými pěstouny přímo na místě v soudní síni.

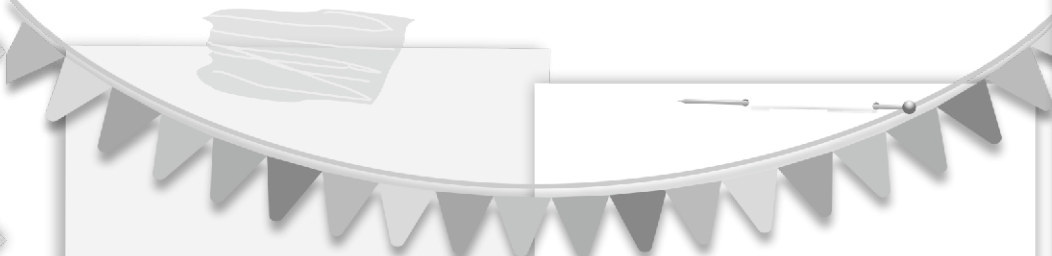
A teď se ledy pohnuly. Po týdnu jsme se k malé Denisce konečně dostali. Navštívili jsme ji za asistence doprovodné organizace u přechodných pěstounů. Pak už jsme za ní jezdili ob den, aby si na nás začala zvykat. Jezdila s námi i Denisa. Přechodní pěstouni byli velice vstřícní milí a ochotní lidé, poradili nám se vším, jak o dítě pečovat, čím je krmit a vše ostatní. Denisa si s miminkem vůbec nevěděla rady, neznala jedinou dětskou řikanku ani písničku, ale bylo na ní vidět, že malou ráda vidí. V září se konal poslední soud. Když paní soudkyně zjistila, že Denisku pravidelně navštěvujeme, nic jí už nebránilo v tom, aby vydala kladný rozsudek v můj prospěch. A tak jsem se stala poručnicí. Denisku jsme dál navštěvovali každý den, později jsme si ji brali k nám domů, aby se seznámila s prostředím a co nejvíce si na nás zvykla. Jakmile rozsudek nabyl právní moci, pěstouni na přechodnou dobu se s Deniskou rozloučili a byla „naše“.

To se stalo na konci září 2018. Denisce už bylo sedm měsíců, uměla se obracet, hrála si v ohrádce s hračkami, na vycházkách zvědavě vykukovala z kočárku. Jelikož bydlíme na venkově, začala později sledovat zvířátka a napodobovat jejich zvuky. Děda Tomáš s přítelkyní Vandou se v té době přestěhovali do našeho „vejminku“ – do chalupy hned vedle nás, aby byl vnučce nablízku a byla na ně co nejvíce zvyklá. Denisa malou navštěvovala asi jedenkrát za čtrnáct dní. Začala studovat na střední škole, kde si našla i přítele. Její zájem o malou pomalu opadal

a návštěvy se ustálily přibližně jedenkrát za měsíc. Nebyly dlouhé, trvaly necelou hodinu. Celý rok jsme si žili všichni spokojeně, malá si zvykla na nás, všechny naše příbuzné i známé, každý kdo přijel na návštěvu, nezapomněl Denisce přivést nějaký dárek. Několikrát nás navštívili i pěstouni, kteří se o ni do sedmi měsíců starali.

A v červnu to přišlo. Jednoho dne k nám přijela sociální pracovnice a sdělila mi, že si chce Denisa vzít malou Denisku k sobě a společně se o ni se svým přítelem starat. Nevěřičně jsem na ní zírala, protože jsem věděla, že ji skoro nezná, tři roky studii má ještě před sebou, peníze nevydělavá. Její přítel končil druhý ročník a měl pouze sem tam nějakou brigádu. Po týdnu za mnou přijela Denisa se svou matkou, a tak jsem se jí na to zeptala. Odpověděla mi, že její rozhodnutí už neplatí, že si uvědomila, že by se o malou nedokázala postarat. V červenci přišla Tomášovi od Sabiny esemeska, kde si mu postěžovala, že jí připadá, kdyby Denisu za malou nedovezla, snad by ji ani vidět nechtěla. Zato od Denisy přišla dědečkovi Tomášovi v srpnu esemeska se slovy „...a malou vám tam nenechám“. Nevěděli jsme, co tím zamýšlí.

Prvního září si Denisa podala žádost k soudu. Přišla mi to tentokrát říct osobně i se svým přítelem. Oba se tvářili, jako kdyby nade mnou vyhráli velikou bitvu. Tenkrát ještě bydlela Denisa se svojí matkou, její přítel na internátu. Sociální pracovnice prováděla u nich doma šetření. Pak přijela i k nám. Chvilu s námi probírala situaci a Petr jí mezi řečí řekl: „Mají ale hezké bydlení, co?“ Od sociální pracovnice opět zazněla překvapivá odpověď: „No, barák mají pěkný, ale ten bordel“. Přesto z jejího šetření vyplynulo, že mají vše pro dítě připra-

vené a jsou schopni se o malou postarat. Koncem září se Denisa s přítelem odstěhovala do města do podnájmu. Od soudu přišlo vyrozumění, že Denisa bude malou Denisku navštěvovat každou středu a sobotu odpoledne. Dítě jí však paní soudkyně v předběžném opatření nesvěřila, žádost tentokrát zamítla. Od té doby se Denisa začala snažit, malou navštěvovala pravidelně, tak jak to měla určené soudem. V polovině listopadu jsme se opět setkali u soudu. Paní soudkyně tentokrát Denise malou nesvěřila se zdůvodněním, že jí málo navštěvovala a jejich kontakt se musí prohloubit. Také uvedla poznámku, že s přítelem bydlí krátce, mají peníze pouze příležitostně z brigád a oba studují. Po tomto soudu jsme se setkali na pracovišti u sociální pracovnice, abychom sestavili plán, jak bude Denisa malou navštěvovat. Když jsme dohodu sepsali, sdělila sociální pracovnice Denise, že u nich v podnájmu provede šetření za přítomnosti malé Denisky, a také podotkla, že jim to napíše tak, aby se to tentokrát paní soudkyni už líbilo. Šetření u nich provedla pouze jednou, a to v ohlášeném termínu. Denisa se opět snažila, malou navštěvovala, postupně jsme malou Denisku navykali na cizí prostředí, aby si u matky zvykla. Začala si ji brát i na noc. V lednu Denisa malou Denisku do péče dostala.

Dalo by se říct: šťastný konec, ale já takový pocit nemám. Kdybych věděla, že je vše v pořádku, řekla bych si: udělala jsem dobrý skutek. Ale vůbec nikdo nezkoumal, zda a z čeho dítě uživí, jak chce Denisa zvládnout péči o dítě a školu, jak sedmnáctiletá holka, která byla dosud zvyklá se pouze líčit, fotit a běhat po zábavách, má najednou zvládnout domácnost, školu a péči o dvouleté dítě? Také vůbec nikdo nezkoumal jejího přítele, se kterým bude Deniska žít ve společné domácnosti.

V současné době je Deniska od pondělí do pátku u matky, na víkendy jezdí ještě k nám, dokud rozsudek nenabude právní moci. V pátek je vždy zakouřená, tak že jí musím ihned vykoupat a převléct. Když mi jí Denisa předala opruzenou a já jí zavolala, že to tak nejde, že ji musí mazat, tak mi odpověděla, že je snad normální, že jsou děti opruzené. Nejhorší však je, když si ji v neděli přebírá a Deniska pláče a natahuje po mně ručičky. Jak je tomu dítěti, které se ve svých dvou letech předává už do třetí domácnosti, to vůbec nikoho nezajímá. Myslím si, že tento příběh bude mít ještě pokračování.

pěstounka S.
březen 2020

DOBRODRUŽNÝ ŽIVOT S HODNĚ DĚTMI

Už od dětství jsem si přála mít v dospělosti hodně dětí. Můj manžel si už od dětství přál žít dobrodružný život. A tak, když jsme se vzali, naše vize jsme spojili. Žijeme dobrodružný život s hodně dětmi. Postupně se nám narodily čtyři děti a v té době jsme se rozhodli, že je ten správný čas, přijmout dítě z dětského domova. Samozřejmě, že moje představa bylo malé, zdravé, bílé miminko. Když jsem ale narazila na inzerát, že se hledají rodiče pro čtrnáctiletého nevidomého sirotka, vzalo mě to za srdce. Ve chvíli, kdy jsme vstoupili do jeho příběhu, věděli jsme, že bude náš. Pak se nám narodila ještě poslední holčička, a ta nutně potřebovala sestřičku. A tak se k nám dostalo do rodiny malé postižené romské miminko. Když naše neslyšící romská holčička začala chodit do mateřské školy, seznámila se tam s další opuštěnou romskou neslyšící holčičkou. Netrvalo dlouho a opuštěná holčička již nebyla opuštěná, ale byla naše,

společně se svojí sestrou. A pak k nám jedna nemocná maminka přivedla svojí patnáctiletou dceru, a to i se psem, kočkou, křečkem a rybičkami. Vzhledem k tomu, že se to u nás začalo hemžit děvčaty, jsme rádi přivítali malého chlapce, pro kterého se zoufale hledala rodina. A aby nebyl sám, ochotně jsme souhlasili s tím, že přijmeme dalšího chlapce, kterého jeho maminka nechtěla předat do dětského domova, ale prosila, zda by se pro něj nenašla náhradní rodina. A tím jsme měli doma tucet dětí. Podnikli jsme s nimi spoustu dobrodružných akcí. Všichni umí jezdit na kole, pádlovat v lodi, sjíždět sjezdovky i běhat na běžkách. Umí rozdělat oheň, postavit stan a pomoci ostatním, když je potřeba. Všechny děti máme rádi, jsou moc prima, i když s každým z nich řešíme nějaké jeho těžkosti. Nejtěžší ze všeho je vypravit děti na samostatnou cestu životem.

Jana Frantíková
léto 2019

NAVŽDY PĚSTOUNKA

Vždycky jsem si myslela, že nejnáročnější období je příchod dítěte do rodiny. Teď už vím, že nejnáročnějším obdobím je odchod dítěte z rodiny. Zažila jsem se svými dětmi už ledacos. Když jsme naše první pěstounské dítě přistihli při krádeži a nedovolili mu odjet „za přítelkyní“, protože jsme chtěli, aby si ukradené peníze u nás odpracoval, chlapec se rozhodl, že nás potrestá a odstěhuje se od nás. Neměl jít kam, ani ke komu a furiantsky říkal, že bude spát klidně pod mostem. Bylo mu dvacet let. Zabalil si baťůžek a moje maminkovské srdce mi nedalo, abych do baťohu nepřibalila svetr, kartáček na zuby, svačinu... Přišlo mi to naprosto absurdní, že balím dítě, aby šlo bydlet na nádraží. Chlapec se nějakou dobu potloukal po různých azylových domech a nakonec získal sociální byt v malém městě, kde žije s přítelkyní a s jejích malým chlapčkem. Vztah s námi dal do pořádku už před řadou let. Žije jiný životní styl než já s manželem, má dluhy, exekuce, ale žije život statečně a rád. Jedna z mých pěstounských dcer k nám přišla až v patnácti letech. Chytrá, spor-

tovní, šikovná holka, která měla známost s primitivním agresorem. Proč si vybrala zrovna někoho takového? Protože její sebevědomí bylo na nule. Tím, že se stala součástí naší rodiny, zvyšovala si vzdělání a začala víc rozumět životu, se nakonec dokázala s hochem rozejít. Bylo za tím spousta trápení, slz i manipulace. Ale zvládla to. Nyní má několik dětí s vysokoškolským a je naprosto perfektní maminka. Jsou to příběhy dětí, ale všechny tyto příběhy mi jdou přes srdce. Jsem smutná s nimi, trápím se kvůli nim, ale rozhodla jsem se vyhlížet příběhy s dobrým koncem. Možná s jinak dobrým, než bych si vysnila. Tento rok byl na starosti s dětmi obzvlášť živý. Náš pěstounský syn Jindra měl celou dobu, co byl u nás, hluboký vztah se svojí biologickou mamkou. Ta za ním chodila každý týden a snažila se upravit svůj život tak, aby si mohla Jindřiška vzít zase k sobě. Spolupráce s ní byla výborná, přesto to pro Jindru bylo náročné. Naše životní styly byly diametrálně odlišné. Měli jsme na Jindru vysoké nároky (např. v noci se spí, do školy se chodí včas).

Nakonec se mámě za pomoci nového přítele podařilo v životě začít fungovat, našla si práci, bydlení a Jindříšek v osmnácti letech odešel bydlet k ní. Občas si s ním telefonuji a modlím se, aby dodělal učební obor. K Vánocům má od nás slíbeno, že mu zaplatíme řídičský kurz.

Za vidinou skvělého života odešla skoro zároveň další pěstounská dcera Adéla. Nastěhovala se k příteli a přerušila s námi vztahy. Ukončili jsme dávky pěstounské péče. Adélka ještě studuje, pokračuje po maturitě. I když je to velmi pilná holčička, se studiem potřebovala vždycky hodně pomoci. Léčí se na úzkostnou poruchu, a tak jí vyhovovalo, že jí přítel nenechá ani chvíli o samotě. Když jí ale nedovolil jet se sestrou a jejími malými dětmi na chalupu, pochopila, že žije skoro v otroctví. Tak mi nyní tajně telefonuje, mailem mi přeposílá svoje práce do školy a prosí o radu. Přišla k nám až ve školním věku, její životní strategie je, vyhýbat se konfliktům, být milá a všem lidem se líbit. Stýská se jí po nás, může se vrátit bydlet k nám domů, anebo bydlet se sestrou, ale neumí se postavit situaci, do které se dostala svým rozhodnutím. A bojí se být sama.

Teď jsou doma ještě tři studenti, ti snad s odchodem nebudou tak pospíchat. Naivně jsem si tedy v červnu myslela, že od září se můj život bude už točit okolo mě. Čtyřicet let jsem maminkou, třicet let z toho pěstounka a nyní moje nejmladší pěstounské dítě ukončí první ročník střední školy a já začnu mít konečně čas na sebe. Budu pravidelně cvičit, opráším angličtinu, proberu celý byt a vyházím všechny nepotřebné krámy.

Už v srpnu se ukázalo, že být pěstounkou jednou, znamená být jí po celý život. V červenci přinesl náš dvojkař Péťa na vysvědčení pětku. Souhra nešťastných okolností. Vůbec jsem nepočítala s tím, že by neudělal reparát. Jenže pěstounské děti mnohdy překvapí. V zátěžové situaci se ukáže, co je v nich křehké, bolavé, neuzdravené... Jen s manželem jsme vyrazili na poslední čtyři srpnové dny na cesty. Ráno jsme syna vypravili do školy, po reparátu se měl vrátit na tábor. Celé odpoledne se mu snažím dovolat, teprve večer jsem se dozvěděla, že reparát neudělal. Máme k dispozici dva dny na to, vymyslet co dál. Čekáme na prohlídku zámku a manžel obvolává školu: „Dobrý den, nemáte ještě jedno volné místo?“ Máme už jen poslední školu: „Počkejte chvíli, seženu vám ředitelku“. Čekáme deset minut a prohlídka začíná. Průvodce zvučným hlasem oznamuje, že na protější stěně je portrét zakladatele zámku, manžel v rohu místnosti telefonuje s paní ředitelkou. Péťu nám vezmou. Zítra do devíti hodin máme odevzdat vyplněnou přihlášku. Všechno jsme stihli. Jen ta romantika na společně strávené dovolené se někam vytratila.

Irenka nastoupila v září na nástavbu. Všechno si předem sama zařídila. Má velký zájem si po učebním oboru dodělat maturitu. První den se vrátila brzy, protože nenašla třídu. Škola je rozmístěna ve třech budovách vzdálených od sebe několik autobusových stanic. Na chytrém telefonu hledám spojení a naviguji. Ani druhý den nenašla třídu. Konzultujeme s třídním učitelem, pak s paní ředitelkou. Irenka chodí, bloudí od budovy k budově a nic nenachází. V pátek to vzdala. Začala pracovat jako sociální asistentka. Dostala adresy lidí, které má navštívit. Já dělám asistentku asistentky. Naviguji jí, kam má jít. Irenka neví, co má u lidí dělat.

Píše zoufalou smsku: “Ten pán nemluví“. Volíme jednodušší zaměstnání, je přihlášená do skladu, bude balit oblečení. Jde podepsat smlouvu a na školení o bezpečnosti práce. Cestou volá, že ji bolí břicho. Říkáme naší hypochondrické Irence, že to se stává, když jde někdo první den do práce. Zavolala bratra, ten ji odvezl do nemocnice a za chvíli jde na sál. Brali jí slepé střevo. Pak se Irenka měsíc povaluje doma (špatně se jí to hojí). Nemá už nárok na dávky pěstounské péče, na úřad práci jí v neschopnosti nepřihlásí. Je na nás, abychom za ni zaplatili zdravotní pojištění. Pak nás Irenka informuje, že na sebe kvůli operaci musí být moc a moc opatrná. Mám dojem, že to už nepřežiju. Sehnali jsme jí přes inzerát laskavé místo uklízečky v mateřské škole. Irenka se vrací nadšená, druhý den jde rovnou na středisko, prý zánět močového měchýře. Další den jsme ji nahnali do práce, a další den jde zase na středisko, prý angína. Pak už ji v práci nechtějí. Zítra má zase pohovor. Chce prodávat v hračkářství. Nevím, jak to dopadne. Manžel se mě

v nadsázce ptá, zda by nemohla Irenka dostat invalidní důchod na lenost a hypochondrii.

A ještě máme doma Monču. Holčičku, kterou nikdo nechtěl, protože neslyší a ve škole jí to nejde. Dítě, které mívalo agresivní afekty mnohokrát denně. Teď je jí pětadvacet. Učí se třetí učební obor. Peče nám dorty. Než jsem přišla z práce, umyla okna. Je milá, příjemná a pracovitá. Na dvoře máme postavený startovací byteček. Ten bude Moniky. Nemůže nikdy bydlet sama. Ale věřím, že na trhu práce se hravě uplatní.

Jsou chvíle, kdy mě z dětí zběsile tluče srdce, jsou noci, kdy nespím. Ale kdybych si měla vybrat, jdu do toho znovu. A jsem moc ráda, že moje děti nejsou na život samy.

Jana Frantíková
listopad 2019

DOBŘE SI PAMATUJI DEN

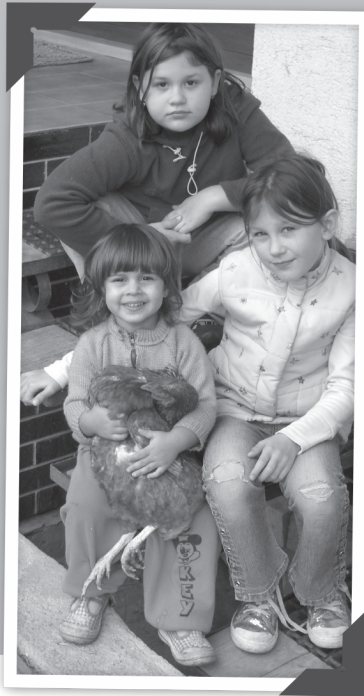
Dobře si pamatuji den, kdy jsme se rozhodli, že budeme náhradní rodiče. Bylo to tehdy, když jsme se dozvěděli, že náš druhý syn má stejné genetické zatížení jako jeho bratr a výhledy na to, že bych donosila ještě další dítě, jsou mizivé. Tenkrát jsme si řekli, že všechny pokoje v našem rozestavěném velkém domě přesto zaplníme dětmi, jak jsme plánovali, jen jejich původ bude prostě jiný.

Začali jsme zjišťovat podrobnosti o adopci a co obnáší. Oslovovali jsme naše známé, kteří měli zkušenosti s náhradním rodičovstvím, lékaře, sociální pracovníky a dozvídali jsme se mnoho nových věcí i jiných možností. Hodně jsme debatovali a četli a neustále hledali další informace. Naši přípravu jsme brali opravdu vážně. Přesto, než jsme podali žádost, uplynulo dalších dvanáct let.

Mezi tím jsme dostavěli dům, pochovali oba otce a zdědili nějaký majetek. Neustále řešili velké zdravotní problémy našich synů s imunitou, růstem atd. Starší syn prodělal dvě operace lebky a postižení mladšího syna se ukázalo jako ne tak hrozné. Také jsme pár let vychovávali naše neteře.

Když se vše uklidnilo a naše podmínky byly konečně vhodné k přijetí dalších dětí, neváhali jsme a šli do toho. Než jsme prošli všemi potřebnými zkouškami, psychovšetřeními a školeními a nabídli nám děti, trvalo to dalších několik let a naši synové již byli na sklonku zletilosti.

Musím přiznat, že nabídka dvojčat mně vyrazila dech. Dobře jsem věděla, co to obnáší nebo jsem si to myslela, protože moje sestřenice dvojčata měla. Vyhlídka na to, že bych se měla vrátit zase k plenkám??? Nějak mě to vůbec nelákalo. Ale moji chlapi se prostě do holek zamilovali a slibovali, jak moc budou všichni pomáhat a starat se. Mánička říkala manželovi taťinku hned od první návštěvy v kojeneckém ústavu a kluci přešli na funkci starších bráčů s velkým nadšením a vzorně nám se vším pomáhali. Holky se nemohly domazlit, ale my jsme na ně byli čtyři a k tomu získaly mnoho milujících tet a strýců.

Byli jsme moc šťastní, i když to byla opravdu fuška. Holky bez sebe nedaly ani ránu. Co se udělalo jedné, chtěla druhá taky. Dvoji čurání, kakání, přebalování, převlékání, zlobení, plakání, papání, koupání, mazlení, hraní... Dvoji hračky, oblečení, boty, kola, houpačky. A také dvoji nemoci, tedy dvoji zápal průdušek, dvoje neštovice a u Ivanky ještě navíc problémy s ušima, klouby. Objevilo se astma, nevyvinuté kyčle a potřeba urychleně odstranit mandli. Navíc práce, kterou prostě děti z ústavu vyžadují, zlepšit řeč, naučit je, že Vám mohou důvěřovat, že jste tu pro ně a pořád, že se nelítá přes silnici, i když je tam holub, že ne každý je na mazlení a jejich kamarád, že návštěvy nenosí jen bonbóny, že ne všechno na ulici je na hraní, že jsou tady doma. Zvládali jsme všechno a jako rodinu se dvěma výrostky nás tohle hodně stmelilo. Byli jsme vlastně spokojeni a mysleli jsme si, že jsme dobře připraveni. Něco jsme měli už za sebou, vychovávat i děti jiných, nám šlo, nastudovali jsme mnoho literatury, naši známí nám sloužili jako příklad, jak to jde i jak to nejde. Jenže tenkrát nás čekala opravdu velká zkouška. Věděli jsme, že biologičtí rodiče našich holčiček za nimi chodili na návštěvy, i když v poslední době byly sporadické, neboť matka čekala dalšího potomka a také rodiče už nebydli spolu. Nechtěli jsme je ze života holčiček úplně vyloučit. A tak jsem jim napsala dopis, kdo jsme a že se staráme o jejich děti. Chtěli jsme také zprávu o sourozencích holek, mají jich pět. Sehnali jsme si mediátorky, aby zjistily podmínky rodičů, něco o nich, jestli by případně měli zájem o styk s dětmi a v jakém rozsahu, a jestli jsou schopni takového styku.

Že něco není v pořádku a udělali jsme obrovskou chybu, jsme zjistili záhy, když nám bez varování a přes naši žádost

o zprostředkovaný styk náhle zatelefonovala matka holčiček. Sice jsem na sebe byla pyšná, jak jsem tohle zvládla, ale byl to jen začátek zběsilé jízdy z příkrého nebezpečného kopce neřízeným, nebržděným vozidlem, ze kterého je vám špatně a nevíte, jaký bude konec cesty a co tam na vás čeká. Moc se snažíte řídit, ale není se čeho chytit, a tak plachtíte a chytáte letící vzduch do všeho, co je po ruce a doufáte, že aspoň zmírníte rychlost.

Díky spolupráci našich mediátorek se rodiče holčiček zmobilizovali, pronajali si společně byt ve městě, jehož sociální program je úžasný, a začali bojovat proti těm "zlým pěstounům", co jim ukradli jejich děti. Prála bych ze srdce všem, kteří se dostanou někdy v životě do potíží, aby měli takovou podporu tolika lidí a institucí, jako se dostalo rodičům našich holčiček.

Při první schůzce, kterou se nám nakonec podařilo domluvit na krajském úřadě v Brně a kam rodiče přijeli skoro s hodinovým zpožděním, se nás holky držely jak klíšťata a nechtěly se k nim přiblížit. Bylo jasné, že se jim již odcizily. Rodiče se mně zdáli chladní, o další schůzku ani neprojevili zájem. Ta se však za dva měsíce konala znovu. Tentokrát děčka běhala po chodbách a demolovala zařízení kanceláře, tedy holky spíš v závěsu za svým o rok mladším bratrem. Pak následovaly články v novinách o špatných rozhodnutích úředníků a milující biologické rodině, pěstounech bránících jim ve styku s dětmi a vše korunované fotkami našich holčiček, které od nás dostali jejich rodiče, aby viděli, jak holky u nás prospívají. Moc jsem se zlobila, cítila se bezmocná. Nakonec jsme dostali možnost na článek odpovědět. Ale také se v té době touto kauzou začala zabývat kancelář ombudsmana. Probíhal soud o svěření dětí do péče.

Rodiče převedli holkám trvalé bydliště do svého bydliště, takže se jejich opatrovnice pro soud stala sociální pracovníce z města vzdáleného od nás sedmdesát kilometrů, která nás neznala a ze začátku dost fandila rodičům. Jen pro zajímavost uvádím, že se rodiče brzo odstěhovali a změnili si trvalé bydliště, ale holkám nikoli. Takže na jedné adrese bydleli rodiče, na druhé děti a my na třetí. Holky byly nucené do návštěv, které se prodlužovaly a nikdo nebral zřetel na jejich zhoršující psychické problémy, noční můry a pomočování. Nakonec jsme byli nařčeni i ze sexuálního zneužívání holek. I když už v té době byli naše holčičky pod stálým dozorem psychologů, museli jsme absolvovat výslechy a gynekologické vyšetření dětí, neustálé kontroly úředníků, soudních poradců a každý druhý třetí měsíc nové soudní jednání, mezi tím návštěvy u biologické rodiny, na které jsem děti

musela co nejlépe připravit, abych jejich napětí zmírnila. Začala jsem mít problémy se spaním, a když už jsem usnula, vzbudila mě jedna s holčiček noční můrou. Tohle bylo nejmudnější období v životě naší rodiny. Kluci si vyčítali, že si holky tak moc přáli a že se naše rodina zmítá kvůli nim v problémech. Po dvou letech jsme spor o děti ukončili dohodou s biorodiči, kterým jsme slíbili každý měsíc víkend s dětmi, když o to požádají. Tento rok byli děti na návštěvách čtyřikrát. Zájem rodičů chladne. Vzhledem k tomu, že už holky chodí do školy a jsou větší, návštěvy u rodičů chápou. Dokonce o rodičích s námi už mluví. Sice posloucháme stížnosti na to či ono, ale dá se to zvládnout. Ale pořád mě vrtá v hlavě červík: bylo by to také tak, kdybychom neudělali ten první krok a nechťeli rodiče zahrnout do jejich života???

Barbara Helešicová
2010

O LIDECH

Dívám se naší poslední přijatou dvouletou dceru a směju se jejím zkomoleninám. Můj syn říká: „Mami, pamatuješ? Takhle nám říkali holky, když byly malé!“ No jistě, že pamatuji. Jak bych mohla zapomenout na ten pocit, když Manka po pár měsících u nás začala používat něco, co vzdáleně připomínalo naše jména. Pamatuju, jak jsme se smáli, když začaly obě žvatlat. Tenkrát jsme netušili, co všechno nás ještě čeká. Zkušenosti s výchovou dětí jsme měli. Byli jsme rodiči dvou synů, ale také jsme pár let pomáhali s výchovou našich neteří. Jejich matka se tehdy dostala do nepříznivé tíživé situace – to je termín, který se používá i dnes, neříká nic a všechno. Také neteřky byly občas s matkou, občas s námi, různě jsme se dohadovali o výchově s rodiči i s babičkami, nedostávalo se nám peněz... Mysleli jsme si, jak bohaté máme zkušenosti a že nás nic moc nepřekvapí. Když jsme si děvčátka přivezli, věděli jsme, že je rodiče občas v ústavu navštěvovali, i když jejich zájem v posledních měsících utichl. Ze školení pěstounů jsme si donesli závěr, jak moc je styk s původní rodinou pro dítě důležitý. Chtěli jsme se zachovat správně a dopřát holkám to nejlepší. Nežbali jsme tenkrát rad zkušenějších a rozhodli jsme se kontaktovat přes nejmenovanou neziskovku biologickou rodinu. Chtěli jsme vědět, zda rodiče budou mít zájem se s dětmi stýkat a v jakém rozsahu.

hu. Taky jsme byli zvědaví co je to za lidi a jestli mají podmínky na návštěvy a tak... Napsali jsme rodičům dopis přes sociální úřad, poslali pár fotek a čekali na ohlas. Mám nutkání se Vám svěřit s tím, že jsme byli sami se sebou opravdu spokojeni, jak jsme nad věcí a jednáme správně.

Když to dnes píšu, jsem sama sobě k smíchu. Kroutím hlavou nad tím, jak jsme byli naivní a hloupí a věřili, že když se budeme chovat fér, musí se nám to vrátit. Jo a ono se to vrátilo! Jako kovadlina v kresleném filmu, která nic netušícím padá z obrovské výšky na hlavu a zarazí vás do země, aniž byste tušili, co se vlastně stalo. Ze začátku bylo ticho, jako bychom žádné kroky ani nepodnikli. Komunikace s neziskovou, která nám měla zprostředkovat informace, popřípadě styk s rodiči, trochu vázla. Nakonec jsme dostali nějaké informace a návrh na schůzku s rodiči, kde jsme měli dohodnout podmínky setkání s dětmi. Protože matka porodila další dítě, rozhodli jsme přijet za nimi. Domluvili jsme si prázdninový pobyt u našich známých v blízkosti bydliště biologických rodičů našich holek.

Všechno vypadalo báječně, růžově a zalité sluncem. A přišly neštovice! První Manka po čase i Váňuška. Zrušili jsme dovolenou, odvolali domluvené schůzky. Odklad setkání rodiče nezvládli a podle mého názoru to nezvládli především pracovníce neziskovky. Jak jinak vysvětlit, to co následovalo.

Když jsme se vraceli z delší návštěvy od naší babičky, ležel ve schránce dopis od maminky děvčátek, která nám oznamovala, že si v pátek bere děti na čtrnáct

dní a ať jí oznámím, kde jí je předám. Četla jsem ten dopis znovu a znovu, a pak ještě jednou... Byla jsem zmatená... nemohla jsem uvěřit...

Ani jsem nestačila informovat sociální úřad a už zvonil telefon. Když jsem zjistila, že na druhém konci je biologická matka holčiček, myslela jsem, že se o mě pokouší infarkt. Lapala jsem po vzduchu a snažila se uklidnit své srdce, které se právě rozhodlo emigrovat. Pamatuju si, jak jsem seděla na schodech a říkala: „Jsem ráda, že Vás poznávám aspoň po telefonu. Budeme mít možnost si takhle popovídat a říct si jak to bude dál.“ Poklepala jsem si na rameno, jak jsem to zvládla, vše přenést zpět na sociální pracovníci, že se to musí dělat přes úřad a než budou dlouhodobé návštěvy, musí probíhat krát-

ké návštěvy na úřadech se sociálními pracovníky a tak dále, a tak dále.

Když jsem informovala sociální pracovníci, ještě jsem se trásla. Taky jsem se moc zlobila na dámy z neziskovky, na jejich neprofesionální jednání. Podle matky s ní nepracovaly. Neřekly, co a jak bude probíhat. Navíc jí poskytly naše telefonní číslo i s adresou. Chtěla jsem spolupráci s nimi okamžitě ukončit. Tehdy nám radili, abychom nevěřili všemu, co jsme slyšeli. „Třeba je to jinak, dejte jim šanci vše vysvětlit. Při setkání s rodiči a neziskovkou nastavte znovu pravidla. Řekněte, co očekáváte. Odejít můžete kdykoli.“ A tak jsme absolvovali setkání s rodiči holek. Opora ze strany neziskovky, kterou jsme při tomto setkání očekávali, se však nekonalala. Připadala jsem si jako na pranýři a neustále jsem odrážela útoky ze strany rodičů, nařčení o ukradení dětí. Jako třetínička na dortu byl nápad, ať vrátíme děti zpět do ústavu, kde jim bylo stejně nejlíp. Na místě jsem spolupráci s neziskovou ukončila a rodičům řekla, že k setkání s dětmi dojde na krajském úřadě za účasti psychologa. Na tomto úřadě nám vyšli vstříc. Dali nám k dispozici prostory i psychologa. A první schůzka dětí s rodiči mohla konečně proběhnout. Rodiče se na schůzku tak „těšili“, že přišli s víc jak hodinovým zpožděním v době, kdy holky už byly unavené a za normálních okolností by si užívaly odpoledního spánku. Nicméně schůzka proběhla. Rodiče měli prostor si holky užít i bez naší přítomnosti, i když dívky k těm lidem, které neznaly, moc nechtěly. Za pomoci psychologa se vše zvládlo. Neobešlo se to bez trochy pláče, ale v podstatě jsme si odechli, že to máme za sebou. O další návštěvu rodiče nepožádali a my jsme tímto považovali

vše za vyřízené.

Asi po měsíci přinesl můj muž domů z práce noviny. Posadil mě do křesla a řekl: „Mamko, musíš si něco přečíst, není to hezké a bude tě to bolet, ale musíš to vědět“. Otevřel noviny a já vidím přes půl stránky fotku holek! Ta fotka, co jsme poslali rodičům v dobré víře, aby viděli, jak holky u nás prospívají. A píše se tam o té paní, co brání styku dětí, které pláčou za svou milující matkou, která na fotkách vypadá jak sám anděl. O stížnosti ombudsmanovi. O těch zlých lidech co kradou děti. Kdybych se neznala, tak se sebou nemluvím. Pocházíme z dost malé vesnice, naše rodiny tu žijí po generace, jen málo lidí nás nezná, takže všichni ví, o kom se mluví. A aby toho náhodou nebylo málo, naše biologická matička pláče v pořadu Případ pro ombudsmana v televizi. Známi mně volali a říkali: „Máme Vás rádi, neďtejte se na to!“ Přestala jsem s dětmi chodit ven, lidi nás poznávají a ukazují si na nás. Ale k doktorům a na nákupy musíte. Ještě, že tomu děcka nerozumí, že jsou ještě malá.

Naši kluci se zlobí.

Mysleli si, že když někomu pomáháme, je to správná věc, a teď poslouchají po cestě ze školy v autobuse, jak se o nás lidi baví. Jak mluví o věcech, o kterých nic neví, kterým nerozumí. Mnoho lidí chtělo tenkrát, ať holky vrátíme.

Ale kam??? Do ústavu??? Vždyť já je mám ráda! Záleží mně na tom, aby se měly dobře.

Začal kolotoč předběžných opatření ke styku s rodiči. Některé soud zamítl, jiné povolil. Holky odcházely na víkend a já je musela na návštěvu do neznáma dobře připravit, aby zátěž pro ně byla co nejmenší. Začaly kontroly úředníků, soudních znalců, soudní jednání, psychologická vyšetření, návštěvy u rodičů, na které jsme děvčata vozili a jezdili si pro ně 80 km. Jednání na úřadech. Mezi tím začaly noční můry u holek, pomočování a zase psychologové a zase návštěvy u rodičů a zase jednání na úřadech. Holky se na mě zlobily, že je posílám pryč. Nikdy nikomu nepřeju tu hroznou změť nejistoty, nemožnosti, nemožnosti se bránit. Nemoci pomoci někomu, kdo to od vás očekává a zlobí se, že mu nepomáháte. Naši synové při nás stáli, ale také se trápili. Tenkrát jsem potřebovala oporu, pomoc. Neorientovala jsem se v tom, co můžu odmítnout a co musím udělat. Nevěděla jsem, kam se mám obrátit. Když jsem řekla, kdo jsem, cítila jsem, jak se ke mně ti, od kterých jsem pomoc očekávala, obracejí zády. Nakonec jsem začala studovat a učit se to, co jsem potřebovala vědět, abych mohla bránit sama sebe. Abych pochopila systém, jak věci fungují, nebo taky nefungují. Přestala jsem brečet a začala jednat. Sehnala jsem si knížky, jezdila do školy, na semináře, kurzy. Mezitím probíhala soudní jednání, kam chodili biologičtí rodiče s našimi známými z nejmenované neziskovky. Díky doporučení FOD jsem nám sehnala právníka. Začali nás navštěvovat soudní znalci. Rodiče si stěžovali, úředníci supěli, děti dělaly scény, lékaři kroutili hlavou a přátelé odcházeli.

Naučili jsme se, jak efektivně komunikovat a dosáhnout svého. Jak fungují zákony. Jak mnoho věcí je o lidech, o jejich názorech. Získali jsme nové vědomosti a nové přátele a také nové nepřátele. Po dvou letech se v dále pomalu začala oběhovat světýlko a my věřili, že nakonec vše opravdu dopadne dobře, ve prospěch dětí.

Blbost, zase padající kovadlina. Buch.

Rodiče holek podali trestní oznámení na zneužívání holek u nás. Dozvěděli jsme se to přímo na soudním jednání, o kterém jsme doufali, že už bude poslední. Celou cestu domů jsme nepromluvili. Jen až jsme zastavili před domem. Manžel se zeptal: „Jak to řekneme klukům, jak jim to jenom řeknem???“

Naštěstí díky soudnímu kolotoči jsou holky pod nepřetržitým dohledem psychologů a soudních znalců. Kdyby jen chvíli někdo uvěřil, že k tomuto mohlo opravdu dojít, byly by nám děti okamžitě odebrány. Přesto probíhají výsledky nás, kluků, holek a také vyšetření na gynekologii. To jsem viděla manžela brečet snad poprvé v životě, spolu s holkama. Soudní jednání skončilo za tři měsíce. V zájmu dítěte. Styk s rodiči je nařízen v intervalu jedenkrát měsíčně. Děti od té doby byly u rodičů celkem čtyřikrát. Poslední zájem rodičů proběhl před dvěma lety.

To, co jsem se naučila, dnes dávám dál a nabízím pomoc jiným pěstounům. Člověk, který chce někomu pomoci, si nezaslouží plácát se v nějakém vzduchoprázdnu bez vyhlídek na dobrý konec. Než však začnete s někým spolupracovat, dobře si rozmyslete, co od toho spojení očekáváte. Vybírejte si pouze ověřené subjekty se zkušenostmi z oboru, na které máte dobré reference.

Všem vám přeji, abyste se vždy měli na koho obrátit.

S láskou
Bára

BUDÍČEK

Áááá už je to tady!!! Ani nemusím otevírat oči, abych věděla, že se blíží ráno. Ještě je venku šero, ale mně už se hýbe peřina. Do postele se nám vloupává „vetřelec“. Lehne si doprostřed mezi mě a manžela, přesně doprostřed, aby dosáhla rukama na nás oba dva. Nesmím se ani pohnout, za chvíli zaspí. Pohladí nás a čeká... čeká, kdo se první pohne, toho začne ohlazovat, až ho vyhladí do vzbuzení. Vydržím, a teprve až slyším, že pravidelně dýchá, otevru oči. Ráda se na ni dívám. Na její malý nos, tmavé vlasy a spokojený úsměv. Je to krásná holka, moc krásná – po mámě. Úsměv, velké černé oči a věčně zpívání to je naše Dodinka. Tohle pozitivní dítě máme za odměnu, říká můj muž. Ráno vstává s úsměvem a se zpěvem chodí spát, jako by život k ní byl jen milý. Ještě hodinku mám čas, než se Dody probere, pak si začne zpívat. Nejprve úplně potichu a pak bude přidávat volume, sedne si a bude se houpat rytmu. Dnes je neděle, za chvíli nám postel bude malá. Jak se probudí holky, vlezou nám pod peřinu, Manka zprava, Váňa zleva. Pustím pohádku a ještě chvíli budu pochrupávat, než vstanu a udělám palačinky. Někdy nakoukne do ložnice Lukes, posílá holky převléct a do koupelny a v kuchyni spolu chystají na snídani. Nevím, proč v neděli všichni vstávají tak brzo! Když jsou v kuchyni s holkama kluci, nemusím spěchat, palačinky se začnou dělat i beze mě, teda jestli se nezačnou hádat, kdo sní tu první a kterou marmeládu rozdělát.

Někdy je to fajn, moc fajn, někdy zase ne. Když mě některé s děcek pohladí, dostanu pusku, hezký obrázek... Když mě někdo přikryje, když zaspím v křesle. Když mě někdo zuje boty po těžkém dnu, uvaří kafe, zapomenu na dny, kdy se vztekám, brečím, zlobím, cítím bezmoc.

Stojí to za to? To se uvidí, až tyto děti budou mít svoje děti. Dokáží se o ně postarat? Milovat je a bát se o ně? Ukázali jsme jim dost? Budou umět si v životě vybrat, rozhodnou se, radovat se? Probudili jsme dost toho hezkého v nich?

Bára Helešicová
jaro 2015

VRŮSTÁNÍ

Léto končí, venku ještě svítí sluníčko. Holky jsou ve škole, dnes mám volno. Musím trochu poklidit a nakoupit na víkend. Na věšáku u schodiště visí ještě kroj, malované mašle se točí v průvanu, jako by vzpomínaly, jak se točily „pod zeleným, pod májů“. Je to možné, že holky už chodí s chasou (společensví mladých na vesnici, kam se přijímají děti od patnácti let po ukončení základní školy, se zájmem o tradice a folklór) a Manka dokonce na hody byla v kroji? Nějak moc rychle to uteklo... třináct let. O hodech jim to moc oběma slušelo... a Mance, když ju šohaj vytáčel při vrtěné! Má moc ráda tanec, od malička. Chtěla do baletu, ale u nás na dědině? K tanci si ale cestu stejně našla, i když je to folklór a street dance. Poctivě chodí na všechny zkoušky a s moderním tancem na soutěžích má obzvlášť úspěch. Strhla s sebou i Vaňku. Ta sice nemá to velké nadšení, ale chodí taky ráda, i když jí víc baví koně a focení. Máňa raději zpívá a hraje divadlo. Jsou to holky šikovný. Koukám, nemá boty na místě a nejsou vyčištěné. Tu dokonce hozený svetr – zase jsem je přechválila. To bude zase obličejů, až budu chtít, aby to uklidily. Už vidím, jak jim jede pusa plná argumentů, proč to prostě nešlo udělat hned. Do pokojů už raději ani nepůjdu, zase bych se rozčílila. Jóóóó, ty mě umí pohnout žlučí! Neustále mě připomínají, že už mají občanky a proč by měly to či ono... Když neví, jak s námi pohnout, jdou si pro rady ke klukům a ti

za ně chodí orodovat. „Mami, pusť je na tu zábavu, my si je pohlídáme, neboj!“ Můj muž říká, že to musí být a děti nás musí štvať, aby se nám lépe vypouštěly do života a nestýskalo se nám tak.

Manka už je na internátě, studuje na střední škole. Chce být učitelkou ve školce, na té naší, v naší vesnici. Už plánuje, jak si v podkroví zařídí bydlení, aby měla soukromí a byla nám na blízku. Je tu prostě doma. Vaňka se zase těší, až bude jezdit na intr i ona a nebude muset být doma. Ale chce postavit stáj pro svého koně v našich humnech. Je to marné, jsou prostě naše, navzdory všem soudům, navzdory těm právním, co nemáme, navzdory všem. Holky sice pořád věří, že se něco změní. Musela jsem jim sehnat právníka, protože chtějí, abychom byli aspoň jejich poručníky, brzo nás čeká soud. Pro mě se nic nezmění, ať dopadne jakkoli. Chápu, že je to pro ně důležité. Vidím sraštělé čelo Manky, když říká: „Ale mami, proč má o mně rozhodovat někdo, kdo mě nezná? Jak to, že podpis někoho, kdo mě osm let neviděl, je důležitější, než to co si domluvíme spolu my dvě? Ty mě znáš nejvíc, ty si tu, když tě potřebuju.“

Bouchly dveře. Kouknu na hodiny, to už je tolik? „Mami, mami, ve škole to bylo prima!! Pan učitel mě pochválil a na zahradě byla ještěrka a utekla jsem tátovi!!“ „Dodo, kde máš tašku“, ptám se. Ale ona už neslyší, schovává se za věšák s krojem a dělá PPSST. Tak a mám do-

dělané. Teď už neudělám vůbec nic. Naše hyperaktivní dítě je doma. Musím vymyslet, jak zkrotit naši „ještěrku“ a ještě u toho něco udělat.

Za dvě hodiny nás bude doma už sedm a navečer přijede ještě neteř s rodinou. Budeme chystat dřevo. Za pár dní začne být chladno a sezení u krbu má rád každý. „Mami, já jsem tu vrostlá! Tá mašla je

jak břečťan, drží mě.“ Směju se společně s Domčou a snažím se jí pomoci. Sotva se vysouká se sevření mašlí, vystřelí a je pryč.

Vrostlá. Všechny jsou tu vrostlé... jako ten břečťan. Obtočily nás a šplhají se po nás vzhůru.

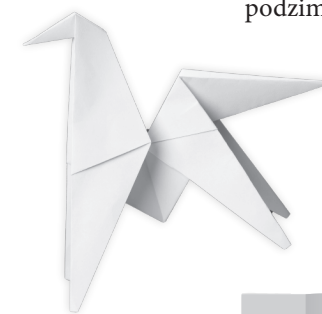
Domča je nádherná devítiletá slečna s obrovskou poruchou pozornosti a obrovskou chutí do života. Všechno vidí tak pozitivně a radostně. Ráda pomáhá v kuchyni, chce být kuchařkou. Chodí do mnoha kroužků, nejvíc má ráda ty, kde se tancuje a zpívá. Víc než kroužky samotné má ráda všechny kamarády, co tam s ní chodí. Na matematiku a český jazyk má domácí školu.

Váňa chodí do deváté třídy, učení jí moc nejde, ale snaží se. Pracuje podle individuálního vzdělávacího plánu. Vybrala si učební obor farmářka, protože miluje zvířata a práci s nimi. Ráda fotí a čte. Chodí do street dance, folklorního kroužku a do jízdárny. Doma se stará o zvířata a hodně pomáhá s prací kolem domu.

Manka je v prváku na střední škole. Hraje na ukulele a zpívá v kapele, ve škole se učí na klavír. Je na internátě, domů jezdí na víkend. O víkendu hodně tancuje, má tréninky a občas nějaké vystoupení.

Všechny se starají, aby náš kardiovaskulární systém fungoval. Udržují nás ve střehu.

Barbara Helešicová
podzim 2019

VŠECHNY NAŠE DĚTI

Jsme rodina žijící na jižní Moravě. V současné době máme v pěstounské péči devět dětí a připravujeme se na přijetí sourozenecké skupiny staršího věku.

Náš příběh se začal odvíjet před více než dvaceti lety. Po dostavbě rodinného domu v roce 1975 jsme o pět let později přijali děvčátko a náš syn měl sestřičku. Marťa měla asymetrii lebky s prognózou nutné plastické operace. Dlouhodobá péče na ortodontickém oddělení v Brně a náš stálý dohled její stav zlepšil natolik, že operace již nutná nebyla. V roce 1998 špičkové přístroje odhalily srdeční vadu, která jí způsobovala potíže. Po operaci je nyní již zdravá a bez problémů. Vyrůstali spolu s naším synem Honzíkem jako sourozenci, každý si prožíval svoje krásné první lásky a nakonec se v roce 1998 vzali. Mají malého

Honzíka a maminka i tatínek se o něj vzorně starají. Mimo všechny tyto krásné starosti nám ještě pomáhají při stavbě nového bydlení.

Když přišel obrat k lepšímu, rozhodli jsme se žít ve velké rodině. V roce 1991 k nám přišel Ruda, šestiletý poloromský chlapec, který žil v kojeneckém ústavu mezi tříletými dětmi dost izolovaně. Jeho slovní zásoba byla nulová, sebeobsluha špatná a byl vznětlivý. Předpoklad psychologů - dva roky odklad školní docházky, pak zvláštní až pomocná škola. Jeho nepřiměřené reakce zuřivosti se nám za pomoci psychiatrů a psychologů daří zvládnout. Ruda již vyšel ze ZŠ, kde měl upravené učební osnovy, nyní se učí v oboru zahradník v praktické škole. Doporučení lékařů - náš dlouhodobý dohled. Věříme, že se časem uklidní a manželovi bude dobrým pomocníkem v hospodářství.

V roce 1992 jsme přijali do předpěstounské péče sourozence Kateřinu a Ladislava. Trpěli stálou rýmou, otoky očí, slzením. Ladík měl bronchitidu, ještě u nás měl dva záchvaty dušnosti. Katka byla neklidné dítě a Ladík nesnášel ve své blízkosti jiné děti. Tyto děti by byly bez problémů, kdyby nemusely po rozhodnutí Krajského soudu v Brně v březnu 1995 zpět do dětského domova. Přesto, že jsme protestovali a hledali pomoc, byly děti až do srpna v domově. Byla to hrozná doba pro ně i pro nás, Katce se znovu vrátil neklid tak, že má dodnes problémy soustředit se na výuku, má upravené učební osnovy. Ladík kolektiv dětí opět nesnáší. Je to chlapec nadaný, v současné době je v péči psychologa.

V roce 1993 jsme vážali nad Jiřkou. Toto drobné jedenáctileté děvčátko bylo dvakrát odebráno rodině pro zanedbanou péči, pak byla vrácena pěstounskou rodinou pro agresivitu. Když k nám přišla, byla apatická, nikdo na ni nesměl sáhnout, chodila neupravená, neučesaná, nehty dlouhé. Jiřka dokončila 3. ročník ZVŠ v Rovečném, pro

naprosté nezvládnutí učiva měla přejít do pomocné školy. Po příchodu do naší rodiny došlo v prvním roce k velice výraznému zlepšení, začala navštěvovat 4. ročník ZVŠ v Mikulově a tuto školu vzhledem ke svému zdravotnímu stavu relativně úspěšně dokončila. Postupně se z ní stala hodná, milá a umazlená dívka. Nyní chodí do druhého ročníku praktické školy a učí se číst, vařit, pracovat na zahrádce apod. Jiřka musí mít stálý dohled dospělé osoby.

Nejrychlejší rozhodování bylo v březnu 1995, kdy jsme si přivezli čtyři sourozence odebrané z rodiny. Děti byly zanedbané, ztýrané, podvyživené a vyděšené ze smrti své malinké sestry umlácené rodiči. Období bylo velmi bolestné a náročné, otevřelo nám oči, co všechno je možné v naší společnosti. Velmi pomalu mizely hluboké modřiny, rovnaly se nožičky po křivici, odeznívaly sexuální praktiky odporované od rodičů, noční zoufalý pláč. Pomalu jsme přecházeli ze šetrné diety na běžnou stravu. Děti neznaly ovoce, ze zeleniny znaly pouze zelí, okurky, ale také cibuli, ocet a pepř, což musely jíst, když měly hlad.

Nejstarší Radka, v době přijetí osmi-letá, chodila do první třídy, nyní navštěvuje osmý ročník ZŠ. Je bystrá, ctizádostivá, bez výchovných a zdravotních problémů. Zdeněk, když jsme si ho brali, měl pět roků, v současné době chodí do páté třídy, zatím je hodnocen slovně. Chlapec je to tichý, trpí tiky v obličeji. Zuzka, u nás od čtyř let, navštěvuje čtvrtou třídu ZŠ, je milá, oblíbená, pořád jí hrozí operace očí, neboť pozdě dostala brýle. Ještě ji čeká plastická operace ruky po neošetřené spálenině. Renda, v roce 1995 dvouletý, uplakaný, zbědovaný uzlíček, pořád někde schovaný, neznal jediné slovo. Teď chodí do druhé třídy, trochu má problémy s učením, v řeči zadržává, pohybově je nadaný. Honzík k nám přišel v roce 1997 jako osmnáctiměsíční. Trpí hypertyrozinemií, musí držet náročnou dietu, při které strava nesmí obsahovat maso, vejce, mléko. V dopoledních hodinách navštěvuje MŠ a v současné době je z něho roztomilý, čiperný klučina. V roce 2001 jsme prostřednictvím Sdružení pěstounských

rodin požádali o grant v individuálním projektu Pomozte dětem, který se podařilo prosadit. Byl určen na dostavbu chráněného bydlení. Pro stavbu chráněného bydlení jsme se rozhodli proto, že většina dětí bude potřebovat pomoc i ve starším věku, některé po celý život. Chceme jim dopřát více soukromí a možnost postarat se sami o sebe, popřípadě si pomáhat navzájem. Ale především jsou to děti naše a my si přejeme, aby do života odcházel jako samostatní, zralí a dospělí lidé. Ještě v letošním roce chceme přijmout sourozeneckou skupinu staršího věku. Naše smělé plány posilují dvě nejstarší děti svým příkladným životem. Martina je oblíbená spolupracovnice, dobrá hospodyňka a obětavá maminka. Po dostavbě chráněného bydlení se chystáme budovat chráněné pracoviště. Manžel je ekozemědělec a máme představu, že kromě současných plodin začneme pěstovat bylinky a zaměstnali bychom nejen naše děti, ale i děti se změněnou pracovní schopností.

Hlaváčovi
leden 2002

JAK JE TO S NÁMI VŠEMI DNES?

Když dostanete za úkol napsat něco o rodině, tak to je nejlepší vzít na pomoc fotky. Doby společných výletů se Sdružením, oblékání stárek a stárků do krojů v období hodů, plení slahaček na Velikonoce, to už je všechno jen na fotkách a ve vzpomínkách. V současné době jsou z většiny dětí dospěláci, čtyři mají na odlétnutí z hnízda ještě čas, těm starším jsme už vystrojili šest svateb a na světě jsme přivítali šestnáct vnuků a vnuček. O některých víkendech nás bývá plný dům. A když se slaví narozeniny, když se všichni sejdou, to je teprve

ten správný, z dřívějšíka známý, šrumeček. A to jsou manželovy a moje nynější nejkrásnější zážitky. Vidět všechny děti pohromadě s partnery, se svými dětmi, všechny šťastné a spokojené. Lidská paměť má úžasnou moc, zapomínat na to nepříjemné a složité a oživovat to krásné, co život dal a stále dává. V naší velké rodině se stalo tradicí setkávání se na pouti na Svatém kopečku v Mikulově a věřím, že tuto tradici děti zachovávají.

A. Hlaváčová
únor 2015

Máme radost z dětí, které žijí v pohodovém manželském vztahu a vychovávají své děti. Navštěvujeme se pravidelně, vnoučata u nás tráví prázdniny, ale čas utíká a už i z vnoučat se stávají dospěláci. To byla ta první, krásná zpráva a teď ta další. „Černou nit“ z původních biologických rodin si některé děti přenesly i do svého současného života v podobě střídání zaměstnání, brání půjček na zbytečnosti a jejich nesplacení, nestálosti ve vztazích. Velký podíl na tom má i mentální hendikep a duševní nepohoda. A to je velká výzva pro všechny, nejen pro pracovníky v sociálních službách. Především léčit poruchy myslí i těch lidí, kteří jsou přesvědčeni, že nemají potřebu navštívit psychiatra. Uvědomit si, že lidé

dosahující pouze na minimální mzdu nejsou nikdy schopni zajistit si vlastní bydlení. Řešit půjčování peněz u lidí, kteří těžko nebo vůbec neznají hodnotu peněz. Zaměstnávání lidí s mentálním hendikepem. V současné době, nás, stárnoucí pěstouny, trápí chybějící odlehčovací služby pro postižené „věčné“ děti. Z tohoto je patrné, že pěstounství je velká zodpovědnost nejen za děti v mladším věku, ale i v dospělém. Spousta dospěláků neumí nebo nechce přijmout daná pravidla žítí ve společnosti. Ale já přesto našim dětem věřím, že časem přijdou k rozumu a nějaké ty služby v budoucnu také budou.

Zdraví A. Hlaváčová
prosinec 2019

NAŠE TŘI UZLÍČKY

S manželem jsme začínali před pěti lety jako přechodní pěstouni. V té době jsme již měli svoje dvě děti dospělé a také se stali babičkou a dědečkem. A mysleli jsme si, že máme ještě hodně sil.

Dvě první přijatá dítky jsme přebírali z porodnice čerstvě po narození. To dostanete živý uzlíček, který si oblečete, vezmete do náručí, přivinete k sobě a s propouštěcí zprávou jedete domů. V ten moment ještě člověk netuší, co všechno ho čeká, i když si myslí, že po zkušenostech s vlastními dětmi už něco přece zná a hned tak ho něco nepřekvapí. Ale po pár dnech společného života s novým přírůstkem jste vyvedeni i z tohoto omylu. Přesto, že se převážně snažíte točit okolo miminka a věnovat se mu co nejvíce, najednou zjistíte, že to fyzicky není dostačující. Ono to není jako u biologických dětí, které jsou na vás napojené už z prenatálního věku, kdy váš hlas je jim známý, vaše vůně je jeho rozpoznávací znak jistoty, zkrátka vás zná a jste na sebe napojeni. Právě pak přichází ten okamžik, kdy se musíte oprostít od zažitých zvyků v péči = naplnění doposud vám známých potřeb dítěte a naladit se psychicky na toho nového tvorečka a začít s ním souznít, aby i on pochopil, že vy jste nyní ta jeho opora a jistota, která je zde pro něho, protože všechno okolo je pro něho cizí a neznámé. No zkuste si představit sami sebe, jak by bylo

vám, kdyby vás nyní někdo vzal a odvezl do neznáma? Jaký je to pocit? Co začnete cítit a zažívat? A to jsme dospělí a ani netušíme, jak děti cítí a vnímají to všechno, co my jsme už dávno zapomněli.

Chlapeček měl sedm dní a vážil něco málo přes dvě a půl kila, když jsme si ho odváželi domů z porodnice. Trvalo to zhruba tři týdny, než jsme se naladili jeden na druhého a konečně začal i pravidelně přijímat stravu, což byl u něho problém. Ale po těch probdělých nocích následovalo překrásných a usměvavých společných devět měsíců. Nazývali jsme ho andílkem, byl veselý a zdravý. Pláč takřka neznal, ba dokonce se usmíval i ze spánku a v době nemoci (prodělal šestou nemoc), kdy měl kolísavé vysoké horečky nad 39 stupňů, bolesti bříška, řídkou stolicí šestkrát až osmkrát za den, i tehdy byl klidný a usměvavý, což jsme

od našich dětí neznali. Velice rád papal, rychle přibýval na váze a rostl, což bylo na něm už po dvou měsících vidět, ovšem jeho trpělivost a důvěra v nás, přerostla naše očekávání. Zhruba ve čtyřech měsících se u něho začala projevovat plagiocefalie (šišatá hlavička – pravá a levá polovina rostly nesouměrně) a musel nosit ortopedickou helmičku speciálně pro něj vyrobenou, která byla z neprodyšného plastu. V době, kdy ji musel nosit 23 hodin denně, bylo horké léto, přes den víc než 32 stupňů. Nejlepší chlazení bylo v bazénu na zahradě. I proto měl velice rád vodu a stal se z něj takový malý vodník. I když pot mu z hlavičky tekla, neprotestoval, helmu si nesundával, a vydržel do doby, kdy jsme mu ji sundali my. Byl velice vnímavý, společenský, pozitivně reagoval na hudbu a všechno ho zajímalo, byl to takový náš smíšek. Motorický vývoj byl trošku opožděný, protože v osmi měsících ještě pořádně sám neležel, ani se mu nechtělo válet sudy, ale v chodítku byl rád a dokázal se v něm pohybovat po prostoru. To všechno platilo do doby, než se objevili vyvolení = osvojitelé. Pak nastal kolotoč seznamování a sblížování, který byl velice málo intenzivní a krátký, tedy z našeho pohledu nedostatečný na navázání vazby na nové rodiče. O to víc to bylo pro malého stresující, když mu dovolili vzít si od nás pouze svůj dudlík, plátěnou plenku (usínáčka) a hračku, kterou mu oni přivezli na první návštěvu. Byl nastolen syndrom na-

šeho úmrtí a od doby odvezení jsme maličkého neviděli. Jen občas se nová maminka pochlubí jeho fotografií na sociální síti. Za ty čtyři roky jsem ho nikdy na těch fotografiích neviděla se smát, ale přesto věříme, že jeho život je a bude krásný, i když mi připadá, že z našeho smíška se stal zá-
dumčivý klouček.

Holčička měla čtyři dny, když jsme ji přebírali, shodou okolností ze stejné porodnice, jako poprvé chlapečka. U ní to vzájemné napojení bylo tak nějak okamžitě od prvních dnů. Měla veliký problém s nedorostlou kyčlí, a tedy byla od prvopočátku omezená v pohybu velice širokým balením. To se jí samozřejmě nelíbilo,

a přesto, že byla jinak zdravá, tohle nám ztrpčilo život. Pravděpodobně trpěla bolestmi, které ustávaly pouze v určité poloze v náruči – hlavičkou na naše rameno a tzv. prsa na prsa, kdy nožičky měla pokrčené jako žabka. Jedině v této poloze i usínala. Později jsme ji museli kurtovat do Pavlíkových třmenů, pomůcky, kterou ji předepsal ortoped, a trvalo to další půl rok, než kyčel z větší části dorostla. Holčička byla tak trochu opak chlapečka, byl to malý nevrlý čertík, ale hopsadlo a pejsci, máme čtyři Jorkšířské teriéry, se kterými nejraději ložila po zahradě, ji dokázali naladit do pohody. U ní došlo naopak k lepšímu obratu s příchodem nových rodičů osvojitelů, kteří za maličkou velice rádi a často jezdili. Přesto, že předávání trvalo díky administrativě soudu (nemoci

a dovolené) skoro tři měsíce, tak proběhlo naprosto bez komplikací. Dnes nezapomněla na úlevovou polohu v našem náručí. Když se setkáme, vždycky se poskládá úplně stejně, jako jsme ji těch několik měsíců nosili. Bere nás jako tetu a strejdu, ale maminka s tatínkem jsou prim. Je z ní malá skautka, fotbalistka, která miluje kopanou a výlety a je z ní cítit vždy ta živelnost, jako když byla u nás. Přechodem k novým rodičům se nijak k horšímu nezměnila, ba naopak je vidět její naprosto normální vývoj.

Jako poslední jsme přijali dvouměsíční holčičku, která byla odebrána z rodiny pro zanedbání péče. Přijeli jsme na jeden nejmenovaný obecní úřad, kam nám sociální pracovnice a soudní vykonavatelka za asistence policie přivezla malé děťátko, které silně zapáchalo po cigaretách a neustále ublinkávalo kysele páchnoucí nažloutlou tekutinou. Holčičku jsme z toho špinavého mála, co měla na sobě, svlékli, přebalili, lehce oťřeli voňavými vlhčenými ubrousky, převlékli do čistého oblečení, zabalili do teplé deky, dali najíst připraveného kojeneckého mléka a s předběžným opatřením a rozhodnutím soudu v ruce, vyrazili k domovu. Měli jsme pouze informaci, že je velice uplakaná, ale měla by být zdravá. Cestou malá usnula a spala více než tři hodiny v kuse. Po probuzení se opět napapala, byla asi hodinu vzhůru a opět usnula. Měli jsme s manželem pocit, že máme doma novorozence a ne dvouměsíční dítě, tedy jsme si troufli nastavit pravidelný režim jako u novorozence. Maličká i celý následující týden vyžadovala jen mléko a spánek a pouze pár hodin byla vzhůru. Bylo naprosto zjevné, že doháněla něco, čeho měla nedostatek. Později jsme se dozvěděli, že matka malou kojila pouze týden po narození a pak jí krmili čajem nebo vodou, protože neměli na mléko. Proto vážila ve svých dvou měsících jen o pouhých pár dkg více než při narození.

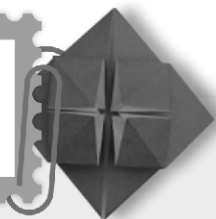

Nicméně její předchozí zanedbaná hygiena a nedostatek stravy u ní vyvolal autoimunitní reakci (seboroickou dermatitidu). Měla začervenalou suchou šupinatou hlavičku bez vlásků, popraskanou krvácející kůži za ouškama a stejný stav kůže měla od pupíku přes genitálie až nad zadeček. Z prvočátku jsme to řešili přes kožní ambulanci v dětské nemocnici, ale po měsíci a půl nezlepšujícího se stavu a trápení s různými mastmi, jsme zvolili za dozoru obvodní lékařky pojišťovnou nehrzenou alternativní léčbu = každodenní koupele v dubové kůře a ošetřování produkty z aloe very. Tato volba se ukázala účinná, protože již po čtrnácti dnech byla pokožka maličké k nepoznání a za měsíc naprosto bez poškození, jen na ty vlásky jsme si museli trochu počkat. Byla to veliká výhra, protože její bolestivá praskající kůžička, nářky a probdělé noci nás dokázali několikrát dostat do kolen. Jen díky tomu, že jsme na to byli dva, jsme to nejen fyzicky, ale i psychicky zvládli. Bohužel čas utíkal a rok naší přechodné péče se chýlil ke konci, ale protože její rodina nebyla schopna se o malou postarat a v té době nebyli žádní volní dlouhodobí pěstouni, hrozilo, že povezeme maličkou do ústavní péče. Musím podotknout, že za ten rok se konalo několik setkání s matkou a prarodiči malé, ale nikam to nevedlo. Snad jen k tomu, že malá byla vystavována několika hodinovému „zájmu“ bio rodiny, kdy si oni uspokojili svoje rodinné ego, ale to, co vždy následovalo po těchto setkáních u maličké (plačtivé noci i dny, nechutenství, rozladěnost trvající někdy i tři dny),

to oni nezažili. Zájem matky postupně opadl a celkový vývoj i psychika maličké se velice rychle měnila. Začala v roce mluvit i motoricky se velice posunula dopředu, stávala se bystřejší a vnímavější s velice vyvinutou pamětí i ve verbální komunikaci, a proto jsme se rozhodli, že ji nikam neodvezeme. Požádali jsme o svěření do naší péče a stali se tak dlouhodobými pěstouny. Dnes máme maličkou více než dva roky a musím přiznat, že ve srovnání s vývojem našich dětí je úplně někde jinde. Ve svých dvou a půl letech je na úrovni takřka čtyř letého dítěte (pozná barvy, tvary, zpívá písničky, říká říkadla, má velice rozvinutou slovní zásobu), ale prosím nemyslete si, že s ní nějak drilujeme abecedu, čísla, zkoušky paměti atd., to v žádném případě, jen se snažíme uspokojit její zvědavost, věnovat se jí a pomáhat v rozvoji vloh, které se u ní postupně projevují, zkrátka tak, jako u svých dětí. Doufáme, že i v jejím případě se budeme jednou pyšnit statusem máma a táta, i když jen náhradní. Zkrátka a dobře, v krátké době jsme zažili různé případy vývoje těch nejmenších dětí. Ověřili jsme si, že nelze na všechno udělat tabulku a posuzovat všechny stejně. Stále je se co učit, přizpůsobovat svůj život a dělat ho bohatším nejen sobě, ale i těm maličkým tvorečkům, co jsou na nás závislí a potřebují někoho, kdo je alespoň na čas zajistí a ukotví, přivine a pomazlí, aby nemuseli plavat sami v tom bezbřehém moři života.

A. Hudcová
podzim 2019

DOCELA KRKOLOMNÝ PŘÍBĚH

Vždycky jsme byli velká rodina. Moje sestry i já jsme si užívaly každé rodinné sešlosti. Postupně jsme se, vinou našich rozvedených rodičů, rozutekly do všech koutů světa. Já se dlouhodobě uchytila na pozici obchodního asistenta a také sportovního trenéra, prožívala partnerské vztahy a na děti jsem neměla ani pomyslení. Ovšem někde hluboko tohle bylo zakořeněno.

V roce 2012 jsem se rozhodla se svým tehdejším partnerem vybudovat „hnízdečko lásky“, kde ale děti neměly figurovat. On jako rozvedený již dvě teenagerky měl, s nimi spoustu nákladů jak finančních, tak psychických, a s dalšími dětmi do života již nepočítal. Já měla také své koničky, z práce jsme se oba vraceli téměř večer, a tak jsem byla spokojená zamilovaná žena ve zlaté klícce, rozuměj ve staré chalupě se zahrádkou, kterou jsme si spravovali a užívali si klid daleko od civilizace. Jenže „to ženě moc klidu nepřidá“, a tak jsem si začala půjčovat, resp. hlídat svou dvouletou neteřinku. Jenže v naší rozvrácené rodině to nedělalo dobrotu, a tak jsme to ukončili. Nicméně „sémě bylo zaseto“. © Začala jsem přemýšlet, jak naplnit svoje rodičovské touhy, které musím nějak spojit samozřejmě s tím, abychom nežili z jednoho platu a já u toho stíhala i nějak vydělávat. Měli jsme totiž hypotéku a bylo potřeba dvou platů, jak mě neustále poučoval můj partner. Vše se pořádkem probíralo. Napadalo mě vybudování soukromé mini školky u nás na chalupě (to bychom ovšem nesplňovali spoustu norem) nebo SOS vesničky (ty ale dávno zanikly, jak jsem pak zjistila). Nic takového nebylo možné, a tak jsem se zkontaktovala se svým dlouholetým kamarádem, jehož rodina má shodou okolností v naší vsi chalupu. Pracuje totiž v oblasti

náhradní rodinné péče. Sešli jsme se a během procházky po okolí probírali, co vše pěstounská péče obnáší. Navíc mi dal tip na jinou pěstounskou rodinu v okolí, kde jsem časem začala hlídat jejich pěstounčata. Mamince – pěstounce jsem tím na pár hodin ulevila od starostí a já pomalu začínala chápat, o čem to všechno je. Jelikož u těchto dětí je vždy vazba na pečující osobu velmi křehká a citlivá, nedělalo tohle hlídání dlouhodobě dobrotu, nicméně jsem se od pěstounů dozvěděla spoustu věcí, které mě přesvědčily požádat o dítě do pěstounské péče co nejdřív. Jistě v tom sehrály roli i děti, a to jak těchto pěstounů, tak děti mé klíčové pracovnice, díky kterým jsem pochopila, že pro mě nebude překážkou vzít si dítě jakéhokoliv etnika, popřípadě s lehkým zdravotním postižením. I když tahle volba je pro budoucí pěstounské čekatelky velkou výhodou, pro mě se čas vlekl. Partnera jsem dlouho přemlouvala. Byl velmi racionální, a tak jsem vzala jak před ním, tak před sebou, vše na sebe. Tedy že v případě nepohody a našeho rozchodu vezmu děti na svá bedra. Tak jsem to cítila, že jdu do toho já, že je to má „mise“ a žádná jiná není lepší. Školilo se, vzdělávalo, psychologicky se posuzovalo asi rok a půl, než mi zavolal tzv. kouzelný telefon, na který každý žadatel toužebně čeká. Byla jsem ve své tehdejší práci, v kanceláři, když mi psycholog z krajského úřadu zavolal, že máme kluka jako buka, je mu osm měsíců a jmenuje se Honzík. Byl to pro mě nejkrásnější okamžik, který jsem obřečela u své vedoucí v kanceláři s tím, že budu v práci definitivně končit. Následující dny jsem začala jezdit sama, o víkendy i s partnerem, co možná nejčastěji k přechodným pěstounům se s Honzíkem sžívat. Však to bylo jen třicet kilometrů a tak jsem tam byla

hned od rána, jen co se malý vzbudil, až do večera. Jak pěstouni uvedli, i Honzík začal být od té doby víc radostný, cítil, že se něco děje. Jít do naší náruče mu nedělalo žádný problém, ba naopak. A proto předání netrvalo dlouho, za velké podpory jeho sociální pracovnice, která byla velmi aktivní ve spolupráci se soudem, dostali jsme Honzíka po víc jak týdnu soudně přiklepnutého. Myslela jsem, že je všemu konec, ale začala delší „odvykávací kúra“ pro tyto přechodné pěstouny, kteří se neustále zajímali, co a jak přesně s Honzíkem dělám, komentovali to, na co jsem jim telefonicky odpovíděla, a dokonce začali obepisovat určité úředníky v této věci zainteresované, co a jak dělám nebo nedělám špatně. Musela jsem s nimi ukončit kontakt, už toho bylo na mě příliš.

Prvních čtrnáct dnů byl Honzík jako „v Jirřikově vidění“ – byl tichý, hodný, na vše jen koukal, byl to miláček k zulíbání. Po dvou týdnech začalo to vzrůšo, které pokračuje doposud. © Většinu dnů v týdnu jsem se skoro nevyspala nebo bděla nonstop. Partner vstával do práce a musel se vyspat, a tak jsem se snažila za každou cenu vzít všechno úplně na sebe. Držela jsem se přísného režimu, který Honzík potřeboval jako sůl, ale i tak večer před spaním a v noci, rozuměj kolem třetí ráno, vždy přišel nečekaný řev, jako by ho na nože brali. Posléze si chtěl hrát u nás v posteli, jakoby se nechumelilo. Zkrátka spousta nocí byla pro nás noční můrou, a hlavně pro mě, protože jsem se obávala partnerových reakcí na to všechno... Honzík byl miláček všech, kdo ho poznali. Měl se totiž nejvíce k cizím. Ti ho samozřejmě jen omlouvali a mě kritizovali. Neustále mi utíkal, vrhal se do náručí jiných, a ve mně jako „prvorodičce“ rostla panika, že nejsem dost dobrá máma, že jsem asi ani děti mít neměla, že si uspokojuji jen svou touhu po dítěti, která není opětovaná.

S partnerem jsme se postupně začali odcizovat čím dál víc, a Honzíka jsem milovala

a nenáviděla zároveň. Bral mi veškerý můj čas, vyžadoval veškerou mou pozornost, průběžně křičel a vztekal se, byl neustále hlučný, nepohrál si ani na minutu sám, kam se hnul, „pořídil“ si nějaký úraz, což vyvolávalo další řev. Ovšem v přítomnosti druhých lidí se k nim lísal a vyžadoval jejich náklonnost... a tak to bylo den co den. Jak jsem si ho vymodlila, tak když začal v noci řvát, otvírala se mi kudla v kapse, jak se říká. K tomu byl ale neobyčejně chytrý, na všechno přišel sám, hned si vše zapamatoval, byl zvědavý a energický, rychle se naučil mluvit i chodit, ve dvou letech odříkával celou knížičku básniček. Těžké pro mě bylo, že nikdo mi nic nevěřil, nikdo mě nepodpořil, vše bylo jen na mé klíčové pracovnici, která mi byla velkou oporou. A když se mi můj vztah po čtyřech letech od příjetí Honzíka rozpadl, neustále jsem si musela připomínat, že i s tímto rizikem jsem do toho šla a je pravdou, že bych neměnila. Cítila jsem se jako blázen, jako alkoholik, co vysedává do noci se sklenkou vína u filmu, aby se uklidnil po celodenním maratonu. Ocitla jsem se v začarovaném kruhu. Strašně jsem se těšila aspoň na chvilkovou úlevu od Honzíka, a tak byla jedinou spásou školka. Byly mu tři roky. Oba jsme byli ze školky nadšení a ve zbývajícím spolu stráveném čase se cítili mnohem líp. Přes to všechno přišla touha po dalším dítěti, které třeba trochu pozmění domácí atmosféru. Honzíkova pozornost se také upne někam jinam a hlavně nebude snad tolik sebestředný, jak by byl jako jedináček. Od té doby, co jsme si vzali Honzíka, navštěvovali jsme asi tak jednou za půl roku jeho sourozence v dětském domově. Při poslední návštěvě jsem začala tíhnout k jeho nejmladší sestřičce, které v té době byly čtyři roky, tedy o rok víc než Honzíkovi. Uvažovala jsem tak, že ti zbývajícím starším sourozencům jsou na sebe víc fixovaní než ona, a tak že bude mít časem k Honzíkovi jistě nejbližší, navíc je jeho biologická sestra a jsou si nejvíce podobní. Tato nejmladší Anežka mi často lezla do klína,

chtěla se pořád chovat. Začala jsem mít velkou chuť za ni bojovat, přimlouvali se za ni i pracovníci domova už z toho důvodu, že tam byla nejmladší. A vypadalo to, že se pro tuhle sourozeneckou skupinu nehledá žádná rodina. Obrátila jsem tedy její sociální pracovníci. Od té chvíle jsem každý týden musela nanovo žádat o potvrzení všech zúčastněných, abych si mohla Anežku od pátku do neděle vzít k nám do hostitelské péče. Po dva měsíce jsem každý víkend cestovala tři sta kilometrů pro Anežku a zpátky. Ovšem hned první den, kdy jsem si ji přivezla na hostitelský pobyt, nás v osm ráno čekala nehlášená kontrola OSPOD.

Celé to léto jsme měli pořád angínu, asi z cestování autem s klimatizací, a já do toho všeho neplánovaně otěhotněla, což byl pro mě naprostý šok. Partner rázně zasáhl proti pokračování hostitelské péče a já už na to ani neměla energii. Asi to tak mělo dopadnout a Anežku jsem neměla dostat. Každopádně jsem naši žádost vzala zpět.

Moje těhotenství nemělo dlouhého trvání. Od té chvíle jsem cítila potřebu ještě zkusit mít svoje vlastní dítě, ale nepodařilo se. Po několika měsících jsem podala žádost o navrácení do evidence pěstounů, a v tzv. zkráceném řízení to vypadalo, že se tentokrát dočkáme dřív. Nebylo tomu tak, čekali jsme podobně dlouho, až opět zazvonil vytoužený kouzelný telefon. Tentokrát to byla holčička Lydie, měla jedenáct měsíců a byla to Romka, nejčernější, jakou jsem kdy viděla. Navíc ji měla v péči moje skvělá přítelkyně, obecně známá jako guru přechodných pěstounek, takže jsem se těšila na setkání s oběma. Jenže „do domu nikomu nevidíš“. Nejen, že jsem se od ní dozvěděla, že malou má dočasně v péči její dcera

(kvůli svým zdravotním problémům se o ni nemohla starat), ale dcera pěstounky k Lydii natolik přilnula, že začaly potíže. Až když holčičku dovezla zpět k pěstounce, své matce domů, setkávaly jsme se u malé jako tři sudičky, které se nad ní sklánějí. Navazování vztahu bylo docela problematické. Pěstounka tvrdila, že dcera se potřebuje s malou rozloučit, že tam „je to srdíčko“ a já se na to jen smutně dívala. Moje námítky nebyly nic platné. Aby toho nebylo málo, tak naše sžívání s Lydinkou přerušila sociální pracovnice s tím, že má o ni zájem i její teta, a tak se začalo prošetřovat, zda by teta připadala v úvahu s příbuzenskou pěstounskou péčí. Po týdně byla tato varianta zamítnuta. Opět se nastartovalo naše navazování v podobném módu jako předtím... a bylo hůř. Lydie už ke mně ani nechtěla, kolikrát plakala z rozrušení, protože nevěděla co se děje. Osobně mi to připadalo jako jasná separační úzkost. Pěstounka se s dcerou mezitím domluvily, že o Lydinku budou bojovat a podají návrh k soudu. Nečekaly totiž, že se pro romské dítě najde vůbec nějaká rodina, a tak si tuhle možnost nechávaly až na poslední chvíli. Dcera se snažila dostat na svou stranu celou romskou rodinu a sehnala i podpis biologické matky se souhlasem, aby Lydinku mohla mít v péči. Matka se zase snažila svrhnout z úřadu sociální pracovníci, takže se chvíli řešila i výměna sociální pracovnice... Prostě boj na všech frontách. U soudu jsme se potkaly všechny a bylo to velmi nepříjemné. Navrhovatelkou jsem byla já i dcera přechodné pěstounky. Na druhé straně seděli jako svědci můj partner, který našťásti ještě stál za mnou, tak přechodná pěstounka a biologická matka Lydie. Stála jsem tam proti nim, jak proti celému světu a nestačila se divit,

protože se to celé semlelo v pořádný paskvil. Vše, co jsem přechodné pěstounce o sobě řekla při návštěvách, bylo použito proti mně. Nicméně samosoudkyně mi nakonec dala malou bez řečí do péče. Po odvolání dcery pěstounky a následném vzetí odvolání zpět, jsem rok a půl čekala a urgovala soud o pravomocný rozsudek, protože se tím celé řízení nepochopitelně zastavilo. Do té doby malá neměla oficiálně křestní jméno a nakládat s ní šlo jen na „dobré slovo“. I s touto přechodnou pěstounkou a zároveň mou kamarádkou jsem ukončila kontakt. A posléze i se svým partnerem, který pro mě už opravdu nebyl podporou.

Když jsem v necelém roce Lydinku převzala, uměla se plazit po břiše opřená o pravé předloktí, kde měla dokonce mozol. Jinak se ráda povalovala, chovala a víc se neprojevovala. Hodně ráda jedla. Ráno, když jsem ji vytáhla z postýlky, připlazila se do kuchyně, seděla a tiše čekala, kdy bude jídlo. Pokud jí něco chutnalo, chtěla toho aspoň třikrát tolik, a když to nedostala, spustila neuvěřitelně srdceryvný křik. Protože měla chronický problém s nosní mandlí, nechtěla pít, jen jíst, a u toho chrochtala a dávila se, popř. zvracela jídlo zpět apod. Během dne si vybírala, co bude jíst, a pokud to nedostala, vydržela celý den nejíst a čekat jen na to své oblíbené: banán, pribaňák nebo rohlík. Nebyla jsem dlouho ta shovívavá milující máma. Vydržela jsem ji v tomhle nechat asi tak dva měsíce, abych ji hned nestresovala změnami. Pochopila jsem už z návštěv u přechodné pěstounky, že jí dávala hodně volnosti v rozhodování. Lydča si jedla kdykoliv a cokoliv chtěla, takže víceméně jedla všechno a nic, nepila a co nechtěla, to vyzvracela na počkání. Nebyla zvyklá na pravidelné koupání, mazání a čištění uší, ani na to, že ji někdo do něčeho nutí. Nikdy bych nevěřila, že může být tak složitě, naučit

malé dítě chodit. S křikem začala toporně chodit téměř ve dvou letech. Do ničeho neměla zápal, naopak se všeho bála, nejradši by jen seděla a koukala na pohádky.

Nicméně tahle naše dvojka, Honzík s Lydčou se nakonec krásně doplňují a jsou pro sebe navzájem přínosem. Honzík je dnes sledovaný na neurologii a v pedagogicko psychologické poradně, kde mu diagnostikovali ADHD ve všech aspektech s poruchou pozornosti. K tomu je nadprůměrně inteligentní. Konečně mi, v jeho pěti letech došlo, že jsem celé ty roky bojovala s ADHD. Učíme se s tím teď žít, aby nám bylo oběma dobře. Do školky dostal asistenta pedagoga, který je nám ve všem nápomocen. Dál to u Honzíka ještě vypadá na oční vadu, kde se geny skutečně nezapřou – jeho biologičtí bratři mají vsichni brýle.

Kdyby Lydča neměla Honzíka jako svého velkého bratra, zdaleka by nebyla tam, kde je dnes. Je také sledována na neurologii, kde po počátečním opoždění se nyní jeví jako šikovná holčička, zdárně se vyvíjející ve svém věkovém pásmu. Uvidíme, zda ušetříme její nosní mandle, když její biologičtí sourozenci je už mají odoperovány.

Obě děti se v raném věku ještě párkrát setkaly se svými biologickými rodiči formou schůzek na OSPODu či soukromě, což našťásti vzalo po pár letech za své. Dětem občas povídám pohádku o tom, jak byli jedni rodiče, co neměli děti, a strašně si přáli dát domov opuštěnému miminku, co nemá maminku a tatínka. Vedu je v tom, že to jsou právě oni, ta výjimečná miminka, která mi sehnal pán na úřadě, a zavolal mi jednoho dne kouzelný telefon, a řekl „máte kluka jako buka...; a máte krásnou holčičku s černýma očima...“ Uvidíme, zda mi kouzelný telefon zavolá ještě do třetice?

pěstounka Jana
prosinec 2019

ANETKA A SASI

Nejdříve něco o sobě: z prvního manželství mám dvě dcery a s nynějším manželem nemáme vlastní děti žádné. Proto jsme se po deseti letech, když už mé dcery dospěly, rozhodli, že si adoptujeme nějaké dítě. Úspěšně jsme absolvovali psychotesty tenkrát ještě v Olomouci. Do žádosti jsme si nedávali žádné specifické požadavky, naopak nám nevadilo, když bude dítě jiného etnika nebo zdravotně postižené. Po půl roce se nám ozvala sociální pracovnice, že pro nás má romskou holčičku ve věku osmnáct měsíců. A začal nám nový život.

Sociální pracovnice nás přesvědčila, že si ji nemáme adoptovat, ale vzít do pěstounské péče. V té době jsem o pěstounské péči nic nevěděla. Čas ubíhal, Sasi (Saskie) jak jsme ji přejmenovali z obavy, aby ji neobjevili biologičtí rodiče, byla zlaté, roztomilé děvčátko, velmi hýčkané od celé rodiny i okolí. Po třech letech jsme se rozhodli ještě pro jedno dítě, aby Sasi nevyrostala sama. Byla nám svěřena romská dvouletá holčička Anetka, jak jsme ji opět přejmenovali ze stejných důvodů. Je zdravotně sledována na nefrologii, protože se narodila s nemocnou ledvinou, kterou jí v roce odoperovali. Děvčatům jsme od začátku netajili, že mají své biologické rodiče. Formou pohádky jsme jim vyprávěli, jak k nám přišly.

Mezi šestým a sedmým rokem se Sasi začala vyptávat na svoji maminku, jestli ji někdy uvidí, jestli je její maminka hezká a tak podobně. Odpovídali jsme jí, že její maminka je asi hezká, protože Sasi

je asi po ní, a že ji někdy uvidí, ale musíme zjistit, kde bydlí. Odsouvali jsme to na pozdější dobu. Pak nám přišel poštou rozsudek, v němž bylo s biologickými rodiči projednáváno výživné vůči státu. Z rozsudku jsme zjistili nejen adresu její rodiny, ale také že Sasi má devět sourozenců. Ovšem v rozsudku byly veškeré informace také o naší rodině. Docela nás to zaskočilo a přiznám, že i vylekalo, protože jsme o původní rodině naší přijaté holčičky nic nevěděli. Požádali jsme ostravské CNRP o pomoc. Biologickou rodinu navštívila pracovnice CNRP a zjistila, že žijí v rámci možností a o děti se starají celkem dobře. V rozhovoru došlo též na Sasi a matku o ni projevila zájem. Pracovnice si domluvila návštěvu s tím, že získá další informace o Sasi. Po domluvě s námi, že jsme ochotni se s matkou seznámit, dohodla termín seznámení v kanceláři CNRP. Setkání se uskutečnilo za účasti pracovnice CNRP a s matkou přišla pracovnice OSPOD. Pro nás bylo hodně emotivní. Matka byla sympatická, ale také velmi zděšená, když zjistila, že Sasi máme až od osmnácti měsíců. Údajně ji v kojeneckém ústavu informovali, že je od pěti měsíců v adopci, a proto ji přestala navštěvovat. Dozvěděli jsme se, že když za ní chodila do kojeneckého ústavu, nemohla si ji ani pochovat, dovolili jí pouze se dívat přes sklo.

Maminka pak napsala Sasi krásný dopis, Sasi zase poslala pohled z dovolené, kontaktovaly se telefonicky a asi po třech měsících se Sasi setkala s maminkou opět v kanceláři CNRP za účasti jedné z pracovnic.

Musím ještě dodat, že v této době Sasi odmítala svou romskou identitu. Setkání bylo rozpačité, ale když jsme přijeli domů, tak byla Sasi neskonale šťastná.

Dál jsme byli s matkou v telefonickém spojení a setkání jsme si již domlouvali sami bez asistence. Většinou jsme je navštěvovali u nich doma tak jednou za tři měsíce. Sasi je zpočátku ráda viděla, ale zároveň měla obavu, aby tam nemusela zůstat sama. S rodinou jsme navázali velmi hezký vztah. V té době jsme byli zařazeni do projektu Romské dítě v neromské rodině, který pořádal FOD – CNRP Ostrava. Projekt probíhal trval celý rok, součástí byly čtyři víkendy s různými přednáškami, například o identitě dítěte, o romské kultuře. Byli zvaní hosté, kteří k problematice měli blízko. V průběhu roku byly také pořádány semináře týkající se tohoto tématu. Moc nám to pomohlo.

Asi po dvou letech od prvního setkání se maminka odstěhovala do Anglie se třemi nejstaršími dětmi, protože jí umřel manžel a ostatní děti šly do pěstounské péče příbuzných manžela. Dva roky jsme o ní neměli žádné zprávy. Pak se nám ozvala telefonicky z Anglie a dále jsme se kontaktovali přes skype. To už bylo Sasi třináct let.

O prázdninách jsme se rozhodli navštívit maminku v Anglii. Setkání bylo velmi radostné. Po příjezdu nastal v životě Sasi velký zlom, konečně přijala svou identitu a přijala sama sebe. Byla jako vyměněná, spokojená a šťastná. Důvodem byla možná puberta, ale mohlo ji hodně ovlivnit i prostředí, ve kterém rodina nyní žije. Na Ostravsku bydleli v nepěkné čtvrti, dům byl v dezolátním stavu, a to se tehdy Sasi nelíbilo. Nyní viděla, že bydlí v hezkém bytě, a ta změna na ni možná zapů-

sobila. Nevím, je to jen můj pocit. V tomto věku se to v ní pralo a nevěděla, kam se zařadit. Neustále chtěla být v kontaktu se svou biologickou rodinou a nedokázala se soustředit na školu, na kamarádky. Myslím, že je dost náročné žít s námi a zároveň být v kontaktu s biologickou rodinou. V prosinci 2010 jsme tedy opět navštívili rodinu v Anglii a poprvé jsme nechali Sasi na její i matčino přání přes noc u nich samotnou. Loučila se pak s nimi velmi těžce, nejrady by tam zůstala.

O skutečnosti, že je pro dítě důležitá biologická rodina, nepochybuji, ale pro pěstouny je to velmi náročné. I my jsme se s touto rodinou sblížili tak, jako by to byli naši příbuzní. Nevím, zda je to dobré. Mám pocit, že bychom měli mít určitou hranici, kam až zajít, abychom neublížili ani dítěti, ani rodině a nakonec ani sobě. Možná to neumím vyjádřit, ale zdá se mi, že se nám vytrácí soukromí.

Ještě něco o naší komunikaci s OSPOD. Když jsme se po několika setkání s biologickými rodiči o tom zmínili naší sociální pracovnici, překvapila nás svou reakcí: „Cože? Vy se setkáváte s rodičem? On na to nemá žádné právo!“ Tehdy nás to zarazilo a dál jsme s ní o tom raději nemluvili. Od té doby však uplynul nějaký čas a asi před rokem, když mě tato pracovnice navštívila, tak mluvila o tom, jak chodí na školení a jak se vše mění a zřejmě se tento problém posouvá kupředu (pomalu). Již neměla námitky k setkávání, spíše se vyptávala, jak to probíhá, ale jen tak okrajově.

A už se dostávám i k Anetce. Anetka nebyla to dítě, které by se vyptávalo na svou maminku, i když to zažívala přímo doma u Sasi, ale vždy, když jsme na to spolu zavědli řeč, tak si o tom ráda povídala.

Když jí bylo devět let, tak jsem opět požádala CNRP o informace o biologické rodině Anetky. Pracovnice CNRP několikrát tuto rodinu navštívily, ale setkání se na půdě CNRP zatím neuskutečnilo, i když bylo dvakrát naplánováno. Biologičtí rodiče to vždy odvolali. Zřejmě se setkání z nějakých důvodů bojí, ale my to plně respektujeme. Při návštěvě biologické rodiny Anetky dokonce pracovnice CNRP zjistily, že v době, když byla Anetka po operaci ledviny, bylo údajně rodičům sděleno, že Anetka po této operaci ochrnula a že pro ni bude lepší, když zůstane v kojeneckém ústavu, protože by se o ni nezvládli postarat.

Proběhlo ale setkání s biologickými sestrami. Předcházela komunikace přes skype, kterou si přála starší sestra Anetky. Přes počítač jsme my i Anetka asi dvakrát komunikovali s rodiči. Touto cestou jsme si domluvili setkání, které proběhlo v nákupním centru v cukrárně. Setkání bylo moc hezké, i když bez rodičů jen se sestrami. Anetka je moc spokojená, že se mohou vídat. Poprvé se potkaly, když bylo Anetce necelých deset let. Od té doby se viděly třikrát. Myslím, že u každého dítěte v pěstounské péči je potřeba poznat svojí biologickou rodinu individuální mimo jiné podle toho, jak k tomu přistupují pěstouni a jak biologičtí rodiče.

Alena
květen 2011

PO PĚTI LETECH

Dnes je Sasi osmnáct a Anetě patnáct let. Od posledního vyprávění se událo mnoho věcí.

Začnu o Sasi. Měla diagnostikovanou ADHD, tudíž ve škole individuální plán. V šesté a sedmé třídě to špatně snášela, mezi spolužáky se necítila dobře, pocítovala ten rozdíl a říkala o sobě, že je divná. Snažili jsme se ji podpořit v hraní na housle, aby získala sebevědomí. Má opravdu velký talent. Ale marně, nechtěla se učit noty. Myslím, že v osmé a deváté třídě to už s učením vzdala úplně a postupně rušila i další koníčky jako třeba tančení ve folklorním souboru, do kterého chodila od pěti let. Ostrihala si krásné dlouhé vlasy a začala se oblékat v chlapeckém stylu.

Blížil se konec školní docházky a nastalo dilema co dál. Po nekonečně dlouhých debatách si vybrala učební obor kuchař-číšník. Učení moc nezvládala, ale její plus bylo, že do školy chodila a na praxi také, a tam ji mistrová výcviku chválila. Dnes je vyučena, ale povolání kuchař-číšník dělat nechce. Mezitím dále probíhaly kontakty s biologickou rodinou, o prázdninách jsme jezdili do Londýna, v průběhu roku spolu komunikovali přes skype. Její chování bylo jako na houpačce, byly chvíle, že by nás láskou snědla a také byly chvíle, kdy nás nenáviděla, a když jednou prohlásila, že půjde do dětského domova, tak jsem jí řekla: „My si ale nebereme děti proto, abychom je pak vraceli do domova, a ty zůstaneš tady.“ Zabrало to, asi chtěla pouze ubezpečit, že jí máme pořád rádi, i když dělá lotroviny. Brala nám i peníze, asi aby na sebe upozornila. Myslíme si, že si vždy uvědomovala a uvědomuje, když udělá něco nesprávného, ale ona

to neumí řešit z očí do očí. Pokud dojde k nějakému problému, tak vždycky vymyslí nějakou omluvu nebo příznání esemeskou po telefonu. Neuměla se také vypořádat s tím, že si vytvořila vztah ke své matce. Myslela, že nás ztratí, ale dokázali jsme jí vysvětlit, že je možné mít ráda svou biologickou mamku i náhradní rodiče. Větší problém nastal kolem šestnáctého roku. Nějak se nemůže najít. Je to problém hodně osobní, o kterém se nechci rozepisovat. V této době přestala komunikovat i se svou rodinou. Možná jsem byla nebo jsem, přehnaně pečlivá a pořád chci pomáhat a ona už moji pomoc nechce, a tak v této chvíli je náš vztah trochu komplikovaný. Věřím, jak se říká, že to chce jen čas a bude dobře.

Anetka je pohodové dítě, je hodně komunikativní a pořád veselá. Má hodně kamarádek i kamarádů. Na doporučení školy jsme také navštívili pedagogicko-psychologickou poradnu, ale po zkušenostech se Sasi, jsem posudek odmítla. Vyžádali jsme si jen zprávu. Na základě zprávy totiž dítě nedostává individuální plán. Když se ptali, proč to tak chceme, tak jsem jim sdělila, že jednu diagnózu již má, a to že je „Romka v Čechách“, což je samo o sobě velká zátěž. To samé jsme řešili ve škole, ale třídní učitelka neměla moc pochopení. Manžel se s Anetkou každý den pečlivě učil a výsledek se dostavil. Anetka zvládá učení dodnes dobře. Oproti Sasi je citlivější a chce se učit. Také hraje na housle, mohla by zvládnout i konzervatoř, ale zatím má v plánu učit se jazyky, aby mohla buď cestovat, nebo se dokonce odstěhovat do ciziny. Anetka má samozřejmě také problém se svou identitou tady v Česku. Což mimo jiné znamená,

že se bojí chodit mezi neznámé lidi (neromy). Když jsme někde v cizině na dovolené, žádný problém nemá. Tam totiž je jiná atmosféra, nepanuje takový rasismus jako u nás. Co se týče kontaktů s biologickou rodinou, zajímavé bylo seznámení s maminkou. Jak jsem již popisovala v předchozí části, stýkala se jen se sestrami. Jednou jsme si domluvily schůzku, že je vyzvedneme před jejich domem. Když jsme tam přijeli, venku před domem bylo asi dvacet lidí a překotně se představovali: „Já jsem tvoje teta, já tvůj strýc, já tvoje sestřence...“ a nakonec přišla žena a ta řekla: „Já jsem tvoje matka.“ Nečekali jsme to, ale Anetka to vesele přijala. Tak se odehrálo seznámení s maminkou. Od té doby je navštěvujeme doma a občas byly její sestry i u nás na návštěvě. Nedávno vyslovila přání změnit si jméno. Jak jsem uvedla v první části našeho příběhu, hned po přijetí do rodiny jsme ji přejmenovali. Nikdy jsme nepozorovali žádný problém, až asi poslední rok, možná na základě styku se sestrami a biologickou rodinou, začala o změně jména mluvit. My jsme samozřejmě nebyli proti, a když jsme se jí ptali, jak by se chtěla jmenovat, řekla, že by chtěla zpět své křestní jméno, ale příjmení měnit nechce. Nakonec se rozhodla pro dvě jména, a tak se dnes už oficiálně jmenuje Aneta Amanda (už to má zapsané v rodném listě) a je spokojená. Anetka má vzácně přátelskou povahu, neustále by někomu pomáhala, miluje všechna zvířata a má pěkný sourozenecký vztah s nevlastní sestrou Saskií a taky s mými dvěma vlastními dcerami z prvního manželství.

Alena Lusková
srpen 2015

SASI A ANI

Saša, respektive Alex, se v průběhu učebního oboru rozhodla k radikální změně. Možná i to bylo důvodem našich narušených vztahů, neboť já jsem se s tím hodně těžce vyrovnávala. Rozhodla se změnit z ženy na muže. Peripetie kolem tohoto by byly na samostatnou kapitolu a proces ještě není u konce. Smířena s tím jsem tak částečně, ale plně to respektuji.

Po vyučení nemohla najít práci a vznikaly konflikty. Měla jsem obavy, aby si nezvykla na to, že se o ni budeme pořád starat. Po vzájemné dohodě se odstěhovala do Domu na půl cesty do Ostravy, ale ani to moc nepomohlo. Protloukala se tam, jak se dalo. Práci nenašla, bydlení jsem hradila z úspor a nakonec skončila smlouva o ubytování a Saša-Sasi neměla kam jít. Chtěli jsme ji vzít zpět, ale reagovala negativně na naše dohody, a tak jsme zavřeli dveře. Zkusila jednu noc v nepříjemném prostředí a vrátil se k nám jiný člověk. I pro mne ta jediná noc byla hrozná, ale to objetí, když přišla, je nepopsatelné.

Ještě dva roky to bylo s prací jako na houpačce. Když už nějakou našla, tak to vydrželo dva tři měsíce, a pak zase nějaký ten měsíc hledání další práce. Momentálně pracuje a je v práci hodně spokojená, hlavně s kolektivem. Před dvěma měsíci

si našla podnájem a odstěhovala se. Zvládá se sama o sebe postarat, hospodařit, dokáže si něco uvařit. Jsme šťastní a jsme na ni pyšní, jak všechno zvládá. Rádi k ní jezdíme na kafe, když nás pozve.

Anetka je už také dospělá, i když ještě studuje. Ze ZŠ chtěla jít na střední školu, ale bála se přijímacích zkoušek. Nakonec se dostala na střední školu na obor Gastronomie. Ani jsme netušili, co v ní dřímá. Škola ji úplně pohltila, hlavně vaření. Není to pro ni procházka růžovým sadem. Živila hodně rasismu a neustále bojovala, aby dokázala, že je dobrá, šikovná a hlavně pracovitá. Dnes je už ve čtvrtém ročníku a bude maturovat. Chodí na různé školní akce v rámci praxe ve vaření a velmi si ji chválí. Anetka je hodně veselá, ale zjistila jsem, že někdy se za tím smíchem skrývá smutek. Přiznala, že má v sobě hodně nezodpovězených otázek ohledně biologické rodiny. Neuměla to pojmenovat – vztah se svou rodinou. A tak vedeme dlouhé debaty o rodičích, že i pro ně je těžké vyladit si s ní vztah. Oni jí přejí ten život u nás a na druhou stranu by rádi žili s ní. Snažíme se jí v tomto směru hodně pomáhat.

Pěstounská péče končí, ale holky jsou i nadále naše děti.

Alena
listopad 2019

SAŠA

Ahoj, jmenuji se Alex a momentálně je mi 22 let. Pocházím z pěstounské péče a chci se s vámi podělit o své dětství. Moji pěstouni si mě vzali z Klokánku, když mi byl rok. Moc si toho z dětství nepamatuji, ale aspoň mám fotky a videa a mohu říct, že určitě bylo nádh-

né. Mamka s tatínkou mě od malinka vedli k hudbě. Přihlásili mě do houslí a do tanečního folklorního souboru. Vše probíhalo tak, jak mělo, teda dokud na mě nepřišla puberta. Rodiče pro mě chtěli vždy jen to nejlepší, ale pro mě nebylo nikdy nic dobré. Třískalo to se mnou pěkně. Mé chování bylo otřesné, tak jsme se shodli na tom, že zkusím odejít z domu a půjdu by-

dlet do Domu na půl cesty se sociální péčí. Trvalo mi rok a půl, než mi došlo, že se mi po rodině stýská, že ať udělám jakoukoli hloupost, tak to bude vždy rodina, která se za mě postaví a nezanevře na mě. Od té doby, co jsem zpátky doma, tak si vážím všeho. Nejvíce mě mrzí, že si toho se mnou

hodně vytrpěli. Ale dokázali mi odpustit, a to je pro mě to nejdůležitější. Mám tu nejlepší mamku s tatínkou na světě. Patří jim velké a upřímné DĚKUJI.

Saša
listopad 2019

ANI

Jsem Anet, normální člověk jako každý jiný. Dnes mi je devatenáct let, ale jsem jiná. Jsem Romka, která byla vychována majoritní rodinou. Můj život začal jako u každého – narodila jsem se svojí mamce, ale bohužel mě odebrali a skončila jsem v kojeneckém ústavu. Ale po čase se objevila moje rodina. Ve dvou letech jsem našla svoji rodinu. Byla jsem malá a moc jsem tomu nerozuměla. Ptala jsem se, jak jsem přišla na svět. Myslím si, že každé dítě se ptá.

Když jsem byla starší, řekli mi mamka a tatka celou pravdu. Byla jsem v pěstounské péči. Co to vlastně je? Pěstounská péče je forma náhradní rodinné péče, při které pěstoun o dítě osobně pečuje a je zodpovědný za jeho výchovu. Jsem na ně hrdá, jak mě vychovali, ani nevím, kde bych byla. Jsem Romka a je těžké žít v Ostravě. Každý na vás kouká a hned vás háže do jednoho pytle. Vždy jsem chodila s pláčem domů. Neměla jsem se ráda, byla jsem pro lidi cigán!!!

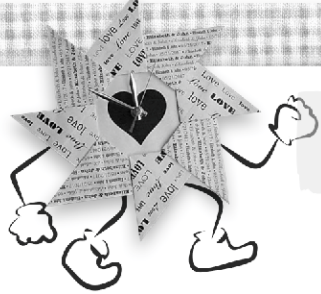
Moje mamka byla a je vzorem. Vždy mi dávala sílu a pozitivní náladu, která mi vydržela do teď. Pomáhala mi ve všem. Ano, uznávám, někdy jsme se nepohodly a měla jsem vztek, ale teď se tomu směji,

protože mamka měla pravdu. Naučila mě jak šetřit, co mám a nemám dělat. Tatka se se mnou učil hlavně matiku, a to ho obdivuji, že měl se mnou pevné nervy. Vždy byli se mnou u všeho a myslím si, že to je wow, když si vezmou do péče dítě, co není ani jejich, a starají se o něho, jako kdyby bylo jejich. Můžu s klidem říct, že jsem slušná a dobře vychovaná, mám se úzasně. Jsem ráda, jaká jsem.

Ale v hlavě mi zůstávala otázka: kdo jsou moji rodiče a proč mě dali pryč? Našla jsem je v devíti letech. Jsem ráda, že jsem dozvěděla, jak se vše odehrálo. Vlastně mi je naši naši. Mám dvě sestry a jednoho bratra a všichni jsou moc fajn, jen je mrzí, že nejsem s nima. I mě docela, ale když je navštěvuji, nemám si s nima moc co říct. Pro mě je to jiný svět. Mamka (biologická) ví, že se tam moc necítím, ale vždy je ráda, že mě vidí a že jsme konečně celá rodina. Ptala jsem se, proč mě odebrali. Měla jsem nevyvinutou pravou ledvinu, proto mě odebrali. Mysleli si, že se o mě nedokážou postarat. Prostě jim řekli, že jsem ochrnutá. A od té doby mě neviděli. Já osobně jsem ráda, že mám dvě rodiny. To nikdo nemá. ☺ Mám je moc ráda.

Aneta
listopad 2019

PŘIŠEL ZKRÁTKA TEN SPRÁVNÝ ČAS

Nevím, kdy se začal odvíjet příběh naší rodiny. Snad v době, kdy mně a Radkovi bylo sedmnáct a my se seznámili v tanečních, což dnes překvapí nejen ty, co nás znají a vidí povětšinou s batohem na zádech spíš někde v lese než ve městě. Tato doba je v očích našich dětí tak dávná, že podle jejich představ chodili tou dobou po zemi snad ještě dinosauři. Nebo příběh naší rodiny začal o pět let později, kdy jsme se jednoho krásného zářivého dne vzali, nebo ještě o rok později, kdy se nám narodil náš první syn Vláda a my se opravdu stali rodinou. Aby Vláda nebyl sám, „pořídili“ jsme mu za dva roky brášku Martina. A za další dva roky přinesl Mikuláš ještě holčičku Zdeničku. Anebo to byl čert? Protože jak se říká: kam čert nemůže, nastrčí ženskou. Tehdy jsme svému okolí začali být podezřelí: „Tři děti – takový přepych“, „No, ale to víte, chtěli holku“... V těchto nádherných dřevních dobách jsme fotili jen na černobílý film a fotografie si sami vyvolávali v koupelně. Jediné, co nám tehdy kazilo radost, byly nemoci. Vláda byl totiž, až na malé vý-

jimky, stále nemocný, protože neměl skoro žádnou imunitu. Alergolog byl pro celé Brno jeden, léky téměř žádné a dostupných antibiotik jen asi pět druhů. Ostatní děti to pochytily od něj, pak už i já, a tak jsme dobu od září do Velikonoc pravidelně trávili v postelích. Fotky z té doby se vyznačují tím, že na nich je vždycky někdo v pyžamu nebo s ovázaným krkem a ušima.

Světlé chvíle mezi maroděním jsme trávili venku obvykle ve vypůjčené chatičce někde u lesa. Tam jsme sbírali síly fyzické i psychické. Když byly Zdeně tři roky, měli jsme dojem, že je nutné, abych se vrátila ke své práci. Jenže ekonomicky jsme si nepomohli, děti zdravější nebyly a Zdeniččina nechuť ke školce narůstala geometrickou řadou. Ale nic jsme s tím ještě nedělali. Po revoluci jsme si pořídili jedno vánoční mimino přímo pod stromček – Dalíka. Protože v očích okolí už jsme byli cvoci, tak to nikoho nepřekvapilo. Děti začaly postupně chodit do školy, nám nastaly opět idylické časy, a tak jsme začali přemýšlet, že bychom mohli tuto idylu nabídnout dětem, které se nenarodilo přímo nám.

V této báječné době, kdy nám snad kromě peněz nechybělo nic, mi přišel dopis z Fondu ohrožených dětí se složenkou. Musím říct, že mě to tehdy dost naštvalo. Odepsala jsem jim ve smyslu, že nevím, jak přišli s žádostí o peníze zrovna na mě, ale pokud chtějí pomoci, tak jsme ochotni postarat se o přijaté dítě. Oni nám poslali nějaké pražské telefony a adresy, které nám však moc nepomohly, protože jsme z Brna. V tu dobu jsme už nějaké kontakty v Brně měli,

a tak jsme si řekli, že tohle je správná cesta. Ale Dalíkovi bylo půl roku, proto jsme žádost odložili s tím, že vhodný čas pro přijetí dítěte teprve přijde. To se stalo k Dalíkovým pátým narozeninám, kdy jsme si domů přivezli naše druhé vánoční mimino, tříletého Kubíka. Tím jsme zároveň splnili Dalíkovi jeho přání, aby nebyl nejmladší. Kubík byl opravdu ve svých třech letech miminko s plínkami a slovníkem „teta a áto“, což bylo auto nebo cokoli jiného. Přestože jsme uvažovali o dvou dětech a věděli, že Kubík má někde brášku, nic jsme nepodnikli, protože s Kubou jsme měli všichni plné ruce práce. Asi za rok, to se právě Kuba vymotal z plínek, a začali jsme trénovat na logopedii, nám jeho brášku nabídli s tím, že má fetální alkoholový syndrom, je opožděný, dementní a hlavně agresivní natolik, že musí být izolován od ostatních dětí. Jelikož jsme

si v našem prostředí nedovedli ke Kubovi takové dítě představit, vzdali jsme to. Když se nám po dalším roce poněkud uvolnily ruce, podali jsme novou žádost. Tehdy nám zavolala psycholožka z kojeneckého ústavu, odkud jsme měli Kubíka, že jeho čtyřletého brášku Davida chtějí dát do mezinárodní adopce. V jeho posudku se nepsalo nic o předešlých onemocněních, tak jsme si řekli, že si vezmeme i jeho. Další sobotu už nás bylo doma o jednoho více. Přišel zkrátka ten správný čas, a tak máme už dva roky i Davidka. Nevyzpytatelné jsou zkrátka cesty Páně. Z našich nejstarších už jsou studenti a mrňouši už také povyrostli a chodí do školy. Že jsme cvoci? Ale to jsme přece byli vždycky. Hlavně, že se máme rádi.

Novákovi
leden 2003

JAK ČAS POKROČIL

Řekněme, že čas krácel velmi rychle, jak už to v rodině s kupou dětí bývá... Protože v radostech i starostech s dětmi přímo letí. Obojího, starostí i radostí, jsme zažili hromadu. Nemá cenu podrobněji o tom hovořit – jednak ti, co to sami zažili, chápou, ti, co nezažili, nemohou pochopit, protože to je nutno prožít. Ale určitě by to stačilo na tlustý román, za který by se nemusel stydět ani Alexandre Dumas. Nazvěme to tedy třeba poločasem jako ve fotbale. Nic není hotového, vše se vyvíjí a výsledek není jistý. Na rozdíl od fotbalu není určen konec zápasu. Tak tedy náš nejstarší syn Vláda se pro své marodění vyučil elektrikářem a odmaturoval až ve svých dvaceti letech. Nyní jezdí s tramvají. Se svou druhou ženou a třemi dětmi žije ve vlastním bytě. Náš druhý syn Martin odmaturoval na Bigy ve stejný den s Vládou, vystudoval pedagogickou fakultu a učí na střední církevní zdravotní škole. Je svobodný a žije s námi. Z výše uvedených důvodů je velmi oblíbený a vytížený, jak v práci, tak ve skautu, kde vede oddíl. Také dále studuje. Naše dcera Zdenička odmaturovala na církevní pedagogické škole. Na vysoké škole vystudovala speciální pedagogiku a dělá asistentku pedagoga slepému chlapci integrovanému na církevní základní škole. Je svobodná a zařídila si samostatný bytček v našem rodinném domě. Náš další syn Dalík odmaturoval na Bigy a právě se snaží dokončit bakalářské studium a nastoupit na magisterské studium na filosofické fakultě. Náš přijatý syn Kubík za pomoci asistentky a všech zúčastněných úspěšně prošel církevní základní školou, za což jsme všem velmi vděční. Na střední škole na Kociánce zdárně ukončil obor zahrad-

nické práce a nyní se tam učí košíkářem. Náš nejmladší přijatý a poslední syn David po téměř jedenácti letech opustil naši rodinu do výchovného ústavu, kde skončil základní školu osmou třídou. V následujícím výchovném ústavu se nedoučil v oboru zahradnické práce a poskytnutý pobyt v domě na půl cesty se mu nelíbil, takže o tom co dělá a jak žije, mnoho nevíme. Jsme vcelku vděční za to, že se u nás neobjevuje. Suma sumárum – naše rodina se o něco zmenšila. Na druhou stranu i rozšířila. Jak vidno, můžeme očekávat ledacos a nastat může i neočekávané. Co se týče Kubíka, tak kvůli svým problémům bude potřebovat vždy podporu někoho jiného. V tuto chvíli, JAK ČAS POKROČIL, nás tedy čeká ještě velký kus práce. Zatím je s námi rád, tak si společně užíváme výletů do hor, focení a her. Jestli jsme stále cvoci? Určitě a hlavně se pořád máme rádi, držíme po spolu, a to je v životě nejdůležitější.

Jitka a Radek Novákoví
červen 2015

A ČAS BĚŽÍ .. LETÍ .. PÁDÍ...

Přišly svatby, vnoučata, rodina se rozrůstá...

Radostně držíme kontakt se Sdružením pěstounských rodin a rádi se zúčastňujeme akcí, je-li možno. Přibyla nám Společnost přátel mentálně postižených. Kubík zvládl třetí, poslední učební obor na škole pro tělesně a mentálně postižené. Má dvacet šest let, mentální postižení - neschopnost samostatné organizace běžného života. Co dál? Řešili jsme tuto situaci již za studia. Čtyři roky žádostí, čekání, uvolněné místo ve stacionáři se objevilo těsně před závěrečnou učňovskou zkouškou. Jako na zavolanou. Funguje to, chodí tam rád, našel nové kamarády v širokém věkovém spektru. Má činnost, pravidelnost... Od září další úspěch. Podařilo se sehnat místo v družstvu, tedy zkrácený úvazek v organizaci zaměřené na tuto cílovou skupinu. Za asistence mistrů zde kompletují výrobky. Je rád. Je užitečný a přivydělává si k minimálnímu důchodu a zdravotnímu příspěvku. Spoří si tím na tábor s mentálně postiženými a další akce. Z příjmu od státu hradí stacionář a přispívá poměrově na bydlení doma. Když končí pěstounská péče, neřeší stát bydlení těchto dětí. Je jasné, že mladý člověk, který je schopný žít samostatně, se vzdálenější pomocí rodiny (pěstou-

nů) má šanci. Bydlení v chráněném prostředí je však málo reálné. Situaci řešíme více než pět let (během druhého, též tříletého učebního oboru). Obnovujeme žádosti, hledáme. I tento problém je nutné vyřešit. Je zajímavé, že i biologičtí rodiče tento problém odsouvají až do svého pozdního věku (70 let a výše). Není možné spoléhat jen na rodinu. A není správné ji tím do budoucna zatížit, přestože jít do pěstounství bylo, před lety, naše rozhodnutí a naše děti s tím souhlasily, pomáhaly nám a Kubíka vzaly za svého bratra.

Oficiálně naše pěstounská péče skončila. Kubíkovi do života z minulých let však zůstává rodina. Celá – tak jak ji před léty získal. My, sestra, bratři, dědečci (i ti co už odešli.) tety, strýčkové a bratrance. Má toto společenství rád a svým způsobem to občas dává najevo. A také má naše známé ze Sdružení pěstounských rodin, kamarádů z našeho širokého okolí. I oni mu a nám celou dobu pomáhali a pomáhají. I jim udělá Kubík občas radost. Třeba upleteným košem.

Dlouhá doba, nepředstavitelné situace – krásné i stresující, ale když nad tím přemýšlíme – všechny obohacující. Je dobré, že tehdy před léty „přišel ten správný čas“.

Novákoví
říjen 2019

Už na začátku našeho vztahu jsme s manželem plánovali velkou rodinu. Dva roky po sňatku se nám narodil syn Václav (1996), po roce dcera Karolína (1997). Při prvním těhotenství mi byl diagnostikován diabetes. Obě těhotenství byla riziková, porod dcery a následný zdravotní stav velmi rizikový. Celoživotně se bude potýkat se ztrátou krátkodobé a dlouhodobé paměti, poruchou orientace. Navzdory svému hendikepu z ní vyrostla šikovná mladá žena, která nyní pracuje jako ošetřovatelka a práce jí velmi baví. Nejstarší syn Václav studuje vysokou školu, hraje na trubku a má spoustu dalších zájmů. Postupně se oba osamostatňují.

Další těhotenství bylo nereálné. Začali jsme tedy uvažovat o přijetí dítěte do adopce. Bylo nám řečeno, že když už vlastní děti máme, je šance získat dítě do adopce mizivá a byla nám nabídnuta pěstounská péče. Do evidence žadatelů jsme byli po absolvování přípravy zařazeni v prosinci 2001, v únoru 2002 pro nás byla vybrána tři a půl letá holčička z dětského domova v Mladé Boleslavi. Velmi jsme se na přijetí dítěte těšili. Byli jsme „nepopsaný list“.

Emilka byla velmi živá, v domově jí říkali Prísavka, protože se přisávala na každého dospělého. Moc informací jsme se tedy nedozvěděli. Její opožděný vývoj jsme zpočátku přikládali pobytu v domově. Postupně se u ní začaly objevovat rysy ADHD, mentálního opoždění, psychické deprivace, poruchy připoutání. Téměř nemluvila, na logopedii jsme později docházeli bezmála sedm let. Nosila brýle, chodila stále po špičkách, neposeděla. Pamatují si první nákup v obchodě, kdy nakukovala cizím lidem do tašek, u lékaře v čekárně postupně poseděla na klíně všem dospělým. Měla spoustu nápadů, které realizovala (stříhání vlasů, oblečení), měla obrovskou chuť k jídlu. Jídlo si i schovávala, některé naopak vyhazovala, třeba z okna.

S nástupem do školy se objevily první krádeže – peníze, jídlo. S krádežemi, které se stupňovaly co do četnosti i částek, přibývalo i lhaní. „Já jsem nic nevzala, nemáte mě rádi“, byla vždy její odpověď. Z běžné základní školy přešla do školy malotřídní, mysleli jsme si, že tam bude větší prostor věnovat se jí individuálně. Protože učivo už nezvládala, přešla

po ukončení páté třídy do základní školy s praktickou třídou. Poté následovala střední škola pro děti z praktických škol, obor kuchařské práce. Krádeže jí provázely všemi školami, které prošla. Jednou ji z obchodu přivezla dokonce policie. Kradla i doma. Nejdříve za peníze nakupovala sladkosti, pak spolužákům odnášela rovnou peníze. Byli jsme nuceni vše zamykat, později porýdit trezor. Dětem se schovávaly i pokladničky do uzamykatelné skříně, ale i tam se jí podařilo vloupat. Problémy byly s Karolínou, která si zapomínala peníze zamykat, čehož Emilka okamžitě bystře využívala. Situaci jsme řešili s kurátorem, ve středisku výchovné péče, na psychiatrii, s psychologem. Přicházely agresivní stavy, ve škole jí byl kvůli tomu snížen počet vyučovacích hodin. S únavou při odpoledním vyučování přicházelo totiž agresivní chování k dětem i vůči dospělým. Podali jsme žádost o invalidní důchod a Emilce byl přiznán I. stupeň invalidity. Den po osmnáctých narozeninách (dříve nelze), v červenci, jsme podali žádost na soud o omezení práv. Věděli jsme, že například neumí hospodařit s penězi. Obávali jsme se, že by ji mohl někdo zneužít k podepsání nevýhodné smlouvy, půjčky. V dubnu následujícího roku jsem se stala Emilčiným opatrovníkem. Před její zletilostí se začaly objevovat psychogenní záchvaty – podobaly se epileptickým záchvatům a vždy se dostavily mimo domov. Vyděšení přihlížející volali záchranku, která ji ale nedovázela, protože už ji po nějakém čase dobře znali. Objevovalo se sebepoškozování, ve škole vyhrožovala sebevraždou. Byla

opakovaně hospitalizována na psychiatrii. Tam se vždy seznamovala s duševně nemocnými lidmi s nařízenou ochrannou léčbou, nechala se jimi ovlivňovat. Také během hospitalizací nastávaly problémy s krádežemi. Při poslední hospitalizaci vzala ze zamčené skříňky (ukradla klíč) větší finanční částku paní na pokoji. Pobyt byl z tohoto důvodu okamžitě ukončen. Začala utíkat z domu, odcházela bez léků, situace se stala pro nás nezvladatelnou. Měli jsme obavu, že její chování bude negativně působit na ostatní děti. Podali jsme žádost na soud o změnu opatrovníka, mezitím jsme jí našli ubytování v Azylovém domě. Nyní má Emilka nového opatrovníka, dostala sociální byt. Po jejím odchodu jsme zjistili, jak byla péče o ni náročná a vyčerpávající. Udržujeme kontakt, často volá, stále se cítí součástí rodiny. Nedávno jí bylo dvacet let.

V roce 2008 jsme přijali tehdy šestiletého Lukáše. Přivezli jsme si ho den před Štědrým dnem. Byl to krásný dárek pod stromeček. Už byl starší, s mluvením rozhodně problémy neměl, vyprávěl nám spoustu smyšlených historek o svém biologickém otci. Neuznával ženy, těch bylo v domově dost, jeho pozornost se soustředila na pěstouna. Sám se dnes, ve svých šestnácti letech, směje historce, jak se odmítal obléci do tepláků, protože mu dělají velký zadek a vůbec mu nesluší. Jeho záliba v pěkném oblečení mu zůstala dodnes. Teď studuje druhým rokem Vojenskou střední školu v Moravské Třebové. Je ctižádostivý, jde si za svým snem. Velmi ho baví bojová umění.

V roce 2011 jsme přijali polorodé sourozence Simonu a Pavla. Simonce bylo něco přes dva roky, Pavlovi rok a dva měsíce. U Simonky se později potvrdila sluchová vada, nosí naslouchadla. Bylo krásné, jak se jí po prvním nasazení naslouchadel otevřel svět, chytala se nás za ruce a radostně volala, že slyší. Na naslouchadla si velmi rychle zvykla, klidně si s nimi vleze

i do vany plné vody. Je z ní dnes malá slečna, je pohybově nadaná a ze všeho nejvíce jí baví balet.

Pavlík se projevoval velmi zvláště, nemohli jsme k němu najít cestu. Když se mu něco nelíbilo, a to jsme většinou ani netušili, co se mu nelíbí, protože nemluvil, válel se po zemi, bouchal hlavičkou do podlahy, strašlivě křičel. Diagnóza atypický autismus nám toto chování vysvětlila. Učení zvládá s pomocí asistentky v běžné základní škole. Věkem se mění, uvidíme, co nás čeká v budoucnu.

U všech dětí jsme poručníci, nemáme kontakty s biologickou rodinou. Jen u Emilky jsme díky sociální pracovníci získali kontakt na její polorodou sestru. Žije v ústavu pro lidi s mentálním postižením. Je těžce mentálně retardovaná, trpí poruchou autistického spektra. Navštívili jsme ji, ale o další návštěvu Emilka neměla zájem. Snažíme se s manželem najít chvíli i pro sebe, abychom nezapomínali také na náš vztah. Myslím si, že tohle je velmi důležité. Občas někam vyjedeme. Letos jsme si například v době Pavlíkova tábora s asistencí vyjeli na svatební cestu po 25 letech.

Náš sen mít velkou rodinu se splnil, jsem za ni velmi vděčná a cítím se šťastná a naplněná. Pro mě osobně jsou nejhezčí chvíle, když se otevrou dveře domu, děti přicházejí a už ode dveří volají: co to tady voní? Nahrnou se do kuchyně, nakukují pod pokličky na sporáku, chrlí na mě, co zažily a co se jim v noci zdálo, co se jim povedlo a co je naopak tíží. Když se spolu dokážeme zasmát, ten pocit, že k sobě patříme, stojí i za ty problémy a starosti, které život s velkou rodinou provází. Protože nám nejstarší děti pomalu odcházejí, rozhodli jsme se přijmout ještě jedno dítě. Jsme zařazeni do evidence žadatelů vhodných stát se pěstouny a uvidíme, jak se náš příběh rodiny bude psát dál.

Iva Pavlů
únor 2020

NAŠE CESTA K MALÉ SLEČNĚ

O pěstounství jsem začala přemýšlet už před nástupem do práce po své první dvanáctileté mateřské dovolené, když měl nejmladší z našich čtyř synů čtyři roky. Tenkrát manžel s myšlenkou přijetí dalšího dítěte vůbec nesouhlasil, tak jsem byla nucena se jí vzdát. Mohla jsem být ráda, že místo dvou dětí, které mu přišlo „normální“ mít, jsme nakonec měli děti čtyři, kterážto číslo se líbilo zase mně.

Následovalo dost náročné období, kdy jsem působila jako učitelka na základní škole s rozšířenou výukou jazyků v Brně a při tom jsem měla doma čtyři syny školního věku, z toho jednoho s vadami učení. Tento tlak ze všech stran jsem vydržela pět let a v červnu toho pátého roku jsem končila školní rok s pocitem, že už to nevydržím a v září mě tam už nikdo neuvidí. Nevěděla jsem, jak to udělám, ale co jsem věděla, bylo, že už nemám sílu takto pokračovat.

Díky Bohu se stalo to, že v září už jsem byla těhotná a vzhledem k věku a jistým komplikacím jsem byla na rizikovém těhotenství a v květnu dalšího roku se nám potom narodil pátý syn. Nejstaršímu synovi bylo v té době sedmnáct a nejmladšímu deset let. Prostě takový jedináček vymodlený a rozmazlovaný od počátku šesti dospělými.

Už když se narodil, tak jsme věděli, že budeme zvažovat nějakou formu pěstounství. Aby měl nejmladší syn sourozence a já nějaké další „povolání“. Hodně se tenkrát mluvilo o přechodné pěstounské péči. Záhy jsme však zjistili, že s tolika dětmi v domě a tak malým dítětem k tomu, nejsme vůbec dobrými adepty.

Protože manžel je muž činu, tak jednoho dne se doma objevil s žádostmi o pěstounskou péči a informacemi, kam s nimi zajít, až je vyplníme. Když jsem se podivila, že to tak náhle řeší, řekl, že jel tramvají (šalinou, jasně) a slyšel nějakou paní telefonovat. Z obsahu hovoru pochopil, že je to pře-

chodná pěstounka, která právě předala své první dítě a říká někomu dojmy do telefonu. Tak se jí hned zeptal, jak vše vyřídít, a protože byli zrovna blízko daného úřadu, tak papíry i vyzvedl. Takovou rychlost jsem opravdu nečekala, ale byla jsem ráda.

Bylo jaro, malý měl deset měsíců. Péče o něho mě nijak zvlášť nezatežovala ve srovnání s tou honičkou předtím ve škole, tak jsme začali všechno vyřizovat. Nešlo to úplně rychle. Jenom přesvědčit třídní učitele ve všech školách, kam naše děti zrovna chodily, aby sepsali posudek a poslali ho, kam mají. Ale podařilo se.

Potom jsme prošli školením. Tam jsme si ujasnili, že budeme chtít malé dítě, doporučili nám si žádat o holčičku. Žádali jsme o dítě zdravé (péče o postižené dítě by omezila život i všem ostatním našim dětem) a také jsme nechtěli dítě romské. Na první pohled by se líšilo od našich ostatních dětí a nikdo z nich by se v tom necítil dobře. Po schválení a zařazení do registru nastala dost dlouhá doba čekání. Věděli jsme, že se čeká i na to, až budou našemu nejmladšímu alespoň tři roky. Že nám dřív dítě nedají. Malý šel mezitím do školky a já jsem dostala možnost pracovat jako pomocná účetní na malý úvazek, kterou jsem využila. Čekání dokonce trvalo tak dlouho, že někdy na podzim, kdy měl malý tři a půl roku, manžel začal říkat, že jestli nám dítě nenabídnou do jara, tak žádost stáhne. Že už přeci jenom nejsme nejmladší.

No a potom jednoho dne v lednu mi v práci zazvonil telefon. Pan psycholog z krajského úřadu mi sdělil, že pro nás mají osmnáctiměsíční holčičku a jestli máme zájem se seznámit se spisem. Dali jsme si sraz za tři dny u něho v kanceláři. Ukázal nám fotky nádherné holčičky a povyprávěl nám její ne už tak krásný životní příběh. A samozřejmě také nároky a historii biologické rodiny. Když na chvíli odešel, měli jsme s manželem

pár minut na to, říci si, že tedy jasně ANO, bereme i s případnými starostmi s biologickou rodinou. Přece ji nenecháme jít do dětského domova. Dostali jsme kontakt na přechodnou pěstounku, u které se holčička už skoro osm měsíců nacházela a k tomu papír, že jsme úřadem vybráni k převzetí dítěte do trvalé péče.

Ještě zde musím napsat, že až v kanceláři úřadu mi došlo, že manžel má ten den přesně padesát let. Oslava už proběhla o víkendu před oním telefonátem, tak mě ani v první chvíli nenapadlo, že jsem mu domluvila dodatečný dárek k jeho kulatinám. No uznejte, že se mi to povedlo.

Přechodná pěstounka, za kterou jsme začali dojíždět, byla úžasná. Holčička byla velmi společenská a šikovná. Oblíbila si hlavně manžela, ale i nás ostatní. Naše kluky měla na fotce a s pěstounkou si je prohlížely a říkaly jejich jména. Později přijížděla k nám domů na sobotu, spala u nás po obědě. Tady problém s předáváním nebyl žádný. Všichni jsme věděli, že to bude dobré, když všechno proběhne v rozumném časovém horizontu. Jsme spolu v kontaktu dodnes a v přechodné pěstounce máme třetí babičku.

Předávání bylo poznamenáno dlouhodobou nemocí sociální pracovnice v místě bydliště biologické matky. Protahovalo se také stanovení termínu soudního řízení. Potom nám někdo poradil, ať na soud zavoláme a zeptáme se. Měli jsme štěstí, přeci jenom to bylo menší město, paní soudkyně „naší“ biologickou matku už znala a sama navrhla, ať žádáme o předběžné opatření o svěřeni dítěte do naší péče. Že je to nejrychlejší a že v tom nevidí žádný problém. Ještě nějakou dobu se vše papírově vyřizovalo. A poslední razítko na rozsudek o nabytí právní moci jsme dostali 21. března. To jsme si holčičku převzali od přechodné pěstounky. Jeli jsme domů autem po dálnici, začínalo

jaro a já jsem si uvědomila, že Pán Bůh má skutečně smysl pro humor. Byl první jarní den a manžel chtěl přesně tak dlouho čekat, a pak žádost stáhnout.

Od onoho dne je to teď rok a půl. Máme za sebou mnoho nových zkušeností, hezkých i náročných. Naučila jsem se česat copánky, můžu kupovat růžové oblečení (no vlastně ani jiné nosit nechce), objevily se nám doma panenky. Život doma už se natolik ustálil, že jsem schopná sedět a psát tyto řádky, ale samozřejmě to zpočátku bylo těžké. V našem případě hlavně sžívání dvou nejmladších členů rodiny. Že bude žárlit náš nejmladší syn, s tím jsem počítala. Zažila jsem to u svých biologických dětí. Ale zaskočilo mně, jak moc žárlí malá na něho.

První rok jsem se hodně rozmýšlela, než jsem šla někam ven s nimi oběma společně. Toho řevu a dohadování. Malá vyžadovala neustálou pozornost. Vlastně si vůbec nehrála sama, jako ostatní děti jejího věku. Spíš chtěla, aby si někdo z nás hrál „za ni“. No a náš nejmladší syn se v některých projevech vrátil ve vývoji zpět na její úroveň.

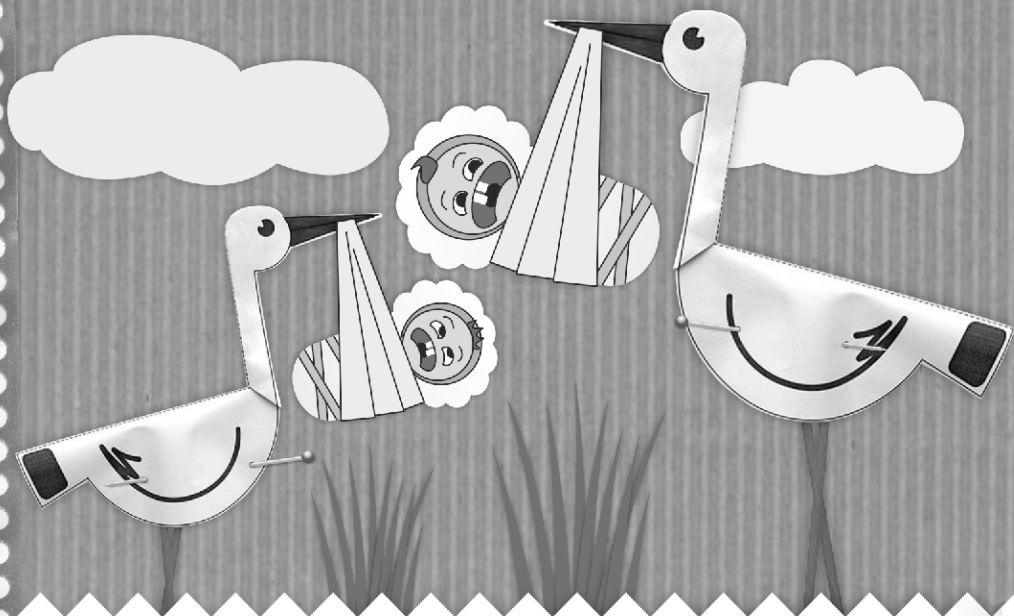
Teď už se to postupně lepší. Dokonce jsou chvíle, kdy si obě děti hrají spolu. To považuji za malý zázrak. Malá občas kreslí, česá panenky i mě (ještě mi na hlavě zbyly nějaké vlasy). Ale pořád hodně času trávíme různými aktivitami mimo byt – plavání, výlety, návštěvy. To si sice my dospělí moc neodpočineme, ale děti jsou spokojené a v klidu.

Tady v této chvíli náš příběh končí. Nemáme toho ještě mnoho za sebou. Víme, že náročné to teprve začne být někdy v předpubertálním a pubertálním věku. A protože víme, že ne všechny pěstounské příběhy končí happy endem, tak nám nezbyvá než věřit, že Pán Bůh bude stát při nás i naší malé slečně, tak jako při nás stál na počátku naší pěstounské cesty.

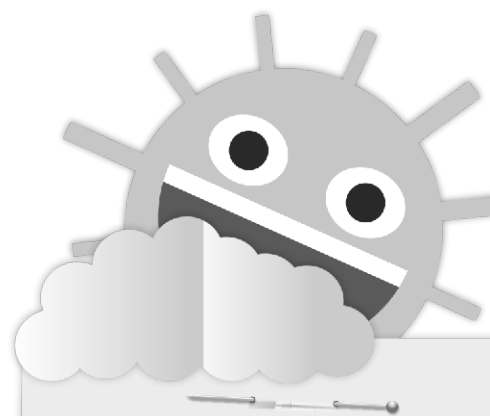
Pokorní
listopad 2019

DVOJNÁSOBNÝ DAR

Narozením našich dvojčat nastalo překrásné a velmi náročné období. Po několika stresujících pokusech umělého oplodnění, komplikovaném těhotenství a ještě komplikovanějším porodu, přišli na svět dva úžasní kluci. První dva roky byly jako nekončící kolotoč, v němž fungovala celá rodina bez zastávky a s nasazením všech sil. Uběhlo to strašně rychle, klukům byly najednou tři a začali chodit do školky. My jsme konečně zvolnili tempo a postupně nabírali nové síly.

Jednoho zimního večera jsme si řekli, jak to všechno uteklo tak strašně rychle, že jsme si to miminkovské období nestačili pořádně vychutnat a už je pryč. “Co takhle pořídit si další dítě?”, pravil manžel a já jsem byla s nadšením pro. Když jsme o tom pak začali živě diskutovat, shodli jsme se na tom, že po dvou klucích raubířích by se nám líbilo mít tu sladkou milou holčičku. Ale ta představa znovu jít do stresujícího procesu umělého oplodnění a mašinerie vyšetřování, léků a nejistého očekávání, se nám vůbec nezamlouvala. “Víš, tak si říkám, že ty naše dvě děti jsou vlastně velký dar a zároveň malý zázrak tam shora. Měli bychom být vděční a nějak to oplatit. Třeba tím, že místo těch umělých pokusů dáme domov nějakému dítěti, které je samo a opuštěné někde v dětském domově”.

Pro nápad na adopci jsme se rozhodli společně a nadšeně jsme začali hned jednat. Neříkám, že to bylo zrovna jednoduché, občas jsme byli i otráveni ze všech těch psychologických testů a posudků, neúnavnější ale bylo to dlouhé čekání. Jelikož už jsme měli vlastní děti, byla velmi malá šance na adopci dalšího dítěte, jediné pěstounská péče dávala jakousi naději. O této možnosti jsme dosud vůbec neuvažovali, naopak jsme se zdráhali jít do něčeho tak nejistého a z našeho pohledu velmi riskantního. Můj manžel a já však nejsme zvyklí vzdávat věci předem, a tak jsme se o pěstounskou péči začali více zajímat, zjišťovat si různé informace od zkušených lidí a hlavně jsme postupně poznávali jiné rodiny, které už měly s pěstounskou péčí značné zkušenosti. Zvláště jim jsme vděční za to, že byli ochotní se s námi o svoje životy podělit, protože hlavně díky tomu jsme získali zcela jiný pohled na “věc” a zásadně to změnilo náš postoj. Rozhodli jsme se, že to zkusíme a vydali jsme se cestou pěstounské péče.

Čekání pak bylo dlouhé, celé čtyři roky trvalo, než zazvonil telefon a s ním přišla zpráva, že by pro nás měli vytoženou holčičku. Zaradovali jsme se, zpráva ale měla pokračování. “Je v tom háček, protože ta tříletá holčička má pětiletého brášku. Oba sourozenci vyrůstají v dětském domově a jsou na sebe hodně fixovaní.” Nejprve to tedy byl šok, něco takového jsme vůbec nečekali a nebyli jsme na podobnou situaci připraveni. Rozhodování bylo ale dost rychlé a jednoduché – samozřejmě si je vezmeme oba dva. Věci se daly do pohybu a za nedlouho už byly obě děti u nás doma. V životě naší rodiny nastala spousta změn. Koupili jsme větší auto, přestavěli horní patro tak, aby každé z dětí mělo svůj vlastní pokojíček, nastalo seznamování se širší rodinou a přáteli. Pro všechny to bylo období poznávání a sžívání se. Někdy to bylo složité, jindy veselé, v každém případě plné života a obyčejného domácího štěstí.

Dnes můžu s jistotou říct, že to bylo nejlepší rozhodnutí v našem životě. Naše rodina se všemi čtyřmi dětmi a jedním maxi psem Fíkem se konečně cítí být kompletní a já znovu děkuju osudu, že nám dopřál tohle skutečné štěstí.

Monika
únor 2020

JAK TO TENKRÁT BYLO...

Jsme taková normální rodina, tedy pokud považujete za normální čtyři děti, pět psů, dva velké papoušky, kocoura a koně. Když bylo našim dcerám, které jsou vzhledem k rizikovým těhotenstvím doslova vymodlené, šestnáct a sedm let, rozhodli jsme se přijmout dítě z dětského domova. Holky s přijetím nového sourozence souhlasily, což není samozřejmostí. Jsme na ně za to pyšní! Když jsme se dostali do „úřední mašinerie“, probíhalo to tenkrát jednodušeji než dnes. Po vyplnění spousty formulářů jsme absolvovali písemné psychologické texty a následný pohovor s psychologem. No a čekali jsme, až nám zavolají, že pro nás mají vhodné dítě. Jenže než zavolali, změnily se podmínky pro přijetí dítěte do rodiny ze strany státu: stalo se nutností absolvovat mnohahodinovou přípravu s psychologem. Týkalo se to i nás, i když jsme byli už v „čekací době“. No nadšení jsme z toho nebyli, naše děvčata musela znovu absolvovat pohovor s psychologem. Jediné, co jsme si z této přípravy odnesli, bylo, že děti z domova jsou jiné a nemáme je srovnávat s vlastními. Kdo by to byl řekl, že? Trochu chabý výsledek vzhledem k časové náročnosti. A znovu čekání...

Měla jsem pocit, že ztrácíme čas. Chtěla jsem poznat děti z domova, a tak jsem obtelefonovala nejbližší dětské domovy, zda bych tam nemohla přijet na návštěvu. Jediná vstřícná byla paní ředitelka tišnovského dětského domova, která tuto aktivitu vítala. Podporovala zájem rodin o děti a hostitelskou péči. S paní ředitelkou jsme si „padly do oka“, tak jsem začala jezdit do domova pravidelně každý týden. Poznávala jsem tak problémy, se kterými se děti potýkají, a ony byly zvědavé, jak to chodí u nás doma. Byla tam holčička, která měla jít do pěstounské péče. Měli jsme ji na víkend doma, a shodli se s manželem a holkama, že bychom ji rádi přijali. Ale velmi jsme narazili. Po mém telefonickém rozhovoru s paní ze sociálky jsem dostala „ledovou sprchu“. Holčička je určena pro někoho jiného a oni nám zakazují se s ní vídat a navazovat jakýkoliv kontakt. Oplakala jsem to... Věděla jsem, kolik dětí v domově na pěstouny čeká, a na druhé straně čekají pěstouni, tak jako my, až zasedne jednou za měsíc komise a vybere dítě, které osobně nezná pro pěstouny, které také nikdo z komise osobně neviděl. Celý ten systém se mi zdál postavený na hlavu. Takže další čekání.

V roce 2001 jsem musela na operaci a dva dny před tím se mi zdál sen, jak vezu asi dvouletou blondatou holčičku v kočárku. Tak jsem se modlila za naše budoucí dítě, i když jsem ho neznala. Asi za tři týdny nám volali, jestli nechceme dvou a půl letou holčičku. Hned jsme se na ni jeli do kojeneckého ústavu podívat. Bylo nám řečeno, že holčička je nekomunikativní, reagující na každého cizího dospělého pláčem, a že to bude trvat, než bude ochotna s námi někam jít. Do šatny nám přivedli blondaté děvčátko s hnědýma očima, které opravdu začalo usedavě plakat, sotva nás uvidělo. První proplakaná návštěva, druhá také. Manžel měl báječný nápad, vzali jsme si na další návštěvu jednoho z našich psů, tedy psů – čivavu, malého psa vzrůstem, ale velkého srdcem. Čekali jsme na holčičku v šatně a již z dálky slyšeli její pláč, jak nechtěla do šatny jít, ale když uviděla pejska, ihned ztichla, začalo ho hladit, očividně poprvé v životě. Bylo vyhráno! Byla ochotna s námi jít na procházku a další den jsme si ji mohli odvést na víkend domů. V neděli jsme ji sice museli vrátit, což bylo bezcenné a nesmyslné nařízení, ale hned v pondělí jsme vše úředně vyřídili a odvezli si ji domů natrvalo.

Paní psycholožka nám řekla, že malá bude tvrdý oříšek, vzhledem k tomu, že trpěla ústavní deprivací (stranila se kolektivitu, nehrála si, nesmála se...). V ústavu byla od pěti měsíců. Když k nám přišla, uměla pět slov: kakoj – pes, kaki – psi, mika – kočka, dům a teta. Nezajímaly jí hračky, ale knihy. A tak jsme četli a četli. Žádné období zvykání si, milovali jsme ji od prvního dne a byli tak svědky velkého zázraku – rozvíjela se jako krásné poupě a rozkvétala nám před očima. Po třech měsících jsme jeli na kontrolu k paní psycholožce do kojeneckého ústavu. Holčička nevěděla kde je, vše vymazala. Nepoznala psycholožku ani hernu, kde si hned začala hrát, ochotně na vše odpovídala, řekla básničku, smála se... „Jiné dítě,“ řekla paní psycholožka. Naše princezna dělala ohromné pokroky. Vše co bylo, vymazala a byla přesvědčená, že se u nás narodila. O to bolestnější bylo pro nás, když jsme jí museli říci pravdu. Bylo jí asi tři a půl roku, využila jsem k tomu pohádku o Smolíčkovi, kterou milovala a každý den ji chtěla slyšet. Navlékla jsme to tak, že rodiče Smolíčka byli nemocní a nemohli se o něho starat, proto se o něho staral jelen, a že i ona se narodila jiným rodičům... Nevzala to, žádný komentář, žádné otázky, jen tu pohádku už nikdy nechtěla slyšet. Nechali jsme ji, aby si to srovnala a čekali, až sama projeví zájem. Trvalo to dva roky, než přijala tuto pro ni nepřijemnou pravdu.

Z ustrašené a uplakané holčičky nám vyrostlo šikovné a upovídané děvče, s nebývalým zájmem o knihy a vědění vůbec. Při jedné z dalších kontrol v kojeneckém ústavu jsme tam uviděli malého mulata. Nešlo se nezeptat, zda čeká na novou rodinu. Byl určen do adopce, v ústavu od jednoho roku, v té době už mu byly téměř čtyři. Hned jsme to probrali s našimi třemi holkami, zda by nechtěly brášku. Ony byly pro, jen nejstarší nám řekla, že jí je to v podstatě jedno (už byla vdaná a nebydlela s námi), jen ať si uvědomíme, vzhledem k našemu věku, že až bude kluk v pubertě a bude chodit na diskotéky, tak nebudeme vědět, kdy přišel domů, protože budeme už hluchí, ani s kým přišel, protože už ani zrak nám nebude příliš sloužit...

Krásný mulatek, byl na rozdíl od holčičky velmi temperamentní a komunikativní. Mělo to však jeden háček – právnička, která měla jeho spis na starosti, trvala na tom, že se musí najít jeho matka, aby se jí zeptala, proč o chlapce nejeví zájem. Může to prý trvat i řadu let, protože matka měla být údajně provdána někde v cizině. Představa, že ten chlapec bude zcela zbyteč-

ně v ústavu, kde je už tak dost dlouho, nás naplňovala bezmocí. Do předběžné péče ho úřední šiml odmítl vydat. A tak jsem se za něho modlila, už to nebylo anonymní dítě, viděli jsme ho... Za dva měsíce nám volali, že jeho spis dostala jiná právnička, která rozhodla, že může do rodiny. A tak se naše rodina rozrostla ještě o šikovného chlapce, kterého bylo všude plno.

Při žádosti o adopci nebo pěstounskou péči má většina z nás představu zdravého bílého dítěte. Ale když potom vidíte konkrétní dítě, přestane vám záležet na barvě pleti. Nevadí ani různé zdravotní omezení, brýle, astma nebo jiné nemoci. U našeho chlapce se krátce po adopci projevilo závažné onemocnění kloubů, tzv. Perthesova nemoc. Tato nemoc se léčí pouze absolutním klidem. Děti se snad i připoutávají k postýlkám. Nesmí zatěžovat klouby, aby se nerozpadaly. Museli jsme lékaři slíbit, že klid zajistíme. Nešlo kluka zradit, a krátce po příchodu do rodiny ho nechat znovu zavřít do sanatoria... Bylo nám sděleno, že chlapec bude muset dodržovat klidový režim alespoň pět let a potom bude asi celý život omezený v pohybu. Manžel se dočetl, že při tomto onemocnění je vhodná jízda na koni. Pořídili jsme tedy koně a já jsem kluka poctivě dennodenně vozila. Za rok a půl byly klouby natolik v pořádku, že jsme mohli odevzdat průkaz ZTP/P, náš „malý“ mohl opět běhat a dokonce jsme ho mohli přihlásit do tance, což si velmi přál. Dodnes tam chodí.

A JAK JE TO DNES?

Ze zakřiknutého děvčátka je jednadvacetiletá sebevědomá slečna, stále milující knihy, studující univerzitu. Zajímá ji biologie a genetika a již od dětství je přesvědčená, že jednou se stane laureátkou Nobelovy ceny. ☺

Syn má devatenáct let, studuje na gymnáziu s uměleckou profilací, hudební obor, sólový zpěv. Ti, co tomu rozumí, říkají, že má velký talent. Letos ho čeká maturita, chtěl by se věnovat opernímu zpěvu na JAMU.

Když se ohlédnou zpět, ne vždy to bylo jednoduché. Zažili jsme a zažíváme krásné dny, ale i horší. Ale vždy to bylo v rámci běžných rodinných problémů. Nemuseli jsme řešit žádné specifické problémy, vyplývající z toho, že máme přijaté děti.

Když jsem ještě chodila na povinné semináře pro pěstouny a poznala jsem, s jakými výchovnými či zdravotními problémy u přijatých dětí se mnozí potýkají, byly naše „problémy“ opravdu malicherné. Nepořádek v dětských pokojích, rozházené školní batohy a boty na chodbě po každém příchodu ze školy, zásadně nepřevrácené ponožky ve špinavém prádle – no uznejte, že to není žádný nadstandard. Mimochodem, snažím se to řešit dodnes. Ale máme jednu výhodu, když má syn někde taneční nebo pěvecké vystoupení, nepřevrácené ponožky jsou rázem zapomenuty, zamáčknou slzu dojetí a poprosím manžela, který vystoupení natáčí, aby mně to přehrál, až budu kvůli něčemu „vytočená“.

Takže naše rodičovské „strasti“ nejsou opravdu

ničím výjimečným, možná proto jsme nikdy nepovažovali přijetí našich dětí za něco mimořádného. Všechny naše děti jsou opravdu vymodlené a já Pánu Bohu za ně děkuji.

Jak nám léta přibývají, opouštějí nás i naši přátelé, někteří zemřeli bezdětní. A tak mne napadlo, že je smutné, když po člověku nic nezůstane. Jako by tu nikdy nebyl... Uvědomila jsem si, že i když nevykonáme nic závatného, přece bude část našeho já žít v našich dětech, přičemž vůbec nezáleží na „hlasu krve“. Je jedno, jestli jde o děti vlastní či přijaté. Důležité je to, co jsme do nich vložili, protože bylo-li to dobré, i oni to vloží do svých dětí, a to má přece smysl! Život bez dětí je sice více bezstarostný a beze strachu, ale také méně radostný. Neměnila bych!

pěstounka Ilona
březen 2020

P.S. Asi před čtyřmi roky jsme v Průvodci četli o ročním mulatkovi, chtěli jsme děti vyzkoušet, zda by také přijaly dítě, jako je přijala naše děvčata před léty. Nemysleli jsme to vážně, náš věk se hlásí... Tak jsme se zeptali, co by tomu řekli, kdybychom si chlapce vzali. Nebyly v zásadě proti, jen je zarazilo, že v našem věku. A víte, co mi řekl syn? „Mami, uvědomuješ si, že budeš chodit na třídní schůzky do čtyřiasedmdesáti let?“ Tak vidíte, kruh se uzavírá, vše se opakuje. Ale když se vrací z diskotéky, máme přehled, zatím vidíme a slyšíme ☺

DÍTĚ JAKO DAR

V dětství jsem nikdy svoji budoucnost nespojovala s větší rodinou a prací v domácnosti. Tenkrát byla ideálem žena, která se vedle svého zaměstnání ještě společensky angažuje a v péči o děti jí pomáhají prarodiče, pokud není odkázána jen na školní družinu. Tak jsem také vystudovala, abych se mohla věnovat své profesi. Když jsme brzy po svatbě zjistili, že možná naše manželství zůstane bezdětné, požádali jsme o adopci. Toužili jsme po vlastním dítěti a tato cesta se nám zdála nej-přirozenější. Informace však chyběly. Do roku 1989 se moc o těchto věcech v médiích nemluvilo. Já měla to štěstí, že jsem měla kam zajít pro radu. Byl to přítel, který dlouhou dobu v této oblasti pracoval. Již tenkrát s námi hovořil o možnostech pěstounské péče. Moc jsme o tom nevěděli. Jen jsem dlouho vzpomínala na pěstovanku, která v jednom křesťanském společenství vyprávěla o svých dětech v pěstounské péči a všechny svým vyprávěním velice zaujala, včetně mě. Život těchto lidí jsem sice obdivovala, ale nikdy jsem si nedokázala představit sebe na jejich místě. Proto naším přáním bylo mít několik vlastních dětí a žít jako ostatní rodiny kolem nás.

Na první dítě jsme čekali rok od zařazení mezi čekatele. Byl to velice šikovný, téměř tříletý poloromský chlapec. Měli jsme takovou radost, že jsme do roka požádali o další dítě. Tentokrát bylo čekání už delší. Nakonec jsme si z Čech přivezli čtyřletého poloromského chlapečka, kterého matka nabídla k adopci. Vlivem delšího pobytu v ústavu byl

zaostalý, se známkami citové deprivace a genetickou zátěží z rodiny. Vzhledem ke stavu dítěte nám u soudu doporučovali ho přijmout pouze do pěstounské péče. My jsme však toužili po vlastním dítěti. I přes možná úskalí dalšího vývoje jsme jej přijali do trvalé adopce. Bylo to náročné období, ale nikdy jsme o svém rozhodnutí nezapochybovali. Vždyť ani u vlastních biologických dětí nemáme jistotu, co nás ve výchově může potkat, nebo jaké se mohou objevit zdravotní problémy. Až po ročním soužití jsme za pomoci lékařů u něj objevili závažnou sluchovou vadu, která ještě více prohlubovala problémy s výchovou a byla samozřejmě také překážkou, pro kterou se nedařilo dohnat opoždění ve vývoji. Dnes chlapec navštěvuje základní školu a z jeho drobných úspěchů mám upřímnou radost. Když nám jej předávali v dětském domově, doporučili nám dvouletý odklad školní docházky a umístění ve zvláštní škole. Ten dvouletý odklad byl opravdu nutný už proto, že chlapec měl kvůli sluchové vadě opoždění v rozvoji řeči. Jen jsem si nebyla jistá, kterou školu zvolit. Nechtěla jsem za každou cenu uspokojovat své ambice a nutit ho do učení na základní škole. Po mnohých konzultacích v pedagogicko-psychologické poradně, ale nastoupil do základní školy. Nastalo mi těžké období. Nejen, že jsem si musela najít způsob, jak přistupovat k jeho školní přípravě, ale cítila jsem v sobě také neschopnost pomoci mu k lepšímu vztahu s paní učitelkou. Důležitou roli tehdy sehrála pedagogicko-psychologická poradna.

Když jsme přijali třetího chlapce, bylo to opět pro nás nádherné období. Zvláště pro mě jako matku. Konečně jsem měla v náručí malé batole (ne celý rok a půl) a mohli jsme s ním prožívat chvíle, které naši starší chlapci prožili ještě v dětském domově. Mnohé věci se tak v našem vztahu odehrávaly zcela přirozeně a bez větších rozpaků. Dnes by podle jeho blondaté hlavy nikdo netušil, že jeho rodiče jsou Romové. Souhlasili s adopcí, a poněvadž v severních Čechách o romské děti není velký zájem,

dostal se až k nám. Poslední holčička je u nás v předpěstounské péči. Vlastní děti díky adopci máme, tak nyní již nám na právním vztahu k dítěti nezáleží, ať už k nám přichází do adopce nebo pěstounské péče. Je to sice těžší vyrovnat se s pocitem, že dítě v pěstounské péči nám zcela nenáleží a musíme počítat s účastí biologických rodičů, avšak jako křesťané přijímáme každé dítě jako dar, který nám byl na určitou dobu svěřen a je na nás, jak tohoto daru využijeme.

Striovi
březen 2000

POKRAČOVÁNÍ NAŠÍ CESTY

Příběh naší rodiny jsem napsala před patnácti léty. Tenkrát jsme si s manželem mysleli, že už konečně jsme rodina tak, jak má být, i když vznikala tímto neobvyklým způsobem. Čtyři děti jsme si přáli, a to nám tenkrát stačilo. Ale ne na dlouho. Po přijetí poslední holčičky jsem se měla vrátit do svého původního zaměstnání. Vždyť jako ženu v domácnosti jsem si sebe nedokázala představit. Ale přece jen tu byla ta zkušenost – přijmout a vychovávat děti, které se nám nenarodily. I když jsme se od počátku pěstounské péči bránili, tak u poslední přijaté holčičky jsme prožívali novou zkušenost s výchovou dítěte v pěstounské péči. Že by přece jen tohle byla pro nás cesta? Nebudu Vás dlouho napínat – přehodnotili jsme s manželem svoje dosavadní představy o našem společném životě a podali žádost o přijetí dalšího dítěte do pěstounské péče.

V zaměstnání jsem dala výpověď a už jsme se společně i s dětmi těšili na to, jak se postupně naše rodina bude rozrůstat o další děti. Tenkrát pro nás byly vzorem velké pěstounské rodiny, kde se většinou žena naplno věnuje přijatým dětem. A tak ke třem klukům a jedné holce přibýly najednou dvě holčičky-sestřičky. Ta starší měla dva a půl roku podobně jako náš nejstarší syn v době přijetí a na svůj věk byla poměrně šikovná. Ta mladší nám zase připomínala svými projevy druhého přijatého chlapce. Podle informací, které jsme o ní dostali, byla opožděná ve vývoji a vlivem ústavní deprivace se ocitla v hluboké psychické deprivaci. Dost důležitým faktem byla pro nás skutečnost, že měla teprve necelý rok a půl. A my jsme si fandili, že naším přičiněním se dá tento problém zvládnout, že ta šance vzhledem k jejímu nízkému věku tady je. Že by se jednalo o nějaké vážnější zdravotní postižení, nám ani na mysl nepřišlo. Nikdy jsme neuvažovali o přijetí dítěte se zdravotním postižením. Vždyť ani by to nebylo vhodné v tak velké sourozenecké skupině, kde děti byly věkově dost blízko, protože bychom se dítěti s postižením ani nemohli tolik věnovat. A stalo se. Po roce péče až na pokraji mého vyčerpání jsme u této holčičky dospěli k diagnóze dětský autismus. A o tom je také pěstounská péče – přijímáme dítě, u kterého není jistý jeho další vývoj. Proto je nutná při této péči podpora a kontrola státu. Dítě tu není pro nás,

pro uspokojení našich rodičovských potřeb. Jsme tu pro dítě. V tom vnímáme rozdíl mezi pěstounskou péčí a adopcí dítěte. A také je tu ta svoboda – nerozdat se pro dítě do zničení sama sebe nebo své rodiny. Co když jednou péče o takto těžce postižené dítě bude nad naše síly? Tak jsme se vyrovnávali s faktem, že nejenže jsme se stali nakonec pěstouny, ale stali jsme se pěstouny těžce postiženého dítěte. Opět to pro nás znamenalo přehodnotit síly naší rodiny včetně dětí, některé věci v chodu naší domácnosti přeorganizovat, více otevřít naši rodinu odborníkům, umět si říct o pomoc, bojovat s úřady o příspěvky pro zdravotně postižené, hledat vhodné umístění do školky a školy. Změnil se náš dosavadní režim a představy, jak trávit volný čas a společnou dovolenou... Bylo toho moc, co jsme si ani nedokázali představit, když

jsme se s manželem rozhodli, takto postižené dítě ponechat si ve své péči. A také nám bylo jasné, že už více dětí nepřijmeme. Připadá Vám to tak hrozné? Nám ne, protože jsme v tom žili. I o této holčičce jménem Petruška jsme si říkali, že u nás není jen tak náhodou. Trvalo nám několik let, než jsme se postupně sžili s jejím postižením. Jestli to vůbec lze? A lze k takovému dítěti přijmout ještě další děti? Uběhlo osm let, starší děti již povyroستly a už nás tolik nepotřebovaly, a my jsme se rozhodli přijmout další děti do pěstounské péče. Přijali jsme sourozence ve věku dva a tři roky. Naše obavy, jak tyto děti přijme dítě s autismem, se naštěstí brzy rozplynuly. Petruška dál zůstávala na úrovni dvouletého dítěte. A tak zatímco naše starší děti již měly svoje vlastní zájmy dost odlišné od těch Petruščiných, tak právě příchodem mladších dětí do naší rodiny Petruška získala další kamarády.

Dnes je to již dvacet tři let, kdy jsme přijali první dítě do adopce, a patnáct let jsme pěstouny. Co bylo dál s dětmi? Nejstarší syn vystudoval gymnázium a vyšší odbornou školu sociálně právní. Nyní pracuje jako sociální pracovník v neziskové organizaci, která se věnuje péči o romské občany v sociálně vyloučených lokalitách. Druhý syn nakonec přestoupil na zvláštní, dnes praktickou školu. Přes mnohé nezdary, které pro nás jeho výchova představovala, jsme pořád spolu. Vyučil se zahradníkem

a letos ukončí další učební obor – pečovatelské služby. Má zdravotní postižení – lehkou mentální retardaci. Asi těžko bude hledat práci, tak možná zkusí další učební obor. Třetí adoptovaný syn si vybral obor umělecký keramik a aktivně se věnuje hudbě. První pěstounská dcera studuje na střední škole obor sociální činnost a další naše pěstounská dcera ji tam možná bude následovat. Petruška je ve čtrnácti letech stále na úrovni dvouletého dítěte. Vyžaduje stálou péči a dál se potýkáme s jejími dalšími zvláštnostmi, které autismus do života přináší. Je integrovaná na základní škole s asistentkou a má individuální vzdělávací program pro pomocné školy. A naši nejmladší se připravují na nástup do školy.

Záměrně jsem ve svém vyprávění nepoužila jména dětí. To pro to, aby se čtenářům nepletl tento příběh s příběhy, které popisují ve své knize Děti, které se rodí v srdci (kniha vyšla v březnu 2013 v nakladatelství Portál). Tam jsem jména dětí změnila. Původní jméno jsem v knize ponechala jen Petrušce. Dnes po patnácti letech jsem opět zaměstnaná (doposud jsem pěstounskou péči nevnímala jako své zaměstnání). Pracuji na částečný úvazek v neziskové organizaci, která se věnuje doprovázení pěstounských rodin. A tato práce mě baví a naplňuje díky cestě, kterou jsme s manželem prošli.

Míla Striová
březen 2015

Kam jsme došli a co dál?

Kromě dvou posledních přijatých dětí jsou již naše děti dospělé. Nyní více s manželem rekapitulujeme a ptáme se sami sebe: Odpovídá dnešní situace našich dětí našim tehdejším představám? Ne, protože jsme tenkrát žádné představy neměli. A pokud ano, tak jedině v počátečním nadšení, protože brzy jsme o našich představách a přáních přestali přemýšlet. Jak přibývalo problémů, kterými jsme museli při výchově našich dětí procházet, tak jsme mnohem více žili tím, co právě je, a nemysleli na to, co jednou bude. Žili jsme hlavně přítomností. Prostě tak jak jsme si to řekli na začátku: Dokud nám vztahy s našimi dětmi fungují a jsme spolu rádi, tak ať si s nimi tyto okamžiky užijeme. A ono to fakt funguje.

Dva nejstarší adoptovaní synové (29 a 27 let) už žijí mimo naši rodinu. Oba pracují a bydlí v Brně, jsou tam spolu v kontaktu. Nejstarší syn vystudoval Vyšší odbornou školu sociálně právní. Nyní pracuje pro Muzeum romské kultury. Pohybuje se v prostředí romské inteligence a na druhou stranu se snaží pomáhat Romům v sociálně vyloučených lokalitách. Je politicky aktivní a zajímá se o umění. Je pro nás velkou oporou v řešení obtížných situací s druhým adoptovaným synem. Pak máme doma tři středoškoláky, maturanty (22, 21 a 20 let). Třetí adoptovaný syn nyní maturuje na oboru umělecký keramik, chtěl by po maturitě dál studovat hudbu na konzervatoři. Dvě pěstounské dcery studují na pedagogické škole obor Sociální činnost a v tomto nebo podobném oboru by chtěly dál pokračovat ve studiu. Naše plány nikdy nesměřovaly k tomu, že chceme z dětí mít „studijní“ typy. S tím, že dosáhnou tako-

vých studijních výsledků, jsme ani nepočítali. Věříme, že nebudou mít problém uplatnit se jak v zaměstnání, tak ve vztazích, které jim budou naplňovat život. Zatím s námi bydlí společně, společně se podílí na chodu naší domácnosti a hodně nám pomáhají s péčí o další děti. Po maturitě už asi budou přes týden mimo naši rodinu. Pak už nám zůstanou doma naši nejmladší sourozenci (10 a 11 let) a Petruška.

U všech přijatých dětí, i těch v pěstounské péči, probíhala výchova bez kontaktů s jejich biologickými rodiči. Všechny děti od příchodu k nám věděly, kdo jsou jejich biologičtí rodiče a postupně, s ohledem na jejich věk, jsme jim poskytovali o nich informace. Děti byly vždy ujišťovány, že až jednou k tomu rozhodnutí dojdou, tak jim umožníme setkání s biologickými rodiči. Ale také jsme jim doporučovali, že bude vhodnější osobní setkání uskutečnit, až budou dospělí. Aby lépe tak pochopili tehdejší situaci svých rodičů a lépe posoudili informace, které jim pak rodiče sdělí. Dva adoptovaní synové si svoji původní rodinu našli a jsou spolu v kontaktu. Tato setkání jim umožnila doplnit si některé informace o sobě a své historii. Kontakt s nimi berou spíše jako návštěvu svých známých a přátel. Jejich rodinou zůstává ta naše. Jednomu adoptovanému synovi se kontakt se svojí biologickou rodinou nepodařilo navázat. Požádal o zprostředkování ministerstvo vnitra, které jeho původní rodinu kontaktovalo. Zatím odpověď nedostal. Každé z dětí si svoji minulost zpracovává jinak. Jedna z pěstounských dcer je se svojí původní rodinou v kontaktu pouze přes facebook, a to jen občas, další dcera zatím žádnou iniciativu k vyhledání své rodiny neprojevila.

Zajímavý paradox se ukázal, když se třetí adoptovaný syn setkal se svojí původní rodinou. Tenkrát při převzetí z kojeneckého ústavu v severních Čechách jsme o něm obdrželi informaci, že jeho otcem asi nebude otec zapsaný v jeho rodném listu, tedy manžel jeho matky. Vedl je k tomu fakt, že oba rodiče jsou sice Romové, ale jejich dítě je světlejší, tak asi má jiného otce. Po letech při osobním setkání s původní rodinou syn se ujistil, že jeho otcem je skutečně jeho romský otec zapsaný v rodném listu. A my jsme celou dobu jej vychovávali v tom duchu, že své předky má v blízkém východním Německu, po kterých zdědil nejen světlou pleť, ale i povahové rysy tohoto národa. Jak někdy naše mylné názory mohou pozitivně ovlivnit výchovu takového dítěte.

Kdyby někdo naši rodinu více sledoval, možná by nabyl dojmu, že naše děti žijí život jako většina jejich vrstevníků. Akorát, že je nás víc, a tím jsou vztahy uvnitř naší rodiny složitější. Jenže celé soužití naší rodiny je stále více či méně ovlivňováno přítomností dvou dětí, u kterých se v průběhu let začalo projevoval postizení. Je to náš druhý adoptovaný syn David a v pěstounské péči dnes už osmnáctiletá Petruška.

Výchova Davida byla vždycky dost složitá. Po ukončení praktické školy se nejdříve vyučil zahradníkem. To ho moc nebavilo. Potom pokračoval ve studiu v oboru pečovatelské služby. A pak se sám rozhodl, že ještě na té samé škole zkusí obor stravovací služby. Byli jsme rádi, že se nakonec takto rozhodl. Udržet ho co nejdéle ve školském systému, byl i náš záměr. Vzhledem k lehké mentální retardaci a výkyvům v chování jsme si nedokázali představit, jak by se sám dokázal postavit na vlastní nohy. Spoléhal jsme na to, že až ve svých 25 letech ukončí školy, tak snad to dokáže. Bo-

hužel, nedokázal. Stále potřebuje nějakou pomoc a podporu. Já jsem se v jeho osmnácti letech stala opatrovníkem. Neumí hospodařit s penězi. Je snadno ovlivnitelný, nadále si svoje kamarády získává dárky a půjčováním peněz, které se už k němu pak ale nevrátí. Po ukončení školy zkoušel sám se o sebe postarat, že si sežene bydlení a práci. Odmítal, abychom pro něj vyhledali chráněné bydlení a pracoviště. Po pár zkušenostech na tuto nabídku nakonec přistoupil. Rok pracoval a žil v chráněném bydlení Neratov. Nakonec jeho situaci tamější pracovníci vyhodnotili tak, že je natolik schopný, že jejich sociální systém nepotřebuje. Nyní pracuje na chráněném pracovišti v Brně a zkouší bydlet sám. Moc se mu to nedaří. Jeho bydlení se stává útočištěm dalších bezdomovců, kterým se takto snaží pomáhat. Neuvědomuje si však to riziko, že tímto způsobem může o své bydlení přijít. Náš nejstarší syn mu pomáhá některé situace zvládat. Domů jezdí jen občas. Se svými přáteli z ulice má životní styl, který se velmi obtížně slaďuje s tím našim. V kontaktu jsme spíše telefonicky. Vztah na dálku funguje. Máme se rádi, ale nedokážeme spolu už některé situace a hodnoty společně sdílet. My jeho styl života respektujeme. I to, jak dnes dokáže žít, považujeme za velký úspěch.

Také Petruška nám dospěla a po právní stránce u ní končí výkon pěstounské péče. Mezi námi z pohledu státu už nebude žádný vztah. Nezúčastněný by mohl říct: „Máte o starost míň.“ Jenže: Petruška vzhledem ke svému postizení nikdy nebude zcela samostatná. Ale co dál? Za vhodnou variantu by se dalo považovat pokračování ve školní docházce, jak jsme to udělali u Davida. Jenže pro Petrušku už bylo další setrvávání ve školském systému neúnosné.

Petruščiny těžké začátky v naší rodině byly pohodovým obdobím ve srovnání s tím, co nás pak čekalo nástupem její puberty. Z klidného uzavřeného autíka, vcelku podrobivého a spokojeného, postupně stával bouřlivý narušitel až agresor odmítající spolupráci. Stejně jako to bývá u zdravých pubertálních dětí, začala se Petruška nástupem puberty více prosazovat. Ale protože jí k tomu chyběly komunikační dovednosti, projevovala se čím dál víc neklidem a hlukem. U nás doma na vesnici nám to nevadilo, náš dům nemá sousedy v těsné blízkosti. Ale bylo nutno zvládnout školu, aniž by výrazně narušovala průběh vyučovací hodiny. Měla už zkrácený vyučovací den, ale i tak býval problém udržet ji v klidu. I když do té doby jsme nemuseli využít služeb psychiatra, tak jsme nyní nasadili psychofarmaka. A výsledek se brzy dostavil, bohužel právě opačný. Její neklid a hlučné chování se dál intenzivně zvyšovalo, i když se postupně zvyšovaly dávky léků na zklidnění. Petruška nám nedokázala sdělit, jaké vedlejší účinky v ní tyto léky provádějí.

Představte si sami sebe v nějaké nepříjemné situaci, kterou sami nedokážete změnit. Pomoci vám může jen vaše okolí, ale s tím svým okolím nedokážete komunikovat tak, aby vám rozumělo. Chybí vám vhodná slova, gesta, mimika obličeje... Zatímco do této doby komunikace s Petruškou byla jakžtakž možná, rozuměli jsme jejím pocitům a přáním, Petruška nyní rázně změnila způsob dorozumívání. Jejím jediným způsobem byl křik, hulákání, houkání, bouchání do stolu a skel oken, pak i do nás. Začala mě fyzicky napadat, i když jsem se jí snažila klidným hlasem vysvětlovat, že tímto způsobem se s námi nedomluví. Ona sice byla ve svém proje-

vu výrazně postižená, našim pokynům a slovním sdělením však omezeně rozuměla. Nyní slova nepomáhala, objetí nepomáhalo, zbývalo jen ji nechat vykřičet a ostatní děti odvést z její blízkosti. Pak už jsem se před ní schovávala i já, dokud její agrese nevyprchala. Petruška vždy na sebe byla hodně opatrná, věděli jsme, že když ji necháme chvíli o samotě, sama si fyzicky neublíží. Jednou však neodhadla pevnost skla ve dveřích, za kterými jsem byla zamčená, a o rozbité sklo si pořezala ruku. Tak vyvstal další problém, protože Petruška v žádném případě nebyla spolupracující pacient. Naštěstí rány nebyly hluboké a vystačila pomoc sousedky – zdravotní sestry a nemuseli jsme do nemocnice.

Nakonec jsme v nemocnici skončili, a to na oddělení dětské psychiatrie, kde ji na naši žádost hospitalizovali společně se mnou. Já jako doprovod, ne pacient. Cílem bylo nastavit vhodnou medikaci. Jenže ve skleníkovém prostředí nemocničního pokoje, kde nezažívala žádné zátěžové situace a vjemy, se celkově zklidnila a nebylo co vyšetřovat. Tak nás poslali domů. Doma se dál chovala jako před nástupem do nemocnice. K celkovému neklidu a agresivitě se ještě přidružily úzkostné stavy, které Petruška řešila dalšími rituály a obsedancemi. Nebylo možné s ní chodit mimo dům a školu. Cestu autem do školy už dávno nezvládala. Neměli jsme jistotu, jak a kdy se zachová. I my jsme prožívali obavy, kdy na nás opět zareaguje agresí. Nedokázali jsme poznat, které situace tyto stavy vyvolávají, abychom jim mohli předcházet. Prostě to na ni přišlo. Bylo to vyčerpávající a časově náročné.

Museli jsme zrušit pobyt na letním táboře pro děti v pěstounské péči, kde měla být se svojí asistentkou. Nicméně jsme si od

ní potřebovali na chvíli odpočinout, tak jsme místo pobytu na táboře asistentku využili na hlídání v našem domácím prostředí. Ale to jen do druhého dne, kdy i ji fyzicky napadla a nebylo možné ji s Petruškou doma nechat samotnou. Tak jsme zůstali doma my, postupně čím dál víc izolovaní od svého okolí. Děti už byly starší, měly své aktivity mimo domov. Ty mladší jsem doprovázela já a manžel byl doma nebo v lese s Petruškou. Les a naše zahrada bylo jediné místo, kde se s ní dalo pobývat. Na rušné ulici a ve společnosti více lidí bychom ji neměli pod kontrolou. Ne každý by měl pochopení pro její chování, kterým mohla své okolí obtěžovat. Situace se táhla třetím rokem a postupně se zhoršovala. Byli jsme z toho unavení. Už na začátku péče o Petrušku jsme si s manželem řekli, že budeme hlídat ten okamžik, kdy si společně řekneme, že péče o ni je nad naše síly. Ale netušili jsme, že ta situace nastane tak brzy. V jejích necelých šestnácti letech jsme ji umístili do týdenního stacionáře pro dospělé se střední mentální retardací. Malé zařízení o deseti klientech nedaleko našeho bydliště. A výsledek se brzy dostavil. Ta změna měla na Petrušku velmi pozitivní vliv. Změnou prostředí se celkově zklidnila a my také. Mohli jsme snížit dávku léků na minimum. Víkendy jsme nadále trávili společně a v týdnu jsme měli víc volného času na sebe a další členy domácnosti. Už jsme nebyli v zajetí Petruščiných nálad. Tato poklidná situace trvala po celý rok a půl. Doufali jsme, že máme vyhráno. Ale ouha. Během pobytu ve stacionáři se opět začal u Petrušky objevovat neklid, který narušoval soužití s ostatními klienty. Ani nevíme, který podnět to způsobil. Opět jsme, nyní s větší opatrností, začali

měnit medikaci. Nechala jsem Petrušce udělat různá lékařská vyšetření, navštívili neurologa. Příčinu jsme nenašli. To už její chování ve stacionáři začalo být agresivnější, museli jsme si ji několikrát předčasně odvézt domů. A zas jsme byli tam, kde před dvěma roky. Nechali jsme si Petrušku dva měsíce doma, kde se celkově zklidnila. Po této pauze sice zvládla opětovný návrat do stacionáře, ale ne na dlouho. Museli jsme ukončit její pobyt, protože na klienty s agresivním chováním toto zařízení není nastaveno. V celé republice funguje zatím jen jedno zařízení pro autisty s agresivním chováním, a to je trvale obsazeno. Nechtěli jsme Petrušku nechávat ve stávajícím zařízení za cenu větší a silnější medikace, což mohlo mít opět opačný efekt. Tak jsme ji vzali domů, že péči o ni zatím zvládneme. Podařilo se nám najít pro ni místo v nedalekém denním stacionáři. Každé ráno ji tam vozíme, odpoledne jedeme zase pro ni, nadále vyžaduje péči jako dvouleté dítě bez schopnosti komunikace a se spoustou rituálů. Sil nám ubývá, ale zatím vše zvládáme za pomoci našich dospělých dětí.

Když máte dítě se zdravotním postižením školou povinné, tak vám náš školský systém díky spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou nebo SPC pomůže se o takové dítě postarat. Jakmile však dospěje, nejsou dostatečné služby, které by pokryly potřeby těchto klientů. Není to o tom, že bychom se o tyto dospěláky nedokázali nebo nechtěli postarat. Oni mají právo na vlastní život, na prostředí plné podnětů odpovídajících jejich postižení. My zatím budeme doufat, aby to Petrušce ve stávajícím stacionáři vydrželo. I když víme, že to není konečné řešení.

Míla Striová,
listopad 2019

Takoví, jací jsme

Rodina vytváří domov – pocit jistoty, bezpečí, a vzájemné lásky. Domov je přístav, kam se vždycky rádi vracíme, je místem, kde jsme přijímáni takoví, jací jsme. Říká se, že pokud dítě prožije své dětství šťastně v dobrém domově, připraví později také šťastné dětství svým vlastním dětem.

Také manžel a já jsme měli ve svém plánu vytvořit pěkný domov svým vlastním dětem. Ale jak už to v životě často chodí, naše plány se nám poněkud bortily. Především tenkrát, kdy i moje třetí těhotenství skončilo neúspěšně. Rozhodli jsme se tedy pro osvojení dítěte. Zjištění všech okolností a zvláště skutečnosti, že můžeme čekat až sedm let, nás nijak nenaplňovalo nadšením. V čekací době jsme si dokonce stačili postavit vlastní dům, a když nám naši známí doporučili jet na Slovensko do jednoho kojeneckého ústavu v blízkosti maďarských hranic, chopili jsme se příležitosti. Řekli nám totiž o jednom konkrétním dítěti se sluchovou a oční vadou, a s opožděným psychomotorickým vývojem. Navázali jsme kontakt s psychologkou a ředitelkou konkrétního ústavu a přijeli jsme na první návštěvu. Bylo to v únoru v roce 1990. Objevili jsme tam chlapce, který měl něco málo přes rok. Na hlavě, téměř bez vlasů, mu nápadně vyčnívaly deformované ušní boltce nestejně velikosti a zvukovody zcela chyběly. Na levém očku měl tukový nádorek velikosti hrášku. Jeho nos byl ucpaný silnou hnisavou rýmou. Ale jinak to byl roztomilý malý človíček a byl rád, když nám mohl sedět na klíně. Paní psychologka nás upozornila, pokud si ho budeme chtít vzít, ať

se připravíme na to, že možná vůbec nebude slyšet. Pamatuji se, že tenkrát jsem v tom spatřovala ten největší problém a několik nocí jsem o osvojení přemýšlela. „Co když dítě opravdu nebude slyšet, jak to zvládneme?“ ptala jsem se sama sebe. Potom jsme se ale konečně rozhodli, že chlapce si vezmeme k nám. Mezitím ještě v bratislavské nemocnici absolvoval vyšetření sluchu Bera, ale asi značně neoborně provedené, neboť měl za ušima propáleny boláky velikosti desetníku, které jsem poté doma ošetřovala asi dva měsíce, a přitom výsledek vyšetření zněl nekompromisně: „Nebude pravděpodobně vůbec slyšet“. Naštěstí se to nepotvrdilo, je „jenom“ nedoslýchavý. Do kojeneckého ústavu jsme si pro něho definitivně přijeli v květnu 1990. Seděl úplně sám v koutku velké ohrady, nehrál si s ostatními dětmi a cucal si palec tak silně, že ho měl celý rozkousaný. Za dobu tří měsíců, kdy jsme ho neviděli, mu narostly nádherné, tmavé, kudrnaté vlasy. Paní ředitelka nám ale oznámila, že od té doby, co se vrátil z nemocnice „je nějaký divný!“ „Nechcete si to ještě rozmyslet, máme tady i jiné děti k osvojení!“ varovala nás. Abych řekla pravdu, bylo nám ho líto, nechtěli jsme slyšet už o žádném jiném dítěti a odvezli jsme si malého Jožinka domů.

Rozkoukal se u nás velmi rychle. Překvapila nás jeho velká živost. Ze začátku ještě nechodil a pobýval v ohrádce, kde rozebral v brzké době všechny hračky a nakonec i samotnou ohrádku. Po měsíčním pobytu u nás se naučil chodit. Od začátku byl neustále v akci, jakoby nic nemohl udělat v klidu. Od té doby se u nás stále něco dělo. Svět objevoval vždy více rukama než očima. Díky své síle spoustu věcí rozbil – od oken až po radiátory ústředního topení. Chodil po okenních parapetech a stahoval záclony. Nemohli jsme mít v domě jediný květináč. Házet v kuchyni židlemi, směrem ke stěně, skleněným dveřím a často směrem k nám. Neměl žádný odhad nebezpečí, což se projevilo značným počtem odřenin a boulí. Neustále zapínal, vypínal a rozmontovával všechny naše přístro-

je. Měl radost ze všech předmětů, které mohl převrátit nebo odněkud shodit. Většinu věcí v domácnosti jsme museli přestěhovat do uzamkatelných a vyšších prostor. Protože stále ohrožoval bytové zařízení a tím mnohdy i sám sebe, museli jsme mít uzamčeny i některé místnosti v domě, např. kuchyni a koupelnu. Nikdy jsme ho nemohli nechat ani na chvíli bez dozoru. Přesto jsme některým jeho činnostem a škodám nebyli schopni zabránit. Nereagoval na odměnu ani na trest. Vztekal se, byl agresivní, řádl jako tajfun... Velké problémy měl také s jídlem. Nikdy své jídlo nedojedl, odbíhal od stolu, musel být často vrácen zpět a dodnes jí u stolu raději sám.

Ve svých čtyřech letech upadl do bezvědomí, neboť se dusil v poklusu zhltnutým kouskem páрку. Mimo problémů s jídlem se objevila spousta dalších zvláštností – velmi ho obtěžovaly a obtěžují neobvyklé zvuky a hluk, přitom sám je dost hlučný. V dětství rád chodil na ulici kolem zaparkovaných aut a očišťoval je. Nehrál si s ostatními dětmi, stranil se, dodneška mu vadí hodně lidí v hromadných dopravních prostředcích. Projevují se i jiné odlišnosti v sociálním kontaktu a chování: např. s osobami jedná jako by to byly předměty. Vyjadřuje své potřeby nepřiměřeným způsobem nebo jednáním, které okolí může považovat za provokaci. Má neobjasněné hlasové projevy, stále opakování některých otázek, výzev, bizarní – podivné vyjadřování, překrucování slov atd. Naopak má obdivuhodné paměťové výkony, přesné uchovávání jednotlivostí, tak jak se v mi-

nulosti staly a také hudební dovednosti – i přes jeho sluchové postižení hrával na keyboard. Seběmenší změny ho přivádějí až k extrémním reakcím, často bouřlivým afektům. Sebezraňování je dalším průvodním jevem (v afektu bije hlavou o zed) a má hodně dalších odlišností. Připojily se epileptické záchvaty, především v dětství.

Měl opožděný vývoj řeči, proto jsem se přihlásila na dvouleté doplňující studium logopedie a speciální pedagogiky na Pedagogické fakultě MU v Brně. Kombinované studium mi časově vyhovovalo. Vyržela jsem tam až do magisterského studia. Moc mi to v péči o našeho Josefa pomohlo a mnohem více jsem se v jeho potížích orientovala. Kromě toho tam byli skvělí učitelé, a vedoucí katedry, úžasná paní prof. Marie Vítková, na které dodneška vděčně vzpomínám a velmi jim děkuji.

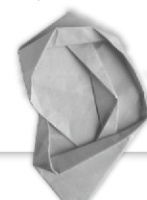

Ještě v roce 1997 jsme u Josefa neměli stanovenou žádnou diagnózu. Právě v té době k nám na fakultu přijeli odborníci z Dánska přednášet o autismu. A měla jsem jasno. Posléze mu byl diagnostikován atypický autismus s kombinovaným postižením. Zatímco v zahraničí byl autismus velmi dobře dokumentován a sledován, u nás odborníci, především na psychiatrii, nebyli s touto problematikou příliš obeznámeni. Škoda, Jožka mohl být lépe vzděláván už od začátku. Také při výchově by nám to podstatně pomohlo. Doháněli jsme potom, co se dalo. Ve škole měl individuální program. Ale měli jsme problém získat asistenta pedagoga. Prostě nebyli. Ještě předtím nám dokonce jeden brněnský vážený psycholog doporučil vyloučit Jožku ze školní docházky. Také ředitelka školy ho jednou neočekávaně, před Vánocemi, vyloučila ze školy. Našli jsme azyl ve stacionáři, kde s ním naopak výborná paní ředitelka „dohonila“ během půl roku všechno učení, než jsme ho vrátili do školy v místě bydliště. Pak jsme vyzkoušeli střední školu pro hendikepované na Křižíkově ulici v Brně. Musel být v Brně ubytován a mít celodenně osobní asistenty (za 15 tisíc měsíčně). V některých předmětech to nezvládal a my jsme to přestávali zvládat finančně. Zkoušeli jsme stacionáře v Brně, nakonec i v Mikulově, kde pobýval určitý čas třikrát týdně. Ze začátku se mu tam líbilo, ale potom se vyměnily vychovatelky, odešly ty, které měl rád, a byl konec. Také z chráněného bydlení s osobními asistenty a sociálními činnostmi, plánovaného kdysi Aplou, sešlo. Nejsou finanční prostředky, a to je velká škoda. V současné době rezignoval a chce být

už jenom doma, sháníme mu alespoň osobní asistenty pro jeho volný čas. Jeho „velkým kamarádem“ je počítač. Ve vztahu k autistům a jejich začlenění do společnosti hodně záleží na pochopení. A právě na nepochopení okolí jsme často naráželi. Mimoto jsme zjistili, a to nás velmi trápilo, že rodiče normálních a poslušných dětí všeobecně vůbec nechápou své známé nebo příbuzné s problémovými potomky. Jen ještě zvyšují jakýsi pocit nedostatečnosti a úzkosti prohlášeními jako: „Kdybyste vychovávali dítě tak jako my, neměli byste s ním takové hrozné problémy.“ Nechápu totiž, že vzdorovitě, hyperaktivní nebo autistické dítě může být těžko zvládnutelné i tehdy, když s ním rodiče zacházejí správně a sami se pro něj plně obětují. Naštěstí jsme na cestě životem potkali mnoho lidí vstřícných a chápajících. Především s vděčností vzpomínáme na zdravotníky (ORL, oční, neurologické odd.) v brněnské dětské nemocnici nebo na přátele ze Sdružení pěstounských rodin. Ani po letech na nás sdružení nezapomnělo.

Tím vším jsme si za celých třicet let prošli. A opravdu nelitujeme, i když autismus vymazat nejde. Nabílo nás to spoustou zkušeností. Vůbec nelituji toho, že jsem tenkrát opustila povolání zdravotní sestry (dvacetileté zkušenosti také pomohly) a zůstala s naším Jožkou doma. Je to naše „velké dítě“ a jsme rádi, že ho máme.

Jiří, Marie a Jožka Švadlenkovi
prosinec 2019

JAK TONDA OBOHATIL NÁŠ ŽIVOT

Poprvé jsem o pěstounské péči začala přemýšlet v roce 2009. V té době jsem vyřizovala stavební povolení a plánovali jsme postavit rodinný domek na zahradě, kterou jsme dostali od rodičů. Naše rodina se v té době skládala ze čtyř členů. My s manželem a naše dvě dcery. Byli jsme úplně normální rodina. Oba jsme vystudovali VŠ strojní, manžel pracoval v oboru, já po pěti a půlleté pauze na mateřské dovolené také. Už dvanáct let jsme bydleli v bytě 3+1 na sídlišti v Brně a naše dvě šikovné dcery chodily na základní školu a měly spoustu zájmů jako balet, zpěv, tanec, sport atd. Oba máme po dvou sourozencích a žijeme v blízkých vztazích jak s rodiči, tak s rodinami sourozenců. Kromě toho pravidelně navštěvujeme církve a máme široké zázemí ve společenství věřících lidí.

Manžel se o přijetí dítěte do péče několikrát zmínil už v minulých letech, ale já jsem s ničím takovým nepočítala. Zdálo se mně, že mám dost práce s vlastní rodinou, obzvlášť, když dcery byly malé.

Teď když jsme se rozhodli postavit dům a přestěhovat se, situace se změnila. Uvědomila jsem si, že největší příležitost v životě je možnost sdílet svůj život s druhým člověkem (dítětem), být klíčová osoba v jeho životě, předat hodnoty, priority, mít vliv... Navíc dům 5+kk, který jsme chtěli postavit, se mně zdál příliš velký jen pro dvě děti. Takže bylo jasné, že pokud chceme přijmout do rodiny dítě, musíme to udělat hned teď.

Dál už šlo všechno ráz naráz. Manžel zašel na odbor sociální péče, vyplnili jsme spoustu dotazníků, absolvovali první pohovory se sociálními pracovníci, psychologické testy a podařilo se nám dostat se hned na jaře na školení pro náhradní rodinnou péči. Na jaře jsme také zahájili stavbu rodinného domku. Během stavby jsme prošli školením pro pěstouny, na začátku jara 2010 jsme jednak zkolaudovali dům a zároveň jsme obdrželi potvrzení o vhodnosti stát se pěstouny.

Možná jste si už mohli všimnout, že jsme s manželem poměrně aktivní a neradi ztrácíme čas.

Tak jsme se rozhodli, že podáme žádost na Ministerstvo práce a sociálních věcí o vyhledání vhodného dítěte i v jejich registru. Na telefonát jsme nemuseli dlouho čekat. Vlastně byly dva. První z Ministerstva práce a sociálních věcí, druhý z krajského úřadu v Brně. Navštívili jsme oba chlapce a byli před těžkým rozhodnutím. Každý chlapec byl úplně jiný. Bylo jasné, že nemůžeme přijmout oba.

Které rozhodnutí je to správné? Jaká je ta Boží cesta? To byly moje otázky. Odpověď, kterou jsem dostala od Boha, mne překvapila. „Rozhodni se, jak chceš. Já budu s tebou. Půjdeš jen po jiné cestě.“

Tak do naší rodiny přibyl Tonda. Ocenili jsme jeho zdraví a také to, že měl teprve čtyři roky. Pocházel ze západočeského kraje a hledali pro něho pěstouny z celé ČR. Z jedné pěstounské péče se po měsíci vrátil a naši rodinu vybrali proto, že jsme měli již odrostlejší vlastní děti. Naše dcery měly v době jeho příchodu necelých třináct a čtrnáct let. S přijetím dítěte z dětského domova

neměly žádný problém. Jejich pozice v rodině byly natolik pevné, že malý čtyřletý kluk je nemohl nabourat.

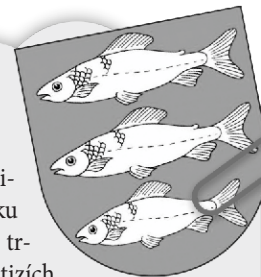
Tonda má otevřenou přátelskou povahu. Je hodně komunikativní a bez ostychu navazuje vztahy. To nám usnadňovalo začátek. Divil se všemu, co u nás uviděl. Tramvaje, vlaky, auta, les, zvířata, ježdění na kole, cestování. Otevřel se před ním svět, který do té doby neznal. Strávili jsme spolu léto, podzim a část zimy. Kdybych si tehdy uvědomovala, jak zásadní je pro něho tento čas, věnovala bych mu intenzivně ještě víc času a pozornosti. Domnívám se, že čím hlubší a pevnější citovou vazbu si dítě vytvoří, tím méně problémů má v pozdějším věku.

V pěti letech začal chodit do školky a já jsem se vrátila na zkrácený úvazek do práce. Mezi dětmi se mu líbilo, protože od počátku toužil mít hodně kamarádů. V šesti letech nastoupil do první třídy. Odklad školní docházky jsme mu nedali, protože byl sociálně zdatný a také fyzicky hodně vyspělý. Doposud patří mezi nejvyšší žáky ve třídě.

Do školy se Toník těšil. Ve třídě bylo dvacet osm dětí, což je hodně. Ale měl zkušenou paní učitelku, tak jsme doufali, že to bude dobré. Celý první stupeň ho paní učitelka nějak „ukočovala“. Myslím, že to bylo obtížné. Stížnosti chodili neustále. Ze školy i z družiny. Vyrušuje, upozorňuje na sebe, snaží se na sebe strhávat pozornost a přidaly se konflikty se spolužáky. Často se dostával do problémů v důsledku jakési vlastní hlouposti, protože nedovedl odhadnout, kdy už je jeho chování za hranou. Děti se mu také často posmívaly, protože má tmavší pleť. Mezi sebou si šuškal, že je adoptovaný a ať s ním nikdo nekamarádí. V té době jsem si uvědomila, že potřebuje někoho, kdo by za ním stál. Kdo se za něho postaví ve škole a obhájí ho. Byla to pro mne nová role, protože od našich holek jsem byla zvyklá, že do školy si chodím jenom pro pochvaly. Se školou jsem mu hodně pomáhala, takže výsledky měl průměrné. Zpočátku jen jedničky a dvojky, od čtvrté třídy se přidaly trojky.

Od začátku jsme Toníka vedli ke sportu. Od čtyř let začal hrát fotbal a věnoval se mu pět let. Často jsme chodili na výlety, jezdili na kole, brzy a dobře se naučil bruslit, lyžovat a plavat. Na sport má talent. Od devíti let přešel od fotbalu k baseballu, který hraje dodnes. Učitel tělocviku si všiml, že je dobrý na všechny míčové hry. Vždy ho vybral, aby reprezentoval školu ve vybíjené, baseballu, softballu nebo vodním pólu. Pod jeho vedením začal Tonda hrát baseball nejprve ve školním klubu a později za Hrochy Brno.

První dva roky, než proběhly všechny soudy, měl Tonda trvalé bydliště v Aši. Při vyřizování jeho cestovního pasu nás sociální pracovnice v Aši požádala, jestli bychom se nechtěli setkat s jeho babičkou a sourozenci. Prý se po něm pořád ptá. Tak jsme se seznámili s jeho rodinou. Během následujících pěti let jsme je navštívili asi pětkrát. Pro Tonda tato setkání byla důležitá. UVědomil si odkud pochází a kde je jeho původ. Nejprve byl nadšený, protože si připadal důležitý, jak ho všichni obdivovali. Později nám při návratu říkal: „Jsem rád, že tam nežiju.“ V roce 2015 jeho babička zemřela a naše návštěvy postupně ustaly.

Teď už o ně nikdo nemá zájem. Jsem ráda, že jsme využili k návštěvám jeho rodiny dobu, kdy byl Tonda ještě malý a jeho sourozenci byli děti. Měli jsme možnost seznámit se s jeho příbuznými a Tonda ví, kdo jsou jeho rodiče, prarodiče, bratr a sestry. Všichni mu moc fandí a přejí jen to nejlepší.

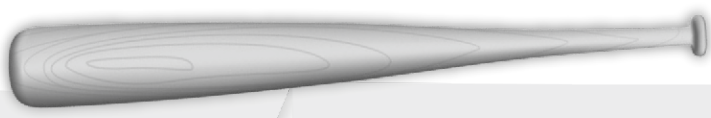
Nejobtížnější rok pro nás byla Tondova šestá třída. Na druhém stupni už paní učitelka nedrží celý den nad dětmi svoji ochrannou ruku. Předpokládá se, že děti jsou už dostatečně zralé, aby plnily samostatně svoje povinnosti, dodržovaly pravidla a slušně se chovaly. Toto zvládnout, bylo pro Tonda hodně těžké. Stížnosti se vystupňovaly, problémy měl jak ve výuce, tak o přestávkách. Do školy jsem byla zvána téměř každý druhý týden. Začali jsme spolupracovat se Střediskem výchovné péče (SVP) a školní psycholožkou. Doma jsme ho drželi hodně zkrátka, ale ve škole si s ním někteří učitelé (především mladé učitelky) nevěděli rady. Jeho třída byla nejhorší na škole a Tonda na tom měl svůj podíl. Ve třídě se sešlo více problémových dětí a dopadlo to tak, že ke konci školního roku byl Tonda pro opakované porušování školního řádu ze školy vyloučen. Odcházel se sedmi trojkami na vysvědčení a dvojkou z chování. Byl nám doporučen dvouměsíční pobyt v SVP a škola pro děti s poruchami chování.

Přestože se k nám škola zachovala velice přísně, nakonec se to všechno díky Boží milosti obrátilo k dobrému. I když ne hned. Paní zástupkyně sice ocenila, že se nám

Tonda z ruky nevytrhl a že nás respektuje. Pokud by neposlou-

chal ani nás jako rodiče, byl by na začátku šikmých ploch. Přesto trvala na přísných postizích, včetně vyloučení ze školy. Nevěděla jsem, že je něco takového možné. Vyloučit dítě ve dvanácti letech za základního vzdělávání ze spádové školy, kam podle bydliště patříme. Ale oni si opravdu s Tondou nevěděli rady. Podle mého názoru se příliš často neseťkávají s dětmi z dětských domovů, a proto jsou málo obeznámeni s problematikou pěstounské péče.

Bylo mi jasné, že do žádné speciální školy Tonda nedám. Bylo by to pro něho naprosto destruktivní. Tak jsem stála před nelehkým úkolem, najít pro něho novou školu, kde by bylo méně dětí ve třídě a učitelé by měli větší pochopení pro jeho situaci. Obvolala jsem několik škol v našem okolí a výsledek nebyl žádný. Těžko se odpovídá podle pravdy na otázky: „Má váš syn problémy s učením nebo s chováním?“ „A dvojkou s chováním snad nemá?“ Navíc všechny školy byly plné, ve třídách více než dvacet pět dětí a skoro v každé třídě už někdo s problematickým chováním byl. Chápu, že ředitelé o další takové dítě nemají zájem. Přesto jsme nakonec našli otevřené dveře. Byla to základní škola v těsné blízkosti od našeho bydliště, trochu menší, v každém ročníku jen po dvou třídách. Pan ředitel v sedmé třídě místo měl, dokonce v 7.A, kam chtěl Tonda umístit, bylo jen šestnáct dětí. Zázrak! Chtěl vidět Tonda, tak jsem mu zavolala a on se zastavil cestou na trénink. Přišel v baseballovém oblečení s taškou přes rameno, vysoký, sympatický. Pan ředitel nechápal v čem je problém. Po-

řád chtěl vysvětlit, jaké problémy Tonda má. Začala jsem opatrnou obecnou odpovědí: „Problematika pěstounských dětí je široká.“ On se na nás podíval a řekl: „Já sám jsem vyrostl v pěstounské péči.“

Ovšem Tondova dvojka z chování problém byla. Musel naši žádost o přijetí předložit učitelskému sboru a téměř polovina učitelů byla proti. Ale protože pan ředitel ve škole vládl pevnou rukou, rozhodl se, že Tonda vezme. Když mně předával rozhodnutí o přijetí, řekl: „Dám Tondovi šanci. Ale jen jednu. Pokud začnou problémy, vy ho ze školy vezmete pryč.“

Tonda byl za to vděčný. Několikrát mně děkoval, že jsem mu tuto školu našla. Myslím, že se chtěl chovat dobře, ale doposud se mu to trvale nedařilo. Za této situace jsem si opravdu netroufla, poslat ho 1. září do nové školy. Měla jsem strach, že hned první měsíc se dostane s někým do konfliktu nebo udělá nějakou hloupost.

Tak jsme se rozhodli, že přijmeme to, do čeho nás tlačili, a to že v září půjde na dva měsíce do SVP. Vůbec si nemyslím, že by to bylo vhodné zařízení pro děti v pěstounské péči. Jsem přesvědčena, že Toníkovi problémy s chováním měly původ někde jinde. A to v nedostatku lásky a přijetí v nejranějším věku, kdy si nemohl vytvořit blízkou citovou vazbu s milující osobou. To způsobilo jeho vnitřní nejistotu a nestabilitu a z toho pramenila jeho potřeba neustále na sebe nějak upozorňovat. Ale neměli jsme žádný náhradní plán. Toto byla jediná možnost, která se nám nabízela.

Pobyt v SVP nebyl lehký pro nás ani pro něho, ale přesto v něčem pomohl. Tonda

si uvědomil, jak se chovat nechce. Poznal, jak se chovají opravdu problémové děti a k čemu to vede. On se celou dobu v SVP velmi snažil. My jsme uvolnili ruku, ve které jsme ho drželi a přenesli jsme větší část zodpovědnosti na něho.

Po dvou měsících podle plánu nastoupil do nové školy. Všichni jsme z toho měli strach. S obavami jsem šla za měsíc na první hovorové hodiny. Chtěla jsem obejít všechny jeho učitele a představit se. Reakce učitelů byly příznivé. Tonda je v pohodě, dobře se zapojil do kolektivu, je přátelský, kamarádský, má zájem o výuku. Žádné stížnosti, žádné problémy. Byla jsem za to vděčná. Vydrželo mu to celou sedmou třídu. Pan ředitel na něho osobně dohlížel, přestože ho učil jenom tělocvik. A ve sportu je Tonda výborný. Na lyžařském kurzu byl nejlepší lyžař z obou sedmých tříd.

Po dvouměsíční přestávce, kdy byl v SVP, se Tonda vrátil k baseballu. Na konci srpna byl kvůli chování, téměř na hraně vyloučení z týmu. Trenér nám řekl, že je to velká škoda. Mohl by být dobrým hráčem, ale svým chováním si to znemožňuje. Pokud se nezmění, spoluhráči ho nejspíš sami vykoušou z týmu. Pro Tonda to bude životní prohra. Sport zušlechťuje a buduje charakter, a to on potřebuje.

V baseballu Tonda začal makat na plno. Zjistili jsme, že vidí špatně do dálky, pořídili jsme mu brýle a na zápasy začal používat čočky. Byla jsem překvapena, jak snadno zvládl manipulaci s nimi. Lépe než někteří dospělí. Díky tomu se jeho hra výrazně zlepšila. Brzy se dostal do týmu A.

Tito hráči hrají všechny zápasy a soutěže. Minulý rok byl na mistrovství ČR vyhlášen nejlepším pálkařem ve své věkové kategorii. Rád by se dostal do reprezentace ČR.

Nyní je Tonda v polovině osmé třídy. Našel si další novou zálibu, a to jsou auta. Ví o nich téměř všechno. Chtěl by se tomu věnovat i v budoucnu. Má vybranou Integrovanou střední školu automobilní v Brně, kde by po deváté třídě rád pokračoval. Už jsme se tam byli podívat. Vypadá to dobře.

Tonda velice obohatil náš život. Jsme rádi, že ho máme. Letos je to deset let, co patří do naší rodiny. Nejdůležitější ze všeho je vytrvat. Nevzdat se. Už teď vím, když se dívám zpět, že nikdy za nic bychom to nevyměnili. Propady k životu patří. Pokud se z nich poučíme, dostaneme se dál.

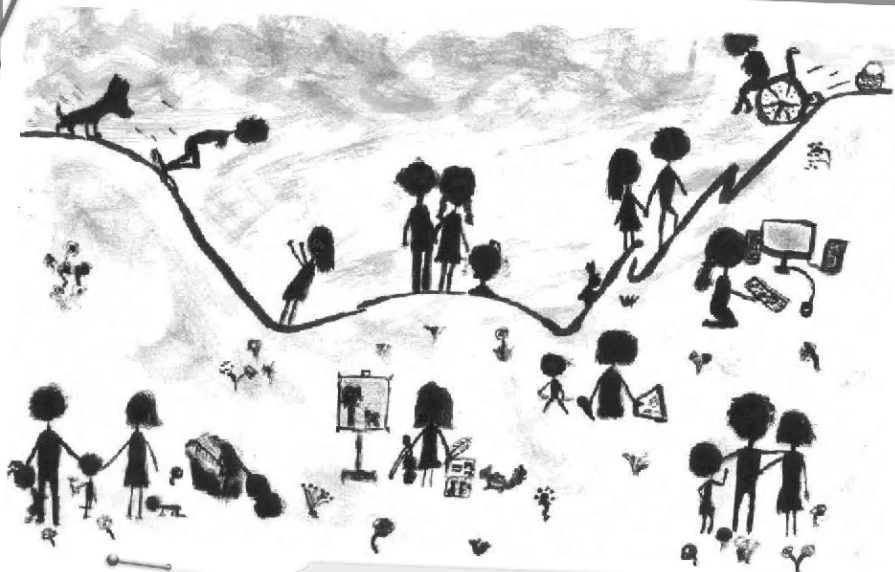

Zpětně hodnotím jako nejlepší rozhodnutí změnu školy. Asi jsme to měli udělat dříve. Uvažovala jsem o tom už v polovině čtvrté třídy, kdy se jeho problémy začínaly kumulovat a zdály se neřešitelné. Nejlepší řešení by tehdy bylo odstrihnout ho od všeho a dát mu možnost nového začátku někde jinde. Tehdy jsme k tomu ale neměli odvahu.

Pamatuji si, když jsme v roce 2010 přebírali rozhodnutí o vhodnosti, stát se pěstouny, bylo tam připsáno: „Pěstouni jsou příliš optimističtí. Hrozí nebezpečí, že budou zklamáni.“ Ne, nejsme vůbec zklamáni. Pěstounská péče je jenom úplně jiná, než výchova vlastních dětí. Uvědomuji si, že teď když je Tonda velký (14 let/188 cm/75 kg), mně nejvíc chybí ten čas na začátku. Prochodit s kočárkem všechny brněnské lesy, starat se o něho, chovat ho, učit ho všechno od začátku, objevovat spolu svět. Než jsme se otočili, jeho dětství je pryč. Snažili jsme se dohnat všechno, co jsme mohli. Zbytek jsme vložili do Boží ruky.

Pěstouni z Brna
2020

DŮM POŘÁD PLNÝ DĚTÍ

obrázek rodiny nakreslila Kerstinka

„Maminko, můžeme se stavit?“ Jak ráda je vidím, všechny naše už i dospělé a samostatné děti s partnery a jejich děti. Kromě maminky jsem totiž i Bibinkou. Ale od začátku.

Když jsme s mým mužem mluvili o manželství, chtěl mít 11 dětí, ale hned mi vysvětlil, že to je 1 + 1. ☺ Chtěli jsme mít tak dvě děti a jedno si vzít. Nějaké zdravé miminko, co zůstalo bez rodičů. Zdravé proto, abychom je mohli s sebou brát i na cesty a na hory, které oba milujeme. V tom jsme měli jasno.

A tak, když se nám za rok po svatbě narodila první zdravá dceruška, byli jsme šťastná mladá rodinka. Esterku jsme brali všude s sebou a když se nás naši známí ptali: „Jak se máte?“ odpoví-

dali jsme s úsměvem: „Máme se rádi“. Esterka nám dělala velkou radost. Brzy mluvila, byla zvědavá, bylo to nádherné s ní znovu objevovat svět.

Říkali jsme si, že mít pak někdy ještě pokrevní miminko asi nebude problém, a rozhodli jsme se, že si tedy druhé dítě vezmeme z kojeneckého ústavu. Když byly Esterce necelé dva roky, začali jsme podnikat potřebné právní kroky. Na konci celého vyřizování jsme podstoupili speciální psychologické vyšetření a už jsme měli jasno. Chceme co nejmladší dítě, aby nebylo starší než naše prvorozená holčička a chceme chlapečka, to kdyby se nám pak někdy holčička ještě narodila, aby měl i tatínek komu předat své klukovské vědo-

mosti. Abychom prostě mohli mít i syna. Protože pro nás nebyl problém mít i pokrevní děti, řekli nám, že do opatrovnické péče můžeme dostat jen dítě nějakým způsobem handicapované. To nám nevadilo, akorát jsme chtěli, aby mohlo chodit. Když bylo Esterce dva a půl roku, přinesli jsme si domů s velkou radostí krásného, okatého třináctiměsíčního chlapečka Pětu. Byl droboučký a ještě neuměl chodit ani mluvit, takže byl pro nás ještě chvíli „miminko“ jak má být. Esterka, kterou jsme na bratříčka připravovali, ho přijala nadšeně a ani jí nevadilo, že už leze a rozhazuje jí hračky.

Petínek dělal pokroky a měli jsme z něho radost, ale i spoustu starostí. Byl to neklidný chlapeček, který přišel na svět obtížným porodem a trpěl lehkou mozkovou dysfunkcí. Také měl nepříjemné kožní ekzémy. Kromě toho si z kojeneckého ústavu přinesl zlovyky z nedostatku tělesných kontaktů a pod-

nětů. Postupně jsme se všichni sžili a radovali se z každého pokroku. Pěta rostl a byl moc šikovný. S ročním odkladem šel pak do školy. Učení jsme zvládali celkem dobře, ale s paní učitelkou jsme byly v čilém korespondenčním kontaktu. Petínekův deníček se hemžil červenými poznámkami. Ale čas šel dál a pracoval pro Pětu i pro nás. Kolem sedmé třídy, kdy kluci začínají mít problémy, jsme si všimli, že Pěta skoro žádné zásadní problémy nemá. Byla jsem moc šťastná a stále přibývalo víc a víc věcí, za které jsme ho mohli chválit. Mluvili jsme spolu o všem důležitém v životě, co ho zajímalo, utvářel si své názory. Pamatuji se, jak jsem, celá vnitřně rozechvělá, abych mu neublížila, někdy kolem jeho čtyř let, vysvětlovala Petínkovi, že když se narodil, zůstal sám. A že my jsme moc chtěli chlapečka, a tak jsme si ho vzali domů. Že jsme šťastní, že ho máme a že nejdůležitější je, že se máme rádi. Přijal to, jako že je tedy vše v pořádku.

Ostatně žádné z našich přijatých dětí s tím nemělo problém a nebylo pak ani zaskočeno nevhodnými poznámkami okolí.

To už jsme měli i další přijaté dítě – holčičku Danielku, která zůstala sama bez rodičů, protože se narodila tělesně postižená. S rozhodnutím vzít si Daninku šlo i rozhodnutí, že zůstanu doma delší čas, abych se o naše děti mohla starat. Přišlo mi smysluplnější, dát několika dětem domov a normální dětství než, jako sestřičce v kojeneckém ústavu, kterou jsem zpočátku byla, starat se o spoustu dětí, ale vlastně nemít možnost jim něco trvalého do života dát. Před přijetím Daninky jsme s mým mužem vedli několik dní vážné rozhovory, protože do té doby jsme o těžce tělesně postiženém dítěti neuvažovali. Také v té době, v komunistické společnosti před revolucí, nebylo moc postižených ani vidět, ani se o nich v podstatě nemluvilo. Ale Daninka nám stála za tu velkou změnu. Byla to nádherná, bystrá třináctiměsíční holčička, která měla jen tu smůlu, že se narodila bez nohou. V době, kdy jsem si pro Daninku jela, byla právě v Plzni. Tam jí dělali nějaký ortopedický „košík“, aby mohla být ve vzpřímené poloze. Pamatuji se, že paní doktorka přišla ven k naší sanitce se slovy: „Já se na vás musím podívat, vy si opravdu berete takhle postižené dítě? Já tady mám problém umístit do rodin zdravé děti.“ Daninku jsme si přivezli k pětileté Esterce a tříletému Péťovi. Děti byly skvělé. Přijaly nadšeně malou Danynšku a radostně ji povzbuzovaly, když lezla za nimi po ručkách a po zadečku, jak jim chtěla ve všem stačit. Šla jsem jí návleky ze šušťákoviny, aby mohla „šmejdit“ po zemi a netrvalo to ani dva měsíce, když dokázala rovně sedět bez držení a celý aparát na vzpřímenou polohu byl zbytečný. Brzy jsme jí pořídili ještě malou plátěnou podložku na čtyřech kloubových kolečkách –

„krauler“, na který si lehla bříškem a ručka se odrážela. Docela rychle se pohybovala po rovné cestě nebo po hřišti. Protože ručky měla ještě dost krátké v poměru k tělu, jak to malé děti mají, doma „chodila“ pomocí dřevěné hrací kostičky v dlani, o níž se odrážela. Daninka byla čiperná, bystrá a nádherná holčička, akorát bez nohou a dvou prstů na pravé ruce, a rychle v naší rozrůstající se rodince okřála a zdomácněla. Po týdnu, co byla u nás, už měla jasno, kdo jsou to „její“ lidé. Když přišla na návštěvu sestra mého muže, Daninka nešla ode mne z náruče k ní, ale k mému muži, tatínkovi, šla a zpět ke mně, mamince, také. Byli jsme nadšeni, protože Petínkovi to trvalo déle než rok, než se přestal „vrhat do náruče“ komukoli, kdo se na něho usmál nebo natáhl ruce.

Někteří ze širší rodiny a okolí pomalu a obtížně přijímali skutečnost, že máme těžce tělesně postižené dítě a reakce typu: „Doufám, že po mně nebudete chtít, abych se na to díval“, nebo: „A proč ji nedáte do ústavu?“ nebyly výjimečné. Ale nás, jako rodičů, kteří se pro přijetí tělesně postiženého dítěte dobrovolně rozhodli, se to nijak zvlášť bolestně nedotýkalo. Uvědomila jsem si ale, že kdybych nebyla připravena a takhle těžce postižené dítě by se mi narodilo, bylo by pro mne mnohem těžší, takovou situaci unést stejně jako mnohé a mnohé další, o které v životě s postiženým dítětem není ze strany společnosti nikdy nouze. Často byly reakce okolí nevhodné. Třeba, když jsme na nádraží čekali s dětmi na vlak, obořil se na mého muže cizí pán se slovy, proč si nedá pozor, když vidí, jaké plodí děti. Nebo když na poliklinice se mnou sestra jednala jako s mentálně retardovanou osobou a vysvětlovala mi, že bych se měla chránit a nerodit tak postižené děti... Některé příhody ale byly i úsměvné. Třeba, když paní, která viděla, jak

mám Daninku v šátku – nosidle – na bříse, projevila starost, jestli jí nevykloubím nožičky. Na mou pokojnou odpověď, že se to nemůže stát, protože nožičky nemá, zaskočena vyhrkla: „No, ale tak ony jí ještě vyrostou“. ☺

Za pár let, aniž bychom to plánovali, se nám narodil zdravý, krásný chlapeček Daviděk. Přijali jsme ho jako úžasný dar a já jsem si s vděčností užívala kojení a péči o miminko a tři šikovné děti k tomu. S Davidkem, jak rostl, jsem objevovala zase úplně jiný svět, nádraží, vláčky a auta. Obrázek domečku, kde byly trubky, elektrorozvody, žárovky a hromosvod. Důležitými se staly prodejny elektrosoučástek, které jsem já míjela do té doby bez povšimnutí a kam mne přitáhl a kde už v předškolním věku hovořil se zaujetím s prodavači. To nadšení, když si mohl za odměnu za výborné vysvědčení ve třetí třídě sám rozmontovat naši starou pokaženou pračku! S nástupem techniky pak přišly počítače, které se rychle vyvíjely současně s ním a jimž rozuměl už jako malý chlapec víc, než já dnes. ☺

To už jsme bydleli ve starém přízemním domku, kam jsme se přestěhovali z bytu. To bychom nemuseli s Daninkou chodit do patra a měli trochu soukromí, kde by každý kolemjdoucí naše děti neobtěžoval svým, ne vždy taktním, zájmem při jejich hrách.

Tak nějak jsem si říkala, že naše rodinka je už asi úplná. Dvě holčičky a dva kluci stačí, další už jsme neplánovali.

Davidkovi byl asi rok, když nás navštívila moje kamarádka, zdravotní sestra s novinkou, že se u nich v nemocnici narodil chlapeček bez rukou a jeho rodiče o něho nejeví zájem. To bylo v době, kdy Dani už byla dost velká na to, aby si všimla, že má oproti ostatním dětem handicap a častovala mne hláškami jako: „Maminko, vyrod' mi holčičku bez noh.“ ☺

Rozhodovali jsme se jen krátce. Já jsem si uvědomila několik věcí úplně jasně: Velmi mne lákalo vychovávat ještě jedno šikovné dítě, jen s tělesným postižením. Hned jsem malého Tomáška bez ručiček milovala a chtěla mít doma. Věděla jsem, že udělám všecko, co bude v mých silách, aby se mohl Tomášek dostat k nám do rodiny jako co nejmenší miminko. Také, že naše rodina je díky Danince v povědomí okolí už stejně trochu zvláštní a pro Tomička to bude v životě o něco snazší. A také, že i Dani bude moci vidět, že není sama s postižením a že jiní to mohou mít ještě těžší.

Tomíčkoví bylo osm týdnů, když jsem si ho, po domluvě s panem primářem, přivezla domů na dlouhodobou návštěvu. Trvalo prakticky rok, než byly dodatečně vyřízeny všechny formality. Každý měsíc jsem psala zprávu pro kojenecký ústav, jak Tomášek roste, přibírá a jaké dělá pokroky. Byla to zase úplně jiná zkušenost. Tomíčkoví vyrůstaly přímo z prodloužených ramínek malé prstíky, které nešly ohnout a ani s nimi nedokázal hýbat. Jeden z lékařů dokonce vyjádřil názor, že by bylo lepší zakrtnělé ručičky odstranit, aby mu tam nevznikala zapárková místa. Na to bychom ale nikdy nepřistoupili. Milovala jsem ho od první chvíle, jako všechny naše děti, a byla jsem šťastná, že ho máme doma od miminka a že nám nakonec mohl i zůstat. Vyrůstali s Davidkem skoro jako dvojčata. Pamatuji se, že jsem ho zkoušela ještě znovu začít kojit po Davidkovi, ale už to nešlo. Někdy, když už byli trošku větší, krmila jsem je oba najednou, jednu lžičku Daviděk, jednu Tomík.

Děti byly skvělé, přijímaly každého dalšího sourozence s nadšením a bez problémů.

Také okolí přijalo Tomička snadněji. Když jsme přijeli poprvé s novým miminkem k rodičům mého muže, protože to bylo nečekaně rychle vyřízeno, nikdo to vlastně ještě nevěděl. Babička nás přivítala slovy: „A co to máte?“ Měli jsme miminko v peřince a označovali jsme jí, že to máme našeho nového chlapečka. Ona se se smíchem ptala: „A co mu chybí?“, myslela to v legraci a my odpovíděli: „No, ručičky.“ Ale všichni ho přijali v pohodě a bez problémů.

Když jsme si Tomička přivezli domů, měla jsem s ním cvičit Vojtovu metodu, ale připadalo mi to zbytečné, protože to byl evidentně bystrý a zdravý chlapeček, až na to, že ne-

měl ručičky. Po poradě s rehabilitační pracovnící z KÚ v Ostravě jsem „Vojtu“ s Tomíkem necvičila a stimulovali jsme ho jako každé normální miminko. Také na neurologii jsme po dvou návštěvách přestali chodit, když paní doktorka řekla, že nemá jak ho prakticky vyšetřit a že neví, jestli někdy bude ručičkami hýbat, ale že ho budeme sledovat. Tak to nám připadalo zbytečné.

Snažili jsme se ho motivovat k pohybu ramínkem tak, že jsme mu tam drželi chraštítko a on do něho zkoušel štouchnout. Postupně dokázal oběma ručičkami pohybovat, ale to až později. Tím, že nemohl lézt po čtyřech, brzy chtěl jen stát a chodit. A to byl problém, protože kdyby spadl, rozbil by si hlavičku. Ale zlobil se a chtěl to znovu a znovu zkoušet. To mu bylo něco kolem jednoho roku a nešlo mu ještě nic vysvětlit. Byla to pro něho lákavá možnost samostatného pohybu, ale než se naučil bezpečně chodit, trvalo to několik týdnů. Když stál a začínal chodit, nechtěl se nechat držet. Nedůtklivě vrtěl ramínky a měla jsem

co dělat, aby nespadol a nerozbil si hlavu. Nakonec jsem to rychle vyřešila k oboustranné spokojenosti. Provlékla jsem mu pod ramínky nátělničku a trička švihadlo, které jsem držela volně nad ním, takže když upadl, zůstal viset za tričko jako brouček a nespadol na zem. Spokojeně si chodil a já za ním, až se naučil chodit dost bezpečně a dobře padat. Padání jsme ho cíleně učili doma několik měsíců pomocí molitanu na zemi. To už začínal chápat a mohli jsme mu vysvětlit, že má krátké ručky a musí padat tak, aby se nebouchl do hlavičky. Když už byl větší, měli jsme domluveno, že i bez upozornění do něho někdo z nás dvou (muž nebo já) strčí tak, aby spadl na molitan na zemi. A on se snažil nedotknout se ho hlavičkou.

Zatímco jiné maminky nakazovaly svým dětem ve městě, ať neběhají po trávníku, ale po chodníku, já jsem vždycky nabádala Tomička: „Tomí, běhej jenom po travince, kdybys spadl, ať si nerozbijješ hlavičku“. Také naše děti chápaly, jak je to nebezpečné a nikdy mu nikdo z nich vědomě neublížil. Když mu rostly zoubky, nechávala jsem ho podle jeho potřeby „žužlat“ mé vlastní prsty. Kolikrát jsme šli na procházku tak, že starší děti jely na koloběžkách a tříkolkách, Daninku jsem vezla v kočárku s Davidkem a Tomíka v nosidle na břiše s mým prstem v jeho pusince.

Náš starý domeček nám začal být poněkud těsný. To už bylo po revoluci a za pomoci města jsme získali větší domek, který byl pro potřeby našich dětí i zrekonstruován. Část nákladů jsme dostali darem, část zaplatili prodejem našeho starého domku a část pak spláceli ještě několik dalších let. Do té doby spadá i příběh naší malé Kristýnky.

Ve stejné porodnici jako náš Tomiček se narodila o dva roky později mladým manželům velmi těžce tělesně postižená holčička. Měla těžkou, vzácnou a složitou srdeční vadu, jakousi pentalogii, což je v podstatě pět vad srdce dohromady. Pak deformované obě ručičky, každou pouze s dvěma prstíky a rozštěp patra. Dále nesnášenlivost kravského mléka. To v době, kdy jsme byli dopisem požádáni jejími vlastními rodiči, zda bychom si ji nevzali do naší rodiny, protože oni na to nemají sílu, ale nedokážou ji dát ani do ústavu. Věděli totiž od naší kamarádky, že jsme si vzali Tomáška.

Byla to hrozně zvláštní situace, ale říkali jsme si, že vyděšení mladí rodiče potřebují jen trochu času. A že když uvidí, jak holčička roste a prospívá, uklidní se a třeba ji dokážou přijmout zpět. Čekala jsem, že by mohla být něco jako Tomík, který byl v té době roztomilý, šikovný a nádherný tříletý šibal.

Setkali jsme se s nimi a nabízeli jim, že je budeme navštěvovat. Povzbuzovali jsme je, ať se nebojí si ji vzít domů, ale zanedlouho jsme dostali dost zoufalý dopis a já jsem si pro malou Kristýnku jela. Její dětská lékařka mi ji předávala jako tělesně postiženou, ale chytrou holčičku. Oba mladí rodiče jeli se mnou až k nám a nechali malou tříměsíční Kristýnku u nás. Zvali jsme je kdykoli na návštěvu a psali jsme si. Maminka Kristýnku i několikrát u nás navštívila.

Ale holčička nedělala žádné očekávané pokroky. Nesledovala hračky ani nereagovala na úsměvy a oslovení. Domluvila jsem si v našem KÚ vyšetření – CT mozku, které odhalilo další závažné postižení.

Chybějící důležité bílé tělísko, ageneze corpus calosum, jak nám řekli. Díky této vadě prý nebude moci v mozku docházet ke koordinaci podnětů. Jinými slovy, podle odborného lékaře, holčička bude asi ležák, bude snad schopna reagovat na jednoduché otázky a možná se naučí tak pět, šest slov. Nikdy jsem se necítila tak odvážná, abych dobrovolně šla do obtížného úkolu, vzít si těžce mentálně postižené dítě. Navíc, když už mám větší rodinu s tělesně postiženými dětmi. Bylo to těžké rozhodování a mít tehdy Kristýnku anonymně z ústavu, asi bychom nenašli dost sil a důvodů pro to, abychom si ji nechali. Ale za Kristýnkou stáli její mladí, zoufalí a vyděšení rodiče, kteří k nám upínali naděje. Tehdy to nešlo pro mne jinak.

Kristýnku jsme přijali a bylo jasné, že od ní nemůžeme nic moc čekat. Všichni jsme ji ale milovali. Nerostla, stále vypadala jako ani ne půlroční miminko. Každý den dostávala malou dávku antibiotik. To kvůli refluxům v močových cestách. Také magnesiové mléko a další sirup před a po jídle kvůli refluxům v zažívacích cestách. Vařila jsem jí sójové mléko a rýžovou kaši střídavě s trochou žlutku a rozmixovanými vlašskými ořechy. To už měla skoro rok. Na podzim a na jaře musela vždy na pár dní do nemocnice na infúze silnějších antibiotik, protože bývala zahleněná a nesměla více onemocnět kvůli srdci.

Byla jsem s ní a s Tomíčkem na desetidenčním léčebném pobytu v Centru pro děti s kombinovanými vadami v nedalekém Českém Těšíně, kde jí dělali různé, víceméně příjemné procedury. S oběma dětmi jsme také byli hospitalizováni na kardiologické klinice v Brně na vyšetření. Tam

nám řekli, že Kristýnce nemohou provést operaci srdce, protože nemá dost velkou hmotnost a že to asi ani později nepůjde, protože srdíčko je už, podle nějakých tabulek hodnocení srdeční svaloviny, v rizikové oblasti a operace by nemusela být úspěšná, ale že se uvidí. Mezitím Kristýnka dělala i nějaké pokroky. Začala se otáčet za hlasem a usmívat se, když na ni někdo s úsměvem mluvil. Při své velké radosti z každého jejího malého pokroku jsem si uvědomila, jak moc ji mám ráda. Pilně jsem s ní cvičila i Vojtovu metodu a byly vidět také první výsledky. Při určitých pohybech začala zvedat hlavičku a postupně začala sledovat i hračky. Pomocí měkké látkové gumičky jsem jí opatrně připevnila k ručičce s jedním prstíkem malé lehké chrastítka a ona si dávala ručičku před obličej a důležitě si ho prohlížela. Byla moc hodná a roztomilá. Už jsem si říkala, že třeba nebude tak zle, že se podaří operace srdce včas, že se naučí další věci a kdo ví, třeba bude umět i pár slov.

Pak přišel podzim. Kristýnka měla jeden a půl roku a zas byla doba chřipek. Paní doktorka doporučila několik infúzí v nemocnici. To nebylo pro nás nic neznámého. Vše bez problémů proběhlo a Kristýnka měla jít už další den domů, když večer volali z nemocnice, že malá upadla do křečí, přestávala dýchat a že ji museli křísit. Byla jsem tím úplně zaskočená a bylo mi hrozně líto, že zas ta naše malinká statečná holčička musela nést něco tak těžkého. Během noci se vše znovu opakovalo, a když jsem ráno volala do nemocnice, řekl mi ošetřující lékař, že jestli ji chci ještě vidět živou, můžu se přijet na ni podívat.

Můj muž byl tehdy na cestě v Paříži, svěřila jsem děti mamince a jela do nemocnice. Kristýnka pokojně spinkala

a já jsem ji jen jemně hladila pohledem, modlila se a všechno jsem jí řekla. Jak moc ji máme rádi a jestli to zvládně, že třeba začneme znovu od začátku. Ale večer volali z nemocnice, že Kristýnka zemřela. I když jsme hluboko v mysli chápali, že to bylo milosrdné a moudré pro ni i pro nás, dlouho mi chyběla v náruči.

Ve velkém domě jsme brzy zdomácněli a bylo tam ještě dost místa. Větší děti už chodily do školy, všechno jsme zvládali díky Bohu v pohodě. Můj muž chodil do práce a já se naplno věnovala dětem a domácnosti. Rozhodli jsme se, že když jsem doma, můžeme si vzít ještě jednu holčičku. A že může být i tělesně postižená, když už to máme v rodině a nemáme s tím problém. Postiženou holčičku, která má menší šanci dostat se někam do rodiny. Při osobním hledání (úřady tvrdily, že děti nejsou) jsme našli dvaapůlletou postiženou Moniku se syndromem TARK, ale i nádhernou tmavovlasou Verunku, která prý měla poruchu růstu a nesnášenlivost na mléko a lepek. Nakonec jsme si během půl roku přivezli obě dvě.

Moni měla deformované všechny končetiny, krevní poruchu a pouze jednu ledvinu. Byla v té době opožděná, obtížně zvladatelné, zlostné dítě se stálými konflikty ve společnosti stejně starých dětí. Pořád soupeřila o přízeň a prvenství, jak si nesla v sobě i trauma z ústavu, kde nebyla oblíbeným dítětem. Dost dlouho trvalo, než pochopila, že už nemusí bojovat. Že maminku už jí nikdo nevezme a tatínek ani sourozenci nejsou konkurence, ale rodina. Bylo to obtížné a vyčerpávající období, když jsem si uvědomovala i to, jak je mi líto, že jsme ji nemohli mít od miminka. Věřím, že bychom se vy-

hnuli spoustě problémů psychických i tělesných.

Korekční operace a ortopedickou péči jsme začali řešit okamžitě, ale pro Moni stejně už dost pozdě. Operace podstoupila v Praze s následným dlouhodobým nošením ortézy. Lékaři provedli i jednu operaci ruky s několikátýdenním nošením šroubu k prodlužování pažní kosti. Díky operacím nohou dnes může udělat alespoň několik kroků, ale operace ruky nevyřešila její problém se sebeobsluhou. Musela jsem s Moni navštěvovat různé poradny a pořád bylo co řešit. Po odkladu školní docházky nastoupila do normální školy, do první třídy společně s naší Verunkou. Ale bylo to brzy za hranicích jejích možností. I po individuální úpravě učebních osnov měla Moni stále potíže se zvládnutím učiva a s tím související kázeňské a výchovné problémy. Řešila jsem to ve třetí třídě půl roku domácí školou. Domácí škola byla výborná, Monička byla hodná, nikdo si na ni nestěžoval, dobře prospívala, ale celé dopoledne jsem se věnovala jen jí, protože potřebovala na všechno více času. Přemýšleli jsme s mým mužem také co s ní dál, ve vyšších ročnících by se problémy opakovaly a prohlubovaly.

Po poradě jsme naši Moni přihlásili do speciální školy. Rozhodnutí o speciální škole se ukázalo jako dobré. Monice vyhovoval menší rozsah učiva i předmětů a také menší počet dětí ve třídě. Postupně začínala mít úspěchy, za které jsme ji rádi a hodně chválili. Sama dokázala plnit své školní úkoly, a když viděla, že jí to jde, začala se i více snažit. Poprvé měla ve škole pochvalu místo častých poznámek v běžné základní škole. Také její agresivita i některé další obtížné problémy postupně vymizely.

Při všech různých potížích jsme ale moh-

li Moničku vždy chválit za to, jak se hezky chovala k úplně malým dětem a miminkům. Za necelého půl roku po Moničce jsme si domů donesli ještě naši Verunku, která měla v té době kolem dvou let. Byla to maličká, roztomilá a hodná holčička, která nám od malička dělala spíše radost. Dodržovali jsme přísnou bezlepkovou a bezmléčnou dietu, což nebylo v té době úplně jednoduché. Ještě nebyly prodejny se speciální výživou, takže jsem musela přemýšlet a dávat pozor na to, jak a co Verunce předkládám k jídlu. Po pár měsících přísné diety nám ale po vyšetření náplastovou metodou dovolili mléčné výrobky, a to už bylo mnohem snazší. Za další tři roky přísné bezlepkové diety, po vyšetření střevních klků, bylo vyloučeno i podezření na celiakii, takže jsme mohli zrušit všechny diety. Ve školce i ve škole Verunka dobře prospívala. Chodila pak do baletu, do dramatického kroužku, na klavír a byla moc šikovná. Také porucha růstu se nepotvrdila a z Verunky nám rostla čiperná, komunikativní a zdravě sebevědomá mladá slečna.

V té době i ostatní děti chodily kromě školy také do různých kroužků, abychom jim dali možnost dál se rozvíjet a smysluplně trávit část volného času. Esterka chodila na klavír a do turistického kroužku Tuláci, nedlouho i do tanečků. Péťa chodil krátce do houslí, a pak pár let do zpěvu. Dlouho chodil do Skautu, kde získal dobré kamarády, které má dodnes. Když byly děti trochu větší, vozil Péťa Daninku do kroužku na velké koloběžce, Davídek s Tomíčkem byli dobří partáci doma i ve škole. Dani, které chyběly i prsty na pravé ruce, chtěla také na něco hrát. Zkoušeli jsme housle, ale bylo to náročné na rovnováhu. Vsedě bez opory se nedají housle dlouho udržet. Nakonec jsme našli violoncello. Danince

to šlo dobře a myslím, že jako jediná violoncellistka vypadala za nástrojem pěkně a slušně, jak ho nemusela svírat mezi roztaženými koleny. ☺ Davídek hrál na klavír a chvíli na bicí, chodil do elektro a dramatického kroužku, závodil s autíčky, a když vyrostl, nějaký čas zkoušel paintball. Tomíček, když všichni na něco hráli, chtěl také hrát na nástroj. Nakonec jsme (s pomocí učitele) našli malou trubku „Bachovku“, na které Tomík dokázal těmi svými třemi prstíky zmáčknout právě tři klapky, které tato trubka má. Pan učitel se mu věnoval v ZUŠ a pamatuji se, jak jsem byla na něho hrdá na předehrávkách, když troubil na trubku pěkné melodie. Na střední škole začal Tomík ještě lyžovat a úspěšně se zúčastnil i několika zahraničních závodů ve slalomu. Monička chodila do keramiky a do společenských her. Keramika ji velmi bavila a vyráběla pěkné věci.

Když naše nejmladší holčičky měly kolem šesti let, narodila se nám v předvánočním čase naše poslední dceruška Kerstinka. Naše úžasné děti se všechny těšily na miminko, pomáhaly mi a modlily se, aby to všechno dobře dopadlo a miminko bylo zdravé. Vše se podařilo a adventní čas jsme už prožívali v plném počtu. V prvních dnech mi s péčí o početnou rodinu pomáhala i moje skvělá maminka, tak jako ostatně vícekrát během našeho manželství, když bylo potřeba. Vždycky pro mne bude přítelkyní a příkladem.

S Kerstinkou na ruce jsem s dětmi psala úkoly, cvičila na nástroje, četla jim pohádky. S malou v kočárku je doprovázela do kroužků. Svačinky do školy byly přes půl stolu a vaření ve velkém. Prádla nikdy ne jen jedna pračka. ☺ Tatínek s nimi večer zápasil, hrál stolní hry i bojovky. Večerní ukládání bylo na etapy. Velcí, těm už ta-

tínek nebo Esterka četli dobrodružnější knížky a Foglarovky, zatímco malým holčičkám jsem já četla ještě pohádky.

Vánoce i adventní čas máme s mým mužem oba moc rádi. S přibývajícými a rostoucími dětmi přibýlo příprav a těšení. Adventní večery jsme trávili při svíčkách, povídání a zpívání koled, kdy tatínek a děti hráli a cinkali na malé nástrojky a já na kytaru. Pomáhala jsem dětem připravovat dárečky, každý pro každého nějaké malé překvapení.

Všichni, hlavně když byli malí, mi nadšeně pomáhali vykrajovat nebo tvarovat cukroví. Společně jsme dělali „vánoční úklid“. Tak, aby to bylo výjimečné, ale i zábavné. Děti se připravovaly, učily se básničky nebo pásma na vánoční dětskou slavnost. Štědrý den, společné zdobení stromečku, příprava a aranžování ovoce a cukroví na podnosy, pohádka. A pro ty, kdo chtěli a dokázali, také půst až do večere. Slavnostní oblečení, zpívání, čtení vánoční zvěsti o narození. Slavnostní štědrovečerní večere, cinkání zvonečku a radostné rozdávání a rozbalování dáreč-

ků... To všechno, věřím, zůstalo do života všem našim dětem jako něco milého.

V té době, kdy ještě skoro všechny děti byly doma, zavedla jsem s nimi v určitém období také takzvané „půlhodinky“. Každé z dětí si vybralo den v týdnu, kdy mohlo nejméně půl hodiny mít maminku jen pro sebe. Mohlo si vymyslet, co chce dělat nebo o čem si chce povídat jen s ní. Ostatní si v té době hráli a věděli, že budou mít zase svoji půlhodinku v jiný den.

Někdo chtěl škrabkat na zádech, někdo vyrábět něco na panenky nebo z přírodních materiálů něco stavět. Někdo si chtěl jen povídat a jiný číst. Někdo se chtěl projít, jiný mlsat... Děti to měly rády a já jsem to v té době také potřebovala, protože i když jsem byla prakticky stále s nimi, některé byly více otevřené a upovídané... ale některé zase naopak nebyly tak průbojné a déle jim trvalo, než roztály.

V běžném dni by právě tyto děti těžko hledaly svůj prostor k projevu. Ve své půlhodině, která se někdy i dost protáhla, každý věděl, že je to jen jeho čas a nikdo ho nebude rušit. S potěšením jsem sledo-

vala, jak je obsah půlhodinek různý, tak jako byly i osobnosti dětí různé.

S nástupem do školy děti začaly dostávat od tatínka „výplaty“. Vždy pevnou částku podle věku plus bonusy za dobrý prospěch ve škole a v kroužcích, srážky za lajdáctví. Oceňován byl každý podle svých schopností a částku si mohl na velmi motivační úrok u tatínka uložit. To aby se mohli učit hospodařit s penězi a spořit.

Několik let jsme jezdili s dětmi na prázdninové desetidenní plavecké soustředění pro postižené do Strakonice. Speciálně vyškolení plavčíci se věnovali osobně našim v té době dvěma postiženým dětem. S ostatními zdravými jsme plavali v přílehlých bazénech. S malou Kerstinkou jsem plavala od jednoho roku, vodu milovala a bez zábran se potápěla. Děti měly rehabilitace a zábavný soutěžní program. Vždy se sešla dobrá parta nadšených lidí – trenérů, rodičů postižených dětí a různě postižené děti. Prakticky všechny děti se naučily, individuálně podle svých možností, plavat. Na závěr se vždy konaly plavecké závody. I náš Tomíček bez rukou plaval jako delfín a Monička se naučila prsa i znak. Děti tam rády jezdily, těšily se a zůstaly jim pěkné zážitky a vzpomínky.

Po revoluci jsme také byli s dětmi několikrát v létě u moře. Díky výhodné nabídce Výboru Dobré vůle a jiných nadací pro děti, to bylo i pro naši početnější rodinku dosažitelné. Jinak jsme v létě pravidelně jezdili k našim milým příbuzným na statek na polosamotu u lesa. Tam naše i jejich děti mohly společně prožívat v té době už docela vzácné zážitky. Krmení krav i telátek, uklízení hromady zrní, sbírání vajíček, úklid sena

a spaní v kůlně na seně. V lese pak chování na houby, stavění domečků a různé další radosti. Jezdila jsem se všemi dětmi vlakem, do Strakonice dokonce nočním rychlíkem. Patřilo to k romantice prázdnin, na kterou rádi vzpomínají. Mimo pravidelných povinností, různých kroužků a domácích her, jsme vždy rádi vymýšleli další program pro děti. Jezdili jsme s nimi tábořit, pořádali rodinnou olympiádu, zimní výpravy po zamrzlé řece, ohníky a stezky odvahy. Tatínek s nimi tábořil venku a vařil v kotlíku dokonce i ve stanu v dětském pokoji.

© Každé období mělo své oblíbené aktivity a hry. Některé pravidelné výpravy, první jarní celodenní výprava na vrchol Ondřejník, Jarovolání, otvírání studánky... Děti nám také, ač ne příliš nadšeně, pomáhaly s prací na zahradě i doma. Nebylo toho moc, měly rozdělené služby, chtěli jsme, aby se mohly naučit vše potřebné pro život. Tatínek je učil i různé technické dovednosti a nakonec sestavil „rodinnou maturitu“, kde jsou takové úkoly jako přišít knoflík, vyměnit žárovku, pojistku a podobně. Jedna z posledních akcí, která se dětem docela líbila, se jmenovala: Poznej okolní velká města. © Vždy jsme prošli historické jádro nebo zajímavosti některého z větších okolních měst a procházku zakončili společným obědem v restauraci.

Od doby, kdy se náš nejstarší syn Péta osamostatnil, založili jsme novou rodinnou tradici – každoroční celodenní setkání SLEROH. Je to náš originální název, který vznikl zkratkou ze slov: SLEt do ROdného Hnízda. I když se scházíme během roku samozřejmě častěji, Sleroh je výjimečný a má svá pravidla. Vždy se koná u nás rodičů Doma, kde je něco

dobrého na zub. Každé z dětí si připraví nějaké zážitky, pár fotek a případně rodinnou kroniku a má svůj prostor ukázat to ostatním. Hrajeme hry, hledáme poklad nebo pořádáme turnaj v ping-pongu a povídáme si. Vždy děláme hromadnou fotku, kterou společně se zážitky lepíme do Slerohové kroniky. S každým dalším rokem začíná být i sledování naší Slerohové kroniky zábavnější.

Dnes už jsou děti velké. Esterka vystudovala konzervatoř, je učitelkou klavíru v ZUŠ, je vdaná, má skvělého muže a tři nádherné děti. Péta má maturitu na lesnické škole, je ženatý, má milou ženu a dvě krásné holčičky, pracuje jako řidič a zkouší si studium při zaměstnání ještě zvýšit kvalifikaci. Dani je bakalářka zpěvu, je úplně samostatná a má roztomilého chlapečka. Studium ukončila letos a hledá si práci. David z autíček přesešel na motorku, odmaturoval a začíná studovat na ČVUT v Praze. Tomík zdárně ukončil Obchodní akademii, žije se svou milou dívkou samostatně. Má velkého psa Gulivera a také si hledá práci. Všechny

pět nejstarších dětí vlastní řidičský průkaz a jezdí. Verunku čeká v letošním školním roce maturita v oboru Zdravotní a rekondiční masér. Už déle než rok chodí se skvělým chlapcem a plánují společnou budoucnost. Monička má před sebou záverečný druhý ročník oboru Zpracovatel přírodních pletiv a zásobí celou rodinu nádhernými výrobky z proutí. Kerstinka je ve druhém ročníku víceletého gymnázia, je primáška lidové muziky, učí se hrát na saxofon, píše básně a písničky, chová zvířátka a má i další zájmy, tak uvidíme, jak se dál rozvine.

Dospělé a už samostatné děti mohou, pokud chtějí, ještě tak dva, tři roky trávit Štědrý večer společně u nás. Pak už je čas, aby si postupně budovaly svou vlastní představu o prožívání tohoto nádherného svátku. Všichni se ale každý rok scházíme na první svátek vánoční, kdy celá velká rodinka společně slavnostně obědvá u nás. Zpíváme, povídáme si a rozbalujeme ještě dárečky i s našimi vnoučátky, pro které jsem Bibinkou. ©

Všech dohromady je nás už skoro dvacet!

Kdo z dětí odchází do samostatného života, dostává kromě věna a výbavy i své fotky z dětství, památeční krabici s oblíbenými cennostmi a kopii sešitku, kam jsem dětem od malička zapisovala jejich výroky – perličky. Jsou to opravdu perly, a když si je někdy čteme, bývá vždy veselo. ☺

Čím jsou děti starší, tím víc máme my dva s mým mužem prostor také pro sebe. Už si zase můžeme dovolit večerní procházky jen ve dvou, sobotní výpravy do Beskyd a okolí, cesty na koncerty, do divadla a občas dobrodružné cesty za poznáním do světa. Rádi si někdy dáváme jako překvapení CDN. Jsou to Cesty Do Neznáma, kdy obdarovaný neví, kam se jede a co bude na programu. Ten, který chystá CDN, musí jenom přibližně oznámit, jaké oblečení je vhodné. Tak se můj milý muž ocitl jednou nečekaně na hřbetě koně, jednou na malém ostrůvku uprostřed řeky, která teče nedaleko od nás, odkud jsme pak spolu pouštěli po vodě svíčky. Já zase jednou nečekaně jela na prodloužený víkend v Římě; to byla CDN! ☺
Vzpomínek je hodně, jedna za všechny,

jak mi mé děti společně připravily narozeninovou CDN. Měla jsem jít večer do nedalekého sportovního areálu, a pak prý uvidím, co dál. Vůbec jsem nevěděla, co mám očekávat. Z dálky jsem viděla malé světýlko. Zblízka to byla svíčka ve sklenici od zavařeniny a u ní moje nejmladší, která mi popřála a vyzvala mne, ať jdu dál. Za chvíli jsem uviděla další, a tam byla už další dcerka se svým přáním. Už padal soumrak a než jsem obešla celý okruh, popřály mi postupně všechny mé skvělé děti a jejich rodinky. Bylo to úžasné a dojemné, každý mi mohl popřát úplně v soukromí a přitom byli všichni spolu. Celý večer jsme zakončili u nás doma na zmrzlínovém poháru.

Mezitím samozřejmě podnikáme i různé cesty a akce s některými z velkých dětí

anebo společné výpravy ve větším počtu. Ale velké děti mají už i svůj program a svůj život, a tak si navzájem předáváme své zážitky a doporučujeme si, co se nám líbilo. Dáváme si tipy, kam by se mohli naši mladí podívat s dětmi a oplátkou oni nám, kam bychom mohli jet s tatínkem v jejich stopách. Když se s mým mužem vracíme z nějaké cesty, zveme děti na takzvaný Návratníček. Pozveme je všechny a připravíme jim kromě povídání a několika fotek i nějaké dobré a typické jídlo z toho místa, kde jsme právě byli. Oni nám zase sdělují, jak se tu měli a prožíváme hezké společné večery. Nedá se samozřejmě napsat všechno, co život přinesl, a není to ani nic, co by neprožívala spousta jiných rodin. Také jsme udělali v životě určitě i plno chyb a ne vždy dobrá rozhodnutí, ale jsme vděční Bohu za ten dar, že jsme mohli a můžeme spolu žít a všechny naše děti, jejich partneři i jejich děti jsou naším vzácným pokladem.

Život ve větší rodině s sebou přináší úměrně více povinností, radostí nebo i starostí, ale doufám, že všechny naše děti, jejich partneři i jejich děti vědí, cítí a zažívají, že je máme moc rádi a jsme šťastní, když se jim daří. Že dokud budeme moci, chceme mít vždycky pro ně otevřené srdce, náruč i dveře našeho společného Domova. Máme tichou, ale velkou radost z toho, když vidíme, že naše už i dospělé děti přijaly a žijí něco z toho, co jsme se snažili jim předat. Z toho, že se navzájem navštěvují a pomáhají si, když je třeba. Z toho, že se dobře starají o své děti a věnují se jim s láskou. Z toho, že se stále vyvíjejí a budují své vztahy. Z toho, že se s námi sdílejí a dávají nám svými životy znát, že jim na nás, rodičích, stále záleží. Z toho, že nám z nich vyrostli a některých stále ještě rostou – PŘÁTELE.

maminka i Bibinka Jani s tatínkem
podzim 2012

JAK JSME MĚLI DEVĚT DĚTÍ A DNES JICH MÁME DVACET DVA

Byli jsme taková trochu větší rodinka. Ke třem dětem, které se nám z lásky narodily v průběhu šestnácti let, jsme s láskou přijali ještě dalších šest, které už narozené byly. Čtyři z nich se zdravotním postižením.

Život přinášel hodně radostí a samozřejmě i práce a starostí. Nejvíce postižená holčička Kristýnka s četnými tělesnými vadami, ale i závažným mentálním postižením zemřela dřív, než jí byly dva roky. Ze všech dalších osmi dětí nám vyrostli, dnes už dospělí, přátelé. A nejen to, přivedli a darovali nám další, takže dnes je nás (zatím) dvacet dva.

Naše milá prvorozená dcera Esterka si vzala skvělého muže Dáju a mají čtyři nádherné děti. Celá rodinka je muzikální, což je pro rodiče i děti dost práce navíc, ale pro nás ostatní je to moc pěkné. Esi učí v ZUŠ na klavír a hraje v neděli ve sboru, Dája hraje ve chválicí skupince na kytaru a oba zpívají. Nejstarší Luki dnes chodí do sedmé třídy, hraje na housle a sám se s tátinkem učí hrát i na kytaru. Amálka má deset let a hraje na flétnu, Barunka, mladší o necelé dva roky, hraje na klavír jako maminka a nejmladší Ondrášek začal právě chodit do školky. Už má jasno, na co bude hrát a zatím cinká na doprovodné nástrojky. Je to moc krásné a milé, hlavně o Vánocích, kdy zpíváme i u nás všichni společně.

Druhý v pořadí, náš milý syn Pěta, má se svou ženou Lenkou dvě holčičky, naše další šikovné vnučky Klárku a Markétku, které chodí do páté a druhé třídy, jsou

sportovně založené a navštěvují pohybové kroužky.

S mým mužem si půjčujeme v létě vždy na týden celou skupinku těchto šesti vnoučátek a pořádáme tzv. Vnučák. Vloni jsme vzali děti k moři do Itálie a letos jsme podnikli třídní pochod okrajem Beskyd, tzv. Puťák. Spali jsme pod širákem, denně ušli pět až deset kilometrů, večer zpívali u ohníku, pekli vejce obalená v jílu, pomalovali se štávou z ostružin a plížili jako indiáni, abychom získali večeri, povídali si příběhy z dětství jejich rodičů, které děti vždycky chtějí slyšet. ☺

Po návratu k nám domů jsme vybudovali tábor na zahradě, postavili stany, vztyčili vlajku, hráli hry a plnili různé úkoly. Děti dostávaly papírové hrací bankovky, za které si mohly vždy po obědě koupit nějaký malý mls v našem tradičním Vobchůdku Divočáku. Ten vždy otvírá malé, ježaté prasátko Divočák, a pak zavírá netopýr Arnošt. Užíváme si s vnoučaty tyhle prázdninové radosti, jako když byly malé naše dnes už dospělé děti.

Máme ale ještě dva vnoučky, a to Tobíška a Vojtíška. To jsou dva chlapečci naší další dcery Daninky (která je postižená – bez nohou) a Honzy, jejího muže (zdravého). Tobíšek se narodil jako „dauník“, má devět let a navštěvuje speciální školu a Vojtíšek je naše nejmladší sluníčko. Ještě nemá ani rok a je moc šikovný. Už se staví, chodí kolem nábytku a vše prozkoumává. Dělá velké pokroky a nám všem radost.

Takže máme osm dospělých dětí a zatím osm vnoučat od těch tří nejstarších. Naše další dospělé děti zatím své děti nemají.

Naš další syn David letos v létě oslavil třicet let a v současné době je pracovníkem na rok v Japonsku v Tokiu. Nabídka, kterou dostal od firmy, pro kterou pracuje, byla dost zajímavá v tom, že mu jakoby splnila jeho přání. David má Japonsko moc rád, několikrát je navštívil a už několik let se učí soukromě japonsky. Plánoval, že by zkusil v Japonsku po čase získat nějakou práci. Všichni mu to moc přejeme, držíme mu palce a myslíme na něho. Také udržujeme kontakt přes sociální síť.

Naš další moc šikovný syn Tomík (narodil se bez rukou) se před několika lety oženil s dívkou Petrou, se kterou se seznámil už na střední škole, v současné době se chystají postavit si domek. Jsou moc šikovní a věřím, že když se do něčeho opravdu pustí, tak se jim to podaří.

A Verunka, která nese rysy jiného etnika, dospěla ve skvělou zodpovědnou mladou slečnu. V současné době pracuje jako sociální pracovníce s problémovými dětmi, při tom dálkově studuje třetí ročník bakalářského studia v oboru sociální práce a zrovna teď bydlí na přechodnou dobu u nás, protože si vyřídila hypotéku a rekonstruuje svůj byt. Tam by se chtěla do měsíce vrátit i se svými čtyřmi nádhernými kočičkami, o které se už několik let s láskou stará.

Moni, naše třetí postižená dcera, má dnes už také dvacet sedm let a také už bydlí samostatně, i když v bytě, který je jen tak dvě minuty od nás.

Je to výborné, protože jsme stále v kontaktu, takže Moni není ve stresu, protože ví, že kdykoli potřebuje, jsem na dovolání. Moni vloni prožila těžké období, kdy po třech a půl letech chození se zdravotně postiženým mladíkem, musela vztah náhle ukončit, protože se u něho začaly projevovat nebezpečné násilnické sklony. Ale vše jsme díky Bohu mohli společně s Moni zvládnout a dnes je už zase v pohodě. Překonalala také přechodný strach z cizích lidí a dokonce udržuje přátelský vztah se zdravým mladým mužem. Píší si a občas se navštěvují. Moni by si také chtěla v budoucnu pořídit pejska, připravuje se a těší se na to.

No a naše poslední dcera Kerstinka je už také dospělá, i když zatím ještě studuje druhý ročník bakalářského studia na Filozofické fakultě v Ostravě. Bydlí samostatně v bytě po starším bratrovi se dvěma ptáčky v klícce. Kerstinka si také prožila hodně těžké období, kdy náhlé nečeka-

né zdravotní problémy jí poškodily zrak, takže samotné studium, ale i její tolik oblíbená četba knih, hlavně poezie, je pro ni obtížné a únavné. Ve škole a v okolí ale nikdo nic nepozná a neví. Je opravdu hodně statečná a své těžké chvíle, trápení, i touhy vkládá do básní, které píše už od dětských let. Výběr z těch posledních jsme se rozhodli s mým mužem pomoci oficiálně vydat v básnické sbírce Slova pálená a doufáme, že by se to mohlo podařit tak, aby sbírka vyšla ještě do konce roku 2019.

Tak jde život. Jsme za něj vděční.

S mým milým mužem ☺ zase, vlastně stále, spolu chodíme, teď už většinou bez kočárků a vozíků, na procházky, na koncerty, na hory, na cesty, na zahradu k ohníku, do sboru, do lesa... No a na návštěvy k dětem a oni k nám. Také s dětmi a jejich rodinkami prožíváme celorodinné akce, které většinou zorganizuje, a zčásti i financuje ☺, tatínek.

Na poslední loňské akci jsme společně navštívili zámek Mílotice, kde jsme se procházeli v historických převlecích po zámeckých zahradách, pak jsme jeli ruč-

ně poháněnou drezínou, spali jsme v kempu, plavali v noci v bazénu a další den plavali v přírodním jezeře. Celou akci jsme pak zakončili společným obědem a zmrzlinou.

Už přes deset let každoročně pořádáme SLEROH – SLEt do RODného Hnízda. ☺ Na Sleroh každý přinese pár fotek za uplynulý rok, povídáme si, hrajeme hry, sdílíme se při něčem dobrém většinou na zahradě, pokud to počasí dovolí.

Milujeme všechny své děti a jejich rodiny, modlíme se za ně a moc bychom přáli i těm, kteří jsou zatím ještě sami a touží po lásce, aby našli toho, s kým by mohli být šťastní. Ale jsme rádi, že všichni vědí, že jsou součástí rodiny, která je podřídí a pomůže, když je potřeba. A my s tatínkem, dokud tu budeme, jsme tu hlavně i pro ně.

Jana Valíčková
říjen 2019

POŘÁD SE STARÁME

Dovolte mi, abych představila naši rodinku. Jmenuji se Hana a s manželem Zdenkem bydlíme v Moravanech u Kyjova. V mládí, ještě během školy, jsem si brávala na víkendy domů holčičku z kojeneckého ústavu. S ní jsem randila s nynějším manželem. Vozili jsme kočárek s cizím dítětem. Mladík se nad tím vůbec nepozastavoval a tak jsem si řekla, že bude asi dobrý otec, že si ho nechám. © Tak ho mám čtyřicet tři let. Už před svatbou jsme rozhodli, že až budeme mít naše dvě, tři děti, že si vezmeme dítě z dětského domova. Pak jsme se vzali. Měla jsem rizikové těhotenství a za holčičkou jsme se dostali až po narození vlastního dítěte. K našemu nemilému překvapení, jsme zjistili, že je pryč a v kojeneckém ústavu nám neřekli, kde je. Různě jsme po ní pátrali, ale nenašli. Možná, že by byla naše už tehdy.

Tak šel čas, měli jsme druhé dítě, stala jsem se vrchní sestrou, stavěli jsme dům a na nějaké to „cizí“ dítě jsme zapomněli. Když bylo naší dceři asi deset let, sledovali jsme pořad nazvaný Co je to doma, o dětech v kojeneckých ústavech a dětských domovech. Dcera tehdy prohlásila: „Tati, nemohli byste si vzít taky nějaké dítě, ať dá mamka pokoj?“ Tím narážela moji v jejich očích přehnanou péči. Manžel s klidným srdcem řekl, že jsme si to kdysi slíbili, ale že jsem si to asi rozmyslela, když o tom nemluvíme. A druhý den jsme si šli podat žádost.

A už to šlo... tedy moc ne. Na první dítě jsme si počkali celé čtyři roky.

Já zdravotní sestra a manžel mistr odborného výcviku na učilišti a pro nás dítě nějak nebylo. O tom ale nechci psát.

Do naší rodiny přišel devítiletý Michal, dítě z dětského doma s těžkým předchozím životem. Nastaly boje se spolužáky, s jejich rodiči: my tady parchanta z děčáku nechceme... Cokoliv se událo, za to prostě mohl Michal, i když tam vůbec nemohl být. Lidé to nechápali, nepřáli nám a zažívali jsme peklo, a to i v široké rodině. Jen díky výborným učitelům v naší vesničce se situace zlepšila, Michal se zklidnil a začal prospívat.

Když naše děti odešly studovat, a pak opustily domov, zdálo se nám, že bychom k Michalovi někoho přibrali. Přišel devítiletý David. Ten byl zase z jiného soudku. Byl vychovávaný babičkou, která ho dostala do péče. U něho nás zarazelo, co vše musel řešit ve svém dětském věku - například se mě ptal, jak to mám s inkasem, jestli si šetřím, abych měla na jídlo a na elektriku... Stále se obával, že nás někdo okrade a nebudeme mít na jídlo. Jak se ukázalo, měl zkušenosti s vlastní matkou, která je po výplatě navštívila a okradla. S ním ve škole problémy nebyly.

Pak odešel Michal a zase nastala naše poptávka po dětech. Tentokrát přišli z Klokánku sourozenci Vašek třináct a Honza devět let. Vašek byl naprosto v pohodě, zato Honza trpěl astmatem a hrozným exémem.

Tři děti doma, já pracovala jako in-

strumentářka na operačních sálech se službami a manžel přišel o práci. Integrovaly se školy a počet učitelů redukovali, nebylo jich třeba tolik, a ještě zrušili manželův učební obor. No, bylo to dost těžké. Protože měl řidičák na autobus, šel jezdit. Ale to nešlo skloubit dohromady. Já v práci, manžel v práci, doma ti kluci. A protože jsme měli moc dobré vztahy s Fondem ohrožených dětí, požádali jsme o pomoc a v krátké době jsme zřídili rodinný Klokánek. Přidělili nám dva sourozence: devítiletého Romana a osmiletého Jirku, děti s mentální retardací, děti vychovávané starým dědečkem. A zase byl zapotřebí jiný přístup, jiná výchova.

Ve třetím ročníku školy odešel David, který se chytil party a nedostudoval. Ale celou dobu pracuje. Nenavštěvuje nás, ale víme o sobě a občas se potkáme, dáme si pusu, popovídáme a zase jdeme svojí cestou.

Do Klokánku jsme přibrali Miroslava, třináctiletého ukrajinského chlapce se spoustou výchovných problémů. Ze zlého týraného kluka se během pár měsíců stal chytrý a dobře prospívající chlapec.

Pak se musely rodinné Klokánky zrušit a my děti přijali do pěstounské péče.

Byli jsme jedna velká rodina: šest dětí a pět vnoučat. Nějak jsme si vyhovovali, nikdo nikoho neupřednostňoval, neponižoval. I dvakrát ročně jsme děti brali na dovolenou k moři, aby se jim léčily jejich alergie. Kluci nebývali nemocní, chodili do školy, nezameškávali. Problémy se vyskytly jen občas s některými učiteli. Pak David po svých osmnáctinách opustil dům, Vašek se vyučil, pak šel na další obor, Honza se šel učit, pak další rok Mírek a Roman a naposled Jirka.

Současný stav je následující: Michal (1988) vyučen kuchař - číšník, žije a pracuje v Německu. David (1995) nevyučen, ale pracuje. Vašek (1995) vyučen ve dvou oborech: kuchař-číšník a cukrář, pracuje jako kuchař a daří se mu. Honza (1999) absolvoval dva obory: cukrář a nyní skončil obor pokrývač, ve kterém každý rok úspěšně reprezentoval školu (získával vždy první nebo druhé místo). Mírek (2000) se vyučil ve dvou oborech: automechanik a letos autoklempíř. Roman (2000) letos dokončil obor zahradník a Jirka (třešnička na dortu) se rozhodl v osmnácti letech nenastoupit do třetího ročníku oboru kuchař, a dělá nám starosti. Takže letos ulítnou z domu čtyři kluci a my je chceme trochu zabezpečit. Někdo má bydlení s přítelkyní, jiný nemá nic. Takže by se opravdu nějaká pomoc hodila a moc hodila.

Hana Zemčíková
září 2020

RADČINA RODINA

Ráda pročítám právě ty stránky časopisu Sdružení pěstounských rodin, na kterých se píše o rodinách, kolik mají dětí a proč se rozhodli být náhradními rodiči. V nás se tato myšlenka zrodila dlouho předtím, než jsme se s mým manželem rozhodli, že se vezmeme. A mysleli jsme na to i dlouho po svatbě. Žijeme na vesnici v rodinném domku, donedávna i s manželovou maminkou. Ta nás na podzim roku 2010 opustila ve věku 89 let. Byla ráda, že tu nejsme sami a že jí má kdo říkat babi. Děti postupně přijala tak, jak to asi mělo být, a děti ji měly moc rády.

Nyní k našemu příběhu. Vlastní dítě nepřicházelo, zato od lékařů vyšel konečný verdikt, že zřejmě vlastní děti nebudeme nikdy mít. Nebylo už nad čím přemýšlet a podali jsme si žádost o adopci. Asi po čtyřech letech jsem otěhotněla a narodil se nám synek. Když mu bylo šest měsíců, nabídli nám dítě z kojeneckého ústavu. Ale nešlo to nebo to snad byla obava, jak se vše zvládne. Tak jsme zavolali do kojeneckého ústavu, ať se nezlobí, ale že máme malé miminko a bylo by asi lepší, aby jej nechali jiným žadatelům. Svoji žádost o osvojení jsme stáhli zpět s tím, že se nám narodilo dítě. Tak šel čas a náš chlapec onemocněl. Zkoušely se všemocné způsoby léčby, ale syn po šestnácti měsících léčení zemřel. Bylo mu pět let a dva měsíce.

Asi si někdo řekne, proč o tom píšu. Já vám to musím říct, že v době léčení Vašík nechtěl být sám a chtěl další sourozence. Tak jsme se opět začali zaobírat myšlenkou přijmout dítě, a aby se malý

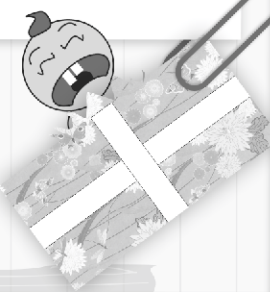
dočkal, rozhodli jsme se s manželem pro pěstounskou péči. Syn byl rád, že mu splníme velké přání. Sice se toho nedožil, ale můžu vám ze srdce říct, že ta myšlenka v nás napevno zakotvila. Na podzim nás pozvali na přípravu žadatelů o pěstounskou péči. Vše jsme absolvovali. A i když v nás pořád byl čerstvý odchod dítěte, nevzdávali jsme se a dělali vše, jak nám bylo ukládáno ze strany úředníků. Využili jsme odborné poradny paní doktorky Tuláčkové a paní Mackové, která s námi spolupracovala. Ty nám pomáhaly vyrovnat se s naší ztrátou. Moc děkuji všem, kteří nás v tom nenechali. A tak se také stalo, že po dvou letech od přípravy se nám naskytla možnost podat pomocnou ruku a otevřenou náruč prvnímu dítěti, které k nám přišlo. Byla to holčička Verunka, dvaadvacet měsíců. Někdo by řekl modrooká miloučká vystrašená. No zkrátka Verča. Byla u nás a my byli rádi, že bude naše. Nyní už jí bude deset roků a chodí do základní školy. Má své záliby a přání splnitelná i nesplnitelná. Je tu s námi a má nás ráda a my ji samozřejmě také.

Aby nebyla tak sama, hned jsme si podali další žádost. Chtěli jsme zase holku. A ani nevím jak, volali z kraje, abychom přijeli, že by nám rádi ukázali chlapečka. Váhání... Kluk? Ale nedalo nám to a jeli jsme. Vojtk je u nás už šestým rokem. Letos byl u zápisu a od září nastoupí v sedmi letech do první třídy. A šla léta, děti byly dvě a jaksi se v nás rodila myšlenka přijmout ještě jedno. Děti chtěly také, a tak se zase psala žádost, vyplňovaly dotazníky a čekalo se.

A jako vánoční překvapení před více než rokem jsme přijali děvčátko Vendulku, deset měsíců. Ta si hned našla cestu k nám všem. Čas letí, malá už běhá a děti i my ji máme opravdu rádi.

A co říci závěrem? Nelitujeme, že máme jen tři děti. Však nikdo z nás neví, jak půjde čas a jak na tom budeme zdravotně. Ale pokud se budeme cítit na to, že bychom opět nabídli náruč dítěti, které ji potřebuje, nebudeme proti, zabývat touto myšlenkou a jdeme do toho znovu.

Radka s rodinou

ZNOVU V OČEKÁVÁNÍ

A tak ten čas letí a my opravdu podali žádost o čtvrté dítě. Teď je situace taková, že máme žádost podanou, čekáme jak na trní a nic se neděje. Jen otázky dětí a kdy že už ten brácha bude, jsou na denním pořádku. Máme jen jeden druh odpovědi: musíme čekat, musíme čekat, musíme mít strpení a vydržet... a to se u nás opakuje každý den. Pravdou je, že jsou trpěliví a čekají s námi na okamžik, až zazvoní telefon a na druhém konci se ozve: „Bylo vám vybráno...“ Čekání se zdá rychlejší, když jede ta nejstarší na tábor, menší s námi cestují, a pak jsme zase všichni společně.

Opravdu ten čas utíká. Vždyť nejstarší Verče už je čtrnáct let, má problémy s učením, ale bojujeme.

Druhý Vojta má jedenáct; ten se zase učí skoro sám, jen ten krasopis, nebo jak tu snahu o písmo nazvat, ten mu dělá potíže. Raději to naseká tiskacím velkým písmem a je hotov, ale učení ho baví. A ta nejmladší... no tam to uteklo rychle, v září už jde do první třídy. Jak to tak letí, ani my nemládeme, ale s dětmi je to veselejší a radostnější.

Tato slova píši v den návratu z tábora, kde byla jen Verča, a my nabírali sílu a radosti se dvěma menšími na dovolené jen o pár kilometrů dále. Loučení i shledání, a nejen ta, jsou vždy dojemná a něčím nás obohacují, snad oboustranně.

S pozdravem
Radka Váňová s rodinou
červenec 2015

NAPOČTVRTÉ

Ano, ano, slyšíme...“ Jediné na co jsme se vzdali, bylo: „Kluk nebo holka? Kluk přibližně roční.“ Po odložení mobilu jsme na sebe s manželem hleděli, opření o vidle a lopatu na zahradě, a nemohli tomu uvěřit, že si na nás vzpomněli ve tři odpoledne. Prvotní šok vystřídala radost a také obava, ale postupně jsme se vraceli do reality. Mám na to, vychovávat roční dítě? Vždyť už mi bylo čtyřicet. Ale pak jsem si řekla, že když to chce můj chlap, tak proč ne.

Druhý den ráno jsme se vypravili do Brna. Pro začátek bez dětí. Na krajském úřadě nás psycholog hezky přivítal a všechno nám povyprávěl. Opravdu chlapeček, první rok prožil u přechodných pěstounů u Břeclavi. To pro nás bylo něco nového, nikdy jsme totiž neměli dítě od přechodných pěstounů. Jak se budeme seznamovat? Co když jim nebudeme vyhovovat? Jak na nás bude reagovat ten malý? Kolikrát tam budeme muset jet? Nových věcí bylo pro nás i naši nejbližší rodinu dost. A začalo velmi svižné kolečko seznamování, papírování... Při první návštěvě jsme se s klučinou poznávali. Bylo to opravdu spokojené dítě. Přechodní pěstouni nám všechno vysvětlili – s čím si hraje, jaké dělá pokroky. Takových návštěv pak bylo víc i s našimi dětmi. Při jedné z nich jsem chlapečka dostala na hlídání, protože přechodní pěstouni měli školení. Konalo se v Lednici a já se tam potkala s lidmi, které jsem znala z dřívějšíka. Popovídání s nimi bylo v mé situaci zajímavé a poučné. Klučík pobýval u přechodných pěstounů rok a my si jej čtrnáct dní od prvního seznámení odváželi domů. Bylo nás o jednoho víc.

Myslíte, že idylka pokračovala? Ani náhodou. Od té chvíle jsme nevěděli, co je to noční spánek. Brzy jsme totiž zjistili, že prcek umí nové rodiče vycvičit k obrazu svému: Noční mléko si naordinoval po třech hodinách, i v mezičase se budil, naučil se přelézt zábradlí postýlky a nakonec spával mezi námi. Takto to chodilo asi dva a půl roku. Už jsme si říkali, že toto je poslední dítě, které jsme chtěli. Náročné období ale přineslo své ovoce – mazal je dodnes. Starší děti, které jsme si přivezli z kojeneckého ústavu, byly jak na klíček – všechno měly nacvičené a soužití vypadalo úplně jinak. U malého jsem spoustu věcí konzultovala s přechodnou pěstounkou, a ta se nestačila divit, jak s námi chlapeček mává. Bylo těžké přizpůsobit jej našim zvyklostem, třeba chodit dřív spát a ráno vydržet si pospat, ale už je to dobré. Občas ho bereme na návštěvu k přechodné pěstounce, dnes už k „tetě Janě“. Vždycky šibalsky mrkne, něco breptne, chce se podívat na své místo na hraní. Nikdy od převzetí nechtěl pochovat od jiných lidí než od nás. Navázal se i na naše starší děti. Dnes je mu pět let a chodí do školky. Obvykle si na cestu vykňourá tatínka, protože mužský doprovod je něco víc než maminka. Je to něco mezi chlapy, čemu my mamy nerozumíme.

Naše tři děti si ho oblíbily, i když je někdy pokouší, probere jim pokoje, poplení zásoby kokinek a jiných pokladů. Teď zrovna je doma, protože i na nás přišla vlna kašlání, smrkání a viróz vůbec. Spokojeně si marodí a jen občas se ozývá: „Mamíííí, on mě otravuje!“ „Tatííí, já to nebyl!“ Veselý je, okatý a mazal.

V krátkosti aspoň něco o větších dětech: Nejstarší Verče je osmnáct a učí se prvním rokem zahradnicí. Učení je pro ni složité a neví si s ním moc rady. Pro ni je vůbec složité se něco naučit. Například násobilku nedá ani do dvaceti a o mělkém i a ypsilon ani nemluví. Dodnes nám dává zabrat, pochopit její uvažování a vyrovnat se s její psychikou zahrnují ADHD. Má ráda zvířata, zvláště koně a psy zbožňuje, ale její studijní „nasazení“ jí nedává možnost toto zoopotěšení proměnit v profesi.

Do světa učilišť se chystá i Vojta, má patnáct. Má vybraný obor truhlář – čalouník, ale s jeho zdravotními problémy bude těžké najít zaměstnání. Je epileptik, astmatik s pohybovými problémy. Všechny pro něj těžké situace kompenzuje máváním rukou. Pro něj uspokojující, osvobozující potřeba, bez které by to snad ani nebyl on, pro okolí chování jen těžko přijatelné. Nadevše miluje mapy, zná vzdálenosti mezi městy, vždycky perfektně ví, jak a kudy nejlépe dojet do cíle.

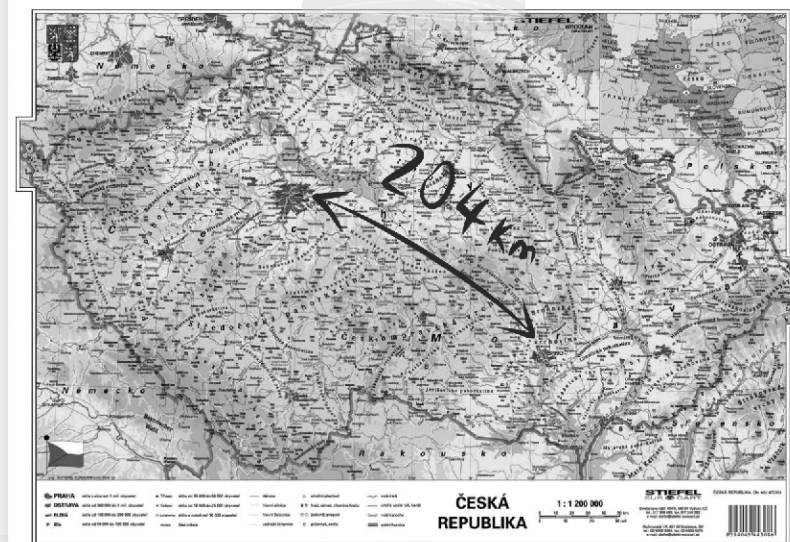
V tom je mistr. Bohužel ani pro něj nelze najít obor, který by mohl studovat s ohledem na dysgrafii a jiné poruchy včetně ADHD.

Venda má jedenáct, je v páté třídě a s učním nemá problémy. Zato má své usnácí rituály, sledování televize... Úplně neraději jezdí na kole. Má také ráda zvířata, maluje, jezdí na in-linech. Pro malý vzrůst vypadá spíš jako dítě ze třetí třídy. Je to naše sluníčko. Jakým směrem se vydá, zatím nikdo neví.

A co bude jednou dělat to naše pětileté čírtě, to už je vůbec ve hvězdách.

Všechny naše děti rády cestují, každý má své zájmy a koníčky. Každé je jiné, ale všechny jsou naše. Na dětech je vidět, jak stárneme, ale našťastí také jak získáváme zkušenosti z těch slastí i strastí, co nám život přinesl. Tak nějak tedy pokračuje náš příběh. Vám všem chci říct, abyste se nevzdávali naděje, z našich dětí určitě něco bude a také v nás zbude něco z nich.

Radka a Václav Váňovi
leden 2020

ŠKOLA TOLERANCE, TRPĚLIVOSTI A VZÁJEMNOSTI

Snažím se přijít na to, kde vlastně náš příběh začíná. Ten den, kdy jsme se poprvé s manželem potkali? Nebo tehdy, kdy jsme si řekli, že chceme žít společně a mít malý dům, zahradu, psa, kočku a spoustu dětí? Nebo v ten den, kdy jsme si řekli „ano“?

Ba ne, začíná 18. října 1988 v 17.35, kdy se narodil náš první syn. Od toho okamžiku jsme byli rodina. Milovali jsme svého synka celým srdcem, bezesbytku naplnil náš život. Za dva roky přibyl bráška, za další dva roky dům, pes a kočka. Stromů jsme zasadili nepočítaně.

Jednou jsme se u večeře zeptali dětí, co by na to řekly, kdyby měly ještě brášku nebo sestřičku. Daneček, tehdy pětiletý, odpověděl: „Brášku ne, toho už mám, ale sestřičku bych chtěl.“ Myslím, že tehdy bylo zaseto semínko. Po mnoha vysvětlováních, že se to nedá dopředu naplánovat, po větě: „Leda bychom si ji vzali z dětského domova,“ po dalším vysvětlování, co je to ten dětský domov... Kluci byli zděšení, když se dozvěděli, že jsou děti, které nemají svůj malý bezpečný svět, a bez rozpaků nabídli jeden ze svých pokojíčků k dispozici pro děti, které by k nám mohly přijít. Ale tak lehké to nebylo. Neměli jsme představu, co taková věc obnáší. Neznali jsme žádnou rodinu s přijatými dětmi. A nebyla tehdy žádná příprava.

Podali jsme žádost o větší dítě. Vedlo nás k tomu zejména to, co jsme měli možnost slyšet, že starší děti mají menší možnost dostat se do rodiny a že o mimina je naopak mnohem větší zájem, než

jaký je možnost uspokojit. Nechtěli jsme se stavět do řady před někoho, kdo nemá vlastní děti, a vlastně jsme byli velice překvapeni, že se na nás pohlíží tak, jako bychom my něco chtěli, a ne nabízeli. Dost nás to zaskočilo. Říkali jsme úředníkům, že není-li v republice žádné dítě, kterému bychom mohli nabídnout domov, vůbec o nic nejde, prostě si pořídíme dítě vlastní. Jen jsme měli v úmyslu nabídnout rodinu dítěti, které na světě už je.

Tak k nám na Vánoce 1997 přišla Helenka. Plachá, tichá, bojácná, téměř osmiletá holčička. Neuměla se smát, nekomunikovala, neměla vůbec žádný vlastní svět. Celé dny je odezírala z našich tváří a očí, jestli jsme s ní spokojeni, jestli je dost hodná a nenápadná, jen aby nezavazela. Skoro vůbec si nehrála, přesto, že jsme jí nabízeli spoustu činností, neuměla to. Byli jsme z ní dost nesví. Žádné takové dítě jsme před tím nezažili. Začali jsme s ní docházet k psychologovi, což nám všem velice pomohlo. Dnes je Helča v osmé třídě, je stále spíše tichá, ale jinak prima holka, šikovná, rozhodně se už ve světě neztratí. Zažili jsme spoustu problémů, které nám dělaly těžkou hlavu: podvody, lhaní, krádeže, schovávání jídla... a dalo nám velkou práci, to ustát. O to hrději dnes píšu, že jsme to společně dokázali! Helenka má na tom největší podíl, ale určitě ji hodně podrželo i to, že kluci ji vždycky brali takovou, jaká je, neodsuzovali a měli ji od prvního okamžiku rádi. V pokojíčku má napsáno: „Rodina je místo, odkud tě nevyhodí, ani když jsi něco provedl.“

Michalka k nám přišla čtyřletá v červenci 1999. Měla spoustu zdravotních a výchovných problémů, byla retardovaná, ale byla to osobnost. Manžel ji při první návštěvě pozoroval, jak si hraje a bylo rozhodnuto. Přestože se v prvních měsících chovala jako zvířátko: jedla rukama, nemluvila, bála se všeho, co se hýbalo, nereagovala ani na jméno, natožpak na nějaké pokyny, měla obrovskou schopnost mimoslovního dorozumívání, perfektní mimiku a úžasné bohatou fantazii. Daleko víc než u Helenky se u ní projevovala deprivace – bušení hlavou do polštáře, sebepoškozování, houkání, pomočování, poruchy příjmu potravy. Byl to smutný pohled. Ale jak krásně zpívala. Zpívala od prvního ranního probuzení složité písně beze slov, melodické, plné radosti. A zpívá dodnes, teď už pod odborným vedením v ZUŠ.

Krátce po přijetí do naší rodiny se ukázalo, že Michalčiny zdravotní potíže nejsou tak nevinné, jak se zdálo. Po důkladném vyšetření byly u Míši zjištěny zvýšené hodnoty soli v potu, a tak jsme nyní klienty Centra cystické fibrózy v Praze Motole. Naštěstí její onemocnění patří k těm méně závažným, po nasazení léčby se její zdravotní stav stabilizoval a Míša je teď v poměrně dobré kondici. Pravidelné inhalace

a rehabilitace jí však zaberou spoustu času a potřebuje stálý dohled. Teď je ve druhé třídě ZŠ, prognózy zvláštní či pomocné školy se nenaplnily.

Nedokážu v tomto okamžiku říct, jestli je počet našich dětí konečný. S Míšou je hodně práce, ale chtěli jsme pomáhat těm dětem, které nemají šanci na novou rodinu. Vozíme si na hostitelskou péči dvě holčičky z dětského domova, občas přijede i některá jejich kamarádka. Zuzanka i Žanetka mají u nás svůj koutek, svoje oblečení, spaní, hrneček na čaj a kartáček na zuby. Nebráníme

se tomu, kdyby se u některého z děvčat změnila situace s primární rodinou, nabídnout jí domov trvalý. Naše děti tvoří dobrou partu, jsou ohromně bohaté, činné a tvůrčí. Mají spoustu zájmů, ale nejvíce je teď drží amatérské filmové studio Blabla. Vymýšlejí si a natáčejí krátké filmy, pohádky, klipy a šoty, vesměs lehce pubertálního rázu. Rozhodně se s nimi doma nenudíme.

Holky daly naší rodině nový rozměr. Myslím, že bychom neměli ani ponětí, co je život, kdybychom se nevydali na tuto cestu. Být pěstounem je obrovská škola tolerance, trpělivosti a vzájemnosti. Kromě toho jsme díky našim děvčatům poznali řadu skvělých lidí, které nyní máme tu čest nazývat svými přáteli. A pro tohle všechno to stojí za to.

Co dodat? Snad jen odpověď na otázku: „Jak se vám žije v pěstounské rodině?“ Mamka Dáša: „Děkuji za optání, dobře.“ Taťka Vlado: „Dobře, pořád se něco děje.“ Dominik: „Je to dost jedlý.“ Helča: „Dobře. Jsem moc ráda, že jsem právě tady.“ Daniel: „Moc dobře.“ Michalka: „Mně taky dobře. Mám vás hrozně ráda.“

Dagmar Zezulová
leden 2004

O JEDENÁCT LET POZDĚJI

Je nás víc: Zuzka je velmi společenská a přátelská dívka, empatická a prosociálně orientovaná. Tyto její vlastnosti však mají i stinnou stránku, a tou je důvěřivost a snadná manipulovatelnost. Po základní škole šla studovat střední zdravotnickou školu, která však byla nad její síly, a proto po prvním ročníku studium ukončila a šla do učení na obor pečovatelka. V prvním ročníku otěhotněla se spolužákem, který později tragicky zahynul. O malého Alexe se tedy stará sama, s naší vydatnou pomocí. Po přerušení studia se pokouší školu dokončit, což pro ni není vůbec snadné, a ani nyní, pár měsíců před koncem, nedokážu odhadnout, jestli se jí to podaří.

Lukáš je naproti tomu poměrně introvertní mladý muž. Je pracovitý, tichý a nená-

padný, má velmi rád hudbu. Po střední škole zkusil studovat VŠ, hned po prvním semestru však ze školy odešel a nyní dokončuje VOŠ Pedagogika volného času. Rád pracuje s problémovými dětmi, umí si k nim najít cestu. Po skončení školy by chtěl pracovat jako vychovatel ve Středisku výchovné péče. Má přítelkyni, se kterou plánuje společný život.

Nejstarší Dominik již několik let žije v Praze, kde pracuje v kulturní redakci a má i celou řadu dalších aktivit, které souvisejí s kulturním životem. Helenka žije se svým přítelem nedaleko od nás (cca 500m), mají spolu dvě děti a plánují svatbu (stále si nemůžu zvyknout na tu opačnou poslušnost!). Je vyučená malířkou skla a chystá se při rodičovské dovolené doplnit si maturitu. Daniel je studentem

vysoké školy, bydlí doma. Je velmi aktivní a činorodý. Zůstal věrný své posedlosti filmem, natáčí nezávislé filmy. Právě je v kinech nejnovější film Barbelo, který je stejně jako předchozí Mě přinesl čáp spíše filmem náročného diváka než kasovní trhák. Hudbu k filmu skládal Lukáš. Studuje anglickou filologii a filmovou vědu. Nejmladší Míša je nyní ve 3. ročníku oboru kosmetické služby, má individuální plán. Je naším „velkým dítětem“, stále vyžaduje vysokou míru podpory.

Helenka má po všech kotrmelcích a pu-

bertálních eskapádách hodného muže, který ji má velice rád, a stejně tak miluje i svoje děti. Helenka v partnerství s ním našla vnitřní rovnováhu, vyživá se v budování domova a hezkého rodinného zázemí pro svoje děti. Jsme v poměrně intenzivním kontaktu. O Zuzce jsem psala výše, je s Alexem sama, resp. s námi.

Spoustu věcí bychom samozřejmě dělali jinak, kdybychom na začátku věděli to, co víme teď. Jenže život se nedá žít nanečisto, prostě to bylo tak, jak to bylo. Určitě bych tehdy velmi ocenila to, co dnes poskytujeme my neziskovky pěstounským rodinám. Uvědomuju si, kolik dovedností a vědomostí mi chybělo. Mnoho chyb jsme dělali z nevědomosti, přistupovali jsme k našim dětem metodou pokusu a omylu. Ale ony to všechno zdárně překonaly, což mě stále dovádí k překvapenému úžasu. © Jsem nesmírně ráda, že jsme naše děti potkali a spojili s nimi své životy.

Dagmar Zezulová
březen 2015

Když přemýšlím nad událostmi posledních let, napadá mě rčení „...a poslední zhasne“. Děti dospěly a založily si své vlastní rodiny. Během jediného roku jsme jim vystrojili čtyři svatby. Poslední dva žijí také v samostatném bydlení, mají partnery, ale jsou dosud svobodní a bezdětní.

Největší překvapení nám připravil táta: zamiloval se do jiné ženy a založil si novou rodinu.

Život ve velké veselé tlupě se změnil na molekuly.

Máme pět malých vnoučat, ti nejstarší už chodí do školy. Jejich rodiny přebírají štafetu.

„Mamko, prosím tě, pošli mi recept na ty slané palačinky, co jsme dělávali doma. Chci je zkusit.“

„Pamatuješ, mami, jak jsme vždycky večer vlezli všichni do jedné postele a povídali si? Tak to teď děláme taky.“

„Tati, prosím tě, jak se prořezávají stromy?“

„Koukej, jaké máme krb. Úplně mi to připadá jako u nás doma.“

„Mami, prosím tě, nepletla bys Alexovi čepici?“

„Mami, co budeš dělat o víkend? Děti by chtěly k babičce.“

„Mamko, prosím tě, jak jsi to všechno dokázala zvládnout?!“

Náš příběh nekončí – pokračuje. Od roku 1988 jsme pouze o pár let zestárlí ©

Dagmar Zezulová
listopad 2019

VÁŠ PŘÍBĚH?

Vydalo SPR k 25. výročí založení

www.pestouni.cz

Připravila: Lenka Pospíšilová

Sazba a grafická úprava: Grifart, s r.o.

www.grifart.cz

ISBN 978-80-908112-1-8

